

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

12004

W. = 3

—

Մ Ի Ի Ն Թ Է Խ Ա Պ Ա Թ Ի Ի Լ
Մ Ի Ի Ն Շ Է Ա Թ

Մ Է Ք Թ Է Պ Լ Է Բ Ի Չ Ի Ի Ն

Է Ս Է Բ Ի

Յ Ա Կ Ո Ր Յ Փ Ա Շ Ա Յ Ա Ն

— 1871. 20 ՍԵՊ. —

ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ ԹԱՊԻԱՆԷՍԻՆՏԷ
ՊԱՍԸԼՄԸՇ ՏԸՐ

Կ. Պ. Ն. Ս. Ս. Ս.

~~20-42.~~

15 ml

613

40

ՍԱՍՏԷԹԼՈՒ

ԿԷՕԶԷ ԶԱՏԷ

ՅԱԿՈՒ ԷՖԷՆՏԻՆԻՆ

ՄԱԽՏՈՒՄԸ ՆԷՃԱՊԷԹ ՄԷՎՍՈՒՄԼԷՐԻ

ԱՆՏՈՆ - ՎԱՀԱՆ

ԷՖԷՆՏԻՆԻՆ ՆԱՄԸՆԱ

ԻՀՏԱ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ

ՏՈՒՐ

ՄՈՒԳԱՏՏԷՄԷ

Մէքթէպլէրիմիզտէ լիսանը Օ՛սմանինին սուհուլէթլէ թահսիլիչիւն ադաէմճէ թապ՝ ու թէմնիլինէ միւվաֆիֆադ օլտուղումուղ « Միֆթահիւլիւլում » նամ գավաի՛տ քիթապընտան աօլայը մէա՛րիֆչինասանը զէման վէ հէվէսքեարանը իքթիսապը զէպանը ի՛ւզպէթպէյան թարաֆընտան մէրսուլ թէչվիդաթ՛նամէլէրտէ , լիսանը մէգքիւրտէ իմլաճա տէրքեար օլան սու՛ուպէթ ու միւչքիլաթըն տախի մէհմա էմքեան իզպէսինէ մէտար օլմագ իւզրէ պիր ուսուլ վէ գաի՛տէի ճէտիտէնին թանգիմի խուսուսու պիտտէֆ՛աթ իխթար վէ իլթիմասս գըլընմըչ օլտուղունա մէպնի , իչպու ըիւսալէ թէրթիպ , վէ « Միւնթէխապաթիւլ միւնչէաթ » թէսմիյէ օլունտու :

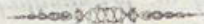
Պու ըիսալէնին միւնտէրիճաթը ֆի զէմանընա միւսթամէլ ու թէտալիւլ օլան քիթապէթ իւզրէ մուհարրէր միւթէա՛տտիտ թէզաքիւր վէ մա՛րուզաթ ու մէքեաթիպը միւնթէխապէտէն ի՛պարէթ օլուպ , պունլար մուա՛լլիմին թարաֆլարընտան շակիրտանըն տէրէճէի իսթիտա՛տընա կէօրէ պիթթէտրիճ հրուֆաթը օ՛սմանիյէյէ նազլ ու թէպտիլ , վէ պիր

իքի տէֆա՛ թէպէիզ ու թասհիհ օլունմասը,
 վէ շունքի ա՛րապի վէ ֆարսի լուղաթըն մա՛-
 նալարը քիթապըն ախէրինտէ միւնտէրիճ օլ-
 մաղլէ ճայի իսթի՛մալլէրի տախի իրայէ գը-
 լընմասը իգթիզա էտէր :

Իշպու թա՛րիֆ օլունան ուսուլումուզ չէնտ
 վազթլէր մէվզը՛ի թէճրիւպէյէ վաղ՝ օլունա-
 բազ վիէք ազ միւտտէթ զարֆընտա միւպթէտի-
 եանըն ֆէվզ էլ մէմուլ թէրագգըլէրինի միւ-
 շահէտէ էթմիշ օլտուլումուզ ճիհէթլէ, ֆայի-
 տէսինին թա՛միմի մագսէտիլլէ թապ՝ ու նէշ-
 րինէ իպթիտար գըլընար :

ՅԱԿՈՒ Յ. ՓԱՇԱՅԱՆ

ԻԽԹԱՐ

1. Արապիտէ այն հարֆը իլէ թահրիր օլունան լուղէթլէր իւղէրինէ պիր նօղթա վաղ օլունմնուշտուր :

2. Պիղիմ (Գ) հարֆիլէ եաղրլանլար տախի Գ-Ֆ հարֆընա , վէ (Բ) իլէ եաղրլմըլ օլանլար տախի Ի-Ֆ հարֆընա թէպտիլ օլունմասը լաղըմ կէլէճէյի իչիւն իխթար գըլընտը :

3. Բիսալէնին ախերինատէքի լուղէթլէրատէ ֆիլլէրին էօնիւնէ է՛նէ+ եէրինէ է՛ն վէ օլմգ եէրինէ օլ գօնուլմնուշ տուր :

Վէ ֆէլան , ֆեհապպէն , Խօճէ լուղէթլէր նասս պէյնինատէ ֆէլան , Բոհապպէն վէ Խօճմ միւսթամէլ օլմաղըն իքիսլինին տախի իսթիմալի ճաշիզ կէօրիւնմիւշ տիւր

1. The amount of the ...
 ... ..

2. The amount of the ...
 ... ..

3. The amount of the ...
 ... ..

4. The amount of the ...
 ... ..

5. The amount of the ...
 ... ..

—————

ԹԵՂԳԵՐԵԼԵՐԻՆ ԷՆՎԱՒ

ՄԻՒԱԳԱԹ ԻՉԻՆ

ԷՖԷՆԱԽԻՄ

Եստեղն Չաթընըղլա պիր աղ կէօրիւշմէք իսթէրիմ, հէր նէ մահալտէ վէ նէ սա'աթտէ կէօրիւշմէմիզ միւմքին իսէ, լութֆէն իշարէթ պույուրմանըղը բէճա էտիպ, էմրինիզէ միւն թաղըրըմ էֆէնախիմ:

ՃԷՎԱԳ

Եստեղն պէնտէնիզէ կէօրիւշմէք իսթէտի յինիզի պէյան պույուրմուշ ուտունուղ, սա'աթ լուշէ գատար պէնտէխանէտէ պուլունուպ թէշը բիֆինիզէ միւնթաղըրըմ էֆէնախիմ:

ԻՍԹԻԳՐԱԳ ԻՉԻՆ

ԷՖԷՆԱԽԻՄԻԶ ՀԱԳՐԵԹԼԵՐԻ

Պիմէննիհի թէ'ալա իքմալի գուվվէի գաւրիպէյէ կէլմիշ օլան խանէմիզ իշիւն պէշ պին զուրուշուն շիտտէթի լուղում կէօրիւնմիւշ օլտուղունտան, էֆէնախիմիզէ թէսալիյէսի գապիլ պուլունտուղու հալտէ, համիլի վէրաղալի ա'ճիզի ֆիւլան պէնտէլէրինէ թէվտի'յան իրոպի վապէս թէի լութֆ ու միւրուվվէթլէրի աիր էֆէնախիմ:

Պիրատերիմ էֆէնախիմ:

Մէթէպիմիզին շու արայըք թա'թիլ դը

լրնմըջ օլտուղունտան. տէրսլէրիմիզ միւթալէ'ա
 օլունամասարղը ճիհէթլէ խաթըրտէ գալմամը:
 վէ պու խէ տէրսլէրիմիզին պէտինտէ վէ իմ-
 թիհանըմըզըն զէմանընտէ, ագրան ու էմնա-
 լըմըզտէն կերու գալարագ ֆէնա հալտէ մահ-
 ճուպիյէթիմիզի միւճիպ օլաճաղընտան. հիչ
 օլմաղ խէ հաֆթատէ իքի կիւն օլտուն շու.
 օգունմուչ օլան տէրսլէրիմիզի պիր տախի
 կէօզտէն կէչիրմէք լազըմէտէն պուլունմուչ
 օլմաղլէ, օլ պասպտէ իրատէ Էֆէնտիմին տիր:

ՃԷՎԱՅՊ

Թէզքէրէի ա'լիյէլէրինին մէֆատի մա'լիւմը
 խուլուսվէրի օլտու, վագա'ա պէնտէլէրի տա-
 խի պէչ օն կիւնտէն պէրու օգունմուչ օլան
 տէրսլէրիմիզի միւթալէ'ա էթտիյիմ եօգտուր,
 վէ պու տախի ֆիլ հագըգա եագընտա միւ-
 ճիպը շէրմասրի վէ մահճուպիյէթ օլաճաղը
 տէրքեար տըր, էմը ու իշարը ա'լիլէրի իւզրէ,
 ֆիւլան կիւն պիզզաթ վալալէրինին պէնտէ խա-
 նէյէ թէշրիֆ, վէ եախօտ գուլլէրի Էֆէնտիմի
 թատտիյէ ճիւրաթ էտէճէք օլտուղում բէհին
 ի'լմի ա'լիլէրի պույուրուլտուգտա . . .

ՏԻՊԷՐ

Պիրատէրիմ Էֆէնտիմ

Մին էլ գատիմ պէյնիմիզտէ ճարի օլան միհը

ու մէջնապսէթը տասներկու պիր վէշէն զայնի
օլմայաճազը ազատէի պէյան ու իշար օլտու-
ղունա , վէ պու կիւնլէրտէ իհիթիւեաճը պէնտէ-
կեանէմ տերէճէյի քէմալէ բէսիտէ օլարագ ,
խիթիտա'ի լուիթֆ ու ինայէթը ա'իլյէլէրինէ պէն-
տէնիգի մէճպուր էյլէտիյինէ պինաէն , եադքն
վազըթտա թէտիյէ օլունմագ իւզրէ , գարդէն
իքի պին զուրուշուն համիլի ա'րիլէի պէնտէկի
էֆէնտի պէնտէլէրինէ թէվտի'ան իրսալինէ ի-
նայէթ վէ օլ վէշէն զայտը զարուրէթտէն բէհա
իլէ մէսրուրիյէթիմ խուսուսունա հիմմէթ ու
միւրուվլէթ պույուրմալէրի միւթէմէննաի մախ-
սուսու աճիղանէմ տիր էֆէնտիմիլ :

ՃԷՎԱՊ

Շու արայըդ թարաֆը տէվլէթլէրինէ պիր
մրգտար ազճէնին լիւզումի կէօրիւնտիյինէ
մէպնի , իքի պին զուրուշուն ֆիւլանէ թէվտի'ան
իրսալի իլթիմասընը հավի . բահէ բէսի ի'զազ
օլան թէգքէրէի պէհիյէլէրի մէալի ա'իլսի մա-
լիւմը խիւլուսվէրի օլտու . վէ օլ վէշէն մէպլա-
ղը մէզպուր ֆիւլանէ թէվտի'յան սավպը ա'իլլէ-
րինէ իրսալ գըլընմըջ օլմաղըն , օլ պապտէ ի-
րատէ էֆէնտիմին տիր :

ՔԻԹԱՊ ԻՉԻԻՆ

Իշպու թա'թիլ հէնկեամընտա գալա'իտ միւ-

Թայէ՛առիլէ մէշղուլ օլմայուսլ , պիտալուա էյ-
 լէնճէ իլէ բահաթ էթմէք միւրատ էյլէտիյիմ-
 աէն, նէղտի ա՛լիլէրինտէ ֆիւլան քիթապ նիւս-
 խէսի վար իտէ լութֆէն համիլի վէրազվարէի
 ա՛ճիղիլէ թէսլիմէն իրսայի վապէսթէի հիմ-
 մէթի ա՛լիլէլէրի տիր էֆէնտիմ :

ՃԷՎԱՊ

Պիրատերիմ էֆէնտիմ :

Իշպու թէգքէրէի ա՛լիլէլէրի մէայի մա՛լիւ մը
 պէնտէկի օլմուշ , վէ քիթապը մէգքիւրիւն
 խաթթը պիրազ տյղունսուզ իտէ տէ , էմրլէ-
 րինէ իմթիսայէն , մա՛ էլգուսուր թադտիմ գը-
 լնմըշ տըր էֆէնտիմ :

ՆԻՐԵԱՀԷ ՏԱ՛ՎԷԹ

Էֆէնտիմիղ հազրէթլէրի :

Ասարը եիւմն ու հիմէմը սէնիլէլէրիլէ մախ-
 տումը պէնտէլէրինին ա՛գտը նիքեահը ֆիւլան
 կիւնիւ իճրա օլունաճաղընտան էֆէնտիմին թէշ-
 րիֆլէրինի նիեազ խտերիմ էֆէնտիմ :

ՏԻԿԷՐ

Էֆէնտիմիղ :

Պիքէրէմիհի թէ՛ալա մախտումը չաքէրի
 ֆիւլան պէյ պէնտէլէրինին մահը հալըն սէքի-
 զինճի փէնշէմպիհ կիւնիւ ճիմիէ՛թի իսթիհաար
 օլունան ա՛գտը նիքեահընտէ , էֆէնտիմիղին

տախի լուծփէն պուլունմայերինի խաթիրհամ
էտերիւմ . օլ պապտէ իհսան էֆէնտիմին տիր :

ՃԷՎԱՊ

Մէայի իշարի վալալէրի մա'լիւմը ա'ճիլի օլ-
տու . բասպլիւմ թա'ալա մուպարէք պուլուր-
տուն . իշպու ճէմիէ'թը ա'գտտէ պուլունմադ
պէնտէլէրինին տախի աչըրը էմէլիւմ իսէ տէ ,
օլ կիւն կէօրիւլմէսի լիւզում օլան պիր իշ իշիւն
իւսկիւտարէ կէչմէյէ տախի մէճպուր օլուպ ,
անճադ հէմ օրայէ կիտիլմէք վէ հէմտէ ճէ-
միէ'թը միւպարէքէտէն մա'հրում գալմամադ
իւզրէ , էկէր վադ'թը միւխթար էրքէն իսէ , ճէ-
միէ'թտէ պուլունուպ սօնրա օրայա կիթսէմ ,
վէ եախօտ կէճ իսէ իւսկիւտարտէն ա'վտէ'թտէ
կէլուպ պուլունսամ , իքի մաթլէպ պիրտէն հա-
սըլ օլաճաղընտան , ա'ֆիլը ալիլէրինէ մադ-
րուրէն , վադ'թը միւխթարըն խաթիրֆասարինէ
ճիւրաթ գըլընտը , օլ պապտէ իրատէ էֆէն-
տիմին տիր :

ԹԷՐՐԱՐ ՃԷՎԱՊ

Մէայի ճէվապը վալալէրի մա'լիւմը խախ-
սանէմ օլտու , վէ վադ'թը միւխթար ադչամ
իւսթիւ սա'աթ տօգուդ բատտէլէրինտէ օլ-
մաղլէ , ա'վտէ'թտէ թէչրիֆ պուլուրումադ
միւմքին օլաճաղը մա'լիւմը սամիլէրի պուլու-

բուլտուգտա օլ պատպէ էմր ու իրատէ էֆէն-
տիմին տիր :

ՇէՅՆՆԻՆԷ

Միւճէրրէտ փկրի տէսթկիրի վէլինի՛մէթի
պի իմթինանըմըզ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին
սէմէրէի ֆէյլի բուհանիյէթի ճէլիլէլէրի օլմագ
իւզրէ, պիմէննիհի թա՛պլա, իչպու ֆիւլան կիւ-
նիւ չաքէր զատէլէրի ֆիւլան էֆէնտի պէն-
տէլէրինին, իճրայի ա՛գտինէ իպթիտար օլու-
նաճազը, վէ զաթը բէշատէթ աեաթը ալիյէ-
լէրինին դուտուճը ալիլէրինտէն տաթի իսթի-
ֆատէի էնվայի եիւմն ու մէսատէթ գըլընա-
ճազը տէրքեար պուլունմաղլէ, միւզթէզաի
շէյմէի պէրկիւզիտէի պէնտէփէրվէրիլէրի իւզ-
րէ, եէվմը մէզքիւրտէ սա՛աթ . . . բատ-
տէլէրինտէ լութֆէն ու իհասանէն թէշրիֆէ
բաղպէթը սէնիյէլէրի տա՛վէթ նիեազընտա
թէրգիմի վերագփարէի չաքէրիյէ իճթիտար
գըլընաը . հէր հալտէ էմր ու իրատէ էֆէնտի-
միզ հազրէթլէրինին տիր :

ՎԷԼԻՄԷՅԷ ՏԱ՛ՎԷԹ

Ասարը հիւսնի թէվէճճիւհ պէհիյէլէրիյէ
մախտուճը պէնտէլէրինին պիմէննիհի թա՛պլա
պու հաֆթա վէլիմէ ճէմիյէթի միւսամմէմ
պուլունմուշ օլմաղլէ, զաթը սէնիյէլէրի տաթի

Եւ վճիւր մէջ քիւրտէ թէշրիֆէ ըաղպէթ պու-
յուրմալէրի նիյազ իտէրիմ :

ԻՖԹԱՐԷ ՏԱՎԼԹ

Էֆէնտիմիզ հազրէթլէրի :

Եարըն ախշամ իֆթարը պէնտէխանէլէ-
րինտէ պէրապէրճէ Էտիլմէք , վէ պու վէսիլէ
իլէ ա՛ղտը Էնճիւմէնի միւխատէնէթ օլունմազ-
րէճասընէ իպթիտար դըլընտը :

ԻՍՍԹԱԼԳԳՏԱՆ ՏՕԼԱՅՔ ՄԷՄՈՒՐԻՅԷԹԻՆԷ
ԿԻՏԷՄԷՏԻՅԻ ԻՉԻՆ :

Ճէնապը հագ Էֆէնտիլէրիմի ա՛ֆիլլէթտէ
տայիմ պույուրսուն , պու կիւնլէրտէ պիրազ
րահաթարզ օլտուղումտան , թասհիհը միղաճ
Էտինճէյէտէք , գալէմէ կէլէմէյէճէյումէն ,
վէլինիա՛մ Էֆէնտի հազրէթլէրինէ լութֆէն
թէպլիզ պույուրումասընը իսթիւրհամ Էտէրիմ ,
օլ պապտէ իրատէ Էֆէնտիմիզին տիր :

ԱԼՏԸԴԸ ՇԷՅԼԷՐԻՆ ԻՍ՝ՏԷՍԻՆԷ ՏԱՅԻՐ

Կէշէնլէրտէ իհասն պույուրումուշ օլան շու
դատար դուրուշ , պու քէրրէ մա՛էթթէշէքքիւր
թադտիմ՛ գըլընմըշ օլմաղլէ , վիւսուլունուն
լութֆէն իշա՛րի պապընա Էմր ու իրատէ Էֆէն-
տիմին տիր :

ՃԷՎԱՊ

Իշ պու թէգքէրէի , ա՛լլլլլլլլլլ մէպլազը

մէրգում թէ մամէն կէլմիշ, վէ գուլէրինէ շիմէ տիլիք լուզումի եօղիքէն միզանը տէվլէթլէրի իգթիզասընճա թա՛ճիլ պույուրուլմուշ օլտուղու պէյանիլէ թէրգիմի ճէվասպէ իպթիտար գըլընար Էֆէնտիմիզ:

ՏԻԿԼԹ

Մուգատտէմա իհասն պույուրուլան քիթապ կլէ սայէի ի՛նայէթլէրինտէ, խայլը իսթիֆատէ. վէ պու քէրրէ տէրս վաղթի եազլաշմըշ օլմաղլէ, եինէ սուի տամիլէրինէ իա՛տէ գըլընմըշ օլտուղու պէյանիլէ թէզքէրէի ա՛ճիգի թէրգիմ գըլընար Էֆէնտիմ:

ՃԷՎԱՊ

Մէալի իշարի վալալէրի մա՛լիւմ օլմուշ, վէ քիթապը մէզքիւր տախի կէլմիշ օլմաղլէ մա՛էթթէշէքքիւր ճէվասպէ իպթիտար գըլընար Էֆէնտիմ:

ՄԵՍԻՐԷՅԷ ՏԱ՛ՎԷԹ

Պի ինայէթիհի թա՛ալա, էվիլէլ պէհարըն հուլուլիլէ կէզմէք մէվսիմի կէլմիշ օլմաղլէ, պիլըլիքտէֆեհաղատ-խանէյէ ա՛ղիմէթ օլունմագիւզրէ ըաղպէթ պույուրուլուրսէ իգթիզա էտէն շէյլը մին զայրը հատտին հազըրլանմըշ օլտուղու ճիհէթլէ, լութֆէն օ կէճէ պէնտէխանէլէրի թէշիֆ, վէ պու վէշհիլէ ա՛պար քե-

մինէլէրի թալթիֆ պույուրուլնագ պապընտա
էմր ու իրատէ էֆէնտիմին տիր :

ՃԷՎԱՊ

Սայէի վէլի իւլ հիմէմիլէրինտէ կէզմէք վէ
էյլէնմէք իւզրէ , իշպու իրատէնամէլէրի գուլ
լէրինի թէշէքքիւրտէն ա՛ճիզ օլուր մէրթէ-
պէտէ մէմուճն էյլէմիշ իսէ տէ , նէ չարէ թա-
լի՛ի մա՛քուսուճ միւսա՛տտէ էթմէյէրէք կէօ-
րիւլմէսի լազըճ պազը մէսալիհ զուհուր էթ-
միշ օլմազլէ . իհասնը ա՛լէլ իհասն օլմագ
իւզրէ միւճքին իսէ կէլէճէք հաֆթայէ պը-
րազըլմասը , գարինը միւսսա՛տէի ճէլիլէ պու-
յուրուլնագ պապընտա էմր ու իրատէ էֆէն-
տիմին տիր :

ԹԷՔՐԱՐ ՃԷՎԱՊ

կէզմէքտէն մագսէտ անճագ էֆէնտիմին
մայէթը շէրէֆինի գազանմագ օլմազլէ , պու-
հաֆթա մանիլէրի պուլունտուզու սուրէթտէ ,
իրատէի սէնիյէլէրի միւճիւպլինճէ , կէլէճէք
հաֆթա կիտիլմէք տահա միւնասիպ օլտճազը
մա՛լիւմը վալալէրի պույուրուլտուգտա օլ պապ-
տէ իրատէ էֆէնտիմին տիր :

ՏԻԿԷՐ ՃԷՎԱՊ

Եանընքի կիւն պա՛զը գէվաթը նիւզհէթ սը-
մաթիլէ ֆիւլան գասրէ թէշրիֆ պույուրուլա-

ճաղը ճիճէթիլէ , շաքէրլէրինին տախի ա՛ղի-
մէթլէրի վարիտ օլան թէգքէրէի պէհլիլէլէ-
րինտէ էմր ու իրատէ պոյուրուլմուշ . հէր
պիր էմր ու Ֆէրմանը ա՛լիլէրինին ինֆազ ու ին-
րասը միւթէրէթթիպը զիմմէթ օլուպ , անճադ-
մախտումը պէտէնիլին պիր ազ նամիզաճ օլ-
տուզու հասէպիլէ , շաքէրլէրինի պու թէնէզ-
զուհ ու թէմաշատէն տուր ու մէհճուր պրազա-
ճաղընըն մաէթթէէսիւֆ ա՛րզ ու պէյանիլէ ,
պու պապտէ վուզուա՛ կէլէն գուսուրը զարուրի
իւզգուհուրու պէնտէկեանէմին ա՛ֆվ ու իսթիր-
համինէ մա՛էլ մահճուպիլէ իպթիտար գըլընտը :

Մէթթէ ՆԱԶԸՐԸ ԹԱՐԱՅԸՆՏԱՆ ՇԱԿԻՐՏԻՆ
ՓԷՏԻՐԻՆԷ :

Մէթթէպիմիզին խաճէ վէ խատէմէսինին
մա՛աշաթ , վէ շակիրտանըն մէքիւլաթ ու լէ-
վազիմաթընա սարֆ օլունմազ իւզրէ , շակիր-
տանտէն պէհէր սէճէ քեանուներ սանիսինտէն
ի՛թիպարէն , պիր սէնէլիք օլարազ փէշինէն ա-
լընմազտա պուլունմուշ օլտուզու միսիւլիւ ,
մախտումունուզ իչիւն թարաֆը ա՛լիլէրինտէն
տախի մուգատտէմա օնպէշ իրա թէսլիմ ու
իյֆա , վէ եիրմի իրասը տախի իքի մահտէն
սորա թէտիլէ էտիլէճէլինէ տայիր , մէթթէպի
մէզպուր սանտըղընա պիր գըլթա՛ սէնէտ ի՛թա

պույուրուլմուշ ուտու , թէտիյէսինին միւտտէ
թի ի.քի մահ միւրուր էյլէմիլ օլտուղու հալ-
տէ , հէնուղ իրասալ ու ի'թա օլունմամբը օլտու-
ղունա , վէ աղատէի պէյանն օլտուղու իւզրէ
պու ադճէնին շու կիւնլէրտէ մէ.քթէպճէ լիւ-
ղումը հագրդիսի պուլունտուղունա պինատէն
լութֆէն մէպլաղը մէզպուրուն իրասալինէ հիմ
մէթ պույուրմալէրի . . . :

ՃԷՎԱԳ

Մէ.քթէպ շակիրտան վէ խաճէկեան վէ սայի
րէսինին լէվաղիմաթընէ սարֆ օլունմագ իւզրէ ,
սէնէվի թարաֆըմըզտան վէրլլմէսի լաղըմ' կէ-
լէն օթուղ պէշ լիրատէն դայրը էղ թէտիյէ ,
եիրմի լիրանըն կէօնտէրլլմէսի վարիտ օլան
թէղքէրէլէրի մէպինատէն անլաշըմը , վէ պիւ-
լութֆիհի թա'ալա , դարիպէն թէտարի.քիլէ իր-
սալ վէ թագտիմ գըլընաճաղը իֆատէսինէ իպ-
թիտար օլունմուշաւը . օլ պասպատ իլաստէ է-
ֆէնտիմին աիր :

ՔԻՄԱՍԱՆԷ ԻՉԻԻՆ

Ֆիւլան մահալտէ քեային քիրախանէլէրին
միւսթէճիրի գօնթուրաթօտու միւտտէթի թէ-
մամ օլտուղտա , չըգաճաղը խասկեր վէրլլմիլ
օլմաղլէ , մէղքիւր խանէ եինէ քիրայէ վէրի-
լէճէք իսէ ահըպպատէն պիրի-ի թութաճա

կրնտան, գաչ զուրուչա վերելեճէք վե նե գաւ
տար միւտտեթ միւգավելե օլունաճաղընըն իւ
չարի վապէսթէի լութֆ ու քերեմիլերի տիր է
Ֆէնաիմ:

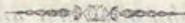
ՃԼՎԱՊ

Մէայի ի՛չարի վալալերի մա՛լիւմը չաքերի օլ
մուչ, վէ մեղքիւր խանէ ելինէ քիրայե վերի-
լեճէք իսէտէ, ետիրըլաճագ եերլերի օլուպ,
կիւզէլէ, թա՛միր օլունմագ իւզրէ հէմ ալթը
այլըզը փեչին վերիլմէք, վէ հէմտէ թէճտիտ օ-
լունաճաղընտան էսկի պէտէլինէ եիւզ զուրուչ
աահա դամնէ, մահիյէ տէօրթ եիւզ զուրուչա
օլմագ իւզրէ պիր սէնէլիյի գօնթրաթօ էտի-
լեճէք օլմաղլէ, մուվաֆեգէթ էլլէտիյի հալտէ,
թալիպին կէլիպ պիր քերրէ կէօրմէսի խուսու-
սունուն քէնաուսինէ թէպլիղի պապընտա ի-
րատէ էֆէնաիմին տիր:

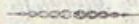
ՍԱՏԱՐԷԹՏԷՆ ՃԱՆԻՊԸ ԶԱՊԹԻՅԷՅԷ ԹԷԶԲԷՐԷ

Մուգատտեմա թարտ ու տէֆ՝ օլունմուչ
օլտուզու հալտէ պիր թագրիպ կէլերէք Ֆիւլան
մահալտէ կէզմէքտէ պուլունան սապրգալու
վէ ույլունսուզ էչխասը միւզիւրէնին տխզ ու
տէֆլերի հագգընտա տէվլէթլու Սերասքեր
փաշա հագրէթլերինին վարիտ օլան թէզքերէսի
մանզուրու վալալերի պույուրուլմագ իւզրէ,

լէֆֆէն իրսալ գըլընտը , վագա՛ա սու մա-
 գուլէ ույզունսուզ էշխասըն տար իւլ խիլաֆէթ-
 իլ ա՛լիյէտէ իճթիմա՛լէրի էնվախ՛ մէհազըրը վէ
 սէքէնէնին մաթլուպը ա՛լի օլան էմնիյէթի քեա-
 միլէսինին ինսիլապէթի միւճիպ օլաճագընաան,
 միւճէրրէսլ ու միւսէլլէմ՝ օլան ֆէթանէթ վէ
 համիյէթը միւ շիրանէլէրի իզթիզասընճա , շու-
 խուսուսուն պիլ էթրաֆ միւթալէ՛ասը , վէ օլ
 սլապտէ լազըմ՛իէլէն թէտասլիրի սախա՛նըն իճ-
 րասը իլէ , էշխասը միւզիրէի մէրգումէնին տէֆ՛
 ու թէպի՛տլէրինէ հիմմէթ պույուրմալէրի սի-
 եագընտա , թէզքէրէի սէնալէրի թէրզխմինէ
 իպթխտար գըլընտը . . . .

Ի Լ Մ ՈՒ Խ Ա Պ Է Ր Լ Է Ր

ՊԻՐ ՄԷՏՐԷՍԷՏԷՆ ՏԻԿԷՐ ՄԷՏՐԷՍԷՏԷ ՆԱԳ-
 ԼԻՆԷ ՏԱՅԻՐ ՄԻՒՏԷՐՐԻՍ ԹԱՐԱՅՔՆՏԱՆ ՎԷ-
 ՐԻԼԷՆ ԻԼՄ ՈՒ ԽԱՊԷՐ

Մէտրէսէմիզտէ իամի միւզայեէտ օլան ֆիւ-
 ընն էֆէնտի պիհասէսլ իլ իճասլ մէտրէսէի շէ-
 րիֆէնիզէ նազլ էտէճէք օլտուղունու , վէ է-
 ֆէնտի մուճայիլէյհ էտիսլ ու էհլը ըրզ կի-
 րուհինտէն պուլունտուղանու միւպէյեին իշպու-
 իլմ ու խասպէր ի՛թ ա գըլընտը :

ՆՐՄՐՁՆ ՆԱՎԼ ԻԶԻՒՆ

Թայեպէի իլումսէն վէ մէտրէտէի շէրիֆէ-
միդ սաքինէրինտէն ֆիւլան էֆէնտի, պու տէֆա
Թրապիզոն ճանիպինէ ա'գիմէթ էտէճէք օլ-
տուղունտան, իհասնը շահանէ պույուրուլան
Նըսըֆ նօվ ախպիլէ, վափօր պիլէթինին ի'թասի
իշիւն իշպու իլմ ու խասպէր ի'թա գըլընտը :

ԳՈՆԹՐԱԹՕ ԻԼՄ ՈՒ ԽԱՊԼԻՐԻ .

Ֆիւլան մահալտէ քեային միւթէսարըրֆ օլ-
տուղում պիր պապ ֆիւլան նումէրօլու քեար-
կիր տիւքեանըմը իշպու . . . սէնէսի մարթըն
ղուրրէսինտէն ի'թիպարէն, սէնէի հալիյէ դա-
յէթինէ տէյին պիր սէնէլիք օլմադ իւզրէ սէ-
նէվի շու գատար զուրուշա միւսթէճիրի սա-
պըգը օլան ֆիւլան քիմնէյէ իճար օլունմուշ
օլտուղունտան, լաղըմ կէլէն գօնթուրաթօ-
սունուն թանգիմի իշիւն իշպու իլմ ու խասպէր
ի'թա օլունտու :

ԶԱՅԻ՝ՏԷՆ ՄԻԻՐՈՒԲ ԹԷԶԻԷՐԼԵՄԻ ԻԶԻՒՆ .

Թէպա'ատէն ֆիւլան, պէրայի մատլահաթ
Պրուսատան Տէրի սաա'տէթէ կէլիպ, պուրա-
տէ խասթէ օլարադ. թէգքէրէսի հէնուղ պիր
մահալտէ գայտ օլունամայըպ, պու տէֆա' խի-
թամը ումաւր ու մատլահաթլէ օլ թարաֆա ա-

գիմէթ խաճճէք օլտուղունտան, քէֆալէթը
ա՛ճիզանէմէ աչրգտան պիղ գըթա՛ միւրուր
թէգքէրէսինին ի՛թասիլուն, իշպու իլմ ու խա-
պէր իթա գըլընար :

ԹԻԼԷՆԻԻԼ ԻՉԻՆ

Մահալլէմիզ սաքինլէրինտէն ֆիւլան Էֆէն-
տի պու տէֆա՛ մահալլէնիզտէ թէէհիւլ էտէ-
ճէք օլմալլէ, Էֆէնտիի մումայիլէյհին թէէ-
հիւլի խուսուսունտա շէր՛ան ու նիզամէն պիթ
կէօնէ մանի՛ օլմատըրը միւպէյեին իշպու ի՛լմ
ու խապէր ի՛թա օլունտու :

ԹԱՎՍԻՅԷՅԷ ՏԱՅԻՐ

ՄԱԴԱՄԸ ՍԱՏԱՐԱԹՏԷՆ ՎԻԻՉԷՐԱՅԷ

(Յիւլան Էֆէնտի մէճլիսէ թահրիրաթ քեա-
թիպի օլտու. վէ ասըլզատէ տըր. սիզ գատըր
շինասսընըզ. հագգընտա ըիա՛յէթ, վէ մուա՛-
վէնէթ էտին :)

Տէվլէթլու Էֆէնտիմ հազրէթէրի .

Մէճլիսը խտարէի վիլայէթ թահրիրաթ քե-
թասպէթինէ մէմուր թայ՛եին պույուրուլան
ֆիւլան Էֆէնտի պու քէրրէ օլ թարաֆա ա՛ղի-
մէթ էթմիշ, վէ Էֆէնտիի մումայիլէյհին էր .

պապ ասալէթ վէ էհլիյէթ տէն օլտուղու խա-
սլէր վէրիլիլ օլմաղլէ , շիյմէի գատըրտանի
վէ էհլիյէթ սաղիի տէսթուրիլէրի իղթիլասըն-
ճա , հազգընտա լէվաղիմը իհթիլրամքեարի ու
րիա'յէթին իճրա , վէ ումուրը մէ' մուրէսինատէն
տօլայը մուա'վէնէթը լազըմէնին իյֆասը խու-
սուտունա հիմմէթ' պույուրմալէրի սիյազընտա
նէմիգաի մախսուսէ թահրիը ու թէսթիը գը-
լընտը էֆէնտիմ' :

ՏԻԿԻՐԼԷՐԻ ԹԱՐԱՓԱՆՏԱՆ

(Ֆիւլան էֆէնտի օլթարաֆա կէլիեօր , թա-
լէպէտէն տիը , վէ հիւրմէթ ու մէրհամէթէ
շանան տըր , սիլ գատըրյինաս վէ քէրէմքեար
օլտուղունուղտան , հազգընտա հիւրմէթ վէ
ի'նայէթ պույուրմանըլ բէճա իտէրիմ') :

Մա'լիւմը սէնիլէլէրի պույուրուլտուղու իւզ-
րէ , տախիմա սունուֆը թալէպէ , վէ մէարէսէ-
նիչին օլանլէր էրպասըլ մէրհամէթ ու միւրուվ-
վէթին մուա'վէնէթ ու միւղասէրէթլէրինէ միւհ-
թամ , վէ պու տախի նէզտի մէա'լի վէֆտի միւ-
նի'մանէլէրինտէ վարէսթէի գայտը իհթիյաճ
օլմասիլէ , վէ համիլի նէմիգաի աճիլի ֆիւլան
էֆէնտի տախիլէրի տախի օ' գասիլտէն վէ աս-
հասը իհթիյաճտէն պուլունմասիլէ , պու տէ-
ֆա' օլ թարաֆա ա'ղիմէթ էտիպ , քէնտու-

տիննն թարափը ա՛ճիզանեմէ թէա՛յլիւք ու միւ՛շ
 նասէպէթի քեամիլէսի օլմաղլէ , միւզթէզաի
 շիա՛րը ճէլիլի տաի՛նիւզաղլի , վէ դատրտանիի
 բահիմանէլէրի իւզրէ , մուճայիլէյն տաի՛լէրի
 հազգընտա պիտիրիզ ու շաեան պույուբուլա-
 ճագ հիւրմէթ ու ըիա՛էթը ա՛լիլիլի քէրէմքեա-
 բիլէրի , պիլ խասա սուի ա՛ճիզանեմէ ա՛յիտ
 օլաճաղընըն ա՛րզ ու պէյանընը իսթիպգաի թէ-
 վէճճիւհաթը բահիմանէլէրինէ վէսիլէի ճէմիլէ
 իթթիխազ էյլէտիմ , օլ պապտէ էմը ու ֆէրման
 Լ.Ֆէնտիմին տիր :

Տիկիֆ

613
J 0

Նազըլի ա՛րիզէի շաքէրի էֆէնտի պէնտէ-
 լէրի , օրաճա հայլինէ միւնատիպ պիր խըտմէթտէ
 իսթիխասամի հազգընտա , վէսաթէթը նիւրազը
 պէնտէկեանէմի իլթիմաս էյլէմիլ , վէ մուճա-
 յիլէյն պէնտէլէրի հազգըէթէն տիրայէթ քեար
 վէ միւճէրրէպիւլ աթվար , վէ խուսուսիլէ ֆա-
 դըր իւլ հալ վէ քէսիր իւլ ի՛նալ օլարազ , պիլ
 վիւճուհ մէրհամէթ ու ի՛նայէթը ա՛լիլիլի պէն-
 տէվիլէրիլէրինէ շայէթէ ու սէզավար օլտու-
 ղունա , վէ թարափ շաքէրիլէ տախի ճիհէթի
 դարապէթ վէ միւնասէպէթի պուլունտուղունա
 պինաէն , հուսուլը բէֆահ ու մէսրուրիլէթի նէզ-
 տի ա՛ճիզիտէ մաթլուպ վէ միւլթէզէմ , վէ
 զաթը սամիի բահիմանէլէրինն հազգը պէն-

տէկեանէ մտէ օլան թէ վէճճիւ հաթը ա՛լ լիյէլէրի
իզ թիզասընճա, պու պահպաէ տիրիզը միւսա՛ա-
տէ պույուրուլմայաճազլարը էմրի միւսէլլէմ՝
պուլունմուշ օլմազլէ, միւզ թէզայի շիյմէի քէրի
մէի պէնտէփէր վէրիլէրի իւզրէ, մուճայլիէյհ
հազգընտա շանան պույուրուլաճազ ի՛նայէ թը
սէնիլէի բահիմանէլէրի, պիլ խասսա սուի ա՛ճի-
զանէմէ ա՛յիտ ու բանի՛ օլարազ, պա՛խը շիւք-
րանիլէ թը ա՛զիմէ օլաճազընըն ա՛րզ ու պէյա-
նիլէ իք թիֆա էյլէտիմ, պազը էմր ու իրատէ
էֆէնտիմին տիր :

ՊՈՒ ՏՄԻԻ

Պիրատէրիմ ֆիւլան էֆէնտի պէնտէլէրի
միւզ թէզաի թալիը՝ նասազի օլարազ, պու
քէրրէ եինէ պիր հալը թէէսիւֆտէ, օլ թա-
րաֆա ա՛վտէ թ իյլէմիշ տիր . քէնտիտի պա՛զը
մուհասէպաթ մատտէսինտէն տօլայր փէք մազ-
տուր ու փէրիշան օլարաշ, սահապէ թ վէ մէր-
համէ թի Ենիլիլէրինէ միւհ թաճ, վէ հազգը
պէնտէկեանէ մտէ կէօրտիլիւմ վէ թէշէքքիւ-
րինտէն ա՛ճիզ պուլունտուղում էլ թաֆ ու ի՛-
նաեաթը սամիլիլէրի, անըն տաթի ֆէրդը ա՛ճի-
զանէսինտէ պիտիլիզ պույուրուլաճազը ա՛րզ
ու թէվտիլիլէ իք թիֆա օլունտու, պազը էմր
ու ֆէրման :

ՏԻՂՎՐ ԹԱՎՍԻՅԷ

Իղնի ա՛լիւէրի օլուր խոէ իշպու ա՛րիզէմի
թագախոմ էթմէք իւզրէ խաքիւխայի վալալէրի-
նէ եիւզ սիւրէճէք օլան Ֆիւլան աղա պէնտէ-
լէրի , Լֆէնախմէ էսկիտէն ինթիսապ էթմիշ
վէ շօգ լութֆ ու իհասանընըզը կէօրմիւշ պէն-
տէլէրինիզտէն պուլունատուգու հալտէ , պախ-
թը սիւեասը միւզթէզասընճա , պիր միւսատէթ
Լֆէնախմին հիւսնիւնաղարլարընտան այրըլմատը
ճիհէթիլէ , արթըզ շիմտիլէրտէ վիէք միւզ-
թարըպ վէ պի գուարէթ . վէ՞ քիշի տիւշտիւ-
յիւ եէրտէն գալգար՞ ի՛թիգատը քէնտիսինէ
գուվլէթ օլարագ , վէ մէրհամէթը սէնիյէնի-
լէ կիւվէնէրէք տամէնը ա՛ֆվը տէվլէթլէրինէ
սարըլմաղա գարար վէրմիշ տիր , Հէր քէսին
պիլտիյի պէնտէվիւրվէրլիքլէրի իճապընճա ո՛ւ-
պուտիյէթի սէնիյէլէրինի գաղանմըշ օլան պէն-
տէլէրինիզ տէյիլ , սայիր իլթիճա էտէնլէր
հագլարընտա պիլէ միւմքին օլան էֆէնտիլիյի
իճրա պույուրաճագլարը պէյլի , վէ ա՛ֆվ ու
ա՛թա , ճիւրմ ու խաթատան իլէրի օլմասիլէ ,
մէրգում պէնտէլէրինին հէրնէ եափմըշ խոէ ,
գապահաթընըն տամէնը մէրհամէթը սէնիյէ-
լէրիլէ մէսթուր , վէ օլ վէշհիէ պու իքի պէն-
տէլէրի պիրտէն մէսրուր պույուրալմագ պու-

պընտա էմբ ու իրատէ հազրէթը մին լէհ իւլ
էմբին տիր :

ՏԻԿԷՐ

Միւլթէղիմինտէն Ֆիւլան Էֆէնտի օլ թա-
րաֆտա օլան ալաճաղլարընըն թահօլլի իչլուն
թարաֆը վէլիլուննիա՝ միլէրինէ ա՛ղիմէթ էյլէ-
տիյինտէն , վէ Էֆէնտի մումայիլէյհ էլէ էս-
կիտէն հուդուդուճուդ պէր քէմալ օլարադ ,
միւլթէղաի լուժֆ ու ի՛նայէթլէրի իւզըէ հազ-
րընտա կէօսթէրիլէճէք մուա՛վէնէթ վէ թէս-
հիլաթ , կէօյա գուլունուդա իճրա պույուրուլ-
մուշ կիպի օլաճաղընտան , գանուճ ու նիլա-
մա միւլաֆըդ տիւշէճէք իչլէրինտէ , լուժֆէն
միւսա՛ատէի ա՛լլիէի քէրիմանէլէրի էրզան ու
շայան պույուրուլմադ պապընտա վէ հէր հալտէ ,
լուժֆ ու ի՛նայէթ հազրէթը միւն լէհ իւլ էմ-
բին տիր :

ՏԻԿԷՐ

Ֆիլան Պէյ Էֆէնտի հազրէթլէրինին վալիտէ
վէ հէմլիրէլէրի ի՛ամէթլու հանըմ՝ էֆէնտիլէր
թէպտիլը հէվա , վէ իճրաի միւտավաթ գաստ-
իլէ , պու քէրէ օլ թարաֆա ա՛ղիմէթ էթմիշ
օլուպ , միյրի մումայիլէյհ գուլլէրինին խա-
քիփայի ա՛լլի տավէրանէլէրինէ ինթիմասը
տէրքեար օլտուղու կիպի , մէքեարիմը ախ-

լազը սէնկլէլէրի ասարը հասէնէսի տախի պէօյ-
լէ պիր պէնտէլէրինին ֆամիլեաօը հազգըն-
տա մուս'մէլէի ճէմիլէի ինթիլրամքեարի վէ
միւրա'աթըն իպղալինէ աէլիլի ճէլիլ օլուպ ,
շու իքի հայըն հազըղէթինէ նաղարէն պու
պապտէ թավսիլէի շաքերանէմէ հաճէթ եօ-
ղիտէտէ , մէասիրի միւսթաղիլէի սըազը
ո'ւպուտիլէթի պէնտէկեանէմին իպրաղինէ ,
վէ տու'աի ֆիւղունիլի է'օմր ու իգպալը Տէվ-
լէթլէրիլէ քէյֆիլէթի իշթիղայըն պէյան ու
իյմասինէ պունտան ա'լա պիր վէսիլէ օլամա-
յաճաղընտան , հազգը պէնտէկեանէմտէ պէ-
գաի թէվէճճիւ հաթը ասըֆանէլէրի բէճասիլէ
թէհզիլիլի խամէի խուսուսիլէթ գըլընմաղըն հէր
հալտէ էմր . . . :

Տիկի՛ր

Ճիւլանըն շու արալըգ պօշտա գալտըղըն-
տան պահայէ , օրաճա միւնասիպ պիր խամէթտէ
խսթիխտամընը խսթխտա' էյլէմիշ , վէ քէնտի-
սինին զարուրէթ ու ինթիլեաճի տախի խապէր
վէրիլմիշ օլտուղունտան , հայլինէ միւնասիպ պիր
իշտիւշտիլիւ հալտէ , իսթիխտամիլէ , իսա'ֆիլ մէ'
մուլի միւթէվէգգըֆը հիմէմի պէհիլէլէրի պու-
լունտուղու պէյանէլէ թէրգիմի նէմիլիգաի սէ-
նալէրիլէ իպլթիտար գըլընտը էֆէնտիմ :

ՃԻՎԱՊ

Ֆիւլան Էֆէնտի պէնտէլերի պապը մէքեարիմ մէապը տէվլէթլերինին մէնսուպի պուլունմասընտան տօլայը, վէսաթէթը պէնտէկեանէմլէ հալինէ միւնասիպ պիր խտմէթլէ գայըըմասընը ամիր, ալմըջ օլտուղում էմինամէլի վէլի իւննի՛ ամիլերի մէապը ա՛լիսի մայիւմը ա՛ծիդի օլմուշ, վէ Էֆէնտի մումախլէյճ տախի պիլ վիւսուլ կէօրիւշիւմիւշտիւր. հէր պիր էմր ու իշարը ալիլերինին թէնֆէյզ ու իճրասը պէ դալթ միւլթէգէմ օլտուղունտան, մումախլէյճին հադգընտա մէրասիմի միհման նիւվաղի պիլ իճրա, քէնտիսինին տիլխահի վէչհիլէ ֆիւլան խտմէթէ մէմուր ու թա՛յեին գըլընարադ, միւթթասըֆ օլտուղու ֆարթը տիրայէթ. վէ դապիլիլէթ հասէպիլէ հիւննիւ խրտմէթ մէմուլ պուլունմուշ օլմաղլէ, միւճէրրէա ինֆադը իրատէի ա՛լիլէլերինէ միւվաֆըդ օլտուղումուն պէյանիլէ, խթիւղաի թէվէճճիւհաթը մէքեարիմ աեաթը պէնտէվէրիլերիլէլերինէ իպթիտար գըլընտը օլպապտէ . . . :

ՏԻԿԵՐ

Մէալի իշարի վալալերի մա՛լիւմը սէնավէրի օլմուշ, վէ շիմալիլիք ալըդ մահալ օլմայուպ, ինշալլահ միւնասիպ պիր մահալ ալըրօրդտա

էվիլէլ պէ էվիլէլ մու մախլէյճ գայրըլաճաղը պէ-
յանիլէ թէրդիմի ճէվապէ իպթիտար դըլընարը,
օլ պապտէ էմր ու իրաստէ էֆէնտիմին տիր :

ՀԷՏԻՅԷ ԻՐՄԱՆԻՆՏԷ

Էֆէնտիմիլ

Մովպը ա՛լիլէրինէ օլան խուլուսու վէֆա
մէնսուօր միւհիպպանէմ իղթիղասընճա , հէր
նէ գատար շայէսթէի զաթը սէնլիլէրի տէյլլ
իսէ տէ , պէյնինատէ մէրպութ օլան բիչթէի
հուպպ ու տատը հաղըգիլէթլէրինէ մաղրու-
րէն , գապուլի ճայիլ օլան գապիլտէն օլարագ ,
կիրիտ մահսուլու օլմագ իւղրէ պիր մըգտար
լատէն՝ տէսթալիլի նաշիղանէմ թագտիմ՝ օ-
լունմուշ օլմաղըն , լութֆէն ու ի՛նայէթէն մէշ-
մուլի նաղար ու ի՛թիպար , վէ օլ վէշհիլէ պէն-
տէի տիրինէլէրին վայէտարը մէսար վէ իֆթի-
խար պուլուրուլմասը պապընտա իրատէ էֆէն-
տիմին տիր :

ՊՈՒ ՏԱԽԻ

Զաթը մէքեարիմըմաթը սամիլէրինէ օլան
մէհապպէթը սահիհէի տաի՛անէմի միւէ.բ.բիտ ,
համիլի շուգգաի պէնտէկի ֆիւլանէ թէվտիա՛ն
պաղչէմիլ սէմէրէսի օլմագ իւղրէ . . . շէյ իլ-
սալ գըլընմըլ օլմաղլէ , հիւմնի գապուլ պու-
լուրուլարագ պէնտէլէրի զարիղը լիւճճաի մէ-

սէրրէթ պույուրմալէրի պապընտէ իրատէ է-
ֆէնտիմին ախր :

ՃԷՎԱՊ

Հաղղը նամիւսթաՀաղղը ա՛յլիտանէմտէ ,
տէրքեար օլան թէվէճճիւհաթը սէնկյէլէրի իղ-
թիղասընտան օլմաղ իւղրէ , իրսաղ պույու-
րուլան հէտիյէլիպէհիյէլէրի վասըլ տէսթի մէֆ-
խէրէթիմ՝ օլուպ , միւթէհաթթիմի է՝օհտէլի
չաքէրանէմ՝ օլան , աուա՛ի ֆիւղունիլի է՝օմր ու
ա՛ֆիյէթ տէվլէթլէրի էղ սէրինէվ թէքրար .
վէ սապըլ ա՛լիլէրինէ օլան ու՛ պուտիյէթի ա՛-
ճիղանէմ պահսընտա քէլիմաթը բէսմիյէ եաղ-
մաղա հաճէթ օլմատըղընտան , օլ վատիտէն
սարֆը էնղար գըլընմաղլէ , միւճէրրէա պէյանը
մէմնունիլէթ ու շիւքրանիլէթէ , վէ իսթիպղաի
թէվէճճիւհաթը միւհասին աեաթը միւնի՛մա-
նէլէրինէ իպթիտար գըլընտը օլ պտպտէ . . . :

ՊՈՒ ՏԱԽԻ

Կիրիտ մահսուլունտան օլարաղ իհաա պու-
յուլուլմուչ օլտուղու պու քէրրէ բէսիտէի
տէսթի իպճալ օլան թահրիրաթը պէհիյէլէրի
մէալինտէն միւսթէպան օլմուչ , վէ զիւքր օ-
լունան լատէն պիլ վիւսուլ , վաղը՝ մէճմէրէի
գապուլ օլուպ , պու սէպէպլէ իսթիլմամ՝ օլու-
նան պույի տիլճույի վէֆաքեարի , վէ մուհապ-

պէթ ու քէմայը մէմնունիյէթի ա՛ճիղանէմի իա-
 թիղամ էյլէմիշ օլտուղու կիպի , թարաֆը ա՛-
 լիլէրինէ օլան մի՛նր ու միւխալէսէթի սէնավէրի
 քէյֆիյէթի տախի , նէզաի տէվլէթլէրինտէ մա՛-
 լիւմ վէ պէտինի պուլունմուշ օլմաղլէ . միւ-
 ճէրրէտ իպրաղը մէմնունիյէթ սիեագընտա ,
 թէրգիմի ճէվապնամէի սիթայիշվէրիէ իպլթի-
 տար գրընտը :

ՍԷՆԵՏԼԵՐ ՎԵԻԼՄ ՈՒ
 ԽԱՊԵՐԼԵՐ

ԻՃԱՐ ՍԷՆԵՏԻ

Պահ՛սի թահրիրի սէնէտի իճար օլտուր քի՛-
 Մահմուտ փաշատա , Տիվան եօլունտա քեա-
 յին միւթէսարըրթ օլտուղում . . . նիւմէրօլու
 պիր պապ մաղաղամըն իճարինէ թալիպ օլան
 ֆիւլան նամ քիմնէ , ֆիւլան սէնէսի ֆիւլան
 մահընտան իթիպարէն , սէնէի մէգքիւրէ զա-
 յէթինէ գատար , պիր սէնէլիլինի մահիյէ շու
 գատար զուրուշ քիրա իլէ իսթիճար էտէրէքի
 փէշինէն շու գատար զուրուշունու իթա ու
 թէտիմ էյլէմիշ օլտուղունտան , սէնէի մէզպուրէ
 զայէթինէ գատար թէօարրուֆունտա օլուպ ,
 վէ տիկէր թարաֆտան իճար վազա՛սարնա

զամկէ, թաղիպուն զուհարկնտէ ասերինէ վէր
բիրկէմէք, վէ ետխօտ սուրէթը ասերլէ ֆէսիս
օլունմամագ իւզրէ, իշպու մամուլուն պիհ սէ-
նէտ մէրգումէ ի՛թա գըլընտը :

ՀԱՎԱԼԷ ՍԷՆԷՏԻ

Պախ'սի թէրգիմի սէնէտ օլ տուր քի .

Ասուլ ու նիզամընէ թէվիթիդան, օրտումուդ
ճանիպինէ վիւսուլիւնտա տէֆթէր ադլամինէ
դայտ իլէ, իւչ մահէ գատար տիկէր պիր սէնէտ
կէօնտէրմէք շարթիլէ, Տէր ա՛լիլէտէ ֆիւլան
խանտէ սաքին սարաֆանը միւ՛թէպէրանտէն
ֆիւլան աղայէ . . . սէնէսի մարթընտան ի՛թի-
պարէն, մուխաստաս օլան մաս՛շըմտան պէր
վէչհի պալա, շէհրիլէ շու գատար զուրուչ հա-
փալէ էյլէտիլիմի միւշի՛ր, իշպու սէնէտ եէտը
մէրգումէ ի՛թա գըլընտը :

ՏԷՅՆ ԹՄՀՎԻԼԻ

Իշպու ֆիւլան սէնէսի ֆիւլան մահ իպթի-
տասընաան ի՛թիպարէն, իւչ այտա էօտէնմէք,
րէհին վէ ֆայիդի օլմայարագ դարղը շէրի՛
օլմագ իւզրէ, Ահմէտ, վէ Մուհամմէտ վէ Սա-
լիհ էֆէնտիլէր եանընտա, Հիւսէյին էֆէնտի-
տէն շու գատար զուրուչ ադ ադչէ ախղ ու իս-
թիտանէ էյլէտիլիմտէն, վա՛տէի մէգքիւրէ հու-
լուլունտա, մէպլաղը մէզպուրու պիմէննիհիթա՛-

այլա թէ մամէն թէ տիյէ իտէնէյի մի շի'ր իշ-
պու մախթում թաճվիլ ի'թա գըլընաը :

Տիկէր

Պախ'սի թէսթիրի սէնէտ օլաուր քի .

Սէնէի հայիյէ մուհարրէմի զայէսինտէն ի'
թիպարէն , պէր սէնէտէ մահ պէ մահ եիւզէր
ղուրուշ ի'թասիյէ էօտէնմէք իւզրէ , իամա իլ
վէ Նուրի վէ Օ'սման էֆէնտիլէր վէ զայրիլէր
հաղըր օլաուրը հալտէ , թիւճճարտէն Սիւ-
լէյման էֆէնտիտէն դարզէն ալտըրըմ պին իքի
եիւզ զուրուշու տէյնիմ' օլուպ , գարշըրըգ իւշ
պին զուրուշ գըլմէթի պիր ա'տէտ ետգութ
եիւզիւք թէրհին էյլէտիյիմտէն , պիմէննիհի
թա'ալա , սէնէսի խիթամընտա պէր վէչհի միւ-
գապէլէ , մահ պէ մահ մէպլաղը մէզպուր էօ-
տէնտիքտէ , մէզքիւր եիւզիւք ի'ատէ , վէ իշ-
պու մախթում սէնէտիմ' շադգ օլունմադ իւզրէ ,
էֆէնտիլ միւմայիլէյհէ թէսլիմ' գըլընաը :

Տիկէր

Իշպու սէնէի բուժիյէ թշրինի էվվէլի իպ-
թիտասընտան ի'թիպարէն , եէնի խանտա միւ-
գիմ' միւ'թէպէրանը սարրաֆանտէն ֆիւլան
աղատէն պէր վէչհի պալա պէշ պին զուրուշ
բայիճ ադճէ ախլ ու դապղ էտէրէք , միւգա-
պիլինտէ սն պին զուրուշ գըլմէթի պիր ա'տէտ

փրկանքը չի չէք թէրհին էյլէտիյիմտէն , պի-
մէննիհի թա'ալա , մէպլաղը մէզպուրու սէքիզ
ղուրուչ պիր բիւ'պտէն կիւզէչթէսիլէ պերա-
պէր թէտիյէ էյլէտիյիմտէ , բէհինի մէզքիւր
իլէ իշպու մէօհիւրլու սէնէտիմ ի'ատէ օլուն .
մազ իւզրէ եէտը մէրգումէ ի'թա գըլընտը :

ՏԻԿԻՐ

Պաի'սի թէսթիրի սէնէա օլարը քի .

Իշպու ֆիւլան սէնէսի մուհարրէմինտէն ի'
թիպարէն , ալթմըլ պիր կիւն վա'տէ իլէ , ֆիւլան
տէն շու գատար զուրուչ իսթիգրազմէ ախզ էյլէ-
տիմ , վա'տէի մէզպուրէ տուխուլունտա , մէպլա-
ղը մէզպուրու քեամիլէն թէտիյէ վէ իյֆա էտէ-
ճէյիմի միւշի'ր իշպու սէնէտիմ ի'թա գըլընտը :

ԹԻԻՃՃՍԻ ՍԷՆԷՏԻ

Սէքսէն եէտի սէնէսի մարթընտա , թիւճ-
ճարտէն Տիմիթրաքի չէլէպիտէն ախզ էյլէ-
տիյիմ շու գատար քիլէ պուղտայըն սէմէնի օ-
լան շու գատար օ'ամանլը լիրասընըն նըսֆընը
թէտիյէ պիրլէ , նըսֆը ախէրի իւչայ վա'տէ
իլէ զիմմէթիմտէ տէյնիմ օլուպ , վա'տէի մէզ-
քիւրէ հուլուլունտա , մէպլաղը մէզքիւրիւ իյ-
ֆա իտէմէտիյիմ սուրէթաէ , ուսուլը թիճա-
րէթ միւճիւպլինճէ , կիւզէչթէսիլէ էօտէմէյէ

միւթէա՛հիտ օլտուղումու միւպէյեին իշպու
մէմհուր թահվիլ ի՛թա գըլընար :

Տէրունը սէնէտտէ մուհարբէր շու գատար
ղուրուշուն թէտիյէսինէ քէֆիլը պիլ մալ վէ
ղամին օլտուղումու միւշի՛ր իշպու մահալէ շէրհ
վէ թէմհիւր գըլընար :

ՏԻՎԻՐ

Իշպու ֆիւլան սէնէսի ֆիւլան մահըն ֆիւ
լան կիւնիւնտէն ի՛թիպարէն, օթուղ պէշ կիւնէ
տէյին մահալինտէն ֆիւլան իսկէլէյէ նազլ էթ-
տիրիլմէք , վէ կիւմրիւյիւ վէ սայիր մէսարիֆը
վազա՛ասը թարաֆըմտան վէրիլմէք , վէ ֆի-
յաթը թէրազգը ու թէզայիւտ էտէր իտ տա-
խի վէրիլմիշ օլան ֆիաթը մազթու՛հսինէ հիշ
պիր շէյ զտմ օլունամադ , վէ ճիւմէսի էվվէլ
կէօսթէրիլէն նիւմունէ կիպի օլմազ իւզրէ ,
ըսթանպօլ քիլէսիլէ պէշ պին քիլէ պուղտայ ,
թէպա՛ատէն ֆիւլան թիւճճարէ սաթըլմիշ ,
վէ հէր պիր քիլէսի եիրմի պէշէր զուրուշտան
պիր եիւք եիրմիպէշ պին զուրուշ էտիպ , ա՛լէլ
հիսապ օլարազ եիրմիպէշ պին զուրուշունու
փէշինէն ալմըշ օլտուղումու , վէ զիքք օլու-
նան պուղտայ , թիւճճարը մումայիլէյհէ քեա-
միլէն թէպիմ՛ օլունտուգտա , գուսուր պիր
եուք զուրուշու տախի օլ վազըթ թէտիյէ վէ

ի՛թա էտէճէյինէ յազի պուլունմուշ օլտուղու
մու միւշի՛ր , իշպու մա՛մուլին պի՛ն սէնէտիմ՝
ի՛թա օլունտու :

ՊԻՐ ՇԱՐԹԻԼԷ ՄԷՆՁԻԼԻՆ ՏԻԿԷՐԻՆԷ ԹԻՐԱՂ
ՎԷ ԳԱՍՐԸՆԷՏԷ ՏԱՅԻՐ :

Ֆիւլան մահալտէ . . . նումէրօիլէ միւրէգ-
գէմ՝ օլուպ ֆիւլան վազֆի միւսագգէֆաթըն-
տան մա՛լիւմ էլ հուտուտ , սէնէվի շու գա-
տար զուրուշ իճարէյի , միւթէսարըրֆ օլտու-
ղումպիւր պասպ մէնղիլիմի միւտտէթի է՛օմրիւմ՝
միւնգաղիյէ օլունճայա գատար իչինտէ իսք-
եան էյլէմէք . վէ հէր ումուր ու խուսուսու-
մու մէճճանէն թարաֆընտան թէսպիյէ էթմէք ,
վէ պունլարը էթմէտիյի հալտէ ելինէ է՛օհտէմէ
ֆիրաղ ու ինթիգալ էյլէմէք շարթիլէ , ֆիւլան
քիմնէյէ ֆիրաղ վէ գասըրեւէտ էյլէտիյիմի միւ-
շիւր , իշպու շարթնամէ ի՛թա գըլընտը :

ՊՈՒ ՏԱԻԻ

Ֆիւլան էֆէնտի ֆիւլան մահալտէ . . . նու-
մէրօ իլէ միւրագգէմ՝ օլուպ , ֆիւլան վազֆի
միւսագգէֆաթընտան , մա՛լիւմ էլ հուտուտ ,
միւթէսարըրֆ օլտուղու պիւր պասպ մէնղիլինի
միւտտէթի է՛օմրիւ միւնգաղիյէ օլանճայա գա-
տար քէնտուսի իչինտէ իսքեան էյլէմէք , վէ
հէր պիւր ումուր ու խուսուսունա թարաֆընտան

մէճճանէն թէ այլիչէ օլունսնազ , վէ ա՛քսիլէ ա՛-
մէլ օլունսուզու սուրէթատէ , երնէ քէնսուսինէ
րէտտ ու ի՛նտէ էթ մէք շարթիլէ , մէնգիլի մէզ-
պուրու է՛օհտէմէ ֆիրազ վէ գասրը եէտ էյլէ-
միշ . պէն տախի մինվալը մէշրութէ իւզրէ հա-
րէքէթ էտէմէտիլիմ հալտէ , մէնգիլի մէզքիւ-
րու երնէ էֆէնտիի մուամայիլէյհէ ֆիրազ վէ
գասրը եէտ ու րէտտ էտէճէյիմի միւշի՛ր իշ-
պու սէնէտ վէրիլտի :

Ա՛ԳՏԸ ՇԻՐՔԷԹ ԱՆՆԷՏԻ

Ֆիւլան սէնէսի ֆիւլան այըն . . . կիւնիւ
Տէրի սա՛ճատէթատէ միւզիմ՛ , թիւճճարը Մըսը-
րիչէտէն ֆիւլան էֆէնտի իլէ պէյնիմիզտէ պիւր
շիւքէթ ա՛գտ էյլէմէք միւրատ օլունուպ , սէր-
մայէ օլմագ իւզրէ իլիշէր պին զուրուշ վագ՛լիլէ ,
ճէմա՛ն եիւզ պին զուրուշա պալիզ օլան մէ-
պալիզ թարաֆէյնտէն տէվը օլունարագ , սէ-
նէսի խիթամընտա մուհասէպէմիզ բույէթ օ-
լունուպ , սէրմայէ վէ մէսարիֆ պիթթէնդիլ ,
հէրնէ թիճարէթ օլուրսէ պէյնիմիզտէ միւնա-
սաֆէթ վէչհիլէ թագսիմ օլունաճաղը կիպի ,
խիւտա ճիւմլէի էսիրկէսին , պու եիւզտէն զա-
րար ու զիյան թէրէթթիւպ էտէճէք օլուր իսէ ,
քէզալիք անըն տախի պէր վէչհի միւնասաֆէ
թագսիմ օլունաճաղընտան , պէր մինվալը մէշ-

բուհ ա՛գարը շիրքէթ օլունուպ , զնյրտէ մուհարրեր իւլ էսամի քէսան միւվածէհէսինտէ շիրքէթ սէնէտլէրիմիլ թահրիլ վէ խմլա օլունարապ միւպատէլէ օլունու :

ՎԷՔԵՍԱԼԷԹ ՍԷՆԵՏԻ

Ֆիւլան Տէվլէթի թէպա՛ասընտան , ֆիւլան պագիրկեանտէ ի՛լամը թիճարէթ լէ մահ,քիւմուն պիհ շու գատար պին զուրուշ ալաճաղըմըն թահսիլ , վէ ախղ ու գապղընա թարաֆըմտան ֆիւլան էֆէնտիլի վէքիլ թայեին ունասպ էյլէտիմ . շէօյլէքի մէպլաղը մէզպուրուն թահսիլի իշխն նիզամէն խարճ ու սարֆ էսէճէք մէսադիֆը վազա՛ասը թարաֆըմա ա՛յիա ու բաճի՛ օլաճաղը , վէ մէպլաղը մէզպուրուն թահսիլի իշխն մումայիլէյհէ էիւզտէ պէշ զուրուշտան պիլ հիսապ իւճրէթ վէրիլէճէյի պէյնիմիզտէ մուգավէլէ օլունուպ , պունտան զիւտտէ իւճրէթ նամիլէ պիր կէօնա շէյ թայէպ էթմէյէ հազգ ու սէլահիլէթի օլամայաճաղընտան , իշպու միւգավէլէ սէնէտի պիթթահրիլ մումայիլէյհէ ի՛թա գըլընտը :

ԻՊՐԱ ՍԷՆԵՍԻ

Եաղ գափանը թիւճճարընտան , շէրիքիմ ֆիւլան էֆէնտիլէ միւտտէթի շիրքէթիմիլ մուհասէպէսի , միւլթէպէրանը թիւճճար մա՛րի-

Ֆէթիլէ բույէթ օլունուպ , ֆէսիսը շիրքէթ
էթմէմիզլէ , պիր պիրիմիզտէ ասլա հադդըմը
գալմայրպ , պու խուսուստան տօլայը հիշ պիր
վագթ հապպէի վահիտէ տախի թալէպ վէ
խատա'այէ սէլահիյէթիմիզ օլմատըղընը միւշի'ր ,
իշպու իպրա սէնէտիմիզ թարաֆէյնտէն թէմ-
հիր վէ թա'աթի գըլընտը :

ՊՈՒ ՏԱՆԻ

Ֆէտէրիմիզտէն միւնթէգիլ , պէր միւճիպի
աէֆթէրի դասսամ , շու գատար դուրուշ հադդը
իրսիէթիմ օլուպ , պա հէօճճէթի շէրի'է գարըն-
տաչըմ ֆիւլան էֆէնտի վասիի միւլթարըմ օլ-
մաղլէ , ֆիլան սէնէսինտէն ֆիլան սէնէսինէ տէ-
յին մէպլաղը մէզպուրուն նէմասընը թէմամէն
գարընտաչըմ մումայիլէյհ էֆէնտիտէն ախզ
ու գապզ էթմէմիէ , ֆիմապա'տ նէմայէ միւթէ
ա'լիզ վէ սայիր ճէմի' հուգուգու շէրիա'յէ , վէ
քեաֆֆէի էյման ու միւլասսամթտէն գարըն-
տաչըմըն զիմէթինի իպրա վէ իսգաթ էյլէյիպ ,
պիր ադճէ վէ պիր հապպէ հադդըմ գալմա-
մըջ օլտուգունու միւպէյեիին իշպու սէնէտ ի-
թա էյլէտիմ :

ՔԷՏԱԼԷԹ ՍԷՆԷՏԻ

Պու քէրրէ ֆիւլան մահալէ գայիմմադամ
նասպ ու թայ'եիին պույուրուլան ի'գէթիլ ֆիւ-

լան պէյ, շայեւ էմվարը միբլոյեաէն զիմմէթի-
 նէ ազչէ կէչիրտիյի թէպէյեիւն էյլէտիյի սու-
 բէթտէ, ալտըղը ազչէյի թէմամեն ո. քեա-
 միէն, վէ պիլա մէօհլէթ Մալիյէ խաղինէի ճէ-
 լիլէսենէ թէտիյէ էթմէք իւզրէ քէֆիլ ու դա-
 մին օլտուղումու միւպէյիին, իշպու քէֆալէթ
 սենէտի ճանիպը խաղինէի ճէլիլէյէ թաղաթիմ
 գըրնար :

(Չէյլի) Քէֆիլի մումայիլէյհին աւհապը սէր-
 վէթտէն զուպ քէֆալէթի միւթէպէր օրաճա-
 դընք շէհաւէթէն իշպու մահալէ շէրէ վէ իմ-
 դա գըրնար :

Տիկէթ

Քիբան ծամ քիմսէնին պաղը քիւթիւպ վէ-
 բէտայիլ թապ ու թէմսիլ էթմէք իւզրէ պիլ-
 մաթպա'ա քիւշաւ էտէճէյի ճիհէթիլէ մու-
 մայիլէյհին մաթպա'ա նիզամեամէսինէ թէվիլ-
 դան հարէքէթ էտէճէյինէ միւթէքէֆիլ . վէ
 էթմէտիլի սուբէթտէ հաղգընտա թէրէթթիւպ
 էտէճէք միւճաղաթ ու թաղինաթը դամին
 պուրմուտուղումու միւշի'ր իշպու սենէտիմի լէ-
 թա էյլէտիմ :

(Չէյլի) Պալաուէ մուհարրէր Ս. սիթանէլի ֆիւ-
 լան ծամ քիմսէյէ քէֆալէթ էթմիլ օրան ֆիւ-
 լան, էհլի ըրզ կիւրուհիւնտէն, վէ թէպա'աթ

Տէ՛ղէ՛ծը ա՛լիյէտէն , միւ՛թէպէր վէ՛ միւզթէ-
տիր օլուպ , իրատ ու ա՛դար սահիպլինտէն օլ-
տուզունու , վէ՛ ֆիւլան սանա՛թլա մէշղուլ պու-
լունտուզու միւսատարզ , իշպու զէյլ պիթթէր-
դիմ թէ՛մէր գըլընար :

ՓՕԼԻԶԱ ՍՈՒՐԻԹԻ

Վիւսուլունտան եիրմի պիր կիւն սօնրա , ըս-
թամպօլաա ֆիւլան թիւճճարէ , վէ՛ եախօա էմ-
ըինէ՛ եիւզ ա՛տէտ օ՛սմանը լիրասիլէ՛ էլլի ա՛-
տէտ ֆրանսըզ լիրասը կիրիտ թիւճճարընտէն
շէրիքիմ՝ ֆիւլան էֆէնտի թարաֆընտան պիւր
թէրէտտիւտ գապուլ վէ՛ իյֆա օլունմագ իւզրէ ,
Միտիլու թիւճճար Նիգօլաքիտէն մէպալիզը
մէզքիւրէ՛ ախզ ու գապզ օլունուպ , պէտէ՛լինէ
իշպու փօլիչաի քէշիտէ էլլէտիմ , հինը թէտի-
յէսինտէ փօլիչաի մէզքիւր իսթիրտատ վէ՛ իս-
թիխլաա օլունա :

ՊԱՏ ԷԼ ԴԱՊՈՒԼ ԹԻՏԻՅԷ ԷՏԷՃԷՅԻՆԷ՛ ՏԱՅԻՐ

ՍԷՆԷՏ :

Ֆիլան թարիխտէն եիրմի պիր կիւն սօնրա
Միտիլու թիւճճարընտէն Նիգօլազի շէլէպլիէ
եիւզ ա՛տէտ օ՛սմանը լիրասը իլէ՛ էլլի ա՛տէտ
ֆրանսըզ լիրասը թէտիյէ ու իյֆա էտէճէյիմի
միւսպէյիլին իշպու սէնէտ ի՛թա գըլընար :

ԱՉՐԳ ՊՕՆՕ

Ֆիլան թարիխտէն գըլըզ պիր կիւն սօն-

րա , իշպու աչրգ պօնօմ հէր քիմին եւտինտէ
զուհուր , վէ քիմ իպրազ էտէր իտէ , եիւզ ա՛-
տէտ օ՛սմանլը լիւրասիլէ պէրապէր եիւզտէ պիր-
տէն պիլ հիսապ , լազրմ կէլէն կիւզէշթէսի
տախի թարափրմտան պիլա թէրէտաիւտ իյ-
ֆա էտիլէճէք օրտուզունու միւշիր , իշպու Պօ-
նօմ ի՛թա դըլընաը :

ՇԵՐԻՔԻՆԷ ՓՕԼԻՉԱ ՔԷՇԻՏԷ ՕԼՏՈՒՂՈՒՆԱ
ՏԱՅԻՐ ՄԷՔԹՈՒՊ

Բէտանէնտէի շուգգաի միւխիսի ֆիլան
քիմնէյէ շու գատար զուրուշ հիսապըմըլա մահ-
սուպէն ի՛թա օլունմագ իւզրէ , օն կիւն վա՛-
տէլու պիր փօլիչա չէքիլմիշտիր , վիւսուլուն-
տէ դապուլ պուլուրուլարագ , վա՛տէսի տու-
խուլունտա մէպլազը մէզպուրուն թէտիյէսի
միւթէմէննաի միւխիսանէմ տիր էֆէնտիմ :

ԱԳՐԱՊԱ ՄԷՔԹՈՒՊԼԷՐԻ

ՓԷՏԷՐԻՆՏԷՆ ՕՂԼՈՒՆԱ .

(Ողլում , մէքթուպունուզու ալարմ , փէք
սէվինտիմ , հանաթըմ օլան վիւճուտ սազը-
զընրզ իշիւն տախմա տուա՛ էտէրիմ , սրգճա
մէքթուպ եազըպ պէնի սէվինտիր օղլում)

Նէճապէթլու մերախումէքի չէշմ, ա՛ղիղխմ օղլու մ էֆէնտի հաղբէթլերի .

Փիլան թարիխիլէ իքի աէսթի թէհասաիւրիւ մէ ալորղըմ թահրիրաթը շիրին նիքեաթը ֆէրղէնտանէլէրինատէն հասլ էյլէտիլիմ սիւրուր ու շատմանի , թա՛րիֆի միւմքին օլմատըղընտան , հէման ճէնապը Հազ պիլ ճիւմէ ու մուրը խայրիլէլէրինտէ թէվֆիլդաթը սամէտանիէսինի բէհպէր , վէ պախ՛սը սա՛ատէթ ու սէլամէթը տիւնեա ու ախրէթ օլան խուսուսաթէ մազհար պույուբունն ամին :

Պէնիմ օղլում , հանաթը տիլ ու ճանը փէտէր , մահպա թարաֆը զիշէրիֆի ֆէրղէնտանէլէրինտէն վիւրուտ էտէճէք խասպէրը սըհէթ էսէր օլտուղունտան , պու պապտէ տիլտէի հասրէթտիլտէմի բահը ինթիղարտէ պրբաղմայըպ , սըզճա սըզճա , ա՛ֆիլէթնամէլէրիլէ մէսրուր իւլֆուատ պույուբմալարը բէճասիլէ , շուգղախ սէնավէրանէմ թէրղիմ վէ իրսալ դըլընտը օղլում :

ՃէվԱՊ

Ի՛ղէթլու սէրի թաճըմ փէտէրիմ էֆէնտիմ հաղբէթլերի .

Հազդը միւսթէմէնտանէմտէ իքսիրի ա՛ղամտէն միւէսաիր պիլտիլիմ թէվէճճիւհաթը մէա՛լի տէրէճաթը փէտէրանէլէրինին իպղալի

հալի, բէսիտէի տէսթի իֆթիխարըմ՝ օլան էմըր-
նամէի սէնիյէլէրի մա՛լիւմը չաքէրանէմ օլտու,
պու վէչհիլէ փէյամը մէսէրրէթ իթթիսամը ա՛-
լիլէրինին իչա՛րինէ իճրա պույուրուլան հիմմէ-
թը ճըհանգըյմէթը փէտէրանէլէրի, մէսէրրէ-
թպախըր դալպը չաքէրի օլմուչ, վէ համտէլ
լիլահի թաա՛լա, վիւճուտու ա՛ճիղանէմ տայ-
րէի թէնտրիւսթի վէ սըհհէթ ու ա՛ֆիյէթտէ
օլուպ, միւհթաճ օլտուղում տուա՛ի խայրիէի
վէլի իւննիա՛միլէրինին, հազդը ֆէրղէնտանէմ
տէ պաղասը բէճասընտէ պուլունտուղումուն
ա՛րղ ու իֆատէսիլէ պէրապէր, թաղպիլի փայի
ա՛լիլէրինէ միւսարէ՛աթէ իճթիրա գըլընմըչ
օլմաղըն, օլպապտէ էմր ու իրատէ փէտէրիմ
էֆէնտիմ հաղրէթլէրինին տիր :

ՏԻԿԻՐ

Մէքթէպէ տէվամ էտէլիտէն պէրու ի՛ւլումը
չէթթայէ, վէ պախուտու ֆէննը ինչայէ հասըլ
էվգաթ ու էղման էյլէմէքտէ օլտուգլարը թաֆ-
սիլաթընա տայիր, իքի տէսթի իֆթիխարըմ՝
իլէ ալտըղըմ թահրիրաթը ֆէրղէնտանէլէրին-
տէն հապ էթտիլիմ սիւրուրուն պէյանիլէ,
պու պապտէ պա՛ղը վէսաեա ու թէպլիղաթը
լաղըմէի իպթիտար էյլէտիմ, Շէյլէ քի, նէվի՛
պէնի ատէմին մաղհար օլտուգլարը շէրէֆ ու

Ֆազիլէթ, վէ քիւթիւս ու գրասթ վէ հիւանի
ախլագ ու սկըրէթ, հերնէ գատար թէպաիը
ինսանիյէտէ մէրքիւղ ու մէվճուտ իսէ տէ, ան
լէրի գուվվէտէն Ֆիիլէ չրգարըս մէյտանէ
գոյմագ, քիւթիւսիւ միւթէպէրէ, վէ թէվա
րիխը մագպուլէի օգումագ, վէ նիքեաթ ու մէ
ղաեաի լաթիֆէի պիլմէք լագըմ արը, ճէնպար
Հագ փատիշահըմըղ, փատիշահը մա'րիֆէթ
տէսթկեահ, էֆէնտիմիղի պու միլք ու միլլէթէ
պագըչլասըն, ա'սըր մէա'րիֆ հասըր միւլիւք
եանէլէրինտէ թէրագգըյաթը միլք ու միլլէթի
մէրքեղի միւնթէհաի շերէֆ թէվֆիղէ իրօաչ
պույուրմագ նիյէթի սատըգաի սէնիյէ, վէ հի
մէմի ճէլիլէսիլէ, աթֆայը ի'պատուլահը զու
մէթկէտէի ճէհլտէն չրգարըս, բուշէնխանէի
ի'լմ ու մա'րիֆէթէ կէօթիւրէճէք եօլլարը ա
չըպ, պուճա մէքեաթիպի ի'լմիյէի միւթէնէվ
վիյ'ա վա'ղ ու թէէսիս, վէ միւթէա'տտիս ու
միւթէֆէննիս խաճէլէր թայ'եինիլէ էլսինէի էճ
նէպիյէտէն նէղաքէթ վէ էհէմմիլլէթ ճիհէթիլէ
պիրինճի սաեըլան, վէ էլսինէի ո'ւմուլիլէ հիւք
միւնէ կիրմիշ օլան ֆրանսըղ լիտանընը տախի
պէլլէնմէքտէ պուլունմուշ օլտուգլարընտան
իլթէ պէօյլէ պիր փատիշահը մէա'րիֆչիխարն
ղէմանը մա'րիֆէթ նըչանընտա, տար իւլ մէա
րիֆ վէլ քէմալթ օլան իշպու տէրսխանէի

քերայինաթմե ֆիւրսաթը զանիմէթ պիլիպ տայ
իմա թահսիլը հիւնէր ու մէա՛րիֆէ սարֆը նադ-
տինէի էվգաթ էյլէմէք ֆէրիզէտէն պուլուն-
մուշ օլտուղունտան, կէօրէիմ օղլում, սէն տախի
պու եօլտա սարֆը մէսա՛ի ու հիմնէթլէ պէյն
էլ էմսալ վէլ ադրան միւշարիւն պիլ պէնան օլ-
մաղա պէզը մագտերէթ, վէ շու նէսայիհը փե-
տէրանէ, վէ թէպիլղաթը միւշֆիդանէմ տախի
սանա պիր քիթապը հիքմէթնրսապ օլտու-
ղունտան, հէր պար նաղարը միւթալէա՛յէ ա-
լարագ միւզթէղասիլէ հարէքէթէ ճահտ ու
ղայրէթ պույուրմայէրի իւմիտ օլունուր օղլում:

ՃԻՎԱՊ

Հագդը ա՛ճիզանէմտէ պէր դարար պիլտի-
յիմ թէվէճճիւհաթը ճիհան տերէճաթը փե-
տէրանէլէրինին, տէվամընտան պահսիլէ թահ-
սիլը ի՛ւլում ու ֆիւնունէ սայ՝ ու զայրէթ օլուն-
մասը իրատէի նասիհաթ ա՛տէսինի շամիլ, րե-
սիտէի տէսթի թէպճիլ օլան էմրնամէի սէնիյէ-
լէրի մէալի մա՛լիւմը միւսթէսէնտի օլտու, պու
սուրէթլէ միւթէխալլագ ու մէֆթուր պույուր-
տուգլարը ֆէրզէնանիւվաղլըզ շիյմէի մագպու-
լէսի իզթիղաի ա՛լիսինին հագդը պէնտէկրա-
նէմտէ տախի իճրասիլէ պէրապէր, նիսայիհը
հիքմէթ լէվաիհը հաքիմանէի փէտէրանէլէրինէ

մագհարիէթիմ', միւճիպի էնվաի' սիւրուր ու
մէֆիսէրէթիմ' օլարագ , միւվագըպը պուլունս
տուղում տուա'ի է' օմր ու ա'ֆիյէթը ճէլիլէլէրի
թէղքեար ու թէքրար դըլընմըչ , վէ վագըֆը
մէղաեայի հիւքմ' օլանս զաթը ֆըլաթուն սը-
ֆաթը սամիլէրի , էօթէտէն պերու թէճարիպը
ա'տիտէ իլէ ահվալը ա'լէմի թէճրիւպէ ու իմ
թիհանս պուլուրմուչ , վէ վուգուա'թը քէֆի-
յէնին հիքմէթ ու էսպապը մէվգուֆէսինին
խթիքնահինէ վասլ օլմուչ օլտուգլարընտան ,
քեաֆիֆէի նէսայիհը տիւրէրպարի փէտէրանէ-
լէրի ի'նտիմտէ ճէվհէրի ճան կիպի մագպուլ ու
միւ'թէպէր , վէ պէլքի իքսիլի ա'ղամտէն էա'ղղ
ու պալաթէր պուլունմուչ օլտուղունտան , թըպ-
դը էմր ու իշ'ար փէտէրանէլէրի վէչհիլէ իք-
թիսապը իւ'լում ու մէա'րիֆէ կէճէ վէ կիւն-
տիւղ չարչմագտա պուլունմուչ օլուպ , անճագ
լէֆիէն թագտիմը փիշկեահը սամիլէրի դըլը-
նան վուսուլատէ , մուհարրէրիւլ էսամի , քիւ-
թիւպը միւ'թէնէվվի'յանըն իշթիրասը թարաֆը
ղիլէրէֆ փէտէրանէլէրինտէն պիր մըգտար
ագչէ իսրասը խուսուսունս մէնութ պուլուն-
մուչ օլտուղունու քէմալը շէրմ ու հիճասլ իլէ
ա'րղու իֆատէյէ շիթասլ էյլէտիմ' , օլ պապտէ
լութֆ ու ի'նայէթ փէտէրիմ էֆէնտիմ հաղ-
րէթլէրինին տիր :

ՏԻԿԷՐ

ՕՂԼՈՒՆՏԱՆ ՓԷՏԵՐՈՆԷ

Տէրի սաա՛տէթտէն հարէքէթը ա՛ճիզանէ-
մին իքինճի կիւնիւ , խայր տուա՛րի փէտէրանէ-
լէրիլէ մահայը մէմուրիյէթի ա՛ճիզանէմ օլան
իզմիրէ վարըպ , մէմուրիէթիմ էմրինի տէվ-
լէթլու վալի փաշա հազրէթլէրինէ թաղտիմ
իլէ , էրթէսի կիւնիւ խտմէթի քէմթէրանէմէ
պաշլատրմ . պի լութփիհի թա՛ալա , հէվա պիր
տէրէճէ կիւզէլ ու լաթիփ խտի քի , տալլա օլ-
մատրգտան պաշգա ուփադ գըմըլթը տախի օլ-
մայրպ , մահիթապէ տախի թէսատիւֆ էթմէք-
լէ կուվէրթէտէ սա՛աթ ալթըյէ գատար եօլ-
ճուլարըն թիւրքմանի շարգըլէրիլէ էյլէնէրէք ,
սայէի ա՛լի վէլի իւննի՛ամիլէրինտէ դամարատա
քէմայը բահաթ ու սէֆա իլէ վարըլմըլ , վէ իզ-
միր իսէ պիր շէհրի ա՛ղիմ օլուպ , հէր շէյին
ա՛լասը պուլունտուղունտան , շիմտիլիք պիր
կիւզէլ օթէլտէ օթուրմագտա իսէմտէ , էս-
պապը բահաթըմ միւքէմմէլ օլարագ միւնասիպ
պիր խանէ պուլունտուգտա , նազլ օլունահաղը
տէրքեար պուլունմուշ օլմաղլէ , քէյֆիյէթի
վիւսուլու ա՛ճիզանէմին , վէ ճիւմլէյէ ա՛լա մէ-
րաթիպիհիմ խուլուս ու սէլամըմըն , մէրհա-
մէթէն թէպլիդի պապընտա , էմր ու Ֆիւրմանը
վէլիլէննի՛մէթիմ էֆէնտիմըն տիր :

ՃԷՎԱԳ

Պի ա՛ջն ու ի՛նայէթը ճէնապը Պարի, իզմիրէ քէմալը հուզուր ու ըահաթ իլէ վիւսուլէրի միւժտէսինի հավի, թահրիրաթը ֆէրղէնտանէլէրինի ֆէվզէլ զայէ մէսրուրիյէթլէ ալորմ. վէ աոււա՛ի պիրիեաի միւվաֆֆագըյէթլէրինի թէ քրար թէ քրար ա՛րզը պարկեահը իճապէթ էյլէտիմ: Ա՛ղիմէթլէրի կէճէսի պուրատա պիրաղ փոյրազ էամիչ օլմասիլէ խայրճա մէրագ էթմիչ իսէքտէ, համա օլտուն եազ բուզկեարը օլմաղլէ տէնիղէ աօգունմաաղը անլաշըլմը տըր, արթըգ ըահաթ էսպապընը թէտարիք էյլէտիքտէն սօնրա, մէքթուպտէ իհմալ պույուրմայըպ, տայիմա փէյամը ա՛ֆիյէթինիղլէ ճիւմլէմիղի մէսրուր պույուրմանըզ միւսթէրճաի փէտէրանէմ տիր օղլում էֆէտիմ:

ՕՂԼՈՒՆՏԱՆ ՎԱԼԻՏԵՍԻՆԷ

Շէֆգաթլու հագըգաթլու սէպէպի թէրպիյէր վիւճուտիւմ, վալիտէմ հապրէթլէրի.

Հագըգը ֆէրղէնտանէմտէ օլան տուա՛ի խայրէլէրի պէրէքեաթիլէ պիր կէօնէ քէտէրիմ եօղ իսէ տէ, անճագ միւսպարէք ճէմալը շէրիֆինիղտէն տուր ու մէհճուր օլտուղումուն էլէմի, գուլունուզու տաիմա եագըսլ եանտըրտըղընա, վէ պիրտէ շօգտան պէրու սըհէթ

ու ա՛ֆիլյէթ խապէրինիդի ալամատրղըմա տախի
փէք չօք էսէֆ էյլէտիլիմ՝ մա՛լիւմէի բահիմա-
նէլէրի պույուրուլտուգտա , պունտան պէօյլէ
մէքթուպու ա՛ֆիլյէթ իւսլուպունուզու , վէ
միւհթամ օլտուզում հիւանի թէվէճճիւհ ա՛լիյէ-
լէրինի հագգը ֆերղէնտիլէրինտէ շաեանպու-
յուրմալարը , վէ մին դայրը հատտին շիմտիլիք
խարճլըք օլմաք իւզրէ շու դատար դուրուշ
փօսթա իլէ կէճնտէրիլմիշ տիր , լու թֆէն հիւանիւ
գապուլէ գարին պույուրմալարը նիւադի պա-
պրնտա լու թֆ ու մէրհամէթ էֆէնտիմին տիր :

ՃԷՎԱՊ

Նուրի տիյտէի հասրէթքէշիմ օղլում էֆէն-
տիմ .

Ալմըշ օլտուզում նէմիդաի ֆէնղէնտիլէրի
մէալը թէհասսիւր իշթիմալի մա՛լիւմէի մատէ-
րիլէրի օլուպ , իրսալ օլունան շու դատար դու-
րուշուն տախի զիյատէսիլէ մագպուլէ կէշմիշ
օլուպ թա՛րիֆի միւմքին օլմատրղընտան , հէ-
ման բապպիմ պիթմէդ վէ թիւքէնմէդ է՛օմրիլէր
իհսան պույուրսուն , սայէի շահանէտէ պօլճա
ագճէ գաղանարագ մէմնունէն կէլիպ կէօրիւշ-
մէմիդի տէրկեահը իլահիտէն տայիմա նիւադտէ
պուլունմուշ օլտուզումու պէյան . վէ շիմ-
տիլէ գատար նէմիդամըղըն ուղամասը , քէս-

րէթի իշթիզալտէն նէշաթ էթմիշ օլտուղու ինհաս սինադընտա ա՛րիզէյէի խասլիսանէմ թահրիը օսլունտու օղլում:

ՏԻԿԷՐ

Նէվալալէի կիւլէն սէրայի ֆուատըմ օլան, նուրի պասըրէի իպթիհաճըմ օղլում էֆէնտիմ հազրէթլէրի .

Պու քէրրէ ֆիլան թարիխիլէ ալմիշ օլտուղում հազըզէթնամէի ֆէրզէնտիլէրի, միւֆատը թէհասսիւր իշթիմալի տուտիլտէի հասրէթ տիլտէմէ ճիլա սազը մէսէրրէթ , վէ կրսալինէի նայէթ պույուրուլան շու գատար դուրուշ րէսիտէի տէսթի մէֆիտէրէթ օլալադ , զիյատէսիլէ մադպուլէ կէշմիշ օլտուղունու , լիսանը դալէմլէ պէյանէ գատըր , վէ թահրիրէն իզհարը սիւրուրու մաֆիզգամիրէ միւդթէտիր օլամատըղըմտան , հէման րասպիմ թէալա վէ մուգատտէս հազրէթլէրի , նագա էօմրիւնիւ ա՛ղիզ վէ մէրղուպ , վէ քեաֆֆէի ալամ ու քէտուրաթաէն մա՛սուն պույուրմագ տուա՛սընը եատ ու իյֆա , վէ քէնտի էլիմլէ տիքիպ հազըրըլամըշ օլտուղում պիր գաթ ճամէշույ (շահաշը) կէրչի թագաթիմէ սեղա տէյիլ խտէ տէ , եատկեարը մատէր օլմագ իւզրէ իհատա վէ իսրասինէ միւպաշէրէթ էյլէմիշ օլտուղումտան գապուլի , վէ պա՛տէմա տալսի պէրաթը

հանրաթրմ օլան սըհհէթ ու ա'ֆիլիէթ խապէր-
լէրինի միւշի'ր պուլունան քերէմնամէլէրիլէ մէս-
րուր էյլէմէլէրի թէմէննասինէ իպթիտար էյ-
լէտիմ' :

ՃԷՎԱՊ

Շէֆգաթյու հագըգաթյու պա'խաի զինտէ-
կեանիի վիւճուտում մատերի սիւթուտէ սըֆա-
թըմ էֆէնտիմ հագրէթլէրի :

Պու տէֆա' սայէի հիւմա կիպի ֆէրգը շա-
քերանէմէ շէհֆէր քիւշա օլան մէսէրրէթնամէի
ա'լիլէ , վէ իհասան պուլուրումուշ օլան պիւր ճա-
մէշույի շէֆգաթպույի մատերիլէրի , տուտէսթի
թէպճիլ ու թա'ղիմ , վէ լէպի էտիպլէ թագպիլ
ու թէլիմ գըլընարապ , իհասաննամէլէրիլէ թէն-
վիրի պասըրէի սիւրուր , վէ ճամէշույի մէգքիւր
սախի նիհատէի տուշը հուպուր գըլընմըշ տըր ,
պու վէշհիլէ վուգուա' կէլէն շէֆագաթ ու ի'
նայէթի մատերիլէրինին թէշէ քքիւրինտէ լիսա-
նըմ ա'ծիղ օլտուղունտան . հէման միւթէրէթ'
թիպի ֆէրիղէի զիմմէթիմ օլան տիպաի տուա'ի
էյամը է'օմը ու ա'ֆիլիէթլէրիլէ թէղբինի էն-
տամը լիսանը ու պուտիլիէթ օլունմուշ օլտուղու
իֆատէսիլէ , իսթիպգաի թէվէճճիւհաթը մա-
տերիլէրի մա'րէղինտէ , ա'րիղէի ֆէրղէնտանէմ
թագտիմինէ իւրաթ գըլընտը . . .

ՁԷՎՃԷՍԻՆԷ

Ի՛սմէթլու մէհապէթլու հարէմը միւհթէրէ՝
միմ՝ հանրմ՝ հազրէթլէրի .

Կէչէնքի ալտրղըմ՝ մէքթուպունուզոնէ՝ իշար
պույուրուլմուշ օլան միւզայիդայը հալինիդէ
պինասէն , շիմտիլիք պին զուրուշ թարափընըզս
կէծնատերիլտի , միւսուլինատէ ախզ էտիպ , իլէ-
րուատէ սասհա կէծնատերէճէք օլտուզուճու պէ-
յան , վէ թարափը խալիսանէմի թաթրրէի ա-
լիյէլէրինատէն չըզարմամալարը մա՛րէզինատէ նէ-
միլդատի սէնավէրի թէրգիմ գըլընար :

ՃԷՎԱՊ

Պաի՛սի ասայիշ ու բահաթը հանրմ՝ զէվճը
համիտէթիւլ խըսայրմ՝ էֆէնտի հազրէթլէրի .

Պու քերրէ իրսալ պույուրուլան քերէճնա-
մէի իհասանա՛լամէլէրի մէայը միւրէվզէթ իյթի-
մալի րէհինի միւտրիքէի ա՛ծիզանէմ՝ օլուպ ,
պու տէրէճէլէրոտէ ճարիէլէրինէ հազըզի վէ
սամիմի օլան մէյլ ու մուհապպէթի տէրունի
վէֆու մէշհունլէրի , խուսուսիլէ իհասանը ա՛լիլ
իհասան օլարագ խարճըզ իւզրէ իհասանը վէլի-
իւննիա՛միլէրի պույուրուլան շու գատար դու-
րուշ րէսիտէի քիսէի դասպուլ , վէ պու պապատէ
հուսուրս կէլէն սիւրուրու նամահսուրու ճարի-
անէմին հէր նէ աիւրլու թա՛պիր իլէ օլտու հա-

գըղ-աթէն տէրէճէ ու քէյֆիյէթիլէ պէյաննի,
մէրթէպէի իմքեանտէ օլմաարղընտան . հէման
ղիյվէրի զէպանը իշթիղալըմ' օլան տուա'ի ֆիւ-
զուննիէ էյամը է'օմը ու իգպալը զաթը սիւ-
թիւտէ սըֆաթը բահիմանէլէրի, մուգատտէմէի
քէլիմաթըմ' օլտուղունու իյմա, վէ տայիմա միւհ-
թան վէ իւմիտվար օլտուղում' թէվէճճիւհաթը
միւհասինն աեաթը վէլիիւննի'ամիլէրինն իսթիպ-
գա մա'րէզինտէ ա'րիզէի միւսթէմէնտանէմ'
թաղտիմ' գըյնտը :

ՊԻՐԱՏԷՐԻՆԷ

Պիրատէրի ճան պէրապէրիմ' էֆէնտիմ' հազ-
րէթլէրի .

Համտէլ լիլահի թա'ալա , վիւճուտու ա'ւ-
ճիզանէմ սըհհէթ իւզրէ օլուպ, սէմէրէի լութֆի
ու թէվէճճիւհաթը սէնիյէլէրի օլարադ կէչէն-
լէրտէ թարաֆը ա'լիի վիլայէթֆիէնահիտէն
հազգը չաքէրանէմտէ ինհա վէ իլթիմաս պու-
յուրուլան ըլլթպէի սալիտէնինն բուուսու կէլմիշ
օլմաղլէ , պուննուն իշիւն մախտուսէն էթէքլէ-
րիննի էօֆիէր , վէ կէչէնլէրտէ ութանարադ բէճա
էթմիշ օլտուղում' էսվապ վէ էշեանըն շիմտիյէ
գատար իրսալ պույուրուլմուշ օլտուղունու պիլ-
տիյիմտէն , պունտան տօլայը տախի այրըճա
թէշէքքիւր էտէրէք , ազրապա ու ահըպպայէ

ընամի սէլամըն սըրասըիլէ թէպիղինէ ի՞նայէթի սէնիյէլէրինի իսթիրհամ էտէրիմ՝ էֆէնտիմ:

ՃԼՎԱՊ

Համո էլ լիլահի թա՛ալա ա՛ֆիյէթտէ օլտուգ-
լարը թէպըիլիլէ էօ՛հտէի իսթիհայլէրինէ թէվ-
ճիհ պույուրուլան ըիւթպէի սալիսէնին թէշէք-
քիւրինիւ հավի, ֆիլան թարիխիլէ միւվէրրէխ է-
նիմիէ զէյպի իհթիրամ օլան պիւր գըթա՛ թահրի-
րաթը մէքեարիմ զաեաթը տատերանէլէրինտէն
իսթիֆատէ էյլէտիյիմ մէմնունիյէթ ու իսթիպ-
շար լիսանը գալէմլէ էտա օլունաճագ կիպի
տէյիլ ալը, վէ պիլխասսա ըիւթպէի պէհիյէ-
լէրի ինշալլահ նիճէ պէօյիւք մէրթէպէլէրէ մու-
գատտէմէ օլաճագընը թէմէննի ու թէհնիյէթի-
լէ, իսապէրը ա՛ֆիյէթլէրինտէն տէրկեահը պա-
րիյէ ա՛լգը թէշէքքիւր ու սէնա գըլընմըշտըր-
մուգատտէմ՝ սըփարըշ, վէ պու քէրրէ սուալ
պույուրտուգլարը էլպիսէ վէ էշեայի սայիրէ,
էլտէն կէլտիյի գատար պէյէնտիրմէյէ էօգէ-
նուպ թէմիղճէ օլմասընա զայրէթ իտէրէք
մահը հալըն օն պէշինտէ կէօնաէրիլմիշ օլմագ-
լէ, շիմտիյէ գատար վասլ օլմուշ, վէ փէյա-
մը ա՛ֆիյէթլէրինին թէպըիլիլէ էշեայի մէգ-
քիւրէնին քէյֆիյէթ վիւսուլունուն իշա՛րի հիմ-
մէթի ա՛լլիյէի տատերանէլէրինէ միւթթվէգ-

գըֆ պուլունմուշ օլմաղըն օլ պապատէ իրատէ
էֆէնախմինտիր :

Շէրիֆինէ

Թարաֆը ա՛ճիզիտէն պա գայիմէ մաթլուպ
օլունան էշեանըն ճիւմլէսի պիլ իշթիրա , պու-
հաֆթա հարէքէթ էտէն նէմլէ վափօրունա
թէվտի՛ան իրսալ վէ էշեայի մէդքիւրէնին էս-
մանը , վէ պունլար իշիւն կէօմրիւյէ վէ սայի-
րէ վէրիլէն մէսլալիղ պա միւֆրէտաթ շու գա-
տար զուրուշա պալիղ օլարագ փուսուլասը լէֆ-
ֆէն իրսալ գըլընտը , վէ պու կիւնլէրատէ ֆիւ-
լան վէ ֆիլան շէյլէրին պուրաճա գըլլէթի օլ-
տուղու ճիհէթիլէ բէվաճը զկյատէ օլուպ փէք
աղ վաղըթտա սաթըլաճաղը մէհուղ վէ
մէմուլի գավի օլտուղունտան , պունլարըն ճիւմ-
լէսինի սէրիա՛ն իրսալ պուլուրմալարը իշիւն
ա՛րիզէի միւհիպպի թէրգիւմ գըլընտը :

ՃէվԱՊ

Պու տէֆա՛ նէմլէ վափօրիլէ իրսալ պու-
յուրուլան էշեա գայիմէնիլ մուճիպինճէ թէ-
մամէն վասլ տէսթի միւխլիսի օլարագ , շիր-
քէթ աէֆթէրիմիղէ գայտ օլունտու , վէ թա-
րաֆը ա՛լլիլէրինտէն պու քէրրէ մաթլուպ պու-
յուրուլան էշեանըն ճիւմլէսի պիլ իշթիրա ,

պալեալարա ըստ թ օլունարագ դայիմէ իլէ
պէրապէր բուս վափօրունա թէսլիմէն իրսալ
գըլընար , վէ պուրածա տախի պու կիւնլէրտէ
Գանտիյանըն պիրինճի մալի օլարագ սապօնու
պէհէր գըլէսի օն ղուրուշա դատար սաթըլ-
մագտա օլտուղունտան էլլի շուվալ մը օլուր ,
նէ դատար ուեապիլիրսէ սէրիա՛ն իրսալ պու-
յուրմալարը իշիւն շուգգաի սէնալէրի թէր-
գիմ գըլընար :

ԹԻՃԱՐԷԹԷ ՏԱՅԻՐ ՕԼԱՆ

ՇԷՅԼԷՐ

(Պէն սարափանտանըմ , ալաճաղըմի ալամա-
տըղըմ պանա զարար օլուպ , պունա մէրհամէ-
թինիլ ըստի օլմալ , իշիմիլի սարրափ դօլի-
սիյօնունա հալալէ էտին) :

Տէվլէթլու էֆէնտիմ հագրէթլէրի :

Չաքէրի քէմինէլէրի սարրափանտան օլուպ
միւլթէզիմլինտէն ֆիլան աղա գիմմէթինտէ .
ճիհէթի գարգտան ալթը այ վա՛տէ իլէ մաթ-
լուպու ա՛ճիգանէմ օլան ալթմըշ պին ղուրու-
շուն նըսֆընը , վա՛տէի մէլքիւրէ հուլուլուն-

տա վերսիշ խեղճ , անտէն պէրի իւշ այ կէ-
շիպ , նէ տիկեր նըսֆընը վէ նէտէ նիզամը մու-
ճիպինճէ ըողըմ կէլէն կիւղէշթէսինի վերմէ-
շիպ , հէր խթետիքճէ տիւրլու պէհանէ իլէ
վադթ կէշիրիպ հադդը աճիզանէմտէ զատր
էթմէք խթետիյինտէն , վէ պունա իտէ զէմա-
նը մա՛տէլէթի սէնիյէ գայիլ ու բադի օլմայա-
ճաղընտան , քէյֆիյէթին սարրաֆան գօմիսի-
օնունա հավայէսիլէ , գալմըշ օլան մաթլէպի աճ-
ճիզանէմին իւշ այլըգ կիւղէշթէսիլէ պէրապէր
թահսիլի պապընտա , վէ հէր հալտէ էմը ու
ֆէրման հաղրէթը մինլէհիւլ էմըինտիր :

Տիպիթ

Գուլլարընըն թէպա՛յի տէվլէթի ա՛լլէ-
տէն ֆիլան թիւճճար զիմմէթինտէ ախղ ու ի՛-
թա վէ շիրքէթիմիզտէն տօլայը , պա թահվիլ
վէ տէֆթէրի միւֆրէտաթ , շու գատար պին
ղուրուշ ալաճաղըմ օլուպ , թէտիյէսինէ պէշ
մահ վա՛տէ վէրիլիշ խեղճ , վա՛տէսի խիթա-
մընտա իյֆա իտէմէտիյի ճիհէթլէ , վադը՝ օ-
լան բէճաաընա մէպնի , իքի մահ տահա մէհէլ
վէրիլիշքէն , շիմալի մէպլաղը մէզպուրուքիւլ-
լիյէն ինքեար սըրալարընա սափարադ , պիր
ադճէ աէյնի օլմատըղընը սէօյլէմէքտէ պու-
լունմուշ , հալպուքի մէրգումուն նէզտի աճիզա-

նէմտէ մէմհուր ու միւմդա սէնէտի , վէ միւ-
թէա'տտիա շահիտլէրի օլտուղունտան պաչգա ,
պէյնիմիղտէ ճէրէեան էտէն շիրքէթ վէ ախ-
զու ի'թանըն ի'թիմատէ շաեան պիլճիւմիէ տէ-
ֆաթըր ու սէնէտաթը տախի մէվճուտ օլտու-
ղու միւհաթը ի'լմի ա'լիլէրի պույուրուլտուղ-
տա , մէրգումուն զիմմէթինտէ օլան սալիֆիւլ
պէյան մէպլաղըն թահսիլի , վէ եախօտ մէր-
գում թահսիլինէ ի'թիմատ էթմէտիլի սու-
րէթտէ , տէֆաթըրը մահֆուղէ մուճիպինճէ
հիսապըմըղըն ըույէթիլէ , մէրգումուն զիմմէ-
թինտէ ալաճաղըմ թէպէյեիւն էյլէտիլի հալ-
տէ , պիլա մէհէլ թահսիլ ու թէսպիլէսի խու-
սուսունա , միւսաա'տէի ա'լիլէի նէղարէթփէ-
նահիլէրի էրզան ու շաեան պույուրումագ պա-
թընտա վէ հէր հալտէ . . .

ՊՈՒ ՏԱԽԻ

Եունան թէպա'սարնտան ֆիլան վէ ֆի-
լան քիմնէլէրին զիմմէթինտէ օլան պիլը գը-
թա'սէնէտլէրի մուճիպինճէ , շու գատար պին
ղուրուշ ալաճաղըմըն էտասընտա միւխալէֆէթ
էթմէքտէ պուլունմուշ օլտուղլարընտան , մէ-
րահիմի մալանիհայէի Սարֆանէլէրինտէն մէր-
ճու վէ միւսթէրհամ տըր քի , մէրգումանըն
մահքէմէի թիճարէթէ ճէլպիլէ , ուսուլու թի-

ճարտէթճէ իճնայ էտէն մէտարիֆիլէ մէպլաղը
մէզպուրուն թահօիլի պապընտա . . .

ՏԻԿԼԻՐ

Տէվլէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի ,
թէպա'աի Տէվլէթի Ալիյէտէն , խսրիյէ
թիւճճարը ֆիլան էֆէնտինին դիմմէթինտէ ,
պա սէնէա շու գատար պին դուրուչ մաթլու-
պու մու , իւչ սէնէտէն պէրի վէրմէտիքտէն
պաչպա , պու քէրրէ միւվազա'աթէն պօրճլու
օլարադ իզհարը իֆլաս էֆքերարընտա պու-
լունմուչ , վէ մէրդումուն իֆլասը միւճէրրէտ
մաթլուպաթը չաքէրանէմի պիր դաթ տահա
ո'ւգտէի թէէխիւրէ աիւչիւրմէք , վէ եախօտ
քիւլլիյէն շիւրիւթմէք զարազընտան ի'պարէթ
օլարադ , պունա իսէ մա'տէլէթի սէնիյէ գա-
յիլ օլմայաճաղը էմրի աշիքերար օլմազըն , մէր-
դումուն իֆլասընա հալալէի սէմ' ու ի'թիպար
օլմայարադ մաթլուպաթը չաքէրանէմին մա'
կիւղէչթէ վէ մէտարիֆ իսթիհասալի էսպապընըն
իսթիքմալի պապընտա , վէ հէր հալտէ էմր . . .

ԱՐՄՍԱՐԻՅԷՆԻՆ ԻՍԹԻՀՍԱԼԻՆԷ ՏԱՅԻՐ
ԱՐԶՈՒՀԱԼ

Պէնտէլէրի թէպա'աի տէվլէթի ա'լիյէտէն
օլուպ , օլմօտալըք իլէ իշթիղալ էթմէքտէ ,

վէ պու եխղտէն կէչինմէ քտէ օլտուղում հալ-
տէ , ֆիլան էֆէնտինին ֆիլան մահալտէ միւ-
թէտարրֆ օլտուղու պիր պապ քեարիիր մա-
ղաղասը տէլալէթի ա'նիղանէմլէ կէչէնտէ եխղ-
պին դուրուչա ախէրէ ֆիրուխթ օլունմուչ ի-
սէտէ , հասպ էն նիղամ տէլալիյէսի օլան եխղ-
տէ իքիտէն թարաֆը ա'նիղանէմէ ա'յիտ ու-
րաճի' օլան շու գատար դուրուչուն ի'թասըն-
տէ միւմանա'աթ իլէ դատը տայխասընտա պու-
լունտուղունտան , պէր մուճիպի նիղամ հաղ-
գըմ օլան մէպլաղը մէգպուրուն էֆէնտի մու-
մախէյճաէն թահսիլի դըմնընտա , քէյֆիլէթին
Շէհր էմանէթի պէհիլէսինէ հավալէ պույու-
րուլմասը պապընտա . . .

Տիկի՛

Գուլլարընըն ֆիլան էֆէնտիտէ տէօրթ սէ-
նէտէն պէրու պա ի'լամը շէրի մահքիւմին
պիճ օլան շու գատար դուրուչ ալաճաղըմ օ-
լուպ , մա'աչընտան պէհէր մահ եխղ դուրուչ
վէրմէք իւզրէ մա'րիֆէթը նաղարէթփէնահի-
լէրիլէ գարարլաչարըրըպ , սէնէտէ լապթի-
լէ պիր գաչ մահ ալընմըչ , մուախխարէն ա'-
տէմի իգթիտարընտան պահալէ , սյտա էյի-
չէր դուրուչ վէրէճէյինի պէյան էյլ'մէսիլէ ,
պունա տախի միւվաֆաղաթ օլունմուչ իսէտէ ,

ալթը այտան պէրի պիր աղճէ վերմէտիյին-
տէն , վէ միւսպաշիրի պուրունան ֆիլան տախի
հէր նասըլ իսէ միւսամէհա իւզրէ տավրան
մագտա օլտուղունտան , մէսլլաղը մէզպուրուն
էֆէնտի մումայիլէյհ պէնտէլէրինտէն պէր մու-
ճիպի ի'լամ , թահսիլի իսուսուունա միւսա'ա-
տէի սէնիյէի նազարէթփէնահիլէրի պիտիրիզ
ու շանան պուրուրումագ պասլընտա . . .

ՏԻԿԻՐ

Տէրի Սաա'տէթտէն ֆիլանճա մահայէ նաղ-
ու իրսալ էյլէմէ.բ իշիւն էմանէթճի ֆիլան ա-
ղա եէտինէ իրսալիյէ գայիմէսինտէ միւնտէրիճ
օլտուղու իւզրէ , շու գատար դուրուշուգ էշ-
եայի միւթէնէվիլիա' թէսլիմ էտիլմիշ իսէ տէ ,
էշեայի մէզքիւրէի քէնտիսի կէօթիւրմէյիպ
պաշգա պիր էմանէթճիյէ թէսլիմ ու ի'թա , վէ
մէրդումուն տախի էսնաի ըահտէ ա'տէմի տըզ-
գաթ ու իհթիմամինտէն նաշի , էշեայի մէզ-
քիւրէնին չօղու թէլէֆ ու զայ' օլմուշ օլտու-
ղունտան , վէ պու պաստէ վուգուա' կէլէն զա-
րար ու դիւնանըն մէրդումունէն թաղմինի ուսու-
ու նիզամը միւսթահտէնէ իճապընտան պու-
լունմաղըն , պէր մուճիպի նիզամ , իշպու զա-
րարըն մէրդում էմանէթճիտէն թաղմին էթ-
տիրիլմէսի պասլընտա . . .

Տիպիք

Տէրի սա'ատէթտէ ֆիլաննճա մահէլտէ միւ-
դիմ օլուպ, պու քէրրէ իզհարը իֆլաս էյլէմիշ
օլան թիւճճարտէն, ֆիլան էֆէնտի զիմմէթին-
տէ, ճիհէթի դարզ օլարագ պա սէնէտ մաթ-
լուպու ա'ճիլաննէմ օլան շու գատար դուրուշ,
մէրգումուն տէֆթէրինտէ գայտը պուլունմա-
տրդընտան պաշգա, իֆլասընա տայիր թէշքիլ
օլունան դօմիսիօնընտա տախի թէգէքքիւր օ-
լունմամըշ, վէ էշեայի մէվճուտէսի ֆիրուխթ
օլունարագ ասհապը մաթլուպէ դարամէթէն
թէվղի' գըլընմագ իւղրէ պուլունմուշ օլմաղէ,
էէտիմտէ պուլունան սէնէտ մուճիպինճէ,
գիքր օլունան թէվղիր' դարամէյէ գուլլարընըն
տախի խոխալ իյէ իհգագը հագ օլունմագըլ-
ղըմ խուսուսունա միւսա'ատէի ճէլիյէյի Ասըֆա-
նէլէրի շաեան պույուրուլմագ պապընտա...

Տիպիք

Տէվլէթլու էֆէնտիմ հագրէթլէրի.

Եունան տէվլէթի թէպա'ասընտան ֆիլան
նամ զախիրէ թիւճճարիլէ միյաննէսիպտէ ճէրէ-
եան էտէն ախղ ու ի'թամրդըն իքի սէնէլիք
մուհասէպէսի, իւ չիւնճիւ մէճլիտի թիճարէթտէ
րույէթ օլունմուշ խէտէ, մէճլիսին գարարընա

րազի օլմատրղընը մուգատտէմ խաքիփայի Տա-
վերանէլէրինէ պա ա'րզուհալ պէյան էյլէտի-
շիմտէ, ա'գալարը թարաֆէյնտէն միւնթէխասպ
պիր դօմիսիօն մէճլիտի թէշքիլ օլունարագ մու-
հասէպէլէրիմիզէ ֆասլ վէրիլմէսի էմր պույու-
րուլմուշ օլուպ, հալ պու թի պիր սէնէտէն
պէրի պազիրկեանը մումաիլէյհ խաղա էթմէյիպ
լէյթէ վէ լէա'լ իլէ իմրարի վագթ էտէրէք
իպթալը հագդը ա'ծիղանէմ տաի'ասրնաս օլ-
տուղունտան, միւպաշիր մա'րիֆէթիլէ մէրզու-
մու ճէլպ վէ ումուրու ա'ծիղանէմին հուսուլ
փէզիր պույուրուլմասը պապընտա . . .

ՍԷՒՎԷՍԹՐՕ

Ֆիլան մահալտէ միւգիմ, իզմիր թիւճճար-
բարընտան ֆիլան էֆէնտի իւզէրինէ, իսկէն-
տէրիյէտէ շէրիքի Ահմէտ էֆէնտիտէն ագճէսի
թէտիլէ օլունմագ իւզրէ քէշիտէ օլունմուշ օ-
լան պիր դըթա' փօլիշայի, պա'տ էլ գապուլ
թէտիլէսինտէն իմթինա' էտէրէք, վրօթէսթօ
էտիլմիշ, վէ ֆիլանճա ֆիլանճա մահալլէրտէ
մումաիլէյհիւմանըն սաթըլլպ ագճէսի քէնտի-
լէրինէ թէպիմ օլունմագ իւզրէ էմվալ ու էշեա-
սը մէվճուտ պուլունմուշ օլմաղլէ, էշեայի մէզ-
քիւրէնին սէքվէսթրօ օլունմասը պապընտա . . .

սառ օ Յիւլիոյի ՊՈՒ ՏԱՅԻՐ Ի զապգ ի Կ զո

Յիլան մահալտէ խայրիյէ թիւճճարը Քի-
լան նամ քիմէննէ զիմմէթինտէ պա թահվիլ
այթմըլ պիր կիւն վա'տէսիյէ էլլի պին զուրուշ
մաթլուպուժ օլուպ , վատէսի թէմամընտա
իթա էթմէտիյիննէ մէսինի վրօթէսթօ էտիլ-
մըլ , վէ էլան թէտիյէսինտէ իմթինա՝ վէ միւ-
խայէֆէթ էթմէքտէ օլուպ , պու էսնատէ վադ-
թը օլմատըղընը պէյան էլլէմիշ իսէտէ , իղմիր-
տէ շէրիքի թարաֆընտան քէնտիտինէ քիւլ-
լիյէթլու էշեա կէլիպ , հպա Ղալթա կէօմ-
րիյիւնտէ մէվճոււ օլտուղու իսթիխպար գը-
լընտըղընտան , էշեայի մէղքիւրէնին ուտուլու
վէչիլէ սէքվէսթրօ օլունմասը պապընտա . . :

ՓՕԼԻՉԱՅՍ. ՏԱՅԻՐ

Յիլան մահալտէ քեային Մըսըր թիւճճարօ-
լարընտան Մուհամմէտ էֆէնտի իւղէրիննէ իս-
կէնտէրիյէտէ շէրիքի Սհմէտ էֆէնտիտէն ադ-
չէսի թարաֆըմա թէտիյէ օլունմադ շարթիլէ ,
եիրմի պիր կիւն վա'տէլի քէշիտէ օլունմուշ օ-
լան պիր գըթա՝ փօլիշայի պա'տէլ դապուլ թէ-
տիյէսինտէն իմթինա՝ էտէրէք վրօթէսթօ է-
տիլմըլ իսէտէ , վա'տէի մէղքիւրտէն էվվէլճէ
մումաիլէյհ Սհմէտ էֆէնտի , փօլիշայի մէղքիւ-
րիւն ադճէսինի կէրի ալմըլ օլմատընտան տօ .

այլ թէքբար վէ տիկէր պիր վրօթէսթօ տա-
հա էալվիշ օլտուղունտան , մէրահիմի ա՛լի-
յէի ճէնասլը տավերի էքրէմիլէրինտէն միւս-
թէրհամ տըրքի , մէսարիֆը վագա՛աի ա՛ծի-
զանէմլէ պէրապէր մէսլաղը մէզպուրուն , փօ-
ւիշայի մէզքիւրիւ քէշիտէ էյլէմիշ օլան մումա-
իլէյհ Սհմէտ էֆէնտիտէն թահսիլի խուսուսու-
նա , միւսա՛ատէի ճէլիլէի խըտիլի էքրէմիլէրի
շաեան պույուրումագ պապընտա էմը . . .

ՓՐՕԹԼՍԹՕ ԹԱՍՏԻԳԻՆԷ ՏԱՅԻՐ ԻՍԹԻՏԱ՛

Ֆիլան մահալտէ քեային իւշ նիւմէրօլու
խանէմէ միւթթասլ օլան ֆիլան էֆէնտի պու
քէրրէ խանէսինի թա՛միր էտիպ , խանէի ա՛-
ծիզանէմին մագարրը նիտլան օլան պաղչէսի-
նէ եէնիտէն պիր դաշ փէնճէրէ իհտաս վէ
քիւշատ էտէրէք , պու փէնճէրէլէրին գափաթ-
տըրըմասը իշիւն քէնտիտինէ աէֆա՛թլէ իֆա-
տէ ու պէյան օլունմուշ իտէտէ , իսղա վէ գա-
պուլունա իմթինա՛ էթմէսիլէ , իշպու վրօթէս-
թօմու թագաթիմէ իճթիսար էյլէմիշ օլտուղում-
տան , էֆէնտիի մումաիլէյհ իլէ նիզամէն պիլ
մուհաքէմէ , հագլը չըդտըղըմ հալտէ վուզու՛-
պուրաճագ մէսարիֆի քէշֆիլէ վէ սայիրէնին
խտա՛ասընտա պուլունաճաղըմտան շիմտիտէն
թաստիգ պույուրումալարը պապընտա . . . :

ՊՈՒ ՏԱՌԻ

Տէվլէթու Էֆէնտիմ հաղրէթլէրի :

Տէվլէթի ա՛լլյէ թէպա՛ասընտան ֆիլյան պա-
ղիրկեան իլէ . . . թարիխիլէ մէմհուր շիշէ տէ-
րունինտէ վէրալլի նիւմունէ մուճիպինճէ , օ-
թուղ պիր կիւն զարֆընտա Տէր ա՛լլյէտէ թէս-
լիմ էթմէք իւղրէ , պէհէր իսթանպօլ քիլի շու-
գատար դուրուշա էլլի պին դուրուշ պէհասըն-
տան ա՛լլէ հիսապ շու գատար քիլէ հընթանլն
ճէման շու գատար դուրուշու փէշինէն ի՛թա ,
պագըսը տախի հընթալարըն թէպիմի կիւնիւ
ի՛թա օլունմադ շարթիլէ դօնթուրաթ էլլէ-
տիք . հալպուքի պու կիւն վա՛տէմիզ թէմամ՝
օլուպ դախիրէլէր հէնուղ թէսլիմ օլմատըզըն-
տան թիճարէթ նիզամնամէսի մուճիպինճէ զա-
խիրէլէրին թէէլսիրիլէ հասըլ օլան դիեանըմը
մումաիլէյհտէն տա՛վա վէ թալէպ էտէճէյիմ-
տէն , շիմտիտէն խասպէր վէրիլմէք իշիւն սուրէ-
թըր էսմիտէ իշպու փրօթէսթ օնամէլէրիմ իւշ
գըթա՛ օլարագ պիթ թանղիմ խաքիվայի Տէվ-
լէթլէրինէ թադտիմ էլլէտիմ , մահքէմէի թիճա-
րէթտէ պիթթաստիգ պիր նիւսխասընը Հիւ-
քիւմէթտէ զապթ , վէ պիր գըթա՛սընը պաղիր-
կեանը մէրգում՝ ճանիպինէ իրսալ , վէ տի-
կէրի պէնտէլէրինէ ի՛թա պույուրուլմասը պա-
պընտա . . . :

ՄԻՒՄԷՅՆԻՉԷՒ ՎԷՐԻՒԼԷՆ ԹԷՂՔԷՐԷՆԻՆ

ՍՈՒՐԷԹԻ

Յիւան վէ ֆիւրան քիմսէլէրին պէյնիստէ թէքէվիլիւն էտէն ախղ ու ի'թա մուհասէպէ- սինին ըույէթինէ թարաֆէյնտէն հաքէմ սը- ֆաթըլա զաթլէրինիղ միւմէյեիղ ինթիսասղ ու թայ'եին գըլընմըչ օլտուղունուզտան , ու սուլու միւթթախասղէյէ վէ գա'իտէի ա'տլ ու հագգանիյէթէ թէվֆիղան , թարաֆէյնին իպ- րազ էտէճէքլէրի տէֆաթըր ու էվրազ իւ- զէրինէ իճապ էտէն մուհասէպէ կիւղէլէ պիղ ըույէ , թէպէյեիւն էտէճէք հալըն սուրէթը գաթի'յէտէ օլարազ պա վէրադաթ սա'հիհէ էյղասէն պէյան ու իֆատէսինէ հիմմէթ օլուն- մասը սիւռազընտա , թէրգէմի թէգքէրէյէ իպ- թիտար օլունաու . . . . :

ՄԻՒՄԷՅՆԻՉԷՒԻ ԹԱՐԱՖԷՆՏԱՆ

ԹԻՃԱՐԷԹԻԱՆԷՅԷ

Յիւան թարիս իլէ միւվէրէլսէն ֆիւան մէճլիսի թարաֆընտան մէվրուտ թէգքէրէ միւ- ֆատընճա , միւմէյեիղ նասսղ ու թայ'եին օ- լունտուղունուզ մուհասէպէյի պիլ ըույէ ըա- միօրթօսու իմզա էտիլէրէք թագաթիմինէ իճ- թիլրա գըլընտը օլ պապտէ . . . . :

ՄԱԼԻՅԷՆԱԶԱՐԷԹԸ

ՃԵԼԻԼԷՍԻՆԷ

ԹԷՊԱՆԻՏԼԻՅԻՆԷ ՏԱՅԻՐ ԱՐՁՈՒՀԱԼ

Պէնտէլէրի մալլիէ խաղինէի ճէլիլէսի քէթէպէսինտէն օրուպ , սիննի ա՛ճիզանէմ տէրէճէլի շէյսուխէթէ վասլ օլարագ , արթըզ կիֆաի մէմուրիլիէթէ ա՛տէմ իւլ իզթիտար օլտուղումասն , պագըլիէի է՛օմրիւ պէնտէկեանէմի խանէի քէմթէրանէմտէ իզամէթլէ տուա՛ի տէվամր է՛օմր ու շէվքէթի ճէնապը վատիշահիլիէ միւտամէթ էթմէք իւզրէ , մա՛աշը ա՛ճիզանէմ իլէ իճրայի թէգա՛լուտլիլիմ խուսուսունա միւսա՛տտէի ա՛լլիլի նազարէթիլէնահիլէրի պիտիրիղ ու շանան պույուրուվագ պապընատա . . . . :

ՄԷՄԼԷԲԷԹ ՎԱԼԻՍԻՆՏԷՆ

Ֆիլան սէնէսինէ մահսուպէն ֆիլան սանճաղըլա միւլճաղաթընտան պուլունան ֆիլան գաղալարընըն ըիւսուճու գանթարիլիէսի խաղինէի ճէլիլէտէն մէվրուտ իճալէ տէֆթէրինտէ լիվաի մէզքիւր ըիւսումաթիլէ պէրապէր միւրագգամ օրտուղու կիպի , խիւսամլէնտէկեար գաղալարը ըիւսումաթը միյանընատա աախի տա-

խիչ պուլունմուշ օլմասիլէ, մէզքիւր ֆիլան սանճաղընտան պիլիլուրուտ վէֆֆէն իրսալի սավ- պը վալաի նազարէթ փիէնա հիլէրի գըլընան մազ պաթատա իճապի իսթիղան օլմաղլէ, բիւսու մու մէզքիւր գանղը թարաֆտան զապթ ու իտարէ օլունմաղ իդթիղա էտէր իսէ, լութ- ֆէն իճրայի իդթիղասիլէ քէյֆիլէթին սույի աճիղլէ ի՛շարի պապընտա . . . . . :

ՏԻԿԷՐ

Ֆիլան մահալտէ քեային օլուպ, պու քէր- րէ վէֆաթ էթմիշ օլան փէտէրիմիղ ֆիլանըն սէնէվի պին զուրուշ ֆայիղ կէթիլիւր պա պէ- րաթը ա՛լի միւթէսարրիֆ օլտուղու իսթիեաղ- լը կէօմրիւք էսհամընտան օլուպ, է՛օհտէսին- տէ մահլուլ օլան սէհմինին նըսֆը խաղինէի ճէլիլէյէ ա՛յիտ, վէ նըսֆը տախի պէր մուճիւ պի ուսուլ իւշ նէֆէր զիւքիւր վէ իքի նէֆէր իւնաստէն պէշ դարընտաշա բաճի՛ պուլունմուշ օլմաղլէ, ուսուլ ու գաի՛տէի մէվղուասընա թէվ- ֆիղան իճապընըն իճրա, վէ հէր պիրէրլէրիմի- զին եէտինէ պաշգա պաշգա պէրէվաթը շէրիֆէ թանղիմ ու ի՛թա պույուրուլմասը պապընտա :

ՏԻԿԷՐ

Սէլանիք սանճաղը աղնամ բիւսումաթը վէ իլթիղամը սաիրէյէ շէրքէթիմիղտէն տօլայը

Ֆիլան էֆէնտի իլէ օլան մուհասէպէլէրիմիղին
բույէթիչիւն թագտիմ էյլէմիլ օլտուղումա՛ր-
ղուհայր ա՛նհիզանէմ, Տիվանը մուհասէպաթը
մալիէյէ հալալէ պույուրումուշ խէտէ, իւչ
սէնէյէ գարիպ տիրքի, մուհասէպէլէրիմիղէ
Ֆասլ վէրմէյիպ թէսվիյէ օլունամատրղընտան,
ումուրու չաքէրանէմին թա՛թիլինէ սէպէպի
միւսթէղիլ օլմաղլէ, մուհասէպէլէրիմիղին սէ-
րիա՛ն բույէթիլէ թէպէյեիւն էտէճէք մաթ-
լուպաթը պէնտէկեանէմին թահսիլի պապըն-
տա էմր ու ֆէրման հաղրէթի մինլէհիւլ էմ-
րին տիր :

ՄԱԶՊԱԹԱ

Ֆիլան մահալ սանտրղ քեաթիպի պուլու-
նան ֆիլան էֆէնտի, կէճէ կիւնտիւղ միւպթէ-
չայի է՛յլ ու է՛յրէթ օլուպ, իյֆայի մէմուրիյէթ
ու խամէթ էտէմէյէրէք մալ սանտրղը մէսա-
լիհի մու՛աթթալ գալմագտա օլտուղունա, վէ
պու խէ թէճվիլ օլունմայրպ մումաիլէյհին
թէպտիլինէ լուղում կէօրիւնտիլիւնէ, վէ եէր-
լիտէն ֆիլան էֆէնտի միւսթէղիմիւլ աթվար
վէ պու իլէ էհլ ու էրպապ խոտլի իխպար գը-
լընտրղընա պինայէն, մուվաֆրղը ըէյի վալա-
ի ճէնապը նաղարէթֆէնասիլէրի պույուրուչ-
տուղու հալտէ, մա՛տըր մախաստա օլան շու

գատար զուրուշ իլէ էֆէնտի մուամալէյհին
քիթապէթի մէդքիւրէյէ թայ'եինի խուսուսու-
նա միւսա'ատէի ա'իլյէի խըտիվիլէրինն էրզա-
նիլէ , իճապ էտէն մա'աշ սուրէթինն թան-
զիմ վէ խըբապը խուսուսունուն լազրմ կէլէնլէ-
րէ էմր ու իրատէ պույուրուլմապը մա'րէզին-
տէ , թադաթիմ վէ թէրգիմի մազպաթայի ա'-
ճիզանէմիլէ իճթիսար գըլընապը օլ պասպտէ . :

ԶԱՊԹԻՅԷ ՄԻԻՇԻՐԻՅԷԹԻՆԷ

Տէվլէթու էֆէնտիմ հապրէթլերի .

Լէֆֆէն թէսեիրի սավալը վալայի միւշիբե-
լերի գըլընան իքի գըթա' իսթինթադ վէրա-
գաւընտան միւսթէպան օլաճադը վէշլէ , սեր-
սերի մագուլէսինտէն մայիւմիւլ իսմ ալթը նէ-
ֆէր քէսան իքի թադրմ օլարադ , վէ թադ-
րիլէրինէ կէօրէ հէր պիրի պիրէր հէվայէ ու-
յարադ պիլա թէդքերէ Պրուսայէ կէլիշ օլ-
տուգլարը միւթէհադդըգ , վէ պու մագու-
լէլերին տօղրուճա կէլաթիլլերի եերէ ի'ատե-
լերի նիզամը ա'ի իգթիզասընաան օլտուղու-
նա մէպնի , մէրգումլէր պու քէրրէ թահ-
թիւլ հըֆղ սավալը սամիի Տէսթուրիլլերինէ ի'-
զամ վէ իսպալ գըլընմիւլ օլմալլէ օլպասպտէ ,

ՏԻԿԷՐ

Ֆիլան ֆրոդա զապթիլէ եիւզ պաշտը Ֆիլան էֆէնտի դուլարընըն զիմմէթինտէ ֆիլան շէյոտէն տօրայլ շու դատար զուրուշ մաթլուպաթը ա՛ճիզանէմ՝ օլուպ, քիրարէն թալէպ էյլէտիմ՝ իտէ տէ, ի՛թասընտա միւխալէֆէթտէն պաշգա, աիւնքի կիւն շիւհուտու միւսլիմին միւվաճէհէսինտէ պիլա իճապ պու դուլարընը տարպու շէթումը զալիպէ թէֆէվլուհիլէ նամուս ու ի՛թիպարըմը շիքէսթ էթմէքլէ, զապթիլէ մէճլիսինտէ լէտէլ մուրաֆա՛ նամուսու ա՛ճիզանէմին իքմալիլէ մաթլուպաթընին թաշսիլի պապընտա . . . . :

ՄԻԻԷՃՃԻԲ ԹԱԲԱՅԸՆՏԱՆ ՔԻՐԱՅԷ ՅԱՅԻԲ

Ֆիլան մահալտէ ֆիլան նիւմէքօլու միւթէթէսարըրֆ օլուդում պիր պասպ աիւքեանըմը իշպու ֆիլան սէնէսի ֆիլան այրն իալթիտասընտան ի՛թիպարէն, ֆիլան քիմնէյէ շէհրիլէ իքիշէր եիւզ զուրուշ քիրա իլէ իճար էտերէք օլվէհէլէ գօնթուրաթօտու թանգիմ գլլլնմը իտէ տէ, միւտտէթին թէքմիլինտէն իւշ մահ մուդատտէմ՝ աիւքեանը մէգքիւրիւ թէրք էյլէմիշ, վէ մէրգումտէն իւշ այլըգ աիւքեանըն քիրասը օլան շու դատար զուրուշու թալէպ էթտիլիմտէ ի՛թասընտա միւխալէֆէթ էթմէք-

տէ պուլունմուշ օլտուղունտան , զի.քր օլունան
ալթը եիւզ զուրուշուն մէրգումտէն պիթթահ-
սիլ պէնտէլէրինէ ի'թա պոյուրումասը խու-
սուսունա միւսա'ատէի սէնկյէլէրինին շաեան
պույուրումասը պապընտա . . . :

ՊՈՒ ՏԱԽԻ ՄԻԻՍԹ-ԷՃԻՐ ԹՄՐՄՅՈՒՆՏԱՆ

Գուլլարը ֆիլանըն միւթէսարըֆ օլտուղու
ֆիլան նիւմէրօլու պիր պասպ տիւքեանընը
պիր սէնէլիք օլմագ իւղրէ իշպու ֆիլան սէնէ-
սի . . . մահտէն ի'թիպարէն մահկյէ շու գա-
տար զշա իսթիճար , վէ օլ տախի իճար էտէ-
քէք գօնթուրաթօսու թանղիմ գըլընմըշ օլուպ ,
տահա տիւք.քեանըն միւտտէթինին թէքմիլինէ
իւշ մահ վար ի.քէն պէնտէլէրինի տիւք.քեանըն-
տան պի զայրը հազգըն իիրաճ էթմէք տայի-
ասընտա պուլունմուշ օլտուղունտան , թէքմիլի
միւտտէթ էտինճէյէ գատար պէր մուճիպի նի-
զամ , տիւք.քեանը մէղպուրտէ իսքեան էթմէք-
լիլիմ իշխն մէրգումպէնտէլէրինէ էմր ու թէն-
պիհ պոյուրումալարը խուսուսունա միւսա'ատէի
սէնկյէլէրի շաեան պույուրումագ պապընտա :

ՏԻՅԷՐ

Ֆիլան մահպտէ քեային ֆիլան , միւթէ-
սարըֆ օլտուղու պիր պասպ մէնղիլին պուն-

տան իւշ մահ մուգատտեմ պէնտէլէրինէ ֆէ-
րաղ վէ գասրը եէտ էտիպ ազչէսինի քեա-
միլէն ախղ ու գապղ էյլէմիշ խէ տէ , պու ա-
նէ գատար մէնզիլի մէզպուրու թախլըյէ էտիպ
թարաֆը պէնտէկեանէմէ միֆթահընը ի'թա
ու թէսլիմ էթմէմիշ , վէ պունուն իչիւն քէն-
ախսինէ տէֆ'աթլէ իֆատէ ու իխթար օլուն-
մուշ խէտէ , իաղա վէ գապուլ էթմէտիլի մա'
լիւ'մը ա'լիի ասըֆանէլէրի պույուրուլտուգտա ,
մէրահիմի մալանիհայէի խըտիվիլէրինտէն միւս-
թէրհամ տըրքի , մումաիլէյհին մէնզիլի մէզ-
քիւրտէն իխրահիլէ միֆթահընըն եէտի ա'ծի-
զանէմէ թէսլիմ էթտիրիլմէտի խուսուսունա
միւսա'ատէի ասըֆանէլէրի պիտիրիղ պույու-
րուլմասը պապընտա . . . :

ՏԻՎԱՆԸ ԻՍԹԻՆԱՅԱ ՏԱՅԻՐ ՕՂԱՆ ԻՍՏԻՏԱ՝

Տէրի սա'ատէթտէ ֆիլաննա մահալտէ միւ-
գիմ թիւճճարը խայրիէտէն օլուպ , կէչէնտէ
իզհարը իֆլաս էթմիշ օլան Մուհամմէտ էֆէն-
տի զիմմէթինտէ պա սէնէտ շու գատար օ'ս-
մանյը լիրասը մաթլուպու ա'ծիզանէմպուլուն-
տուղու հալտէ , պունտան էվլէլճէ մէրդու-
մուն էշեայի մէվճուտէսի թիճարէթխանէի ա-
միրէ մա'րիֆէթիլէ սաթըլարազ էսմանը հասը-
լէսի ասհապը մաթլուպէ զարամէթէն թէվ-

դի՛ ու թագախմ գրչնմըջ օլտուղումա , վէ պէն-
տէլէրի իսէ օլ վաղթ էվլափատէ պուլունտու-
պում ճիհէթլէ , տախիլի տէֆթէր էախմէ յիպ
աչըգտա պրագրբիչ օլտուղումա պինայէն ,
շու սուրէթը թէայլիյէտէն դուլլարքնըն տախի
հիասէտար օլմագրբըմ մահքէմէի թիհարէթ-
տէն իսթիտա՛ օլունմուչ իսէտէ , ճէվապը եէս
վէրիլմիչ օլտուղունտան ջէյֆիյէթին մէճլիսի
իսթինաֆէ հալալէսի պապընտա . . . :

ԽԱՐԻՃԻՅԷ ՆԱԶԱՐԷԹԻ
ՃԷԼԻԼԷՍԻՆԷ

(ԻՇԹԻՐԱ ԷՅԼԷՏԻՅԻ ՏԻԻՔԵԱՆԸ ԷՂԼԻՆԻՆ
ԻԻԶԷՐԻՆԷ ՉԷՎԻՐՄԷՔ ԻԶԻՆ ԱՐԶՈՒՀԱԼ)

Ֆիլան մահալտէ քեային իշիլրա էյլէտի-
լիմ պիր պապ մաղաղանըն պէր մուճիպի նի-
ղամ թէպա՛տտէն ղէվճէմ ֆիլանէնին իւղէրի-
նէ դայտ օլմագ իւղրէ , սէնէտինին թահրիր ու
ի՛թաարչիւն լաղըմ կէլէն մահալէ ֆերմանը ա՛-
լիլէրինին իսթար պույուրուլմասը պապընտա :

ՏԻԿԷՐ

Ֆիլան մահալտէ միւթէմէքքին , իրան տէվ-

լէթի թէպա՛սսընտան Ֆիլան քիմնէտէ պա
 սէնէտ շու դատար պին զուրուշ ալաճաղըմը
 տէֆա՛թլէ թալէպ էթմիշ խէմտէ , ի՛թա ու
 թէտիլէսինտէ մի խալէֆէթլէ իմրարը վազթ
 էյլէմէքտէ պուլունմուշ օլտուղու միւհաթը
 ի՛լմի ա՛լլիլէի նաղարէթ փէնահիլէրի պուլուրուլ
 տուդտա , պիր պէնտէլէրինին միւպաշիր թայ՝
 եինիլէ պէրապէր , քէյֆիէթին թէգքէրէի սա
 միլէլէրիլէ տէվլէթի միւշարիւն իլէյհա սէֆա
 ըթլէթխանէսի ճանիպինէ իշա՛րի խուսուսունա ,
 միւսա՛տաէի ա՛լլիլէլէրի էրղան ու շաւան պու
 յուրուլմագ պապընտա . . . . :

ՔԻԼԻՍՍ. ԹՄ. ԹԻՐԻՉԻՆ

Բէպպիմ ճիւմլէի մասուն պուլուրտուն . շու
 կէչէնքի Պէյ օղլու հարկը քէպիրինտէ ֆի
 լան նամ քիլիսանըն պաղը ախշապ օլան եէր
 լէրի միւհթէրէք օլարագ , միւհթանը թա՛միր
 պուլունմուշ օլտուղունտան միւվաֆըղը ըէլի
 ա՛լլի նաղարէթ փէնահիլէրի պուլուրուլտուղու
 տուրէթտէ , մէգքիւր քիլիսանըն միլլէթ թարա
 ֆընտան թա՛միր ու թէրմիմինէ տայիր իրա
 տէի սէնիլէի խրաիվիլէրի պիտիրիղ ու շաւան
 պուլուրուլմագ պապընտա . . . . :

ՄԻՄԼԷԻԹ ՎԱԼԻՍԻՆՏԻՆ

Թէպա՛այի ճէվլէթի ա՛լլիլէտէն , վէ պէ

բաթը Է վրօվա թիւ ճճարընտան ֆիլան պաղիր-
կեանլարըն ֆիլան իլէ օլան հուգուգ տա՛վա-
լարը դըմնընտա , գօնսօլաթօսուհա կէօնտէ-
րիլէն վրօթէսթօ վէրագասընըն պիր սուրէթի
լէֆիլէ թէսվիլէի իճասլը կէչէնլէրտէ պա ա՛րի-
գէ խաքիփայի սամիլէրինէ ա՛րգ ու ի՛շար գը-
լընմըլ իսէտէ , մուսիսարէն ասարը թէվէճճիւ-
հաթը սէնիլէլէրիլէ մատտէ պուրաճա ֆասլ-
փէղէր օլարագ , պու թագաիրճէ սալիֆիւղղի-
քը ինհաի ա՛ճիղանէմին պիր հիւքմիւ դալմա-
մըլ օլմասիլէ , պէյանը հալ մա՛րէղինտէ թագ-
տիմի բագղիմէլէի ա՛ճիղիլէ իպթիտար օլուն-
մուշտուր , օլպապտէ . . .

Ա. Ա. ՃԱԳԻ ԹԱՀՄԻԼԻԶԻԻՆ

Ֆիլան մահալտէ քեային զաթէն Եունան
թէպա՛ասընտան օլուպ , մուսիսարէն Ֆրան-
սա հիմնյէսինէ տէխալէթ էթմիլ օլան սար-
րաֆ ֆիլանճա քիմսէ զիմմէթինտէ թիճարէթ-
խանէ ի՛լամիլէ շու դատար պին դուրուշ ա-
լաճաղըմ օլուպ , տէֆա՛թլէ թալէպ էյլէտիմ
խէտէ , թէտիլէսինտէ միւսալէֆէթ , վէ իմ-
րարի վագթ էթմէքտէ պուլունտուղունտան ,
մէպլաղը մէղպուրուն թահսիլի խուսուսունա
միւսաա՛տէի ճէլիլէի պէնտէվիւրվէրիլէրի շա-
եան պույուրուլմասը պապընտա . . .

ՏԱՍՎԻ ՆԱԶԱՐԷԹԻՆԷ

Տէվլէթլու էֆէնախմ հազրէթլէրի .

Սէլանիքլի խայրէյէ թիւճճարլարընտան ֆիլան էֆէնտի իլէ միյանէմիզտէ ճէրէեան էտէն տիւխան ախզ ու ի'թասընտան տօլայը, զիմէթի ա'ճիզիտէ թէպէյեխուն էտէն շու դատար զուրուշ մաթլուպու հազգընտա , թիճարէթխանէտէն ի'լամ օլունարագ , մէպլաղը մէզպուր թահսիլ օլունմագ իչիւն պէնտէլէրի Պասը ա'լէ հապընա իրգա օլունմուշ իսէմ տէ , հալ պուքի ախէր հիսապտան էֆէնտի մումաիլէյհին զիմէթիտէ շու դատար պին զուրուշ չաքէրլէրինին տախի մաթլուպում օլմագլէ , թիճարէթխանէտէ պէ թէքրար հիսապարըմըզա պագըլլպ իհզագը հազգ օլունմագ իւզրէ , սալիֆիւլ պէյան ի'լամտէ միւնտէրիճ օլան մէպլաղը մա'լիւմ իւլ մգտար թարաֆը ա'ճիզիտէն տէփօզիթօ օլունուպ նէզտի ա'լիլէրինտէ հըֆզ էտիլէրէք ի'ատէի մուհաքէմէ օլունճայա տէյին , սէպիլի ա'ճիզանէմին թախլիյէ պույուրուլմասը պասընտա . . . .

Տիկի՛ր

Իսթանպօլտա ֆիլան մահալտէ սաքին ագրապամտան ֆիլան քիմնէ պիքէս օլուպ, պէ-

լահէթի ֆըթըրիյէսի ճիհէթլէ , ումուր ու խուսուսունու պիղզաթ բույէթ ու թէսվիյէյէ միւզթէտիր օլամատըղնա , վէ պու միսիւլլուլէրին թէսվիյէի ումուրիչիւն թարամֆը շէրի՝ շէրիֆտէն պիր վասը իլէ պիր նաղըր թա՛յեին օլունմաղտա պուլունտուղունա պինայէն , մէրգումուն պէլահէթի մէքթէպի թըպպիյէի շահահանէտէն թաստիգ օլունտուղու սուրէթատէ , ադրասոլասընտան օլուպ պու միսիւլլու վէսայէթ ու նաղարէթէ էնսէպ ու էլեէք օլան ֆիլան էֆէնտինին վասը , վէ ֆիլան էֆէնտինին տախի նաղըր թա՛յեին օլունմաղարը խուսուսունուն բումէլի գաղրասքէրի սէմահէթլու էֆէնտի հաղրէթլէրինէ հալայէ պույուրուլմասը պապընտա . . . . :

ՓՕՍԹԱԽԱՆԷԻ ԱՄԻՐԷ
ՆԱԶԱՐԷԹԻՆԷ

ՊէճՄՅԻՇ ԷԹԻԷՔ ԻԻԶՐԻ ԻՍԹԻՅԱՅԷ ՏԱՅԻՐ

Պէնտէլէրի մէմուրու օլտուղում ֆիլան վիսթախանէսի միւտիրլիյինէ , նիզամը սէնիյէյէ վէ բիզաի ա՛լիլէրինէ թէյիֆիղան հիւսնիւ իտարէ վէ լիֆայէ սայ՝ ու զայրէթ էյլէմէքտէ իսէմ

տէ, պուրանըն ապ ու հէվասիլէ իմթիզան
 էտէմէտիլիմտէն, վիւճուտու ա՛ծիզանէմէ թա-
 րի օլան ի՛լլէթ կիւնտէն կիւնէ քէսպի շիտ-
 տէթ էտէճէյի աթլպպա թարաֆընտան խա-
 պէր վէրիլլիի, վէ ֆիլան մահալ փօսթա միւ-
 աիրի ֆիլան էֆէնտի պէնտէլէրի տալի օրա-
 նըն ապ ու հէվասիլէ իմթիզան էտէմէտիլի
 ճիհէթլէ, տիկէր պիր մահալէ թահլիլի մէ-
 մուրիլէթի իմթիլրհամընտա պուլունտաղու
 մէամուի՛ ա՛ծիզանէմ օլտուղու ճիհէթլէ, էմա-
 լինէ վէ բէյի ա՛լիլէրինէ թէվաֆըրդ էլլէտիլի
 հալտէ, մումաիլէյհ պէնտէլէրիլէ պէճայիլի մէ-
 մուրիլէթիմ խուսուսունա միւտա՛ատէի ա՛լլիլէի
 Նաղարէթ փէնահիլլէրի պի տիրիղ ու շանան
 պուլուրուլմադ պապընտա . . . . :

ՓՕՍԹԱ ՄԻՒՏԻՐԻ ՀԱԳԳԸՆՏԱ ՄԱՀԱԼԸ
ՄԷՃԼԻՄԻՆՏԷՆ ՄԱԶՊԱԹԱ

Պուրանըն ապ ու հէվասիլէ իմթիզան էտէ-
 մէտիլինտէն պիլ իմթիֆա՛ Տէրի սասա՛տէթէ ա՛-
 զիմէթ էթմիշ օլան ֆիլան մահալ փօսթա միւ-
 աիրի ֆիլան էֆէնտի պէնտէլէրի, միւտտէթի
 մէմուրիլէթիմտէ փօսթա հաղղընտա օլան նի-
 զամաթը մէվղուա՛յէ թէմամիլէ իթթիպա՛ իլէ,
 էյֆայի հիւսնիւ մէմուրիլէթ էթմիշ, վէ հէր
 վէհիլէ լութֆ ու մէրհամէթէ սեղալար պու-

լունմուշ օլտուղու իֆատէսինատէ թէրդիմի մաղ-
պաթաի ա՛ճիզանէմիզէ իսթիտար գըլընտը օլ
պապատէ . . . . :

ՊՈՒ ՏԱԽԻ ՇԻՔԵԱՅԷԹԻ ՄԻԻԹԷՉԱՄՄԻՆ

Ֆիլան մահալ փօսթախանէսի միւտիրի Ֆի-
լան էֆէնտի պէնտէլէրի , տայրէի սըտգ ու իս-
թիզամէթատէն չըգմաղտա , վէ նիւմունէլէր-
տէն պա՛ղէն նիզամլնտան զիյատէ իւճրէթ թա-
լէպ էթմէքատ օլտուղունտան , իճրայի իճապի
թիւճճարան թարաֆընտան իսթիտա՛ օլունմուշ ,
վէ թահգըգաթը վաղա՛աի ա՛ճիզանէմիզ տախի
պու մէրքէզտէ օլուպ , պու միսիլլու մէմու-
րինին մէմուրլիյէթլէրինտէ պաղասը ճայիզ օլ-
մայաճաղը տէրքեար պուլունմուշ օլմաղլէ , մու-
մաիլէյհին եէրինէ ախէրինին թա՛յեին վէ սիւ-
րա՛թ իսրասը պապընտա . . . . :

ՍԷՐԱՍՔԷՐ ՓԱՇԱՅԱ

(Պէն մէքթէպը թըպպիյէ թալէպէսինտէ-
նիմ՛ , սօնրատան ֆրանսայա կիտիպ խայլըճա
շէյ էօյրէնէրէք տիփլօմամը ալտըմ՛ , ալայլարըն
պիրինէ հէքիմ՛ օլմագ իսթէրիմ՛ :)

Պէնտէլէրի պունտան մուզատտէմ՛ մէքթէ-

պի Ֆիւնուճու թըպպիյէի շահանէյէ տէվամ
էտէրէք . մուախիսարէն Ֆրանսայա ա՛ղիմէթ .
վէ օրանըն մէքթէպի Ֆիւնուճու թըպպիյէ-
սինտէ ա՛լա դատրիւ խթիթա՛յէ խայլընա շէյ
թահսիլ էտէրէք , վէ ուսուլու վէշէլէ պիլ իմ-
թիհան տիխլումամը տախի ախղ ու խթիհսալ
էյլէյէրէք , օ եօլտա քէսպի մէլէքէ վէ մա՛լիւ-
մաթ էտիլիշ , վէ պու եիւղտէն տախի ա՛թը-
ֆէթ ու ի՛նայէթը ա՛լիյէի պէնտէփէրվէրվէ-
րինէ լլյագաթ քէսպ էյլէմիշ օլտուղումա պի-
նայէն , մէրահիմի մալանիհանէյի ճէնապը սի-
փէհսալարիլէրինտէն միւսթէտա՛ տրրքի , պէն-
տէլէրինին ալայլարըն պիլինէ թապիպ թա՛-
յիին պույուրուլմաղլըղըմ խուսուսունա միւնա՛-
աատի սէնիյէի խըտիլի էքրէմիլէրի շահան պու-
յուրուլմաղ պապընտա էմր ու ֆէրման հաղ-
րէթը մինլէհիւլ էմրինտիր . . .

ԱՍԲԷՐԷ ԿԻՐՄԷՐ ԻՉԻՆ

Գուլարը գաթէն շէհի իւլ ապ օլուպ , սիլ-
քի ճէլլիլի ա՛սքէրիտէ պուլունմաղ , վէ ուղու-
րու մէյամին մէվֆուրու ճէնապը փատիշահիտէ
ճանարժարանէ խամէթ էյլէմէք էմէլինտէ պու-
սունմաշ օլտուղումաան , ճիամէն վէ սիննէն շա-
հանը դապուլ օլտուղում հալտէ սիւվարի ֆի-
լանճա ալայլընա դապր ու թահրիլ օլունմաղ-

ըղըմ՝ խուսուսունա միւռա՛ատէի ա՛լիցէի ճէ-
նապը Սէրասքէրիլէրի պիտիրիլ ու շահան պու-
յուրուլմադ պապընտա . . . . :

ՏԻՎԱՆԸ ԱՀՔԵԱՄԸ
ԱՍԼԻՅԷՅԷ

ԳՐՈՍՍ ԻՍԹԻՐՀՍՄԸՆԱ ՏԱՅԻՐ

Գուլլարը ճանիկ էհալխախնաէն օլուպ, սաքին
օլոուղում խանէսէ իւշ նէֆէր սարիգին լէյ-
լէն տուխուլիլէ, օլլում պէնտէլէրինի տարպ ու
գաթլ էյլէտիքլէրինաէն . . . վալիտի տէվլէթ-
լու փաշա հապրէթլէրի թարաֆընտան մէրգում
գաթիլլէր ախղ ու կիրիֆթ օլունարագ իճրա
օլունան իսթինթադլարընտա մէրգումնու գաթլ
ու ի՛տամ էյլէմիշ օլտուգլարը իգրար իլէ սա-
պիթ օլմասընա մէպնի, իճապ էտէն մաղպա-
թատըրա մէրգում գաթիլլէրի տէր պարը մէ-
ա՛տէլէթ գարարա կէճնաէրիլիշ, վէ պէնտէ-
լէրի տախի մազթուլու մէրգումնն ախլէթի-
նի գապուլ իթմէյէրէք, էմրի գըսասըն իճրա-
սընը միւսթէաի՛ պուլունմուշ օլոուղումտան,
մէրգում՝ օարիգլէրին էմապինէ ի՛պրէթի միւ-
էտիրէի ա՛լէնիցէ օլմադ իւղրէ, իճրայի գը-

աստարը իհրագը հադ օլունմադըղըմ խու-
սուսունա միւսա՛ատէի սէնկյէլէրի շաւան պու-
յուբուլմադ պապընտա վէ հէր հալտէ էմր ու-
ֆէրման . . . . .

Տիկէր

Մուղատուէմա խումէթը շաքէրանէմա, պու-
լունան ֆիլան քիմանին գիմմէթինտէ շու գա-
տար զուբուշ մաթլուպում օլտուղու հալտէ ,
ֆիլան էֆէնաի մէրգումու թէշվիդ էտէրէք ,
քէնաի եանընա ալմըշ օլտուղունա, վէ մէրգում
աախի իշգու աէյնինի մուախաարէն ինքեար
էյլէաիյինէ մէպնի, վուգու՝ պուլան խսթիտա՛ի
ա՛ճիզանէմ իւղէրինէ քէյֆիյէթ խսթինթագա
հապարէ պույուբուլմու շուտու մէամու՛ի քէմթէ-
րանէմէ նազարէն , միւսթէնթիդիմիդ էֆէնաի
պէնտէլէրի պու խուսուսա տայիր օլան ֆէզ-
լէքէի պիթթանգիմ մէճիաի Տիվանա թագ-
աիմ էթմիշ իսէ աէ , իսթինթագըմըզ հէնուզ
իքմալ օլունմատըրը , վէ հագգը շաքէրանէմ
զահիրէ չրգարըյմատըրը ճիհէթլէ ֆէզլէքէի
մէզքիւրէ թահգըգաթճա նօգան օլաճաղըն-
տան , միւսթէնթիդը մումաիլէյհին մէրգում
ֆիլանը թէոահիւպ սուրէթինաէ պույունտու-
ղու էօթէաէն պէրու մէճղումու ա՛ճիզանէմ
պուլունտուղունտան , քէյֆիյէթին տիկէր պիդ

միւսթէնթիգ էֆէնտի պէնտէլէրինէ հավալէ-
սիլէ հագգը չաքերանէմ զահիրէ իխրաճը խու-
սուսունա միւսա'ատէի սէնիյէի Տավէրի էքրէ-
միլէրի էրզան պույուրուլմասը պասլընտա . .

ՄԷՃԼԻՍԻ ՄԷՍՐԻՖԷ ՏԱՅԻՐ

ՄԷՔԹԷՊԻ ՍՈՒԼԹԱՆԻՅԷ ՄԷՃՃՍՆԷՆ ԶՕ-
ՃՈՒՂՈՒՆՈՒՆ ԳԱՊՈՒԼՈՒՆԱ ՏԱՅԻՐ

Մախտուճում ֆիլան պէնտէլէրի թահ-
սիլի իւլում ու ֆիւնունու միւթէնէվիլիայէ
չէվգ ու խահիշ իւզրէ սլուլունմուշ , վէ
պէնտէլէրի ֆագր իւլ հալ վէ նաֆագայի
եէվմիյէնին թէտարի.րինաէն ա'ճիգ ու պի
մէճալ օլուպ , վէ պու քէրրէ թէէսիս ու թէշ-
քիլ դըլընան մէքթէպի Սուլթանիյէ ա'յիտ
օլան իւճրէթի թահսիլիյէի ի'թա էթմէյէ
միւգթէտիր օլամատըղըմա տայիր , մահալլէ-
միգ ճանխալինտէն վէրիլէն ի'լմ ու խասէր մէր-
պութէն թագալիմի փիշիեահը ա'լիի նազա-
րէթփէնահիլէրի գրըրնմըլ օլմաղըն , մէրահիմի
ասըֆանէլէրինաէն մէրճու ու միւսթէրհամ
տըր քի , մէրգում պէնտէլէրինին մէքթէպի
ճէլիլ մէգքիլէ մէճնանէն դատուլու խու-

տուտունա, միւսա՛ատէի ա՛լիյէի խըտիվի էքրէ-
միլէրի էրզան ու շաեան պույուրուլնագ պա-
պընտա . . . :

ՄԼԻՔԹԼՊԻ ԲԻԻՇՏԻՅԷ ՄՈՒԱՆԼԼԻՄԼԻՅԻՆԷ
ՏԱՅԻՐ ՆԱԶԱՐԷԹԸ ՄԻԻՇՍՐԻԻՆԷԼԷՅՅԱՅԷ
ԱՐԶՈՒՀԱԼ

Տաի՛ի տիրինէլէրի միւտրէթի վափիրէտէն
պէրու թահսիլը ի՛ւլումը ա՛րապիյէ վէ ֆար-
սիյէյէ պէղլի մագտէրէթ վէ սարֆը միքնէթ
էթմէքաէ պուլունմուշ խէմտէ, պիր թարաֆ-
տան խտարէի տաի՛անէմէ քեաֆի մէտարը
թէա՛յեիւշը ա՛ճիզանէմ օքմաարդը ճիհէթլէ,
շխտէթ իշինտէ դալարագ, հէր սուրէթլէ
լութֆ ու մէրհամէթ ու շէֆդաթը ա՛լիյէի ճէ-
նապը նազարէթփէնահիլէրինէ լայըդ վէ միւհ-
թաճ պուլունտուղումտան, մէքեարփմի մա-
լանիհայէի հազրէթը վէլիւննի՛ամիլէրինտէն
միւսթէտա՛ տըր քի, պու քէրքէ . . . մա-
հալտէ թէշքիլ պույուրուլմուշ օլան մէքեաթի-
պլի ըիւշտիյէտէն պիրինին ուսուլու վէհիլէ լէ-
տէլ իմթիհան, լիյադաթը պէնտէկեանէմ թէ-
պէյեիւն էյլէտիլի հալտէ, մու՛ալլիմ թա՛յեին
պույուրուլմագլըղըմ խտուտունա միւսա՛ատէի
մէրհամէթա՛տէի ճէնապը նազարէթփէնահի-

լէրի պիտի ըլիզ ու շաեան պույուրուլմագ պա-
պընտա . . . . :

ՊՈՒ ՏԱԻՒ

Մուա՛լլիմի պուլունտուղում ֆիլանճա ըիւշ-
տիյէ մէքթէպինին օգունմագտա պուլունան
քիթապլէրին էքսէրիսի շիրաղէսինտէն չըգա-
րագ թէտէրրիւսէ գապիլ օլմայաճագ տէրէ-
ճէտէ քէօհնէ ու ֆէրսուտէ օլտուղունտան ,
թէճտիտ ու թէպտիլինէ լիւզում վէ իհթիեաճը
հագըգի կէօրիւնմիւշ , վէ պունլարըն նէվ՛ վէ
մըգտարընը միւպէյեին փուսուլասը լէֆֆէն
թագտիմ՛ գըլընմըջ օլմաղլէ , օլ մըգտար քիւ-
թիւպիւ միւթէնէվիլի՛յանըն ի՛թա ու իհսան
պույուրուլմասը խուսուսունա միւսաա՛տէի ա՛-
լիյէի նազարէթփէնահիլէրի էրգան պույուրուլ-
մագ պապընտա . . . . :

ԻՄԹԻՀԱՆ ՃԷՏՎԼԻՎԻՆԻՆ ԹԱԳՏԻՄԻՆԷ ՏԱՅԻՐ

Մին զայրը իսթիհագագ , մուա՛լլիմի պու-
լունտուղում . . . . ըիւշտիյէ մէքթէպի շակիր-
տանը մէվճուտէսինին , սայէի մէա՛րիֆվայէի
հագրէթը փատիշահիտէ , պու սէնէ տախի իմ-
թիհանլարը հէյէթը մէճլիսի ի՛ւլէմա հագըր
օլտուղլարը հալտէ իճրա , վէ ի՛ւլում ու ֆիւ-
նունտէ թահսիլի տէրէճէյի լիյագաթ ու իո .

Թի՛տատլարը ճիւմլէ հուզզար թարափրնտան
Թահսին ու թագտիր իլէ, թէքմիլի տէրս էտէն
օն պէշ նէֆէրին շէհատէթնամէլէրի իճապ է-
տէնլէր թարափրնտան պիթթէմհիր եէտլէ-
րինէ ի՛թա գըլընմըշ, վէ թանդիմ էտիլէն պիր
գըթա՛ իմթիհան ճէտվէլի տախի լէֆֆէն փիշ-
կեահը սամիի նաղարէթփէնահիլէրինէ թագ-
տիմ օլունմուշ օլմաղըն օլ պապտէ էմր ու
ֆէրման . . . . :

Տիկիթ

Ֆիլան մահալ մէքթէպի րիւշտիյէսի շակիր-
տանըն պու սէնէ տախի մէվսիմի իմթիհան-
լարը հուլուլ էտէրէք, օլ պապտէ ճանիպը հիւ-
քիւմէթէ օլունան ա՛րղը մա՛լիւմաթ իւզէրինէ,
մահը հալըն . . . կիւնիւ վալիի վիլայէթ տէվ-
լէթլու փաշա հաղրէթլէրիլէ ֆաղիլէթլու Նա-
յիպ, վէ ֆէդահէթլու Միւֆթի էֆէնտիլէր
տախ՛լէրի, վէ սայիր մէմուրինի Տէվլէթ, վէ վիւ-
ճուհիւ մէմլէքէթ հաղրը օլտուղլարը հալտէ,
իճրա օլունան իմթիհանտա շակիրտանը մումա-
իլէյհիմ պէնտէլէրինին կէօսթէրտիլի պիտա՛էի
միւքթէսէպէի մա՛լիւմաթ, ճիւմլէսի հագդըն-
տա պի հագդըն ճալիպի թահսին ու իլթիֆաթ
կէօրիւնմէքտէն նաշի, հասըլ օլան էնվա՛ի սիւ-
րուր ու նէշա՛թլէ, տուա՛ի ֆիւզունիլի է-

յամբ էօ՛մբ ու շէվքէթ ու իճլալը հաղրէթը
փատիշահի թէղքեարիլէ, թէղեինի սահիֆէի
շիւքրանիլէթ գըլընմըշ, վէ օլ պապտէ թան-
զիմ էաիլէն ժուրնալ, ճանիալի Հիւքիւմէթտէն
վէրիլէն մաղպաթա իլէ պէրապէր լէֆֆէն
թաղաիմի փիշկեահը ա՛լի նաղարէթփէնահի-
լէրի գըլընմըշ օլմաղլէ օլ պապտէ . . . :

ՄԷՃԼԻՍԻ ԼԻՎԱՏԱՆ ՄԱԶՊԱԹԱ

Ֆիլան գասապասընտա քեային մէքթէպի
բուշտիյէնին խաճէսի օլուպ, գասապաի մէղ-
քիւրէնին սազ ու հէվասիլէ իմթիզաճ էտէմէ-
տիյի հասէպիլէ խթիֆա՛ էյլէմիշ, վէ եէրինէ
ախէրի թա՛յեին պույուրուքնասընտան նաչի պու-
քէրրէ Տէրի սա՛ատէթէ ա՛ղիմէթ էյլէմիշ օ-
լան ֆիլան էֆէնտի տա՛իլէրի, միւտտէթի մէ-
մուրիլէթինտէ թէշմիլրի սազը զայրէթլէ, շա-
կիրտանըն տէրէճէսինէ կէօրէ տէրպլէրինէ օ-
լան իգտամաթընը թէղեիտ էտէճէք թէշվի-
գաթը իճրատէ թէրքի թէքեասիւլ ու գու-
սուր իլէ, խսթատանէ վէ փետէրանէ սայ՛ ու
ճահաշ նամահաուր էյլէմիշ, վէ քէնտիաի նէղ-
տի սամիի ճէնապը նաղարէթփէնահիլէրինտէ
տախի մա՛լիւմ օլտուլու իւզրէ ը՛ֆֆէթ ու
սալահը հալ իլէ արասթէ, վէ ի՛ւմ ֆաղը իլէ

փիլյոբասթէ օլուպ , հէր վէչհլէ սէղաւարը լուծֆ
 ու իլծիֆաթը ա'իլէլէրի պուլունմուչ օլտու-
 ղու ա'րղ ու իֆատէսի մա'րէղինտէ', թէրգիմ'
 վէ թաղախի մաղպաթալէ ա'հիզանէմիղէ իճ-
 թիսար գըլընար օլ պապտէ . . . :

**ՆԱԶԱՐԷԹԸ ՄԻԻՇԱՐԻԻՆԵԼԷՅՆԱՅԷ ԺՈՒՐՆԱԼ
 ԹԱԳՏԻՄԻ**

Մահը հալըն մարթը իպթիտասընտան մա-
 յիս զայէթինէ տէյին իւչ մահ զարֆընտա, խա-
 ճէսի պուլունտուղում ֆիլյան մահալ բիւշտի-
 յէ մէքթէպինէ միւտալիմ պուլունան շակիր-
 տանըն ժուրնայը լէֆֆէն թաղախի վիշկեա-
 հը սամիի նաղարէթիէնահիլէրի գըլընմըչ օլ-
 մաղլէ օլ պապտէ էմր ու ֆէրման . . . :

**ՄԱԳԱՄԸ ՍԱՏԱՐԷԹԷ
 ԹԱՀՐԻՐԱԹ**

ԹԱՀՐԻՐԸ ԷՄԼԱՔ ՄԷՄՈՒՐԻՅԷԹԻԼԷ ՊԻՐ
 ՄԱՀԱԼԷ ԹԱՅԵԻՆ ԳԸԼԸՄՍԱՐՆԱ ՏԱՅԻՐ
 ԱՐՁՈՒՀԱԼ

Պէնտէլէրի քէսիր իւլ ի'եալ վէ էմրի իտա-
 րէտէ միւղպիղաի թաղէթֆէրոպէ կիրիֆթար
 օլարաղ , հէր սուրէթլէ մէրահիմ ու էչֆաղը ա'-

լիյէի ճէնապը վէքեայէթփէնաճիլէրինէ միւհ-
թաճ ու սէզավար պուլունմուշ օլտուղումա
մէրհամէթէն , ուսուլու իմթի՛հանիյէմին իճրա-
սիլէ , էճիլիյէթի պէնտէկեանէմ թէպէյեխուն էյ-
լէտիյի սուրէթտէ , միւնասիպ պիր մահայըն
թահրիրի էմլաք ըէֆագէթի մէմուրիյէթիլէ
մէսրուրիյէթիմ խուսուսունա միւսաա՛տէի ա՛-
լիյէի Սատարէթփէնաճիլէրի պիտիրիղ ու էր-
ղան պույուրուլմագ պապընաա էմր . . . :

ՄԻԻՏԻՐԼԻՔ ԻՍԹԻՅՍԱԼԻՆԷ ՏԱՅԻՐ

Պէնտէլէրի պունտան պիր սէնէ մուգտտ-
տէմ սայէի մէա՛րիֆիլայէի ճէնապը Միւլիւ-
քեանէտէ տէրսլէրիմի թէքմիլ էտէրէք եէտիմէ
շէճատէթնամէ ի՛թասիլէ մէքթէպը միլքիյէ-
տէն չըգմըշ իսէմ տէ , պիր թարաֆտան մէ-
տարը թէա՛յեխւշը չաքէրանէմ օլմատըղը ճի-
հէթլէ ըղթըրապը հալէ կիրիֆիթար օլարագ ,
հէր սուրէթլէ լութֆի ու մէրհամէթ ու ի՛նա-
յէթը ա՛լիյէի պէնտէփէրվէրիլէրինէ լայըգ վէ
միւհթաճ պուլունմուշ օլտուղումտան , մէրա-
հիմի մալանիճայէի ճէնապը խըտիվի ա՛ղամի-
լէրինտէն միւսթէտա՛ տըր քի , քէօլէլէրինի
գազալարըն պիրինէ միւտիր թա՛յեին ու մէ-
մուր պույուրուլմագլըղմ էմրինտէ վէ հէր
հալտէ , մէտէտկեան ու փէնահըմ օլան պապը

ի՞նայէթմէապը ա՛պտփերվէրլէրինէ իլթիճա
ու տէխայէթ գըլընտըղը բէհինի ի՛ւմի ա՛լի իհ-
սանդարինի ճէնապը խըտիվի էֆիսէմիլէրի պու-
յուրուլտուգտա օլ պապտէ . . . . :

ՊՈՒ ՏԱԽԻ

Ճէնապը Հագ է՛օմր ու իգպալ, վէ ֆէխա-
մէթ ու իճլալը ա՛լի ճէնապը Սատարէթփէ-
նահիլէրինի բուղ էֆգուն, վէ սայէի ա՛թը-
ֆէթվայէի Ասըֆանէլէրին քեաֆֆէի պէնտէ-
կեան, վէ խուսուսիլէ ա՛պտը շաքիր իւլ իհ-
սանլէրի մէֆարըգընտա էպէտնիւմուն պու-
յուրսուն :

Չաքէրի խաքպէրապէրլէրի մին զայրը իս-
թիհգագ, շիմոխյէ գատար պուլունտուղում
մէմուրիլէթլէրտէ շիա՛րը բըղդիլէթ իճապըն-
տան օլտուղու վէհիլէ լէվաղիմի խտմէթքեա-
րի իճրա ու իյֆատէ սէրմու գուսուրում օլ-
մատըղը միսիւլու, զաթէն մէրհամէթը ճըհան
շումուլը ճէնապը խըտիվիլէրինէ էշէտը իհ-
թիեաճը մէմուքեանէմ պէտիհի օլուպ, կէ-
չէնտէ . . . գազասը միւտիրլիլինէ մէմուրիլէթը
ա՛ճիզանէմ . . . վալիսի տէվլէթլու փաշա հագ-
րէթլէրի պէնտիլէրինտէն վա՛տ պույուրուլմուշ
խէ տէ, հէնուղ սէմէրէսի կէօրիւմէտիլինէ,
վէ գազաի մէզպուր էհալիսի, գուլարընտան

Իպրագը խօշնուտի էթմէքան պուլունտուղունա
մէպնի , սիթճուն ա՛լէմէ շամիլ օլան էթմաֆ ու
ի՛թաֆը ճէլիլէի ճէնապը խըտիվի ա՛ղամիլէրի
միւդթէղաի մէրահիմ ի՛ճըլաթընտան օլա
րագ , զիքը օլունան միւտիլիք մէմուրիլէթի
ա՛պիտանէմ խուսուսունա , միւսա՛ատէի մէ
քեարիմ ա՛տէի ճէնապը վէքեալէթփէնահիլէրի
պիտիրիղ ու շանան պուլուրուրագ պապընտա
էմր . . . . :

ՊԱ՛ՁԸ ԻԼԹԻՉՍՄՏՍՆ ՏՕԼԱՅԸ ԱԼԱՃԱՂԸՆԸՆ
ԹԱ՛ՀՍԻԼԻՆԷ՝ ՏՍՅԻՐ Ա՛ՐՁՈՒՀԱԼ

Մալիյէ խազինէի ճէլիլէսինտէն մագթու՛նն
է՛օհատէի ա՛ճիղանէմտէ պուլունտան ֆիլան դա
ղասը ա՛շարը շէրիա՛սընտան մահայինտէ սա
թըլմասը դապիլ օլմանան շու դատար պին
քիլէ զէխայիրի , բայիճը վագթէ կէօրէ սաթ
մագ վէ էսմանը հասըլէսինի պիլա թէէսիլ
կէօնատէրմէք իւզրէ , զէխայիրը մէգքիւրէ ֆի
լան խկէլէտէ միւդիմ Տէվլէթը ա՛լլիյէ թիւճ
ճարընտան ֆիլան թաճիրէ կէօնատէրիլմիշ , վէ
զէխայիրի մէգքիւրէի սաթաղը ֆիլաթլէ հի
սաս պ օլունտուդտա , շու դատար պին դուրուշա
պալիլ օլարագ , շիմսիյէ դատար քէնտիսինին
թարաֆը ա՛ճիղանէմէ իրսալ վէ թէսիլմ էթ
միշ օլտուղու շու դատար պին դուրուշ պիթ

Թէնզիլ , պին շու գատար զուրուշ տահա ա-
լաճաղըմ գալուս տէֆա՛թլէ թալէպ գըլընմըշ
խէ տէ , հէնուզ իյֆաի տէյն էտէմէմիշ օլտու-
ղունա , վէ մէսլաղը մէզպուրու պու կիւնլէրտէ
խաղինէի ճէլիլէի մէզքիւրէյէ թէտիյէ էտէ-
ճէյիմ տէրքերար պուլունտուղունա պինաէն ,
մուճայլիլէյճին զիմմէթինտէ օլան պաղըյէի
մաթլուպուճուն թահսիլ ու թէսվիյէսի գըմ-
նընտա , ֆիլան գայմագամըղընա պիր գըթա՛
էմընամէի սամիի ճէնապը սատարէթփէնահի-
լէրինին շէրէֆ թէսթիրի խոսուսունա միւսա-
ա՛տէի ճէլիլէլէրի էրզան ու շահան պույուրուլ-
մասը պապընտա . . . :

ՊՈՒ ՏԱԽԻ

Ֆիլան մահալտէ քեսային ֆիլան պէնտէ-
լէրինտէ պա սէնէա շու գատար պին զուրուշ
մաթլուպը ա՛ճիզանէմ՝օլուպ , թէտիյէ ու ի՛թա-
սընտա միւխալէֆէթ վէ իմրարը վազթ էթ-
մէքտէ պուլունմուշ օլտուղունտան , մէրահի-
մը ա՛լիյէի ճէնապը վէքեալէթփէնահիլէրին-
տէն միւսթէտա՛տըք քի , պիր պէնտէլէրինին
միւպաշիր թայ՛եինիլէ , մէսլաղը մէզպուրուն
թահսիլի խոսուսունա միւսա՛տտէի ճէլիլէի
պէնտէ փէրվէրիլէրի պիտիրիլ ու շահան պու-
յուրուլմասը պապընտա էմը . . . :

ԻՀՍԱՆ ԻՍԹԻՐՀԱՄԸՆԱ ՏԱՅԻՐ

Ճէնապը շաֆի'ի մութլագ հաղբէթլէրի ճիւղիլի մասունն պույուրսունն, ճիւղարը ա'լիի Սատարէթփէնահիլէրինտէ սաքին պերպեր էսնաֆընտան օղլում ֆիլան գուլարը, զաթէն էֆգէրի ֆուգարատան օլտուղու հալտէ, պիր սէնէտէն պերու էսիրի ֆիրաշ օլարագ հանաթընտան մէյիւս օլտուղումուզա, վէ պիր թարաֆտան պիր ագճէ մէտարը ինթի'յաշըմըզ օլմայըպ, պիր դաշ չօճուգ իլէ էմր թէա'յէիւշտէ փերիշանի հալիմիզ տէրէճէի քէմալտէ պուլունմուշ օլտուղուննա պինահէն, տու տէսթի իֆթիգարըմ իլէ հալգաի պապը մէրահիմ քերարիլէրինէ սարըմըշ օլտուղումուզ միւհաթը ի'լի ա'լիի իհսան դարինի պէնտէփերվէրիլէրի պույուրուլտուգտա, օլ պապտէ վէ հէր հալտէ էմր ու ֆէրման . . . :

ՁԷՎՃԻՆԻՆ ՄԱՀԼՈՒԼՈՒՆՏԱՆ ԽԱՆԷՍԻՆԻՆ
ԱԶ ԱԳՃԷ ԻԼԷ ԻՇԹԻՐԱՄԸՆԱ ՏԱՅԻՐ
ԱՐԶՈՒՀԱԼ

Խայրիլէ թիւճճարընտան զէվճիմ ֆիլանըն պու քերրէ պիլա վէլէտ վէֆաթի իլէ, էօ'հաէսինտէ պուլունան ճն դըթա' մաղաղա վէ տէքեաքին իլէ ֆիլան մահալտէ քեային թախ

մինէն եիրմի պին զուրուշ տէյէր պիր պառ
մէնգիլի մահլուլ օլմուշ , վէ միւթէվէֆաի մէր-
գումուն նագտէն ագճէսի օլմատրղընտան ,
վէ ճարիյէլէրի տախի մէրգումուն զաթէն ճա-
րիյէսի օլուպ , եիրմի պէշ սէնէտէն պէրի թահ-
թը նիքեահընտա պուլունարագ , պիքէս վէ
պիշարէ օլտուղում ճիհէթլէ , սօգագ օրթասըն-
տա դալմըշ օլտուղում միւսէլլէմի ա'լէմեան
օլան մէրահիմ ու էշֆագը ա'լիյէի պիքէսնիւ-
վագի վէ ա'թըֆէթսագիլի խըտիվի էֆիսէմի-
լէրի գայիլ ու բագի օլմայաճաղը գավիէն մէճ-
ղումը ա'պիտանէմ օլտուղունտան , խուսուսի-
յէթը հայիմէ մէրհամէթէն սէրի մէրհամէթ է-
սէրի ճէնապը Միւլիւքտարիլէրի իշին օլտուն ,
կիւճլէ թէտարիք էթմիշ օլտուղում շու պէշ
պին զուրուշ մուա'ճճէլէ իլէ մէնգիլը մէղպու-
րուն էօհտէի ա'ճիղանէմէ իճրայի ինթիգալի
խուսուսունտա պասըր մէրպահիմմէապը խըտի-
վի էրհամիլէրինէ իլթիճա վէ տէխալէթ էյլէ-
աիմ օլպապտէ . . . :

Տիպիբ

(Պէն Պրուսա էհայիսինտէն , վէ պագալըմ ,
ալաճաղըմըն թահսիլինէ տայիր էմիրնամէի սա-
մի իսթէրիմ ,)

Չաքէրի խաքպէրապէրլէրի Պրուսա էհա-

լիսինտէն վէ պագալ էանաֆրնտան օլուպ , եխ-
նէ շէհրի մէզպուր էհալիսինտէն ֆիլան ազա
ղիմմէթինտէ տիւքեանըմտան սաթըն ալմըշ
օլտուղու էրզագ պէհասընտան ալաճաղըմ օ-
լան պին պէշ եիւղ զուրուշու ալթըլ այտէն
պէրի վէրմէյիպ , հէր իսթէտիքճէ տիւրլիւ
տիւրլիւ էօզըլէր իլէ վագըթ կէշիրմէքաէ օլ-
տուղունտան , վէ գուլլարը իաէ ֆուգարա-
տան օլուպ գիյատէ պէքլէմէյէ թէհամմիւ-
լիւմ օլմատըղընտան , աղայի մէրգումուն մէճ-
լիսի հուգուգա ճէլպիլէ , միւհաքէմէ օլունա-
րագ մէպլաղը մէգքիւրուն թահսիլի խուսու-
սունու ամիր , խիւտավէնտէկիւար վիլայէթըճէ-
լիլէսինէ պիր գըթա՝ էմր նամէի սատարէթ-
վէհահիլէրինին թաստիր վէ իհասնի պապըն-
տա էմր ու ֆէրման . . .

ԹԱԳԻՐԻՐ

Ֆիլան գազասը տախիլինտէ . . . էֆէնտի
չիֆլիլի ա՛շարը , կէշէն սէնէ խտարէի էմանէթ-
տէ հէր նասըլտա թահրիր վէ իսթիհասալ օ-
լունամամըշ խտուլի , պու քէրրէ գազաի մէզ-
պուրու տէր էօ՛հաէ էթմիշ օլան միւլթէղիմ
թարաֆրնտան եաղըլմաղա թէշէպպիւս օլուն-
տուգտա , էյլէտիլի միւմանա՛աթտէն թէպէյ-
եիւն էթմիշ , վէ պէօյլէ պէսպէլլի մէթալիպը

սենյակտէն օլան էմլալըն թէտիյէ ու ի՛թասըն-
տա քիմնէ թարափընտան իմթինա՝ ճայիղ օ-
լամայաճաղընտան , էրպապի մա՛րիֆէթիյէ
քէշֆ ու թախմին պիրլէ, կէշէն սէնէ ա՛շարը-
նըն թահսիլի տախի լաղըմէտէն օլմասիյէ, իճ-
րայի իգթիզասը էմը ու իրատէի միւթէասրըրֆ-
լէրինէ միւթէվէզգըֆ պուլունմուշ օլմաղլէ
օլպապտէ . . . . :

ՄԼԻԹՈՒՊԸ ՍՍՄԻԻ ՍՍՏԱՐԷԹՓԷՆԱՀԻ ԻՍ-
ԹԻՐՀԱՄԸՆԱ ԱՐՁՈՒՀԱԼ

Պունտան տէօրթ պուշուդ սէնէ միւդատ-
տէմ Տէրի սա՛տտէթտէ ֆիլան քիմնէնին թահ-
թը նիքեահընտա պուլունտուղում հարաէ, ճա-
րիյէլէրինի օլ վաղըթ միւսթէճիրէն իդամէթ
էյլէտիյիմիդ . . . մահալլէսինտէ քեային խանէ-
տէ պիլա նաֆազա թէրքիլէ, խապէրսիղ օլա-
րադ շիմտիյէ գատար զայպ օլմուշ , վէ թահ-
դըգաթը վադա՛այա նազարէն, մումաիլէյճ էլ-
նէվմ Մըսըր Գահիրէտէ խանը խախլտէ տէր-
լալըգ վէ սըմնարլըգ իլէ մէլուֆ օլտուղու մն-
լաշըլմըշ օլտուղունտան , ճարիյէլէրինին թա՛-
րիֆ գապուլ էթմէզ աէրէճէտէ չէքմէքտէ
օլտուղում զարուրէթ ու սէֆալէթտէն դուր-
թարըմադ իւզրէ , եա քէնախախնին պու թա-
րաֆա ի՛զամի . վէ եախօտ մըզտարը քիֆայէ

Նաֆադա թախսիսիլէ պու թարաֆտա պիր մա-
հալտէն հավալէսի , վէ օլմատըղը սուրէթտէ
պիթուէն պիթուէն թէրք էյլէալիյնի միւշի'ր
իճապը շէրի'սինին իճրասը զըմնընտա Մըսըր
խըտիվիյէթի ճէլիլէսինէ պիր գըթա' էմրնա-
մէի սամիի ճէնապը խըտիվի ա'ղամիլէրինին
թէսթիր ու իհասն պույուրուլմասը սլապըն-
տա էմր . . . . :

ՊՈՒ ՏՄԻԻ

Յիլան սանճաղընա թապի' ֆիլան գազասը
վէ սայիր պէշ գարիէնին թարլալարընտա ,
քէնտի քէնտիյէ հուսուլա կէլէն քիեահի , ա-
խէրէ ֆիրուխթ իլէ ա'շարը շէրիա'սընը էտա
ու իյֆա էթմէքտէ պուլունմուշ խստէ . . . .
մահալ թարաֆընտան մէմուրլէր կէլիպ եայը-
նըղ ա'շարը շէրիա'նըն ախղինէ բաղի օլմայըպ ,
«սիզլէր մէրա'ի սաթմըշսընըղ» տէյէրէք ֆի-
րուխթ օլունան օթլարըն աղջէսինի թէմամէն
ֆիզուլի գուլարընտան արմըշ օլտուգլարըն-
տան , վէ պունա խէ բիղաի մէյամին իրթի-
զաի ա'տայէթքեարիի ճէնապը խըտիվի էֆ-
խէմիլէրի հիշ պիր վէշհիլէ գայիլ ու բաղի օլ-
մայաճաղը միւսէլլէմաթտէն պուլունտուղուն-
տան , մէրահիմը մալանիհայէի խըտիվի ա'ղա-
միլէրինտէն միւսթէրհամտըր քի , զի , քը օլունան

օթլարըն ա՛շարը շէրի՛ասընը պիլ իֆրազ թէ՛վ-
գըֆ գըլընըպ, պագը գալան ազճէմիղին թա-
րաֆըմըգա ի՛ատէ օյունմասընը ամիր , ֆիլան
մահալ միւթէսարըրֆիլըղընա խիթապէն պիր
գըթա՛ էմընամէի սամիի ճէնապը վէքեալէթ-
փէնահիլէրինին շէրէֆ թէսթիր պոյուրուլմա-
սը պասլընտա . . . :

ՎԻԼԱՅԷԹ ՎԱԼԻՍԻՆՏԷՆ ՄԱԳԱՄԸ ՄԱՏԱ-
ՐԷԹԷ ԹԱՀՐԻՐԱԹ

Պունտան ազտէմ պերայի սիեահէթ իզմիրէ
կէլէն Ավսարիեա փրէնսլէրի հազլարընտա պեր
մանթուգը ա՛լլյէ , վուգու՛պուլան մու՛ամէլա-
թը միհմաննիւվազիտէն աօլայը , միւշարիւն-
իլէյհիւմա թարաֆընտան վիւրուտ էաէն մէք-
թուպ իլէ , հաշմէթլու Ավսթըեա իմփէրաթօ-
րու պա՛ղը հէտաեայի բէսմիլէսինի պիղզաթ
թազտիմէ մէմուր օլտուղունու , իզմիրտէ միւ-
գիմ՝ գօնսօլօպարը պիլիլիսպար , իշպու մահը
հալըն ֆիլան կիւնիւ թէրճիւմանը վէ պա՛ղը
սէֆինէ գօմանտան վէ օֆիշեալարը բէսմէն
ունիֆօրմալարըլա կէլիպ , պիր գըթա՛ նըշան
իթեան ու թէսպիմ՝ էթմիշ , վէ պու մագուլէ
շէյլէրին գապուլ ու ա՛տէմը գապուլի բիւխ-
սաթը սէնիլէյէ մէնութ օլտուղունտան պաշ-
գա , քեաֆֆէի հարէքէթ ու սիւքիւնիւ պէն-

տէկեանքմ մէրդիի ա՛լիյէի վէքեայէթփէնանհի-
լէրինտէ պուլունմագ ագտէմի տմայը պէնտէ-
կեանէմ պուլունմուչ օլաուզունա , զիքր օլու-
նան նրչան թագըմիլէ մէմհուրէն թագափմի
խաքխայի Միւնի՛մանէլէրի դըլընմըչ օլմագըն
օլ պապտէ . . . :

ՏԻՂԻՐ

Կէչէնտէ ֆիլան մահալտէն չըգըպ ֆիլան
մահալէ կիտէրքէն զարէթզէտէ օլան քեար-
պանըն զասիպլէրինտէն օլմագ իւզրէ , սոյէի
փուվաֆֆագըյէթվայէի հագրէթըՇահանէտէ,
ախզ օլունան ֆիլան նամ շախսըն գաթը՛ի թա-
րիդ վէ զասպըէմիլալ թէօհմէթիլէ միւթթէհէմ
օլաուդլարը , վէ պու սըրատա զահիրէ իխրամ
օլունան մէպալիդին տահապը թարաֆընա սու-
րէթը րէտա ու իյֆասիլէ , պունրարըն բիւֆէ-
գասընտան օլարադ հէնուդ էլտէ օլմսեան
շախալարըն պապալարը ֆիլանըն թախիլիէի
սէպիլիլէ , զիքր օլունան տէօրթ նէֆէր էչ-
խասը միւթթէհէմին ճէզալարը իթթիզանընը
շամիլ , թէրթիպ օլունան մագպաթա իլէ իս-
թինթագ վէքագալարը , վէ ի՛լամը շէրի՛ լէֆ-
ֆէն թագափմի խաքխայը վէքեայէթփէնանհի
լէրի դըլընմըչ , վէ պունրարտան օլարադ մու-
ախսարէն ֆիլան տախի տէլտէսթ օլունուպ ,

լէտէլ իսթինթագ իշպու Ֆէզահաթտա պիր-
լիքտէ իտույինի թայիա՛ն իգրար ու իթիրաֆ
էյլէմէսիլէ, թափսիլը քէյֆիլյէթ էվրագը մէզ-
քիւրէ միւթալէա՛լարընտան պիլ էթրաֆ միւս-
թէպան պույուրուլտուգտա, պէր մինվալը մէշ-
րուհ, պունլարըն թահտիտը ճէզալէրիլէ տիկէր-
լէրին թալսիլյէի սէպիլի զըմնընտա, քէյֆիլյէ-
թին էմր ու իշա՛րը բէյի բէզինի իսապէթ դա-
րինի խըտիվիլէրինէ մէնութ վէ միւթէվէգ-
դըֆ պուլունմուշ օլմաղըն օլ պապտէ . . . .

Տիկի՛ր

Մէմալիքի մահրուսէնին պա՛զը մահալլէ-
րինտէ նագըր ա՛շար պապընտա, տէր է՛օհտէ-
հիլէր թարաֆընտան վուգու՛պուլան խիլաֆը
ուսուլ հարաքեաթըն մէնի՛լէ, պէր մուճիպը
իրատէի ա՛լիլյէ պա՛տէմա խիլաֆը նիզամ հալ
ու հարէքէթ վուգուա՛ կէթիլիլմէմէք իրա-
տէսինի շամիլ, ֆիլան թարիխիլէ համէ փիլյ-
շայի թա՛ղիմ ու իպճալ օլան պիլ գըթա՛ էմր-
նամէի սամիլի վէքեալէթփէնահիլէրի միւֆա-
տը ճէլիլի. բէհինի տէրքի շաքէրի օլմուշ, վէ
պէր մանթուգը իրատէի ա՛լիլյէ, քէյֆիլյէթ լա-
ղըմ կէլէնիլէրէ էքիտէն իզպար գըլընարագ,
պիլութֆիհի թա՛ալա իճապընըն թէմամիլի իճ-
րասընա ա՛լէտաէվամ իգտամը թամօլունտա-

ղը տէր.քեար պուլունմուշ խտույի , ինչպլահու
թա'ալա միւհաթը .իլմի ա'լեմշումուլի Տալէ-
բիլէրի պուլուրուլումուգաա օլ պապտէ . . .

ԳԱԶՍ ՄԻՒՏԻՐ ՎԷ ԳԱՅԻՄԱԳԱՄԼԱՐԱ
ԵՍԶՐԻԱՆ ԹԱՀՐԻՐԱԹ

Օրատույն հիւմայունլար թէրթխպաթը իչուն,
չու արալըգ քիւլլիյէթլու աղճէ իրսալի խու-
սուսունա տայիր շերէֆսաւտար էտէն էմր ու
իրատէի ա'լիյէ մուծիպինճէ , թարաֆըմըղա
խիթապէն թէսթիյր պուլուրուլան ալիր գըթա'
էմրնամէի վէքեալէթփէնահի սուրէթի լէֆ-
ֆէն իրսալի սուի շէրիֆլէրի գըլըմըշ օլմաղըն ,
մէալի ա'լիսինտէն էհէմիլիյէթի մատտէ մա'լու-
միւնիւղ օլտուգտա , պա'տէղին գաթա' թէճ-
վիղի թէրաթի ու թէէխիր օլունմայարաղ , փէյ-
տէր փէյ քիւլլիյէթլի աղչէ թահսիլ վէ իր-
սալինէ սայ' ու գայրէթ , վէ իրսալաթըն միւմ-
քինի մէրթէպէ թէմիղ աղճէ օլմասընա ֆիվգ-
էլ ա'տէ հիսմէթ էյլէմէնիղ սիեաղընտա իշ-
պու շուղգաի մախսուսէ թահրիբինէ իպթի-
տար օլունտու

ՏԷԿԷՐ

Ֆիլան նահիյէսինէ թապի' ֆիլան գարիյէ-
սի սաքինլէրինտէն ֆիլան շափուշուն միւթէ

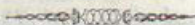

սարրբօ օլտուղու արաղիտինտէն եկրմի տէօ
նիւմ թարլայի , ֆիլան նամ ըիմէանէ ֆիւղու
լի զապթ էյլէտիլի պէյանիլէ , իսթիրտատը
խուսուսու իսթիտա՝ օլունմուշ օլտուղունտան ,
թարաֆէյն սիլ միւվանէհէ իգթիղատընա պա
գըլմադ իւզրէ , մէրգում ֆիլանըն պունա տա
յիր եհտինտէ պուլունան սէնէտիլէ պէրապէր
պու թարաֆա սիւր՝աթ ի՛ղամ ու իբտալի խու
սուսունա միւպատէրէթ էյլէմէնիլ սիւազըն
տա շուգգա թահլիբ ու թէսեկը օլունտու օլ
պապտէ . . . . :

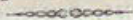
ՊԵՏԷԼ ԻԼԹԻՉԱՄՏԱՆ ՏՕԼԱՅՐ ԱԼԱՃԱՂԸՆԸՆ
ԹԱՀՄԻԼԻ ՎԷ ՇԷՐԻՔԻՆԷ ԻՐԹԱՍՐ ԻԶԻՆ
ՄԱՀԱԼԻՆՏԷՆ ԳԱՅԻՄԱԳԱՄԱ ԻՍԹԻՐՍԱ

Ֆիլան դազատը էհաղիտինտէն ֆիլանըն զիմ
մէթինտէ պէտէլի իլթիղամտան տօլայը , պա
սէնէա վէ դանթրաթօ շու գատար պին դու
րուշ ալանաղըմ՝ օլտուղունտան , թահսիլի մու
գատտէմա պա ա՛րղուհալ նիւազ ու իսթիտա՝
օլունմուշ , վէ իճասըլը թէսվիլիէսի մահլէմէի
թիճարէթէ հավալէ պույուրուլարադ , մէպ
լազը մէզպուրուն մումաիլէյհին զիմմէթինտէ
հագգը սարիհիմ իտույի թէպէյելուն վէ թէ
հագգուգ էյլէտիլի ի՛ղամ գըլլունմըլ իսէտէ ,
եինէ մումաիլէյհ տէյնի մէզքիւրուն թէտիւ

յէսինտէ մուխալէֆէթ կէօսթէրմէքտէ օլտու-
ղունտան, եէտիմտէ պուլունան դօնթրաթօ
վէ սէնէտ ու ի՛լամ մուճուպինճէ, մէպաղը
մէզպուրուն մուճալէյհտէն պիթթահօիլ, շա-
քէրի Տէրի սա՛ատէթէ կիտէճէք օլտուղում-
տան շէրիքիմ ֆիլան պէնտէլէրինէ իթասիլին
լաղըմ կէլէնլէրէ էմր ու իրատէ պուլուրու-
մասը պապընտա . . . . :

ԹԱՐԱՅԸ ԱԼԻԻ ՄԷՇԻՑԻՍԷԹ- ՓԷՆԱՅԻՅԷ

(Պէն իմթիհանը սապրդտա միւտէրրիս օլ-
տում. թէտրիսի իւ՛լում իլէ մէշղուլում. էհլ
ու ի՛եալըմլա գարուրէթ չէքէտօրում. պէնի
ֆէթվախանէյէ մէմուր էտին):

Ճէնապը Հադ մէանէտթըրաղը մէշիյսէթ
իւլեա, վէ էմէլ պախշաի էրօյատը իլթիճա օ-
լան զաթը ա՛լիի ֆէթվապիէնահիլէրին մաղհարը
է՛օմր ու իւպալը ճապիտանի, վէ սայէ էնտաղը
ճահը քեամրանի պուլուրուն: Ա՛պտը տաի՛լէրի
կէլէն իմթիհանտա լութֆ ու ի՛նայէթլէրի է-
սէրի օլարադ, թարիղը թէտրիտէ տախիլ, վէ
մին զայրը հաստին միւղաքէրէի իւ՛լում իլէ
միւլթէղիլ օլուպ, էհլ ու ի՛եալըմ դուլլարընըն

իտարէսինէ եւթէշէճէք մա'աչա նայիլ օլամա-
տըղըմտան զարուրէթ չէքմէքտէ , վէ ճիւմէ
հադդընտա վէ պա խուսուս գուլլարը կիպի ա-
խասսը տա'յիան իշիւն տաիյմա մէպղուլ օլան
մէրհամէթ ու ա'թըֆէթ վէլիւննի'ամիլէրի
պէքլէմէքտէ օլտուղում մա'լիւմը վալաի բահի-
մանէլէրի պույուրուլտուգտա , ֆէթվախանէի
ճէլիլէյէ մէ'մուր վէ չըրաղ պույուրումադլը-
ղըմ պապընտա վէ հէր հալտէ էմը ու ֆէր-
ման . . . :

ՊՈՒ ՏԱԽԻ

(Պէն ֆիլան մահքէմէսի քեաթիպի իտիմ .
օթուղ սէնէտէն զեյատէ խտմէթ էթտիմ . խաս-
թա օլտուգտա քիթապէթի պաշգասընա վեր-
տիլէր , էվլատըմէ ա'ճիլ վէ ա'լիլ գալլպ ,
մէրհամէթէ շտեանըմ . պիր մըգտար մա'աչա
թէգա'իւտիւք իսթէրիմ' .

Գուլլարը օթուղ սէնէտէն զեյատէ ֆիլան
մահքէմէսի քեաթիպի օլուպ , պու անէ գա-
տար իյֆայի հիւսնիւ խտմէթ էթմիշ իտէմ տէ ,
ճէնապը Հադ էֆէնտիմիզի քէմալը ա'ֆիլէթլէ
մէսնէտի միւ'ալլաի մէշիլխէթտէ պէր տէվամ'
պույուրսուն . միւպթէլա օլտուղում է'լլէթ իլէ
տէվամտէ վադը' օլան գուսուրում պէհանէ-
սիլէ , խտմէթի քիթապէթէ պաշգասը թա'յիին

օրուստուղու , վէ գուլարը իսէ պիր թագըմ
ա՛ճիղէ վէ պիլպայէ էվլաս ու ի՛նայլմէ պիլքէս
վէ պի տէրման վէ ա՛յլ ու զէլիլ գալարագ ,
հէր եիւզտէն մէրհամէթ ու ա՛թըլիէթէ շա-
եան ու սէզա օլտուղում մայի՛ւմը ա՛յլի վէլի
իւննի՛ամիլէրի պույուրուլտուղտա , սատագանի
հազրէթի Շէհրիեարի օլմագ իւզրէ պիր մրգ-
տար մա՛աչլա միւթէգա՛լիտ պույուրուլմագը-
ղըմ խուսուսունա միւսա՛ատէի շիյմէյի ճէ-
լիլէի ա՛թուֆէթ ու շէֆագաթլարը իգթիղա-
սընտան պուլունմուշ օլմաղլէ . օլ պապտէ վէ
հէր հալտէ էմր ու ֆէրման . . . . :

ՌԻՔԵԱՊԸ ՇԱՀԱՆԵՅՅԷ
ԱՐԶՈՒՀԱԼ

(Պէն խատէմէի շահանէտէն միւթէվէֆա
ֆիլանըն օղույում , վէտէր էմէքտար վէ պէն
էմէքտար զատէլիմ , քիմսէսիղ վէ ա՛ճիղ գալ-
արմ , միւզիգայի Հիւմայուն տայրէսինէ չը-
րաղ օլմագ իսթէրիմ) .

Ճէնապը Հագզը լա եհզալ , շէհինշահը մէ-
լէքիլըսալ , վէ շէհրիեարը տէրեանէվալ շէվ-
քէթլու , մէհա՛պէթլու , ա՛ղա՛մէթլու էֆէն-
տիմիլի տիւնէա տուրտուղճա թախթը հիւ-

մայրունստա տայիմ, վէ տէվլէթ ու իճլալը
գափուսունստա միւլաղըմ էյլէյէ :

Ա՛պարը քէմինէլէրի խատէմէի հաղրէթը շա-
հանէլէրինտէն ֆիլանըն օղլու օղուպ , օթուղ
սէնէ խամէթի ճէլիլէի փատիշահիտէ պուլու-
նարագ էմէքտար իքէն , պու քէրրէ գուլ-
լարընը պիքէս , վէ պիշարէ պրագըպ , վէ մէ-
տարը մուա՛յէշէթ օլաճագ հիշ պիր շէյ պրագ-
մայրպ վէֆաթ էթմիշ , գուլլարը իսէ վալիտէմ
ճարիյէլէրիլէ կէլինմէյէ միւղթէտիր օլամայա-
րագ հալիմիղ փէք փէրիշան վէ զլյատէ մէր-
համէթէ շահեան պուլունմուշ օլմաղլէ , գատիմ-
տէն փէրվէրտէ օլտուղումուղ նի՛մէթ ու իհ-
սանը Հիւմայունստան մահրում գարմամագ իւղ-
րէ , միւղի՛ղայը Հիւմայուն տայրէի ճէլիլէսինէ
չըրագ պույուրուլմագլըղըմ խուսուսունս միւ-
սա՛ատէի սէնիյէի Միւլիւքեանէլէրի մէպղուլ
պույուրուլմագ պապընտա վէհէր հալտէ , էմր
ու ֆէրման , վէ լութֆ ու իհսան գուարէթ-
լու ի՛նայէթլու , մէրհամէթլու վէլինի՛մէթի-
միղ փատիշահրմըղ էֆէնտիմիղ հաղրէթլէրի-
նին տիր :

ՏԻԿԵՐ

(Պէն միւհէնտիտխանէի պէրրի Հիւմայու-
նունս շըրագ օղուպ , ի՛րմ թահսիլիլուն էպրօ-

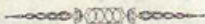
փայէ կէօնտէրիլտիմ , ա՛վտէթիմոտէ ֆիլան
Ֆապրիդայա կէօնտէրիլմիշ իսէմոտէ , հէվասը
պանա էյի կէլմէտէյինտէն , թօիխանէի ա՛մի-
րէ տէմիր ֆապրիդասընա նագլ օլմամը իսթէ-
րիմ) :

Ճէնասը Հաքիմի մութլագ , բուհի էճ-
սամը ա՛լէմ՝ վէ սէպէպի դըյամ ու տէվամը
հէյէթը մէմայիք վէ իւմէմ՝ օլան վիճուտը Հիւ-
մայունը Միւլիւքեանէլէրին քէմայը թէնտ-
րիւսթի ու ա՛ֆիյէթ , վէ վէֆուրու շէվքէթ
ու ա՛ղամէթ վէ իճլալ իլէ սէրիր արայի շատի ,
վէ սայթանսթ պույուրսուն , ամին :

Ապտը մէմլուքէրի հինի սապավէթի քէմ-
թէրանէմոտէ միւհէնտիսխանէի պէրրի Հիւմա-
յունունա չըրաղ , վէ թահսիլի ի՛ւլում զըմնն-
տա ֆրանսայա թիսեար , վէ սօնրա ա՛վտէթի
ա՛ճիղանէմոտէ ֆիլան մահալ ֆապրիդայի Հիւ-
մայունունա կէօնտէրիլմիշ իսէմոտէ , օրանըն հէ-
վասիլէ իսթիղաճ էտէմէտէյիմոտէն , վիւճուտը
չաքէրանէմէ թարի օլան ի՛լլէթ , պուրատա
տուրտուդճա տահա զիյատէ քէսպի շիտո՛թ
էտէճէյի աթըպպա թարաֆընտան պէյան ու
իֆատէ դըլլնտըղընտան , չաքէրի քէմինէլէ-
րինին պէճայիշ սուրէթիլէ թօիխանէի ա՛մի-
րէ տէմիրխանէ ֆապրիդաի Հիւմայունունա
նագլիմ խուսուսունա , իրատէի մէրահիմա՛տէլէ

ճէնապը Շէհինչահիլէրի միւթէ'ալլիք վէ շէ-
րէֆուտուր պույուրուլմագ պապընտա էմը
ու ֆէրման . . . . :

ՎԱԼԻՏԷ ՍՈՒԼԹԱՆ ԱԼԻՅԷ ԹԻԻՇՇԱՆ ՀԱԶՐԷԹԼԷՐԻՆԷ

(Պէն ճէննէթմէքեան Սուլթան Մահմուտ
էֆէնտիմիզին սերայլըլարընտան ֆիլան ուս-
թանըն գըղըլըմ'. ֆիլան հարիգտէ խանէմ վէ
էշեամ կանտը, սօղագտա գալտըմ', պէօյլէ
օլանլարա իհսանն ա'տէթինիզ տիր, ֆիլան մա-
հալտէ մահլուլ օլան էվի պանա վէրին):

Բէսպալիմիզ թա'ալա վէ թէգատտիւս հազ-
րէթլէրի, ասը ասիլի բիւքնի սալթանաթ, վէ
կիւլպիւնիւ հատիգայի մ'ատէլէթ օլան զաթը
ի'ամէթսըմաթը Սուլթանիլէրինի պիլճիւմլէ ա-
լամ ու էքտարը քէվիլիլէտէն մասուն պույուր-
սուն, ամին :

Ճարիլիլէրի ճէննէթմէքեանը ֆիրտէվս աշ-
եան, Սուլթան Մահմուտ խան ալէյհ էրրահ-
մէթ վէլ զուֆրան էֆէնտիմիզին չըրայը խաս-
լարընտան . . . ուսթանըն քէրիմէսի օլուպ,
շիմտիլիլէ գատար մազհար օլտուղուլմուզնի'մէթ-
լէրիլէ բէֆահի հալ իլէ կէչինիպ, տուա'ի մէֆ-

բուզէի փատիչահիլէ միւտալէմէթտէ իքէն ,
կէչէնյէբտէ ֆիլան մահալտէ զուհուր էտէն հա-
րիգտէ խանէի քէմթէրանէմ պիթուն էչեա-
սրլա պէրապէր եանըպ , ճարիյէլէրի իքի նե-
ֆէր եէթիմ ու եէթիմէ էվլաարմ գուլարըլա
սօգագ օրթասընտա գարըրչ օլտուզումա , վէ
ճարիյէլէրի կիպի խանէտանը խիլաֆէթփէնա-
հիլէ գուլուզու օլան տէյիլ , հէր ա՛ճիղ ու
պիչարէ գուլարընա պէղլի մէքեարիմ ու իհ-
սան ա՛տէթը սէնիյէի ի՛սմէթփէնահիլէրի իգ-
թիղասընտան պուլունտուզունա պինայէն , սա-
տագայի սէրի մէ՛ալի էֆսէրի հազրէթի Միւ-
լիւքեանէ օլմագ իւզրէ , ֆիլան մահալտէ մահ-
լուլ օլան իւչ օտայը պիր պապ խանէնին պու-
ճարիյէլէրինէ իհսանիլէ , հալը փիւր մէլայը
սէֆալէթտէն խէլաս պույուրուլմագլըղըմ պա-
պընտա վէ հէր հտլտէ , էմր ու ֆէրման վէ
ի՛նայէթի պիփայան Տէվլէթլու մէրհամէթլու
ի՛սմէթլու էֆէնտիմիղ հազրէթլէրինինտիր :

ԹԱԶԻՅԷԹՆԱՄԷԼԷՐ

(Հէր շէյ ֆանի , վէ ճէնապը Հադ պագը տըր . գայըն փէտէրինիզ վէֆաթ էթմիշ . թէէ սիւֆիմի եազմազա կէօզլէրիմին եաշը գօյմատը , պիյհուտէ աճընմազ զարարը , վէ սապը էթմէք ֆայիտէլի տիր . Հադ սիւպհանէհու մէրհումէ ճէննէթ , վէ սիզէ էճը ու ա'ֆիլէթ իհասան պույուբսուն) :

Էֆէնտիմիզ .

Պու ճիհանտէ հէր ճէմի'էթ փէրիշան , վէ հէր նի'մէթ պինամ ու նըշան օլարազ , անճազ պագը վէ պի զէվալ ճէնապը խալիզը մէննան օլմազլէ , պու քէրրէ գայըն փէտէրինիզ . . . էֆէնտի հազրէթլէրի իրթիհալը տարը պագա էյլէտիքլէրի խապէրի քէտուրէթ էսէրի , մէամու'ի ա'ճիզանէմ օլտուգտա , կէրէք մէրհումի մումաիլէյհին շու ա'լէմտէքի այրըլըղնտան , վէ կէրէք էֆէնտիմիզէ խապէթ էտէն շու հիւզն ու էլէմտէն , հասպ էլ ու'պուտիյէ նասըլ միւթէէսսիր , վէ նէ դատար միւթէէսիֆ օլտուղումու եազմազտան կէօզլէրիմին եաշը մանի' , վէլաքին պու միսիւլլու էմրի իլահիյէ գարըր զիյատէ թէէսիւֆին զարարտան պաշգա պիր էսէրի օլմայըպ , սասըրը ճէմիլտէ

խէ էճր ու սէվապ տէր.քերար օլտուղունտան, մահզուն կէճնլիւմ էֆէնտիմիղին, վէ պիթուն խանէտանը ա'լիլէրինին, համտ օլտուն սըհհէթ ու ա'ֆիլիլէթիլէ դանի' օլմաղլէ, հաստըմ' օլմայարագ էֆէնտիմիղին տախի հիւքմիւ դազայէ ըիզա պիրլէ, սապըը ի'թիեատ պույուրմալարը իխթարիլէ, մէրհումու մումաիլէյհին տողրու ֆիրտէվա լա'լայէ ա'ղիմ, վէ էֆէնտիմին նայիլը էճր ու միւքեաֆաթ օլարագ ա'ֆիլիլէթտէ տայիմ' օլմալարը տա'վաթը եատ ու թէքրար, վէ թագտիմը ա'րիզէի իխլասէ իպթիտար գըլընտը, հէր հալտէ էմը ու ֆերման էֆէնախմին տիր.

ՃԷՎԱՊ

(Թա'ղիլէյէ տայիր մէքթուպունուղ կէլտի, երգըլմը կէճնլիւմ թա'միր օլտու, պու ի'նայէթէ թէշէքքիւր էտէրիմ. քէտէր կէօրմէյին, ա'ֆիլիլէթտէ օլուն, պունտան սօնրա տախիլութֆունուղու բէճա էտէրիմ).

Էֆէնտիմիղ .

Գուլարընը կէրշէքտէն սէվէր, վէ մին դայըը հատտին դարտաշ մագամընտա թութար օլտուղլարընտան, թա'ղիլէ ու թէպիլիլէի հավի, իհսան պույուրտուղլարը պիր գըլթա' քէրէմնամէր վալալէրի, միհնէթի էյամլէ երգըլմը

դալարը չաքէրանէմի եէնիտէն թա՛միր էտէ-
րէք , պէնտէլէրինի հէր հալ ու մահալտէ ու-
նութմայր , լութֆ ու նէվաղիչը տատէրանէ
իլէ թէսիլիէ պույուրմուշ օլտուղլարը , տօղ-
րուսու պէօյլուք պիր ի՛նայէթ օլմաղլէ , քէ-
մայր թէշէքքիւրլէ պէրապէր , դալարը միւն-
քէսէր օլանլարըն տուա՛սը մաղպուլ օլանա-
ղընտան , դաթը վալաի քէրիմանէլէրի , էք-
տարը քէմնիլէտէն տայիմա մասուն , վէ քէ-
մայր ի՛ղղ ու ա՛ֆիլիթլէ մէմուն օլմաղ տուա-
սընը պի խուլուս իւլ պալ լիսայր տէրիեահը
միւթէա՛լ էյլէտիլիմ մա՛լիւմը ա՛լիլէրի պույու-
րուլտուգտա , պունտան պէօյլէ տախի թա-
րաֆը միւխլիսանէմի մուա՛մէլէի լութֆ ու քէ-
րէմիլէրինտէն ֆէրամուշ պույուրուլմամաղ պա-
պընտա էմր ու ֆէրման . . . . :

Տիպի

Պէր միւղթէղաի շիյվէի դատէր , դաթը ա՛-
լիլէրի հաղգընտա սէրղէտէի դուհուր օլան
վուգուա՛թը միւքէտտէրէտէն տօլայր , պիհա-
սէպիլ մէվէտտէթ չաքէրի քէմնիլէրի՛նէ տէ-
րէճէտէ դէմնաք վէ միւթէէսիր օլտուղում ,
ազատէի դայտը իշա՛րտըր , մա՛լիւմը ա՛լիլէրի
պույուրուլտուղու վէշիլիլ , պու միսիւլու հա-
լաթըն վուգու՛ի , լիէճիլ աֆաղ , էքսէրիեա

խոսա իւր խոսս օլան ղէվաթը զէվի իւր իհթիւ-
րամ հագլարընտա օլակէլալիյի , վէ պունուն
իլէրուսինտէ պիր չօգ միւքեաֆաթը ճէլիլէի
պի նիհայէի սամէտանիյէ նայիլ վէ վասըլ
օլաճագլարը , նուսուսը գաթի'յէ իլէ սապիթ
վէ միւպէրհէն խոույի շիւպհէտէն ա'րի օլտու-
ղունտան , միւճէրրէա թէսլիլէթպաշխը գալպը
ա'լիլէրի օլմագ իւզրէ , մին զայրը հաստին
թասաթի'յէ իճթիրա գըլընար օլպիսպտէ . . .

ՊՈՒ ՏԱԽԻ

Միւգթէղաի թագաիրի ճէնասը խիւտալէն
տը գատըրտան նաշի օլարագ , պիրատեր է-
ֆէնտինին միւրըր յուհի , հասալիգը ճինանէ
վերվազ , վէ օլ բավզէի ա'լիլէտէ հուր ու զըլ-
ման իլէ թէրէննիւմագ օլտուղու խապէրի
հիւզն էսէրի վասըլ սամէ'ի ա'ճիլանէմ օլտուգ-
տա , խիւտա պիլիբքի ֆամիլեամ իլէ պէրա-
պէր , նէ տերէճէլէրտէ միւքէտտեր ու միւ-
թէէսիր օլտուղումու թա'րիֆ ու թէֆսիր է-
տէմէմ , նէ շարէքի թագաիրը խիւտաի լէմ
եէղէլէ բիզա ու թէսլիմտէն պաշգա շարէ օլ-
մատըղընտան , հէման հայը լա եէմութ , անլէր
ղիւնուտէի փիսթէրի խաքի բահմէթ օլտուգ-
ճա , պագըլարա է'օմլի թալիլ , վէ սապըր ճէ-
միլ ի'նայէթ ու իհսան պույուրմագ աու'ասը ,

Եյսալը դատուիլանէի ընկալը միւսթէ'ան գր-
լնտըղընըն իֆատէսիլէ , ինքաի բէամի թ'ա-
ղիյէթ զըմնընտա թէհզիզի քիլքի մահզըննի-
յէթէ իպթիտար գըլընտը էֆէնտիմ' :

ՃԻՎԱՊԸ

Պու էսնատէ փերտէի թագաւորի միւսթէնի
իւթթաղէիլլի իլահիտէն , հագգը ա'ծիղա-
նէմտէ սուրէթնիւմաի զուհուր օլան հալաթը
միւքէտտէրէի մալիւմէ , պաի'սի քէմալը հիւզի
ու թէէսիւֆը Տէվլէթլէրի օլտուղունուն պէյա-
նիլէ , մերասիմի թա'ղիյէթի միւշ'իր , բահէ զլյալի
վիւրուտ օլան թա'ղիյէթնամէի սէնիլլէրի ,
թէալիլլէթ պախշաի գալպը շաքէրի օլմուշ տուր
էկէրլի պու ա'լէմի ֆէնա , պիլր խանէի տու-
տէր , վէ մէվճուտաթ պիլրինտէն տուխուլ տի-
կէրինտէն կիւզէր էյլէմէք էմրի մուգարրէր օ-
լուպ , անճագ պու միհմանխանէի փէնճ բուզէ-
տէ արամըղտա պու գատար իթթիալ վէ իւլ-
ֆէթ ու իւնսիլլէթ փէյտա օլմուշքէն , տիկէրին
պէօլլէ տիլտէտէն նիհան օլմասընըն իֆթիրագը
ճիլէր սուզի , գալպը հագլինի դէմնաք ու սուգան
էյլէտիլինտէն , հասպ էլ պէշէրիլլէ միւթէէսսիլր
օլմամագ տախի միւմքին օլտանյաճագը միւ-
սէլլէմաթտէն օլտուղու միսիւլլու , իշա'րը ա'-
ւելլէրի վէշիլլէ , թագաւորի իլահիլլէյէ ըիղատէն

առաջագահ չարէ օլամայաճաղը վարէսթէի դայտը կիւ վահ օլմասիլէ , լուծֆէնն վէ մէրհամէթէն մայիլը ինհիտամ օլանն պինաի զա'իֆիւլէնհաի գալպը միւքէտտէրանէմի պու վէչհէ մա'մուր պույուրմալարը , տօզրուսու պէնտէլէրինէ հաւեաթը թաղէ վէրմիլ օլաուղունունն ա'րղ ու պէյանիլէ , մէլլուֆ վէ իւմիտվար օլտուղում թէվէճճիւհաթը տէրունիլէլէրինին պագասը մա'րէզինտէ ըագիմէի սէնավէրի թագաիմինէ ճիւրաթ գըլընալ էֆէնտիմ :

ԱՉԼ ԻՉԻԻՆ

(Պու ա'լէմին հաի պիր դարարտէ տուրմազ , մէմուրիլէթինիղտէն ա'ղլ օլմուշտունուզ , թէէսսիւֆ էթմէտիմ տէսէմ եալան սէօյլէրիմ , դարիպէն մանսուպ օլուրսունուզ . դատրընըդ արթարգճա թէվէճճիւհաթընըզըն քէմալընը իսթէրիմ) :

էֆէնտիմիլ .

Պու ալէմը քէվն ու ֆեսաա պիր դարարտէ տուրմայըպ , տայիմա ինգըլապ իւզրէ օլմագ միւգթէզաի հիւքմէթը ըէպպանիլէ օլարազ , հէր ֆըրդէթին սօնու վիւսլէթ , վէ հէր կիւճըլիւյիւննիհայէթինտէ սուհուլէթ օլաճաղը ճիւմէնինն մա'վիւմի օլմաղլէ , հասպ էլ գատէր մէմուրիլէթի սէնիլէլէրինտէն իսթիւրահաթ պու .

յորմուշ օլտուդլարը , էկէրչի զաթը ա՛լիի միւնի՛մանէլէրինին չօդ լուծֆ ու նէվաղիչինի կէօրմիւշ գատիմի պէնտէլէրի պու լունտուղում տան , թէէսիւֆ էթմէտիմ տէսէմ ա՛տէթը չաքէրանէմ օլմտեան եալանը իրթիքեապ էթմիշ օլըրում . անճագ պու ինֆիսալ պի լուծֆիհի թա՛յլա , դարիպէն հագդը ահագդը ա՛լիլէրինտէ վասըլ մէրթէպէի իթթիսալ օլաճաղընը պիլէրէք , եալընըգ ֆէրիզէի դիմմէթը ո՛ւպուտիլէթիմ՝ օլտուղու վէչհիլէ , ֆէյգ ու իգպալը սամիլէրի կիւնտէն կիւնէ արթորդճա , հագդը չաքէրանէմտէ տախի թէվէճճիւհաթը միւնի՛մանէլէրի պէր քէմալ օլմագ իսթիսա՛սիլէ , թագտիմի ա՛րիզէի խուլուալէրիլէ ճիւրթ գըլընտը , օլ պասպտէ . . . . :

ՃԷՎԱՊ

(Թէսլիլէլէ տայիր մէքթուպունուզ կէլաի . պու հիմմէթլէրինտէն մէմտուն օլտում , մու վաֆֆագըլէթինիզ տուա՛սը թէքրար գըլընտը , տայիմա թէվէճճիւհաթընըղը իսթէրիմ) :

Լուծֆէն ու ի՛նայէթէն կէօնտէրիլմիշ օլան քէրէմնամէի թէսլիլէթ ա՛լամէլէրի բէսիտէի տէսթի իհթիբամ , վէ պու վէչհիլէ խաթըրնիւվաղի վէ թէսլիլէթ մէրասիմինին բիա՛էթիսէ , վաղը՝ օլան հիմմէթլէրի միւսթէլիլմը

մէմնունիյէթի մալա քէլամ օլարադ , տուա'ի պիրիեաի մուվաֆֆադըյէթ վէ ա'ֆիյէթլէրի թէքրար գըլընմըչ ալըր , ա'ղլ ու նասապ պիր պիրիլէ պէրապէր վէ միւդատտէր օլաուղու դէմանտէ զուհուր էտէճէյի էմրի աղհէր օլմասիլէ , պուրասընա թէէսիւֆ լաղըմ կէլմէյէճէյինտէն , հէման թէվէճճիւհաթը Սէնիյէլէրիլէ տայիմա միննէթտար պույուլմալարընը թէմէննի էտէրիմ , օլ պապտէ իրատէ էֆէնտիմին տիր :

ՓԷՏԷՐԻՆՏԷՆ ՄՍԽՏՈՒՄՈՒՆՍ

Պէնիմ օլլում :

Ընսանըն հէր վադթը պիր օլմայրապ , ու թանմազ վէ քէտէր ու թէլաչ էթմէք կիպի շէյէրտէ , էլինտէն կէլէն իշի իսթէտիյի կիպի ետիամայաճաղը մա'լում օլուպ , դաթը նէճիպանէլէրինին տախի պու սէնէքի իմթիհանտէ պէօյէ պիր ա'րըզէ սէպէպիլէ սընըֆընըզը կէլմէտիքլէրի մէամուի' միւհիպպանէմ օլտուգատա վադա'ա մուճիպի թէէսիւֆիմիզ օլմուչ իսէտէ , հէր շէյտէ ճէնասալը Հազզըն կիլլի պիր հիքմէթի օլուպ , պու իուսուստա տախի հազզընըզտա խայրըլը օլուր պիր հիքմէթի պուլունմասը ի'թիդատիլէ , ապա սայ' ու հիմնէթտէ գուսուր էթմէյէրէք , պիմէննիհի թա'ալա կէլէճէք սէնէ շէրիքլէրինիպէ հէր եիւզտէն ֆայիդ :

օլմանըլ մէմուլիլէ , տու'ախ ի'զզ ու ա'ֆիլիլէ-
թինիլ թէքրարէն կըֆա , վէ թարաֆը միւ-
հիպպանէմիդի վէյամը սըհհէթինիլլէ մէմուն
պույուրմանըլ բէճա գըլլնուր օղլում :

ՄԱԽՏՈՒՄՏԷՆ ՃԼՎԱԳ

Ա՛ղիլ վէտէրիմ .

Միւզթէղախ մէրհամէթը վալիտանէլէրի
իւղրէ , պու սէնէքի իմթիհանտէ սընըֆը ա'-
ճիզանէմի կէչէմէտիլիմ իշիտիլիպ մուճիպի
թէէսիֆիլէրի օլմաղըն , գալպը չաքէրանէմին
թէպիլիլէսիլէ , տա'վաթը խայրիլէլէրինի միւթէ-
ղամին համէ փիլլախ թէքրիմ ու իպճալ օ-
լան , պիր գըթա' իհասանսամէի վէտէրանէլէրի
գուլլարընը ֆէվզ էլ զայէ մէմուէն վէ միւֆթէ-
խիր էյլէմիշ խէտէ , չօգ շիւքիւրլէր օլտուն ,
սայէի ա'լիլէրինտէ վազթըմը պիլհուտէ կէչիւր-
մէլիպ , չայըշտըղըմըն սէմէրէսի օլարագ վէք
կիւղէլ իմթիհան վէրմիշ , վէ սընըֆը նաչիզա-
նէմաէ պիրինճի օլտուղում հալտէ կէչմիշ իքէն ,
նամտաչըմֆիլլան էֆէնտի զատէ նասըլսա հասպ
էլ գատէր կէրուտէ գալմըլ օլմաղլէ , եանլըշ-
լըղլա պու խասլէր զաթը ա'լիլ վէլիլէննի'ա-
միլէրինի բէնճիտէ էյլէմիշ օլտուղունու , պօյ-
նումուն պօրճու օլան շիւքր ու մահմէտէթ ,
վէ ա'սալաթը էօ'մի ու իպպալ միւնի մանէլէրինէ

միւտալէմէթլէ , ա՛րդ ու պէեանէ ճէսարէթ
էտէրիմ , քէյֆիլէթ մա՛լիւմի ի՛նայէթմէլլումի
վալայէրի պույուրուլտուգտա , հէր պար էսէրի
խայր տու՛աի փէտէրանէլէրինտէն դուլարը
Ֆէրամուշ պույուրուլմամադ պապընտա , վէ
հէր հալտէ էմբ ու Ֆէրման էֆէնաիմ հադ-
րէթլէրինին տիր :

ՄԻԻՏԷՐԻՍԻՆԷ ԻԹԻՉԱՐ

Պախի ֆէյղ ու ըրֆա՛թըմ , խանէի միւս-
թէյվէնպիւլ պէհճէթիմ էֆէնաիմ հազրէթլէրի :
Միւճէրրէտ ասարը եիւմնիւ թէյվէճճիւհաթը
իքսիր աեաթը իւսթատանէլէրի պէրէքեաթի-
լէ , թահսիլինէ կիճէ վէ կիւնաիւղ չալըմադ-
տա պուլունտուղում տէրսլէրէ միւտալէմէթ .
վէ թա՛թիլինտէն վիգայէսինէ էզհէր ճիհէթ
իհթիմամ ու շայրէթ օլունմադ , պիրինճի վա-
ղիֆէտէն , վէ պու իսէ պէնտէլէրինճէ միւլ-
թէղէմաթտէն իսէտէ , նէ չարէքի շու արա-
լըդ միւպթէլա օլտուզում պա՛զը ա՛վարբըր
վիւճուտիլէտէն տօլայը , պու հաֆթա մէքթէ-
պէ կէլմէյէ զարուրի դուտրէթեապ օլամայա-
ճաղըմտան , պու պապտէ օլան մա՛ղիրէթը ա՛-
ճիղանէմին ա՛րդ ու պէեանիլէ պէրապէր թադ-
պիր տամէնը մէքեարիմ փիյրամէնի ա՛լիլէրի-
նէ միւսարէ՛աթ էյլէտիմ , հէր հալտէ էմբ ու

իրատէ էֆէնտիմ իւսթատը էքրէմիմ հաղրէթ-
լէրինին ակր :

ՊՈՒ ՏՄԻԻ

Մա'լիւմը ա'լիի ճէնապը իւսթատանէլէ-
րի պոյուրուլտուղու իւղրէ , մահզա հագգը
նաչիզանէմտէ օլան լութֆու ի'նայէթի ա'լիյէ-
լէրիլէ , պու անէ գատար կէրէք մէքթէպէ
տէվամտէ , վէ կէրէք տէրսլէրին թահսիլին-
տէ պիր կէօնէ գուսուր ու ֆիւթուրը ա'ճի-
զանէմ'վուգու' պուլմատըը հալտէ , ճէնապը
շաֆիլի հագըղի , շիֆաի ա'ճիլլէրի իհսան պու-
յուրսուն , տիւչար օլտուղում խասթայըդտան
տօլայը պիր գաչ կիւն տահա պէնտէխանէլէ-
րինտէ իգամէթլէ , թէտավիլի լաղըմէնին իճ-
րասի էմրինտէ միւհթամ օլտուղում միւսա'ա-
տէի ա'լիյէլէրինին շանան պույուրուլմասը րէ-
ճասինէ միւճասէրէթ էյլէտիմ օլպատտէ . . . :

ԹՄ'ԶԻՅԷԹ'ՆԱՄԷՅԷ ՃԷՎԱՊ

Պէնիմ օղլում

Լի էճլ իւթթէտավի պիր գաչ կիւն տէվ-
լէթխանէլէրինտէ իսթիրահաթ սյույուրուլա-
ճաղը իֆատէսինի հավի , ալմըջ օլտուղում թէզ-
քէրէի պէհիյէլէրի մէայը թէէսիւր վէ թէէ-
սիւֆ իշթիմայի մա'լիւմը խուլուսլէրանէմ օլ-
տու : Ահվայը նէվի պէշէր , տայիմա պիր հալ

իւզրէ միւսթէմէրը օրնայրայ, կեահ սըհհէթ
ու ա'ֆիլյէթ, վէ կեահ պիմարի ու ի'լլէթ իւզ-
րէ պուլունուլարադ, եէքաիկէրինի միւթէլա-
ղըմ զայրը միւֆարըդ հիւքմինատէ իսէ տէ,
պունուն թահթընտա սուրի վէ մա'նէվիլի 'նիճէ
ֆիւյուղաթը ճէլիլէի իլահիյէ միւնատէրիճ վէ
մէսթուր օլուպ, վադա'ա «օրնայա տէվլէթ
ճըհանտա պիր 'նէֆսի սըհհէթ» կիպի մըսրա-
նըն մասատըզընճա, ճըհանըն էն պէօյիւք'նի'
մէթլէրինին պիրինճիսի, սըհհէթը պէտէն ու
բահաթը տիլաիր, պիլութֆիհի թա'ալա, դա-
րիպէն պէրիւ թամ հասլ էտէրէթ, սէրնիհատէի
պալիչը թէնարիւսթի ու ա'ֆիլյէթ օլմալարը, էլ-
թաֆը նա միւթէնահիլյէի իլահիլյէտէն միւսթէ-
տա' պուլունմաղլէ, միւճէրրէտ թա'ղիլյէթպալս-
չը գալպը սաֆիլէրի բէֆթարինտէ, թէրդիմի
բադիմէի միւխլիսանէմէ իպթիտար դըլընտը:

Տիպի՛

(Պիլի ունութմադ կիւղէլ ալպադընըդա եա-
դըչմադ. պունա շաշտըմ', վէ սիզտէն մէքթուպ
կէլմէյինճէ պէնտէ եազմայաճաղտըմ', սիզէ
օլան զիյատէ խուլուսում պրադմատը. տուա'ն
նըզտա գուսուր էթմէմ'. արթըդ պունտան
սօնրա պիլի ունութմամանըդը բէճա էտէրիմ'):
էֆէնաիմիղլէ քիւչիւք եաշմտան պէրի

պէջնիմիզոտէ պու գատար խուլուս ու մէհապ-
պէթաէն պաշգա գարընտաշըզ տախի վար
ի.բէն , խաթանպօլտան կիտէլի պէրի կէօնա
գուլարընա տարըլմըշ կիպի պիթուն պիթուն
ֆէրամուշ պույուբմուշ օլմալարընտան , պու
քէյֆիյէթ նէ ումուլուր վէ նէտէ միւթթաարֆ
օլտուղլարը քիշիղատէլի.ք վէ միւրիւ.վլէթ ու
լ'նայէթէ եաղըշըր օլտուղունտան , պու հա-
ւէ շաշմըշ . վէ թարաֆը սամիլէրինտէն քէրէմ-
նամէ կէլմէտի.քճէ , պէնտէլէրիտէ ա'րիղէ
թագախմ էթմէմէյի գուբմուշ խէմտէ , նէզոի
ա'լիլէրինտէ թա'րիֆէ հաճէթ օլմաեան իֆրա-
թը խուլուս ու մէհապպէթի քէմթէրանէմ պու
սուրէթի իճրայէ մանի' օլմաղլէ , պու տէֆա'
ասլա գուսուր էթմէյէրէ.ք , կիճէ կիւնտիւղ
տուաի Տէվլէթլէրինին խուլուսը գալպիլէ էտա ,
վէ պունտան պէօյլէ ճանիպի չաքէրանէմ խա-
թըրտան չըգարըլմամասը բէճասընտա օլտու-
ղումու պէյան իլէ , թագախմի ա'րիղէյէ իպ-
թիտար գըլընաը , օլ պատպտէ էմր ու իրատէ
էֆէնտիմինտիը :

ՃԵՎԱՊ

(Կիւճէնմիլը օլտուղունուղուն պէյանիլէ լութֆ
ու իլթիֆաթի հալի մէքթուպունուղ կէլաի,
գաշ մէքթուպ կէօնտէրախմ վարմամըշ , սիպին
չօգ ի'նայէթինիղի կէօրախմ , կիւղէլ խույու-

նուզա մէճպուր օլտում, սըհհէթ ու սա'ատէ-
թինիղ տուա'սընա տէվամ էտէրիմ, [թէվէճ-
ճիւհաթընըզըն պագասընը իսթէրիմ]:

Չաքէրլէրինէ կէօեա կիւճէնմիչ օլտուզլա-
րընը պէյան իլէ, հազգըմտա հէր դէման կէօր-
մէքտէ օլտուղում լութֆ ու իլթիֆաթը շամիլ,
բահէ դիյալի թէքրիմ օլան [թահրիրաթը ա'լի-
էյի քէրիմանէլէրինտէ, էվէյիճէ սէրդէնիչ
պույուրումուչ, վէ սուրէթը հալ պույուրտուդ-
լարը կիպի օլա, կէրչէքտէն սուչու օլաճաղում
տէրքեար պուլունումուչ իսէտէ, կիթտիյիմ կիւն-
տէն պէրի լութֆ ու ա'ֆիլէթինիղի րէճա,
վէ խուլուս ու թէհասսիւրիմի ա'րղ ու ինպա
ղըմնընտա, դաչ տէֆա' տըր ա'րիղէ կէօնտէր-
միչ օլտուղում հարտէ, նասըլ օլմուչ իսէ շէ-
րէֆի վիւսուրէ նայիլ օլամաարղը, վէ պու խու-
սուստա գուլունուղուն հիչ գատպահաթըմ օլ-
մայրպ, պիլ ֆարղ պէօյլէ պիր գուսուրում
օլա պիլէ, մէա'ղալլահ ունութմազ վէ եա
կիւճէնմէք կիպի իմնատ օլունան շէյիլէրին վու-
գուլ', էֆէնտիմին պունճա ի'նայէթինի կէօր-
միւչ, վէ հիւսնիւ ախլադ ու մուա'մէլէսինէ
տիլտատէ վէ մէճպուր օլմուչ պէնտէլէրի հազ-
գընտա, խաթըրա կէլմէյէճէյի ճիհէթլէ, շիմ-
տիլէ դատար սէպէպինի պլլմէյէրէք իւղիւլ-
միւչ օլմալարընտան տօլայը, ա'ֆիլը Ալիլէրինի

թէ մէննի էտէր . վէ պա՛տեղին պէօյլէ դուսուր
օլունամայաճաղընը թէէմին իլէ , տուա՛ի սըհ-
հէթ ու սաա՛տէթլէրինէ տէվամ , վէ թէվէճ-
ճիւհաթը սէնիյէլէրինն քէմաքեան պագա-
սընը իսթիւրհամ էտէրիմօլ պապտէ . . . :

Տիկի՛՛

Խաքիսիայի մէքեարիմփէյմայի քերէմքեա-
րիլէրինէ տէրքեար օլան ո՛ւպուտիյէթի դա-
տիմէի քէմթէրանէմ իգթիղասընճա , մուդատ-
տէմա Տէրի սա՛ատէթտէն օլ ճանիպէ ա՛վտէթը
մէալիմէնգէպէթի սէնիյէլէրինտէ , նէշէեապը
վա՛տը իլթիֆաթլարը օլտուղում գիւլայը լա՛լթ
ի՛նայէթլէրի , հէնուղ լէգղէթպախը տըմաղը
հալալէթ օլամատըղընտան պաշգա , մագսուտը
ասլի օլան իլթիֆաթնամէի ա՛լիլէրինէ տախի
ա՛տէմի նայիլիյէթիմ , աօղրուսու շաքերի իհ-
սան շէրմէնտէլէրի վատիի էլէմ ու մահղունի-
յէթտէ սէրմէսթ ու պիհուշ պրադմըշ տըր ,
պինայէն ալէյհ շու վէսիլէի միւնաստպէ իլէ
դատիմի ալըշմըշ օլտուղում նէյիրի թէվէճճիւ-
հաթը մէքեարիմ զաեաթը լահիմանէլէրինն
քէմաքեան պագասը իսթիտա՛սընա , եիւղում
դըղտըրարադ ճէօարէթ էյլէտիլիմ միսիւլու ,
հասպ էլ ո՛ւպուտիյէ վա՛տը ա՛լիլէրինտէն տախի
պիլը վէշլէ կէշմէյէճէյիմ վաղիհաթտան պու-

լուսմուշ աուր . օլ պապտէ էմր ու Ֆերմանն . . .

ՃԷՎԱՊ

Հազդը չաքերանէմտէ սէղալար պույու-
 բուլան թէվէճճիւհաթը Սէնիյէլէրինն էսերի
 մախսուսի . վէ սուի սամիի քերիմանէլէրինէ
 տերքեար օլան ու պուտիյէթի պէնտէկեանէ-
 մին սէմէրէսի օլմազ իւզրէ , պու քերրէ նա-
 յիլ օլտուղում քերէմնամէլի քերիմիլէրի մէա-
 լինտէն միւսթէֆատ օլան ասարը տիլ նիւազի
 պազաի թէվէճճիւհաթը Տէվլէթլէրինի միւէ-
 յիտ օլմասիլէ , աչըրը մէմուռնիլէթի ա'պիտա-
 նէմի մուճիպ օլտու , տու'աի Տէվլէթլէրինի
 թէքրար էյլէտիմ . սալպը վալաի Տավերանէ-
 լէրինէ օլան ու պուտիյէթի ա'ճիզանէմ պահ-
 սընտա , քերիմաթը բէսիլիլէ եազմազա հաճէթ
 կէօրիւնմէտիլինտէն , միւճէրրէտ մազհար օլ-
 տուղում լութֆ ու իլթիֆաթը մէքէարիմքեա-
 րիլէրինտէն աօլպը , իպրազը մէմուռնիլէթլէ
 իսթիպզաի թէվէճճիւհաթը ա'լիլէլէրինէ իպ-
 թիտար դըլընար օլ պապտէ . . . . .

ՎԻԻՉԷՐՍՅԷ ԽՈՒԼՈՒՍ

Ու'պուտիլիլէթ ու ինթիսապի հէր քէսէ սէ-
 պէպի իֆիթ իխար օլան ասիթանը միւալլաի տէն-
 թուրանէլէրինէ հէր քէստէն էօնճէ ինթիսապ

էթմիշ պէնտէկեանը սըտգ նըշանլէրինտէն պու-
լունտուղում ճիհէթլէ , տուա'ի տէվամը է'օմբ
ու իդպալ , վէ բէճաի ֆիւղունիի ճահ ու իճ-
լալլէրիլէ վաղթ կէշիրմէքտէ օլուպ , անճագ
ճէնապը Հագ վէլլինի'ամ էֆէնտիմիղի ա'վա-
րըզը քէմլիյէտէն մասուն պույուբսուն , նիլէ
միւտտէթ նամիղան վէ մէշղուլը թէտպիր ու
ի'լան օլարադ , թագտիմի մա'րուղաթ իլէ դուլ-
լուդ վէղայիֆինի իճրայէ միւվաֆիբըզ օլա-
մամըշ իտէմ' տէ , պիլուլթֆիհի թա'ալա , եա-
վէրիի թէվէճճիւհ տարֆանէլէրիլէ թահսիլը
ա'ֆիլէթ , վէ թէրդիմի ա'րղուհայլէ քէսպի
դուտրէթ էտերէք , միւճէրրէտ իղհարը ս'ւ-
պուտիլէթ , վէ թարաֆը սամիի տավէրանէ-
լէրինտէն պիր պիրի արարնճա կէօրտիւլիւմ'
վէ թավսիֆ ու թա'տատրնտա ա'ճիղ օլտու-
ղում պունճա լութֆ ու իհսանէ միւգապիլ ,
շիւքը ու մահմէտէթաէ պէյանը ա'ճղ ու մէս-
քէնէթ գըմնրնտա թագտիմի ա'րղուհայլը բըզ-
գիլէթ մէայլէ իճթիսար դըլլնտըզը , միւհաթը
ի'լմի ա'լէմ' արայի տարֆանէլէրի պույուբուլ-
տուգտա , պունտան պէօյլէ տախի հագդը չա-
քէրանէմտէ թէվէճճիւհաթը ա'լիլիլ վէղերա-
նէլէրի վայտար պույուբուլմաղլէ , չաքէրի քէ-
մինէլէրի վայտարի իֆթիլսար պույուբմագ
պատրնտա վէ հէր հալտէ . . . :

ՃԼՎԱԳ

Հազար սենյակերիսէ օլան հուսպ ու մէ-
վալաթը սահիհէլէրինին պաղասընա տայիր ,
իրսալ պույուրուլան շուգգաի պէհլիլէլէրի մէա-
լինատէն իսթիֆատէ օլունան մուամէլէի խա-
թըրնիւվաղիլէրի , միւսթելլիմի մահղուղիլէթի
միւհիպպի օլտուղու կիպի , վիւճուտը շէրիֆ-
լէրինէ ա'րըղ օլան ֆիւթուր տախի հասպէլ
խուլուս , պատիի թէէսսիւֆ օլմուշ իսէ տէ ,
համա օլուն քէսպի սըհէթ էյլէտիքլէրի խա-
պէրի , մէտարը մէֆուսիլէթի խուլուսվէրի օ-
լարաղ , տուա'ի ի'ղղ ու ա'ֆիլիլէթլէրինի թէք-
րար , վէ իսթիպգաի թէվէճճիւհաթը ֆուա-
տիլէլէրինէ իսթիտար էյլէտիմ էֆէնալիմ :

ՀԼՏԻՅԷ ԹՎԳՏԻՄԻԼԷ ԽՈՒԼՈՒՄ

Չլամէթի ո'պուտիլէթիմէ վաճիպ օլան
էտիլէի խայրիէի ասըֆանէլէրինէ , կէճէ վէ
կիւնտիւղ միւտավէմէթ էթմէքտէ օլտուղում
հալտէ , արա սըրա ա'րիղէ թաղտիմիլէ վէվա-
ղիմի պէնտէկի վէ իսթիսասը , լիֆաի լաղը-
մէտէն օլտուղունա , վէ մէվղը' մահսուլուն-
տան օլարաղ պիր մըղտար . . . թաղտիմինէ
ճիւրաթ դըլլընտըղընա պինատէն , նիկեահը իլ-
թիֆաթը ասըֆանէլէրինէ շաեան , վէ դուլ-

լարը թէվէճճիւհաթը ա'լիյէի վէլի իւննի'ամիւ
լէրի պագասընա շատըման պույուրուլագ պա-
պընտա վէ հէր հալտէ . . . :

ՃԷՎԱՊ

Թապիա'թը քէրիմէլէրի իգթիղասընճա, թա-
րաֆը միւխլիսանէմէ իպզալ պույուրուլան նէ-
վաղիչ ու իլթիֆաթը շամիլ, պիր գըթա' թահ-
րիրաթը Սէնիյէ, վէ ի'լավէ պույուրուլան հէ-
տիյէ, րէսիտէի ճայի գասուլ ու իհթիրամ'
օլարագ, պու սուրէթլէ ա'տէթը հիմէմքեա-
րի, վէ րէսմի մէրղուպի վէֆաշիա'րի իճրա-
սընա վագը' օլան հիմմէթի ա'լիյէլէրի, միւս-
թէլղիմի վուֆուրի մահգուղիյէթի խայիսի օլ-
մուչ, վէ սավպը Միւնի'մանէլէրինէ տէրքեար
օլան մէհասպլէթը սամիմիյէմ' իգթիղասընճա,
էվսաֆը ճէմիլէ վէ տա'վաթը ճէլիլէլէրի հէր
ղէմանն եատ ու թէղքեար գըլընտըղը կիպի,
պու քէրրէ տախի մա'էթթէշէքքիւր թէքրար
գըլընմըչ օլմաղլէ, միւճէրրէտ պէյանը մահ-
ղուղիյէթլէ իսթիպգաի թէվէճճիւհաթը քէ-
րիմանէլէրի սիեագընտա շիւզգաի սէնավէրի
թէրգիմ' գըլընտը, օլ պասպտէ իրասէ էֆէն-
տիմին տիր :

ՇԱԿԻՐՏԻՆՏԷՆ ՄՈՒԱԼԼԻՄԻՆԷ ԽՈՒՎՈՒՄ
Էֆէնտիմիղին թա'լիմ ու թէրպիլիլէրի սաա

յէսինտէ թէմէեիւզ էթմիշ դատիմի ազատ
դապուշ էթմէզ քէօլէլէրինտէն օլտուղում ճի-
հէթլէ , ճիւճլէ նաս հադդընտա մահզ խայր
օլան վիւճուտի վիւր սուտի ֆադիլանէլէրին
տախմա մահֆիլի սըհհէթ ու ա'ֆիլէթտէ մէ-
քին , վէ հուղուրը իֆատէլէրինտէ նուրը ի'ւր-
ֆան վէ ֆադիլէթլէրինին վիւրվանէլէրի օլան
շակիրտլէրինիզ ճըհան տօլուսու հիստէի մա'
րիֆէթլէ քեամային օլմազ տուա'սընտա պիր
ան խալի օլմատըղըմ այինէի միւճէլլա կիպի օ-
լան դալպը էնվէրլէրինտէ զահիր օլմաղլէ ,
պուճտան դիյատէ ուզաթմադ դալ'տէի քիւլ-
լիյէի ատապ ու ու'պուտիլէթէ միւճնաֆի օլմա-
ղըն , եալընը խայր տուա'ի վէլիլիննի'ամի-
լէրին իսթիրհամ իչիւն թագտիմի ա'րիղէի ու'
պուտիլէթէ իճթիսար էյլէտիմ' , օլ պապտէ վէ
հէր հալտէ էմր ու ֆէրման , վէ ա'պաը նաթիւ-
վան վէլիննի'ամ էֆէնտիմիղլին տիր :

ՃԵՎԱԳ

Զաթը նէզաքէթօլմաթը ֆէրղէնտանէլէրի
քիւլիւք եաշընտա օլտուղլարը հալտէ , ըիւշա
ու սա'ատէթ նըշանէլէրի սիմալէրինտէ կիւ-
նէշ կիպի թասպան , վէ քէսպ ու թահճիլէ սա'յ
ու հիսմէթլէրի մէմուլտէն եիւզ դաթ ֆիրա-
վան օլմասիլէ , պլմէննիհի թա'ալա շիմոի ա-

սարը նաֆիա՛սը իլէ ագրան ու էմսալտէն միւմ՝
թաղ , վէ մէնասըպը ա՛լլիլէի Տէվլէթտէ մէս-
նէտ թըրալ օլտուգլարընը կէօրտիւքճէ , պիլ-
խասսա զաթը սամիլէրինի ըիւասըղ սէվալիլմ-
տէն , նէ տէրէճէ մէմնուն , վէ մին զայրը իս-
թիհգագ տայի՛լէրի պիր վէսիլէի ճիւղիլէ օլ-
տուղումտան , նասըլ միւթէշէքքիւր օլտուղու-
մա քէմա հուվէ հագդըհի պէյանը պիր վէշհ-
լէ գապիլը իմքեան տէյիլտէ տէ , պու տէֆա՛
տախի իրտալի սուի սէնապիլերի պույուրուլան
իլթիֆաթմսամէի քէրիմանէլէրի , հէր զէման
կէօրտիւլիմ էլթաֆը ճէմիլէ ճիւմիլէսինտէն օլ-
մաղլէ , պէօյլէ պիր պիրինի միւթէա՛դգըպ ին՛ա-
յէթլէրինին թէշէքքիւրի տախի տախիլի տայ-
րէի պէյան օլամատըղը մալիւ՛մի վալալէրի պու-
յուրուլտուգտա , սավպը միւխիլիտանէմի պա՛տէ-
մա տախի առարը թէվէճճիւհաթը ֆէրղէնտա-
նէլէրիլէ միւպտհի վէ մէօրուր պույուրուլմագ
մէնութի հիմմէթի ա՛լլիլէլէրի տիր էֆէնախիմ . :

ԹԷՊՐԻՔ ՈՒ ԹԷՀՆԻՅԷԹԻՆ
ԷՆՎԱԻ

ԹԷՊՐԻՔԸ ՍՍՏԱՐԷԹ ԻԻՉՄՍ

(Ու՛ պուտիլէթիմ իղթիղատընճա շէրէֆ ու
իգպալընըղ զլյատէսի արզուսինտէ իքէն , ճէ-

նոսրը վահիսյ իւլ ամալէ շիւքիւրլէր օլտուն ,
խայրը նիյէթ վէ խթիհգադ ու էհիյէթինիդէ
պիննահն , մադամը Սատարէթէ վուգու'պու-
լան մէմուրիյէթինիդտէն չօդ սէվինտիմ' . թէպ-
րիքը սատարէթ , էօ'մը վէ մուվաֆֆադըյէթի-
նիդ տուա'սընը թէքրար էյլէտիմ' . լութֆ ու
մէրհամէթինիդի խթէրիմ') :

Պապը տէվլէթմէապը ասըֆանէլէրինէ դա-
տիմի ինպիտաթլէ իֆթիխար էտէր դուլարըն-
տան սուլունատուղում ճիհէթլէ , ապիմա շէ-
րէֆ ու իգսպալ վէ սաա'տէթը հալ վէլիւն-
նի'ամիլէրինին զիյատէսինի արզու ու նիեադ
էթմէքտէ իքէն , ճէնապը վահիսյ իւլ ամալ
թա'ալա վէ թէգատտիւս հազրէթլէրինէ եիւզ
պին քէրրէ շիւքիւրլէր օլտուն , կիւնէշ կիպի
զահիր օլան խթիհգադ ու էհիյէթ , վէ միլք
ու միլլէթի էպէա միւտտէթ հադգընտաքի նի-
յէթի խայր այէթի ասըֆանէլէրի , շէհինշահը
գատր ալեհահ վէ շէհրիեարը քէրամէթ տէթթ-
կեհահ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին նէզաի ա'լիի
թամտարիլէրինտէ տախի միւսէլլէմ' իտույինէ
մէպնի , պու քէրրէ մէսնէտի միւալլաի սա-
տարէթ իւ'ղմա զաթը մա'ալի սըմաթը ասը-
ֆանէլէրիլէ քէսպի շէրէֆ ու ի'թիլա էթմիշ
օլտուղու խապէրի մէսէրրէթ էսէրի ճիւմիէ
պէնտէկեան , վէ պէլքի պիթուն տիւնեայէ ,

վէ ա՛լէլ խուսուս պու ա՛ստը քէմինէի պիրի-
եայէ նիհայէթսիդ ֆախը ու միւպահաթ , վէ
թա՛րիֆ օլունմազ շատմանի ու մէսէրրաթը
միւսթէլղիմ օլտուղու ճիհէթլէ , հեման ֆի-
րիղէի զիմմէթի մէմլու.քիյէթիմ օլտուղու իւզ-
րէ , հատարմ օլմայարագ թէպրի.քի ճահը միւ-
ալլաի սատարէթ մա՛րէղինատէ , իղտիեատը է՛ օմր
ու իզպալ , վէ մուվաֆֆիադըյէթի ճէլիլէի տէս-
թուրանէլէրի տուա՛սընը թէ.քրար , վէ հէր
հալտէ միւհթաճ օլտուղում լութֆ ու մէրհա-
մէթ . վէ թէվէճճիւհաթը մէ.քեարիմ զանեա-
թը վէ.քեալէթփէնահիլէրի իսթիտա՛սընա իճ-
թիսար էյլէտիյիմ միւհաթը ի՛լմի ա՛լէմ արայի
ասրֆանէլէրի պույուրուլտուգտա , օլ պասպտէ
վէ հէր հալտէ էմր ու ֆէրման հաղրէթը մին-
լէհիւլ էմրին տիր :

ՍԱՏԱՐԷԹՏԷՆ ՃԷՎԱԳ

Ա՛վաթըֆը ա՛լիյէի խիւսրէվանէտէն պու
քէրրէ մէսնէտի սատարէթէ վուգու՛պուլան
մէմուրիյէթի ա՛ճիզանէմտէն տօլայը , իյֆաի
մէրասիմի թէպրի.քէ տայիը պիր դըթա՛ թահ-
րիբաթը պէհիյէլէրի պիլ վիւսուլ , պու սու-
րէթլէ զուհուրա կէլէն մուա՛մէլէի հուգուգ-
շինատի , վէ մէքիւրմէթլէրի մուճիպի մահղու-
պիյէթի սէնալէրի օլմաղըն , էսնիյէի ճէմիլէ-

լէրի եաա ու թէղքեար , վէ պագաի թէվէճ-
ճիւհաթը ֆուատիյէլէրի արգուսիլէ նէմիյգաի
միւհիպպի թէրգիմինէ իպթիտար գըլընար :

ԹէՊրիթի րիւթՊէ վէ ՄէՄՈւթիՅէԹ

Տէրքեար օլան տիրայէթ ու լիւրագաթը զա-
թիյէ , վէ ֆէթանէթի ֆըթըլիյէի քերէմքեա-
րիլէրի իգթիգասընտան օլարագ , կէչէնտէ ա՝
վաթըֆը ա՛լէմշուժուլը հազրէթը փատիշահիւ-
տէն , է՝օհտէի մա՛ալիա՛տէի ըահիմանէլէրինէ
թէվճիհ ու իհասան պույուրուլուշ օլան րիւթ-
պէի ըէֆի՛ա , վէ մէմուրիյէթի ճէլիլէի ա՛լի-
լէրինտէն տօլայը , լազըմէի թէպըիք ու թէհ-
նիյէթին իճրասը զըմնընտա , պիզլաթ տէվ-
լէթխանէի Տէվիլէթլէրինէ կիտիլմիշ իսէ տէ ,
թալի՛ի պէտ մէթալիի ա՛ճիզանէմ՛ իգթիզասըն-
ճա , զաթը ա՛լիլէրիլէ թէշէրրիւֆ էտէմէյիպ
մէյուսէն ու մահզունէն ա՛վտէթ գըլընտըրը
միսիւլու , թէքրարինէ տալի մահճուպիյէթի
ա՛ճիզանէմ մանիլը՝ գալի օլմուշ օլտուզու հալ-
տէ , համտէն սիւմմէ համտէն , պու քերրէ
մէրքէղի մէմուրիյէթի ճէլիլէլէրինէ պիլա՛ֆիյէ
մուվասէլէթ պույուրուլուզու խապէրի մէ-
սէրէթ էսէրի պընարագ , պու պիշարէթի ա՛-
ղիմէտէն , վէ խուսուսա մազհար օլտուգլարը
թէշրիֆաթը սէնիյէտէն հասըլ օլան ֆախը ու

սիրութի պէնտէկեանէմին տէրէճէ ու քէյֆի-
յէթի . թարաֆը ա'լիլէրինէ օլան սըտղը իւ-
լաս ու իխթիասար խասը պէնտէկեանէմ կիպի
ա'րղ ու պէյանտէն միւսթաղնի օլմասիլէ , վէ
մէնպա'ը զիւլալը տանիչ ու ի'րֆան օլան է-
ֆէնտիմիղէ սիւխէն պէյէնտիրմէք տախի հաստ
ու իզթիասարը պէնտէկեանէմտէն պիրուն պու-
լունմասիլէ , միւտավիմի օլտուղում' թէմասիի
էյամը է'օմի ու իգպալ ու տէվլէթ վէ ա'ֆի-
յէթը սէնիլէլէրինին եատ ու թէքըարիլէ իչ-
թիղալ օլունմագտա , վէ պէնտէլէրի ա'տէթա
էֆէնտիմին քէրէմոիյատէսի , վէ պիհագղըն
լութֆ ու իհասնը ա'լիլէրինին մահճուպ ու
շերմէնտէսի օլտուղում' հայսիլէթիլէ , տահա նի-
շէ նիլէ մէրաթըպ ու մէսանիտը ճէլլէյէ նա-
յիլլէթի սէնիլէլէրի տուա'ի պիրիւտար , պաշ-
գաճա թէտիլէ ու թէգըտար դըլլնմագտա օլ-
տուղունուն ա'րղ ու պէյանիլէ պէրասպէր ,
խաստէթէն լաղըմէի թէպրիք ու թէհնիլլէթին
էյֆասընա իպթիտար , վէ իհթիւտաճը սահիհ
իլէ միւհթաճ օլտուղում' թէվլէճճիւհաթը միւֆ-
եիղ իւլ ֆիւտուղաթը վէլիւննի'ամիլէրինին
հագղը պէնտէկեանէմտէ պագա ու իսթիգ-
ըարի իսթիըհամընա իճթիտար դըլլնտը , հէր
հալտէ էմի ու ֆէրման հագրէթը միւլէհիւլ
էմրին տիր :

ԿՍ՝ ԷԹԹԷՇԷՖԻՖԻԻՐ ԹԷՊՐԻՖԻ ՐԻԻԹՊԷ

Զէրէ դատար լիեադաթը պէնտէկեանէմ
օրմատըը հալտէ , իշպու ի՛նայէթի ճէլիլէյէ
նայիլիլէթիմի , միւճէրբէտ նէյրի թէվէճճիւ-
հաթը վէլիլուննի՛ամիլէրի սէմէրէսի պիլտիլիմ
տէն , վէ պու սուրէթլէ մաղհար պույուրու-
տուղում իլթիֆաթը սէնիլէլի , հազը պէն-
տէկեանէմտէ տէրքեար օլան թէվէճճիւհաթը
ա՛լիլէի քէրէմքեարիլէրի պիք դաթ տահա թէէ-
քիտ էյլէտիլիմտէն , արթըդ մա՛րէղի թէչէք-
քիւրտէ պիք տէյէճէք սէօղ պուլամայարադ ,
եալընըղ տէրէճէի իսթիհգադ վէ լիեադաթը
ա՛լիլէրիմտէն տուն օլտուղունու պիլէրէք , վէ-
լինի՛մէթ էֆէնտիմին տախի ըիւթպէի ճէտիտէ-
լէրինի թէպրիք զըմնընտա , վէսիլէի ճէմիլէ իթ-
թիխադ էտէրէք , խաքիփայի ա՛լիլէրինէ ա՛րզը
ու՛պուտիլէթ լազըմէտէն իքէն , ա՛տէմի մու-
վաֆիֆադըյէթի պէնտէկեանէմ իւզէրինէ , պու
վէչչլէ վուգուա՛ կէլէն միւսապէգէթի ա՛լիլէ-
լէրի , պի հազըըն գուլարընը զարիզը տէր-
եաի հիւզիւն ու հիճապ էթմիշ տիր , հէր հալտէ
էմր ու ֆէրման . . . . :

ՍԳՐԱՆՆՆՏԱՆ ՐԻԻԹՊԷ ԹԷՊՐԻՖԻ

Ճիւմէ ի՛նտիմտէ միւսէլլէմ վէ եարատը

լըշտա լուծֆ ու իհտանը խաղաղքը ա՛լէմ՝ օլան
էհլիյէթ աւ իսթիհգաղը քերխմանէլէրի ինա-
պընճա , ա՛վաթըֆը ա՛լիյէլ խիւսրէվանէտէն
պու աէֆա՛է՝ օհտէի իսթիհալի ա՛լիյէրինէ բիւթ-
պէի բէֆիա՛ի միյրխմիրանի թէվէհն ու իհսան
պույուրուլմուշ , վէ իշպու միւթտէ հասպէլ
խուսուսիյէ Ֆախը ու շատմանի շաքերանէմի
իսթիլղամ էյլէմիշ օլմաղլէ , հաղգը ահաղգը
ա՛լիյէրինաէ միւթ էյեէմէն ու մէսու՛տ , վէ մու-
ղատտէմէի ֆէյղ ու իղպալը նամատուտ օլ-
մաղ տա՛վաթընըն էտա , վէ պաղաի թէվէճ-
ճիւհաթը քերխմանէլէրինին իսթիտա՛սիլէ ,
թագտիմի ա՛րիղէի իխլասէ իպթիտար գըլըն-
ար , օլպապտէ էմր ու իրատէ էֆէնտիմին
տիր :

ՃԼՎԱՊ

Ասլա էհլիյէթ ու իսթիհգաղըմ՝ օլմայըպ ,
եայընըլ թէվէճճիւհաթը սէնիյէի միւնի՛մանէ-
լէրի էսէրի օլարագ , է՛օհտէի ա՛ճիզանէմէ
իհսան պույուրուլան բիւթպէ վէսիլէսիլէ , էն-
վա՛ի լուծֆ ու իլթիֆաթը շամիլ պիր գըթա՛
թէպրիքնամէի քերխմանէլէրի բէսիտէի մէվ-
գըի՛ իհթիրամ օլարագ , հաղգը ա՛ճիզանէմէ
աէ պու վէչիլէ վաղը՛ օլան լուծֆ ու իլթի-
ֆաթը սէնիյէլէրինաէն նասըլ սէվինտիյիմի ,

վէ նէ տերէնէ մէմնուն ու միւթեխիր օրոսու
զուսուն թա՛րիֆ ու պէյանը , նէ՛ պէնտէի քէ-
րէմ շէրմէնտէլէրինին էլիմտէն կէլէճէյի , վէ նէ
գալէմը քէմթէրանէմին տիլի տէճնէճէյի ճի-
հէթլէ , հէր վագըթ միւթատըր՝ օլան է՛օմը
ու իգպայի սամիլէրի աու՛ասընը թէքրար ,
վէ իսթիպգաի թէվէճճիւհամթը սէնիլէլէրինէ
իսթիտար գըլընտըղը , մա՛լիւմը վալալէրի պու-
յուրուլաուգասա օլ պապտէ էմը ու իրատէ
էֆէնտրմին տիր :

ՊՈՒ ՏԱԽԻ

Հագգը պահիր իւլ իսթիհզագը ա՛լիլէրինտէ ,
միւնթագըր պուլունաուղում ֆիւկուղաթը նա-
միւթէնահիլէնին մուգատտէմաթը խայրիէսին-
տէն օլան բիւթպէի ճէտիտէլէրի , հասպ էլ ու՛-
պուտիլէ նէ մէրթէպէ իսթիհհաճ ու իֆթիխա-
րըմը միւսթէլլիմ՝ օրոսզունուն ա՛րղ ու պէ-
յանը տերէճէի իսթիհպէտէ օրեսպիլէ , լաղըմէի
թէհնիլէթ ու թէս՛խին իյֆասընա իշպու ա՛-
րիղէճըղըմ թէվըթլ վէ թագաիմ՝ օրունմուշ
տուր , հէր հարտէ էմը ու ֆէրման . . . :

ԹԷՊԻՒՅԻ ՎԷԼՍՏԷԹ

Լէհիւլ համաի վէլմիննէ իշպու ալանը մե-
սա՛տէթ իգթիլանտէ , սէմէրէի ֆուատը նէսլի

նէսիւլէրի օլմագ իւզրէ , զօնչէի միւթթէրայի չիմէնիսթանը նէճապէթ օլան , պիր մախտու . մու մէա'լի մէվսումու ա'լիլէրի հատիգայի ա'լէմը վիւճուտտէ թէրալէթնիւմայի զուհուր օլտուղու նիւվիտի մէսէրրէթ պէտիտի վասըլ սամէ'ի ա'ճիզանէմ օլուպ , թըֆըլը նէվրէսիտէ միսիւլլու սէվինճիմտէն նէ տէյէճէյիմի վէ նէ սէօյլէյէճէյիմի պիլէմէյէրէք , հէման ճէնապը հայը լա եէմութ , օլ զօնչէի նէվ շիքիւֆթէի պաղը եմէլի կիւլզարի թէրալէթտէ տայիմա թազէ ու թէր , վէ սուի նազարտան ազատէ ու մասուն , վէ աղուշը տաեէի ի'զզ ու նազան ճիլվէ նիւմուն պույուրմագ տուա'ի վաճիպ իւլ էտասընըն եէնի պաշտան եատ ու թէզքեաւրիլէ , թահրիքի մէհտի լիսանը ու պուտիյէթ գըլընմըլ արը , օլ պապտէ . . . :

ՃԷՎԱՊԸ

Ճէնապը վահիպ իւլ ա'թանա լութֆ ու քէրէմինտէն չաքէրլէրինէ իհսան պույուրմուշ օլտուղու մախտումում քէօլէնիղին վէրատէթինի միւթէզամնին , ալմըլ օլտուղում թէպրիքնամէի լութֆ ա'լամէլէրի , մէսէրրէթպախըբ գալպը քէմթէրի օլմուշ տուր . ֆիլ հագըզա պիր խայր խալէֆ եէթիշտիրմէք ինսանճա փէք պէօյիւք պիր էսէր պրագմագ օլտուղունտան , ճէնապը

Հազ Էֆէնալիմէ աստի խայր իւլ խալէֆ օլ
մազ իւզըէ, նիչէ էվաար քիւրամ իհսան ու ի.ք.
րամ պուլուրմազ տուա'սիլէ, թէչէ.ք.քիւրաթը
լազըմէ իյֆա ու իթմամ գըլընար, օլ պապուէ
էնր ու ֆէրման . . . . :

————— ❦ —————

ԸՍԹՒՐԼ Ա. ՀԱՌԹ

Հէր տիւրլու թահրիրաթտա վէրիլէճէք դա-
թըն մէրթէպէսինէ կէօրէ սէօղլէր վէ թապի-
րաթ գուլլանմալը ալը . մէսէլա , Պէն տէյէ-
ճէք եհրատէ ,

ՍԱՏԷ

Միւհիպպինիդ , Միւխիսինիդ , Սէնաքեա-
րընըդ , Սիթայիշվէրինիդ , Կախօտ լէրի :

ՄԻԻԹԷՎԷՍՍԱԹ

Գուլլարը , Գէօլէլէրի , Պէնտէլէրի , Չաքէր-
լէրի :

Ա՛ԼԱ

Պէնտէի քէմինէլէրի , Չաքէրի տիրինէլէ-
րի , Ա՛պտը մէմլուքլէրի , Չաքէրի խաքպէրա-
պէրլէրի , Պէնտէի տիրէմլըրլտէլէրի :

ԻԻԼԷՄԱ ՎԷ ՄԷՇԱՅԻԹ ՃԱՆՆԻՊԷՆՏԷՆ

Տա՛իլէրի , Սհգարլէրի , Տաի՛ի քէմինէլէրի :

ՍԷՆ (տէյէճէք եհրատէ)

ՍԱՏԷ

Չաթընըդ , Չաթը շէրիֆինիդ , Ճէնապը վա-
լանըդ :

ՄԻԻԹԻՎԷՍՄԱԹ

Զաթը ա՛լիւնքի , ճէնապը վաւաւարը , խա-
քիւիայը սամիւնքի :

ԱՂԱ

Զաթը ա՛լիւնքերիմանէլէրի , ճէնապը վա-
ւաի ըահիմանէլէրի , խաքիւիայի սամիւնքի միւնի-
մանէլէրի :

ՎԷՉԻՐ ՕԼՈՒՐՄԱ

Խըտիվանէլէրի , Ասըֆանէլէրի , Տէսթու-
րանէլէրի , Միւշիւրանէլէրի :

ԻՒՂԷՄԱ ՎԷ ՄԷՇԱՅԻԽԷ

Զաթը ֆաղըլանէլէրի , Զահլտանէլէրի ,
Միւշիտանէլէրի :

Օ՛. (տէյէճէք եւրտէ)

Մէղպուր , Մէրդում , Մէղքիւր , Սալիֆ-
իզդիքը , Մումաիլէյհ , Միւշարիւն իլէյհ :

ՓՍՏԻՇԱՀԱ ՄՍԽՍՈՒՄ ԹՍՊԻՐԱԹ

Շահանէ , Միւլիւքեանէ , Շէհնշահի , Ճը-
հանտարի , Խիլաֆէթփէնահի , Զըլլուլահի ,
Շէհրիւարի , Թահտարի :

ԷԼԳԱՊԸ ՈՒ ՄՈՒՄԻՅԷ

ՍԱՏԱՐԷԹԻ

ԻՒՂԷՄԱՏԷՆ

Մա՛րուզը տա՛րի քեմինէլերի ախր քի :

ՍԱՅԻՐԷՏԷՆ

Մարուզը չաքերի քեմինէլերի ախր քի :

ԻՊԱՐԷ ԱՐԱՍՐՆՏԱ

Տէվլէթլու , Ֆէխամէթլու էֆէնախմ հաղ-
րէթլերի :

ՇԷՅԻՐ ԻՍԼԱՄՍ

- » Մա՛րուզը տա՛րիլերի ախր քի :
- » Մա՛րուզը չաքերլերի ախր քի :
- » Տէվլէթլու , Սէմահէթլու :

ՐԻԻԹՊԷԻ ՍԱՏԱՐԷԹԻ ԻՀՐԱԶ ԷԹՄԻՇ

ՉԷՎԱԹԷ

- » Մա՛րուզը տա՛րիլերի ախր քի :
- » Մա՛րուզը չաքերլերի ախր քի :
- » Խապհէթլու , տէվլէթլու հաղրէթլերի :

ՄԱՂՈՒԼ ՕՒՅՆ ՇԷՅԻՐ ԻՍԼԱՄԼԱՐԱ

- » Մա՛րուզը տա՛րիլերի ախր քի :
- » Մա՛րուզը պէնտէլերի ախր քի :
- » Տէվլէթլու , Ֆաղիլէթլու հաղրէթլերի :

ՍԷՐ ԱՍՔԷՐԷ

Տէվլէթլու, Ա'թուֆէթլու, Էֆէնտիմ' հազրէթլէրի :

Միհճիրլէրի, Վի, ՎիիՉէրԱՅԷ
Տէվլէթլու Էֆէտիմ' հազրէթլէրի :

ՐիիթՊիի ՊԱԼԱՅԷ
Ա'թուֆէթլու Էֆէնտիմ' հազրէթլէրի :

ՅէրիԳԱՆ ԻԼԷ ՐիիթՊիի ՈՒԼԱ ՍԸՆՅԸ
ԷՎՎԷԼԷ

Սա'ատէթլու Էֆէնտիմ' հազրէթլէրի :

ՄԻԻՏԷՐՐԻՍԻՆԷ

Մէքիւրմէթլու Էֆէնտի :

Միրի ԼիվԱ Վի Միրի ՄիրԱՆԷ, Վի Րիիթ-
Պիի ՈՒԼԱ, ՍԸՆՅԸ ՍԱՆԻՍԻՆԷ

Սա'ատէթլու Էֆէնտիմ' :

ՄիթրԱԼԱՅ Վի ՍԱՆԻՅԷ ՄիիթիՄԱՅԻՉԻՆԷ
Ի'զէթլու Էֆէնտիմ' :

ՐիիթՊիի ՈՒԼԱ ՍԸՆՅԸ ՍԱՆԻՍԻՆԷ, Վի ԳԱՅ-
ՄԱԳԱՍԼԸԳ Վի ԸՍԹԱՊԼԸ ԱՄԻՐԷ ՄիիՏիՐի
ՓԱՅԷԼՈՒՎԷՐԻՆԷ

Ի'զէթլու փաշա, Պէյ Էֆէնտի, Աղա :

Պին ՊԱՇԸՐԼԷՐԷ, Վի ՐիիթՊիի ՍԱԼԻՍԷՆԷ,
Վի ԳԱՓՈՒՃԻ ՊԱՇԸՐԼԱՐԱ

Րիֆա'թլու Պէյ Էֆէնտի, Աղա :

ՐԻԻԹՊԷԻ ՐԱՊԻՍՅԷ, ՎԷ ԳՕԼ ԱՂԱԼԷՐԻՆԷ,
ՎԷ ԽԱՃԷԿԵԱՆԷ ՎԷ ԵԻԻԶ ՊՍՇԸԼԱՐԱ,
ՅԻԼԹԻԼՎԿԵԹԼԸ ԷՖԷՆՈՒ, ՊԷՅ, ԱՂԱ :

ՐԻԻԹՊԷԻ ՄԷԶԲԻԻՐԷ ՄԱՏՈՒՆՈՒՆՏԱ ՊՈՒ-
ԼՈՒՆԱՆԼԱՐԱ, ՎԷ ՄԷՄՈՒՐԻՆԷ ՍԱՅԻՐԷՅԷ
ՀԱՄԼԵՅԹԼԸ ԷՖԷՆՈՒ, ՊԷՅ, ԱՂԱ :

ՍԱՅԻՐ ԱՀԱՏՏԸ ՆԱՍ ՊԷՅՆԻՆՏԷ
ԷՖԷՆՈՒՄԻԿ, պէնիմ փէաէրիմ, պիրաառէ,
րիմ, օղլում :

ՏԵՐՄԻՆՆԸ ՔԻԹԱՊՅԱ ՊՈՒԼՈՒՆԱՆ
ԱՐԵՊԻ ՎԷ ՃԱՐՍԻ ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ ՊՈՒՐԱՏԱ
ՍՐԲԱՍԸՂԱ ԵԱԶԸԼՄԸՇ ՏԵՐ

Ս .

Ագար . Ագարէթիւք :	Աթվար . Թափրլար . հա-
Ագլամ . Գալմիւք :	րաքէթիւք :
Ագո էթմէք . Պաղլամաք .	Աթֆալ . Թըֆուլար . չո-
թէրթիպէ գօմադ :	ճուգլար :
Ագտէմ . Էփփէլ . Էօն :	Ալամ . Էլէմիւք . քէտէրլիւք :
Աեաթ . Ալամէթիւք :	Ալամէ . Նըլան :
Ազամ . Զլյատէ ուլու .	Ալէմեան . Ինսան թայի-
պէօյիւք :	ֆէսի :
Ազիմ . Պէօյիւք . ուլու :	Ալէնի . Հէր քէսին էօ-
Եօլա չըգան . կիտէն :	նիւնտէ . աչիքեար :
Ազիմէթ էթմէք . Աիթմէք :	Ալէտ տէվամ . Տայիմա .
Ազնէր . Փէք աչիքեար :	տէվամ իւղրէ :
Աթա . Պախիչ :	Ալի . Եիւքսէք . շէրիֆ .
Աթանա . Պախիչիւք :	ազիզ օլան :
Աթըպպա . Հէքիմիւք .	Ալիլ . Մարազլը . սաղաթ-
Աթուֆէթ . Քէրէմի էլիւք :	օլան :
Իհսան :	Ալսաս . Զիեատէ խաս :
Աթուֆէթ սաղ . Քէրէմի է-	Ախլ էթմէք . Ալմադ .
ալիճի :	թութմադ :

- Ախլազ . Խուչ , Թապի-
աթլար :
- Ախչապ . Թախթա պինա :
- Ահպպա . Տօթլար :
- Ահվալ . Հալէր :
- Աղնամ . Գօյունլար :
- Աղուչ . Գուճադ :
- Աճիզ . Գուտրիթսիզ :
- Աճիլ . Աճէլէ էտիճի :
- Ամալ . Էմէլէր , Իւմիտ-
լէր :
- Ամէլ . Իշ , Ֆըյիլ :
- Ամիր . Էմիր էտիճի :
- Այխտ . Միւթաալլիք : Ահ-
լէն :
- Աչիեան . Եուլա :
- Ապ . Սու :
- Ապտ . Գուլ . քէօլէ :
- Ասար . Էսէրլէր , Եըչա-
նէլէր :
- Ասըֆ . Հադրէթը Սիւ-
լէյմանըն վեղիբին Խ-
մի :
- Ատիթան . Գափու էշիյի :
- Ասլ . Քէօք , Թէմէլ , սօյ
սօփի :
- Ատիլ . Քէօքլիւ , Թէմէլի :
- Ասհապ . Սահպալէր :
- Ավաթըֆ . Լութֆիլէր , քէ-
րէմիլէր :
- Ավան . Զէմանլէր :
- Ավարըզ . Իլէթլէր , պէ-
լալէր :
- Ավն . Եարտըմ :
- Ավտէթ էթմէք . Ալլէք :
- Կէրի : Կէօմէք :
- Ատապ . Էտէպլէր :
- Ա՛տէմ . Եօդ , Եօդլուդ :
- Ատէմի : Գապուլ . Գապուլ
էթմէյլէրէք :
- Ատէտ . Սայը , տանէ :
- Ատիտ . Զօդ :
- Արա . Տօնատըճը , դիյ-
նէթլէյիճի :
- Արամապ . Բահաթ էտիճի :
- Արասթէ . Պէդէնմիչ . տօ-
նատըլմըչ :
- Արզ էթմէք . Աթթէթէր-
մէք . էօնիւնէ դօմադ :
- Արըզէ . Զուհուրա կէլէն
խուտուս . պէլա , գազա ,
քէտէր :
- Արի . Զըպպազ օլան , մա-
լիք օլմսեան :
- Արիզէ . Պիրինէ արզ օ-
լունան նէանէ :

Աֆազ . Աֆուզլար , կէօ . Աֆիլէթ . Վիճուտ սաղ-
յիւն տէօրթ էթրաֆը : ԼԵՄ :

Գ .

Գաթա . Ասլա , հիչ սիր	Գարդ . Էօտիւնճ :
վէչնիւն :	Գարիցէ . Քէօյ :
Գաթ էթմէք . Քէսմէք :	Գարին . Արդատաշ :
Գաթի . Քէսիճի :	Գարինի դասուլ . Գա-
Գաթլ էթմէք . Էօլտիւր-	սուլուն արդատաշքի
մէք :	մադսուլ օլան տէմէք
Գալս . Եիւրէք :	տիր :
Գայտ էթմէք . Տէֆթէրտէ	Գարիսլ . Եաղըն :
եաղմադ :	Գարիսլէն . Եաղընտա :
Գանի . Գանասաթ էտիճի :	Գըթա . Փարշա , ճիւղ :
Գապղ էթմէք . Ալմադ :	Գըլէթ . Աղլղ :
Աղմադ :	Գուզվէտէն Ֆիլիւ չըգար-
Գասիլ . Միւմքին :	մադ . Ելի մէյտանա
Գասր . Քէօք :	չըգարմադ . եախմադ :
Գասրը եէտ էթմէք . Էլ	Գուտուճ . Կէլմէ :
չէքմէք , վաղ կէչմէք :	Գուտրէթեասլ . Կիւճի օ-
Գատր չինաս . Գատր տա-	լան , դուզիլէթ սուլան :
նի . Գատր ու հայսի-	Գուրսլիլէթ . Եաղընլղ :
յէթ սիլէն , թանըեան :	Գրասաթ էթմէք . Օղու-
Գարասլէթ . Եաղընլղ :	մադ :

Ե .

Եալէրի . Եարարմ : Եատ էթմէք . Ենմադ :

Ետակեար . Հէտկէ , սէր-	Եէվմ . Կիւն :
կիւզար :	Եէքտիկէր . Պիրի սի-
Եէտ . Էլ .	րինի :
Եէս , իւմիտսիղ :	Եիւմն . Պէրէքէթ :

Զ .

Զահիտ . Փէրհիդքեար ,	Զէսլան . Տիլ , լիտան :
սօֆու :	Զէվաթ . Զաթլար , քիս-
Զահիր . Աշխեար :	սէլէր :
Զահիրէ իխրած օլ' . Մէյ-	Զէվճ . Գօճա :
տանա չըզմադ :	Զէվճէ . Գարը :
Զամին . Քէֆիլ :	Զէվի . Սահիպլէր :
Զամմ էթմէք . Գաթմադ ,	Զիյսլ , զիյվէր . Զլյնէթ ,
արթըրմադ :	տիւզկիւն :
Զայիլ օլ' . Թիւքէնմէք ,	Զլյր . Ալթ .
ղայսլ վէ եօզ օլմադ :	Զինտէկեանի . Ճանլըլդ ,
Զատէ . Տօղմուչ օլան , օ-	հակաթ :
ղուլ :	Զի շէրէֆ . Շէրէֆ սա-
Զարուրէթ . Ֆագըրլըդ :	հիպի .
Զարֆընտա , իչինտէ :	Զիւլալ . Սաֆի . թէմիզ :
Զէվիլ . Ալչադ , խօր օլան :	Զիւքիւր . Էրքէկ :
Զէխայիր . Զախրէլէր , տէր	Զիքր էթմէք . Անմադ :
անպար օլունան շէյլէր :	Զուլմէթկէտէ . Գարան-
Զէյլ . Ուճ , սօն . մէքթու-	լըդ եէր :
սլուն ախէրինտէ իլա-	Զուհուր էթմէք . Մէյ-
վէսի :	տանա կէլմէք :

Է .

Էազզ . Զխյատէ ազիզ ,	Էնխմիցէ . Փարմազ ուճ .
մագպուլ :	լարը :
Էզ . Տէն :	Էնճիւմէն . Մէճլիս , ճէ-
Էզմանն . Զէմանլէր :	միէթ :
Էզ սէրինէվ . Եէնի պաշ-	Էնսէպ . Զխյատէ միւնա-
տան :	սիպ :
Էլան . Շխմտի պու վազթ :	Էնվա . Տիւրլու տիւրլու :
Էլ Էէվմ . Պու կլան , պու	Էնվէր . Զխյատէ զխյալը ,
գէմանն :	վէ այաընլը :
Էլէէք . Զխյատէ լայը :	Էնտազ . Աթըճը :
Էլէմ . Քէտէր , ազըր :	Էնտամ . Պոյ :
Էլթաֆ . Լութֆլար , Քէ-	Էլխաս . Քիչիլէր :
րէմլէր :	Էլֆազ . Մէրհամէթլէր ,
Էլպիսէ . Բուպալար :	չէֆզաթլար :
Էլքինէ . Լխանլար :	Էսամի . Խամլէր :
Էհլի ըրզ . Նամուս , ըրզ	Էսէր . Նշան : Թարիս .
սահիպի :	պէրկիւզար թութու-
Էհլիյէթ . մէհարէթ , վի-	լաճազ նէսնէ :
յազաթ :	Էսմանն . Պէհալար , ֆի-
Էճսամ . Ճիսմլէր (մարմինք) :	յաթլար :
Էճր . Միւքեաֆաթ :	Էսնա . վազթ , Զէմանն :
Էմէլ . Արզու :	Էսնիյէ . Սէնպլէր , մէտհլէր
Էմվալ . Մալար :	Էսպազ . Մէսլէպլէր :
Էմլաք . Միլըլէր :	Էփզաթ . վազթլար :
Էյամ . կիւնլէր :	Էփսաֆ . վասֆլար , պը-
Էյմանն . Եէմինլէր :	ֆէթլէր :

Էտիպ . Էտէպլի :
 Էրզադ . Կէջինէճէք վէ-
 սիւնէր . րըզզար :
 Էրզան . Լայրդ . միւնա-
 սիպ :
 Էրհամ . Զիյատէ մէրհա-
 մէթի :
 Էրպասպ . Սահիպէր :
 Էքիտէն . Գավիէն :
 Էքսէր . Քէտիր . չօզ :
 Էքտար . Քէտէրէր :

Էքրէմ . Զիյատէ քէրէմ
 էտիճի :
 Էֆգէր . Զիյատէ Ֆազրր :
 Էֆղուն . Զօզ . զիյատէ :
 Էֆիսէմ . Զիյատէ Ֆախիս :
 ուլու :
 Էֆսէր . Փատրիաչ թամը :
 Էֆքեար . Ֆիքրիւր :
 Էօհտէ . Նազարէթ վէ մէ-
 մուրիյէթ հուտուտու :
 քէֆալէթ :

Ը .

Ըզթըրասպ . Զարգանըշ .
 քէտէր . էզյէթ :

Ըֆֆէթ . Փէրհիդքեար-
 ւը :

Թ .

Թաաթի էթմէք . Պիրպի-
 րինէ վէրմէք :
 Թագէթֆէրսա . Կիւճ ու
 զուվվէթի քէսիլիշ :
 Թագպիլ էթ'' . Էօյիմէք :
 Թագսիմ էթ'' . Փարէ փա-
 րէ էթմէք . պէօլմէք .
 տաղըթմաղ :
 Թագտիմ էթմէք . Էօնէ
 կէջիրմէք . էօնէ դօ-
 մաղ :

Թագտիր էթմէք . Օլա-
 ճազ շէյլէրի Սլաչ թա-
 րափընտան էվվլլտէն
 թայեխն էթմէք : Գատր
 ու գըյմէթի թանըմազ :
 Թագրիպ . Ֆիւրսաթ . Էօլէ
 Թաղիմ էթ'' . Պէօյիւք սա-
 յըպ հիւրմէթ էթմէք :
 Թաղիյէթ . Միւսիպէթէ-
 տիւլէնի սասլէ նասի-
 հաթ էթմէք :

Թաղմիներաթ. Էօտէնէն դա.
րարլար :

Թալէպէ . Շակիրտ :

Թալթիֆ էթմէք . Հիւսնիւ
մուամէլէ , վէ խաթ .
ընը օխշամագ :

Թալի . Պախթ , տօղան
(կիւնէչ) :

Թալիպ օլ'' . Իսթէմէք :

Թալիպուէն . Շակիրտան :
խաթէյիճիլէր :

Թախլլիյէ էթ'' . Պօշ պը-
րագմագ :

Թահթ . Ալթ :

Թահսիլ էթ'' . Էտինմէք ,
Էօյրէնմէք :

Թահսին էթ'' . Պէյէնմէք ,
կիւզէլ կէօրմէք :

Թահվիլ . Տէյիշտիրմէք ,
չէվիրմէք : Ազչէ սէ-
նէտի :

Թահրիր էթ'' . Եագմագ :

Թահրիրէն . Եագը լիլէ .
մէքթուպլէ :

Թահրիք էթ'' . Գընլլտաթ .
մագ : Ազտըրմագ :

Թահտիտ էթ'' . Սընօր դօ-
մագ :

Թահիլ էթ'' . Աճէլէ էթ-
մէք :

Թահիր . Թիւճճար :

Թայեին էթ'' . Պէլի էթ-
մէք , մախաուս Կըրմագ :

Թայիան . Իթաաթ էտէ-
րէք :

Թանզիմ էթմէք . Սըրայա
գօմագ :

Թապ էթ'' . Պաամագ :

Թապան . Չիեալը փար-
լագ :

Թապիպ . Հէքիմ :

Թասհիհի միզաճ էթ'' . Քէյ-
ֆինի տիւզմէք , քէյֆ-
սիզլիքտէն գուրթուլ-
մագ :

Թաստի էթմէք . Պաշ ա-
ղըրթմագ , սըզընթը
վէրմէք :

Թապիլ . ուզուէն :

Թատատ էթ'' . Սայմագ :

Թարապլէթ . Թագէլիք :

Թարաֆէյն . Իքիթարաֆ :

Թարի օլ'' . Անսըղըն մէյ-
տանա չըգմագ . մէվ-

ճուտ ու հաղըր օլմագ :

Թարիգ . Եօլ :

Թաալիւզ. Խըսըսըզ, եա-
զընըզ :

Թարա էթ". Սիւրուս եր-
րազ էթմէք. գօլմազ :

Թաթսիլ էթ". Ուղուհնա,
վէ էթրաթիլընս սէյան
էթմէք :

Թէայեիւչ էթ". Աէչիսմէք,
Թէգատտէս. Աղիղ փաք
օլան :

Թէգայեիւտ էթ". Արթ-
մազ :

Թէգեիւն էթմէք. Տօնաթ-
մազ, գլիյնէթ վէրմէք :

Թէգեիւտ էթ". Արթըրմազ :

Թէգէքքիւր էթմէք. Խա-
թըրա կէթիւրմէք :

Թէգքեար էթ". Անար-
մազ, գիքր էթմէք :

Թէէիւր էթմէք. Աէճիթ-
տիւրմէք, սօնրայա սը-
րազմազ :

Թէէհիւլ էթ". Էզլէնմէք :

Թէէսիս էթ". Թէմէլ գօ-
մազ, եալմազ :

Թէէսիւթ էթ". Գօրգուս
քէտէր էթմէք. Ղամ
չէքմէք :

Թէլիւս էթ". Աղըզ էօի-
մէք :

Թէհնգգուզ էթ". Սահիհ
օլտուղու վէ հաղըզէ-
թի մէյտանա չըզմազ :
Թէհամիւլ էթմէք. Սալր
էթմէք :

Թէհասիւր. Հասրէթ չէք-
մէքիք :

Թէհզիզ էթմէք. Գըմը-
տաթմազ, օյնաթմազ :

Թէհնիյէթ. Ինչալահ էյի
օլուր տէյի սիլրինէ
տուտ էթմէք :

Թէճարիս. Թէճրիսէլէր :

Թէճլիզ էթ". Բուխաթ-
վէրմէք, էօթէ կէչիւ-
մէք :

Թէճտիտ էթմէք. Եէնի-
լէթմէք :

Թէմաշա էթ". Սէյր էթ-
մէք :

Թէմատի. Ուղամա :

Թէմէյեիւզ. Սայիրլէրտէն
այրըլմազ. Փարզըլ օլ-
մազ :

Թէմէնի էթ". Բէճա էթ-
մէք, եալվարմազ :

Թէ՛մհրէր էթ՛մէք. Մէ՛օհրէր-
լէ՛մէք :

Թէ՛մսիլ էթ՛. Միսլինի ետսի-
մադ. քիթ ապ պատմադ :

Թէ՛մտիտ էթ՛. Ուղաթ-
մադ :

Թէ՛նէզզուհ էթ՛մէք. Ֆէ-
րահլամադ իշիւն սէյրէ
չրդ. մադ :

Թէ՛նվիր էթ՛. Նուրլաթ-
մադ :

Թէ՛նարիւսթի. Վիւճուտ
սաղլըղը :

Թէ՛նֆիյզ էթ՛. Հիւքմ ու
ֆէրմանընը իճրա էթ-
տիրմէք :

Թէ՛չէրրիւֆ էթ՛. Շէրէֆէ
նայիլ օլմադ :

Թէ՛չէպպիւս էթ՛. Էլ իլէ
եափըչըս սալը վէրմէ-
մէք. գափի նիյէթ իլէ
իշէ պաշլամադ :

Թէ՛չմիրի սաղը զայրէթ
էթ՛. Պաճադ վէ փա-
չաարնը սըվայըս իշէ
հաղըր օլմադ :

Թէ՛չվիզ էթ՛. Խաթէք վէր-
մէք. զայրէթ վէրմէք :

Թէ՛չրիֆ էթ՛մէք. Շէրէֆէ
նայիլ էյլէմէք :

Թէ՛պաա. Թապլիլէր. հիւքմ
ալթընտա օլան :

Թէ՛պայի. Թապլիաթլար:
Թէ՛պէյէիւն էթ՛. Պէյան

վէ աշիքեար էթ՛մէք:
Թէ՛պիտ էթ՛մէք. Ուղաղա

դ օլմադ :

Թէ՛պլիղ էթ՛. Ուլաշարը-
մադ. իրիշտիրմէք :

Թէ՛պճիլ էթ՛մէք. Պէօյիւք
սայմադ :

Թէ՛պչիր էթ՛. Միւթտէ-
լէմէք :

Թէ՛սահիւս էթ՛. Թարաֆի
չրդ. մադ. սահապէթլիք
էթ՛մէք :

Թէ՛սատիւֆ էթ՛. Բասթ
կէլմէք :

Թէ՛սարրիւֆ էթ՛. Սահիւս
վէ մալիք օլմադ :

Թէ՛սէիր էթ՛. Նօլլամադ:
Թէ՛սթիր էթ՛մէք. Մաթըր

սաթըր ետղմադ :

Թէ՛սլիյէ էթ՛մէք. Խաթըրը
նը ետփմադ. Թէ՛սէլի
էթ՛մէք :

Թէ սհիւլ էթ". Գօլայլաթ -
մազ :

Թէ սհիւլաթ. Գօլայլըդ :

Թէ սվիյէ էթ". Տիւղ գըլ-
մազ. միւշքիւ մէսէլէյի
սըրասընա գօմազ :

Թէ վարիս . Թարիիսլըր .
հիքեայէլըր :

Թէ վզըֆ էթ մէք . Ալը-
գօմազ :

Թէ վէճճիւհ . Իհսան . Իլ-
թիֆաթ :

Թէ վղի էթ մէք . Տաղըթ -
մազ :

Թէ վճիհ էթ". Կէօնտէր -
մէք . լայըդ գըլմազ .
պիրեանա տօղրուլթ -
մազ, իհսան էթ մէք :

Թէ վտի էթ մէք . Թէ սլիմ
էթ մէք :

Թէ վքիլ էթ մէք . Վէքիլ
էթ մէք :

Թէ վֆիդաթ . Ռւյմադըդ,
բասթ կէթիլմէ :

Թէ տալի . Տէվա . Իլաճ
էթ մէք :

Թէ տէրրիւս էթ մէք . Տէրա
ալմազ :

Թէ տիյէ էթ". Պօրճուսու
էօտէմէք :

Թէ տրիճ էթ մէք . Տէրէճէ
տէրէճէ հարաքէթ էթ -
տիրմէք :

Թէ տրիս էթ". Տէրս վէր -
մէք :

Թէր . Թաղէ :

Թէրագդը էթ մէք . Սըթ -
մազ, իլըրի կիթ մէք :

Թէրախի . Իշտէ կէվէք
տալրանմազըդ :

Թէրգիմ էթ". Եաղմազ,
բաղամլամազ :

Թէրէնիւմ . Նաղմէ, ա -
հէնի :

Թէրէտտիւտ էթ մէք . Պիր
շէյէ գարար վէրէմէ -
յիս շիւսկէտէ գալ -
մազ :

Թէրհին էթ". Բէհին գօ -
մազ :

Թէրէթթիւս էթ". Վու -
գու պուլմազ, հուսու -
լա կէլմէք, գուհուր
էթ մէք :

Թէրսիմ էթ". Չըղմազ,
րէամ էթ մէք :

Թէրք էթմէք Պրազմադ :	Թէֆսիր էթ" . Մանասը-
Թէքեասիր էթ" . Գայտ-	նը աչմադ :
սըղ տալրանմադ :	Թըզսլ . Հէքիսիք :
Թէքէվիւն էթ" . Վար օլ-	Թըֆլ . Քիւչիւք չօճուդ :
մադ , վիւճուտէ կէլմէք :	Թըրադ . Զլյնէթլէնալ-
Թէքրիս էթ" . Հիւրմէթ	րիճի :
վէ իքրամ էթմէք :	Թիսեար էթ" . Կէօնտէլ-
Թէֆէվլու էթ" . Սէօյլէ-	մէք :
մէք :	

Ի .

Իստէ էթ" . Կէրի վէրմէք ,	Իզզ , Իզզէթ . Ազիդ չէ-
կէրի կէօնտէրմէք :	րիֆ , միւթէսէր :
Իզամէթ էթ" . Տուրմադ ,	Իզհար էթմէք , կէօսթէր-
գալմադ , իսքեան էթ-	մէք :
մէք :	Իզպար էթ" . Եաղմադ ,
Իզթիտար . Գուտրէթ ,	գայտ էթմէք :
թագէթ :	Իզտիւտ էթ" . Արթմադ ,
Իզթիրան . Եազըն կէլ-	զլյատէլէմէք :
մէքլիք :	Իթա էթ" . Վէրմէք :
Իզտամ էթմէք . Տէվամ	Իթեան էթ . Վիւսուլ վի-
իւզրէ մէչլուլ օլմադ ,	րուտ , իրատ վէ թագ-
զայրէթ էթմէք :	րիւր էթմէք :
Իեալ . Պիր ատէմին սէս-	Իթթիլսադ էթ" . Էտին-
լէտլիքիքիմսէլէր , գարը	մէք , իէյտա էթմէք :
չօլուդ չօճուդ :	Իթթիլա էթմէք . Թապի-
Իզադ . Հիւրմէթ :	օլմադ , էմր ալթընաս

օլմագ, արդասընտան
կիթմէք :

Իթթիսալ էթ". Պիթիշ-
տիրմէք :

Իթիդատ էթմէք. Ինան-
մագ :

Իթիզար էթմէք. Էօզր վէ
պէհանէ իյրատ էտլալ
գուսուրունուն ափվը-
նը տիլէմէք :

Իթիլա էթ". Նիւքսէլմէք,
ալի օլմագ :

Իթիրաֆ էթմէք. Հազզը
թէսլլամ վէ իդրար էթ-
մէք :

Իլահի. Սլլահա մէնսուպ:
Իլդա էթմէք. Պրադմագ,
գօմագ :

Իլթիզամ էթ". Քէնտլյէ
լալլամ գըլմագ, իւզէ-
րինէ ալմագ :

Իլթիմաս էթ". Քալէպ վէ
րէնա էթմէք :

Իլթիճա էթ". Արդըմագ:
Իլլէթ. Մարագ խասթա-
լը :

Իլհագ էթ". Գաթմագ,
իլալէ էթմէք :

Իսթար էթ". Խաթրընա
տիւշիւրմէք :

Իսթիեար էթ". Սէշմէք:
Իսթիսաս. Մախսուս օլ-
մագ, պիլիինէ թիւլլյէն
պէնտէ օլմագ :

Իսլաս. Փաք, էիւրէքտէն
տօսթլուգ :

Իսլաս էթ". Գուրթար-
մագ :

Իսսղար էթմէք. Խասլէր
վէրմէք :

Իսրաճ էթ. Չըդարմագ:
Ինգալ էթ". Խասմէ հալ-
իւղրէ իւսթէ չըդմագ:

Ինթիեաճ. Հաճէթ, միւհ-
թաճլլուգ :

Ինթիմամ էթմէք. Տըդ-
գաթլէ իչէմէք :

Ինթիրամ էթ". Հիւրմէթ
էթմէք :

Ինմալ էթ". Պօչլամագ,
պաղմամագ, թէրքէթ-
մէք :

Ինտա էթ". Հէտլյէ էթ-
մէք. պախը էթմէք :

Իճապէթ էթ". Սուալինէ
ճկվասլ վէրմէք, պիւ-

- րինէ նիեազընը գաւ
պուլ էթտիրմէք :
- իճար էթմէք . Քիրայա
վէրմէք :
- իճթխմա . թօսիլանմազ :
- իճթխար էթ'' . Ճէսարէթ
էթմէք :
- իճթիրա . Ճէսարէթ :
- իճլալ . Ուլուլուզ :
- իմթիզաճ էթ'' . Ույմազ .
թապիյաթա վէ վիւ
ճուտա էյի կէլմէք :
- իմթինա էթմէք . Աէրի
տուրմազ . Շէքինմէք :
- իմթիսալ էթ'' . Միւվաւ
Ֆէգէթ էթմէք :
- իմրար էթմէք . Աէչիր
մէք :
- իմքեան . Միւմքին :
- իյմա էթմէք . Իչարէթլէ
անլաթմազ . Իչարէթ
էթմէք :
- իյռու իչրէթ էթմէք . Նէ
մէք իչմէք . ճիւնպիւշ,
գէվգ ու սէֆա էթմէք :
- իյսալ էթմէք . Իրիչտիր
մէք . ուլաչտրմազ :
- իյֆա էթմէք . Էօտմէք :
- ինաեաթ . Ինայէթլէր ,
էյլլէր :
- ինգըլապ օլ'' . Տէօնմէք ,
պաշգա տիւրլու տէօն
մէք :
- ինթիզալ էթ'' . Նէրտէն
էէրէ կէօջմէք :
- ինթիզար էթ'' . Աէօգէթ
լէմէք :
- ինթիմա . Նիսպէթ , աւ
լազա :
- ինթիսապ էթ'' . Տայրէ վէ
մայէթէ կիրմէք :
- ինհա էթ'' . Անլաթմազ ,
խապէր վէրմէք :
- ինհիտամ . Երգըլմազ :
- ինչա էթմէք . Եաիմազ ,
պինա եաիմազ :
- ինպա էթմէք . Խապէր
վէրմէք :
- ինպիսաթ . Եայըլմազ ,
մէսրուր օլմազ :
- ինսիլապէթ . Սօյուլմազ ,
չրգարըլմազ . Ինքեար
օլունմազ :
- ինտ . Եան :
- ինֆազ էթ'' . Էմրինի իճ
րա էթտիրմէք :

Ինճիսաւ էթ՞. Այլբմադ,
Իշիղաւ էթ՞. Իշի կիւ-
ճիւ օլմադ :
Իշիմաւ էթ՞. Հալի օլ-
մադ, սարլըպ էօր-
թիւնմէք,
Իշիբրա էթմէք. Սաթըն
ալմադ :
Իպղաւ էթմէք. Տայիմա
դուլանմադ :
Իպթաւ էթմէք. Պօշ, պա-
թըլ գըլմադ :
Իպթիհաճ. Սէվինճ :
Իպթիտար. Պաշլամադ,
միւպատերէթ էթմէք :
Իարճաւ. Թաղիմ, թէշիթի:
Իպրա էթմէք. Տէրտ ու
միւսիպէթտէն աղատ
էթմէք, ալըպ զէրէ-
ճէյի գալմամադ :
Իպրաղ էթմէք. Կէօս-
թէրմէք :
Իսաֆ էթ՞. Իշինի պի-
թիբմէք, մաթլուպու-
նու զէրմէք :
Իսգաթ էթ՞. Տիւշիբմէք :
Իսթար էթ՞. Եսղմադ,
սաթըրլամադ :

Իսթիղամէթ. Տօղրու-
լուգ :
Իսթիղբաղ. Էօմիւնճ աղ-
ճէ :
Իսթիղան էթ՞. Իղնիս-
թէմէք :
Իսթիթատէթ. Կիւճ, գուտ-
րէթ :
Իսթիղամ էթ՞. Կուղու-
մունու թալէպ էթմէք,
իւղէրինէ ալմադ :
Իսթիսլաս. Գուրթուլ-
մասընը իսթէմէք :
Իսթիսպար. Թապէր ալ-
մադ :
Իսթիստամ էթ՞. Խըտ-
մէթտէ գուլանըլմա-
սընը իսթէմէք :
Իսթիհալէ. Միւմքին օլ-
մամադ :
Իսթիհաղ. Լիյագաթ,
զէ հաղգընը իսթէ-
մէք :
Իսթիհար էթ՞. Հուղու-
րա տալէթ էթմէք :
Իսթիհսաւ էթ՞. Հուտու-
լա կէթիբմէք, թահ-
սիլ էթմէք :

Խոթիճար էթ". Քիրայա
ալմադ :

Խոթինաֆ. Պաչլանա :

Խոթիչմամ էթ". Գօդլա-
մադ :

Խոթիպղա էթմէք. Խաղա
էթմէք, տայխմ գլլ-
մադ :

Խոթիպըար էթմէք. Միւժ-
աէ վէրմէք :

Խոթիտա էթմէք. Տամէթ
էթմէք, բէամէն խ-
թէմէք :

Խոթիտատ. Զէքեա, ֆի-
րասէթ :

Խոթիտանէ էթմէք. Պօրճ
էտինմէք :

Խոթիրահաթ էթմէք. Բա-
հաթլանմադ :

Խոթիրհամ էթ". Մէրհա-
մէթ էթմէսինի խոթէ-
մէք :

Խոթիքնահ էթ". Քիւնհի-
նէ վարմադ, վադըֆ
օլմադ :

Խոթիֆատէ էթմէք. Զայ-
աէլէնմէք, գաղանմադ,
անլանադ :

Խոթիֆար էթմէք. Սօր-
մադ :

Խոզա էթ". Տէյնէմէք :

Խամէթլու. Այրստան սա-
գընան :

Խանատ էթմէք. Պիր քէ-
լամը վէ խապէրի պի-
րինէ ազլ ու նիսպէթ
էթմէք :

Խապալ էթ". Աէօնտէրմէք :

Խարա էթ". Աէօնտէրմէք,
եէօրութմէք :

Խարեան էթ". Օթուրմադ,
սաքին օլմադ :

Խտամ էթ". Եօդ էթմէք,
վուճուտունու գալ-
արբմադ :

Խտխալ էթ". Իչէրի գօ-
մադ, կիրտիրմէք :

Խրատէ. Էմր :

Խրթիղա. Բաղի :

Խրթիհալ էթ". Աէօնտէթ-
մէք, էօլմէք :

Խրսալ էթ". Աէօնտէրմէք,
Խրսալաթ. Աէօնտէրիլն

Շէյլէր :

Խրսա, Խրսիլէթ. Մէրա-
սէ միւթէալլիք օլան :

իրֆան. Պիլիչ, պիլիլիճ :	Իքթիսասպ էթմէք . Քէսպ
Իւլէա. Զլյատէ Եււքսէք	էթմէք, գազանմադ :
օլան, ալա :	Իքթիֆա էթմէք. Էլվէրիւր
Իւլէմա. Սլիմէր, պիլի-	տէմէք :
ճիլէր :	Իքմալ էթ". Պիթիրմէք,
Իւլոււմ. Իլիլէր :	Իֆթար. Օրուճ պօզմադ :
Իւմէմ. Փէյզամպէր գամմ-	Իֆթիգար օլ". Ֆազըր-
լէրի :	լըղա տիւշմէք :
Իւնաս. Գարըլար, տիշի-	Իֆթիխար էթմէք. Ռւլու-
լէր :	լուգ էտինմէք :
Իւնայէթ էթմէք. Սլըշըպ	Իֆթիրադ էթ". Պիրպի-
վանչի օլմամադ, մու-	րինտէն այրըլմադ :
հասպէթ էթմէք :	Իֆրադ էթ". Սլըրթմադ :
Իւսլուպ. Թարգ :	Իֆրաթ. Չօգ, դիյատէ :

Լ.

Լաւ. Գըյմէթի գըրմըլը	Լէյթէ վէ լէսլէ. Պէլթի,
պիր նէվթաշ, վէ ^ք գըր-	պադալըմ, ինչալան :
մըլը օլան շէյլէրէ քի-	Լէյլէն . Կէճէլէյին :
նայէ տիր, մէսէլա գան	Լէպ . Տուտադ, քէնար :
պատէ, տըմադ . կիւ-	Լէվաղիմ . Լաղըմ օլան
նէշ, կիւլ կիպի :	շէյլէր :
Լատէն. Գօղուլու Եադ :	Լէվաիհ . Սշիքեար օլան
Լէմ Եէգէլ. Զէվալ պուլ-	նէսնէլէր :
մայըպ տայիմ օլան,	Լէֆիլէն. Զարֆ իչինտէ,
(Սլաւ) :	պէրասպէր սարարադ :

ԼիէճԼ . Իջիւն :	էնկին թարափը , վէ
Լիւղում . Լաղըմ , իղ-	փէք զալապալըդ օլան
թիղա :	ճէմիէթ :
Լիւճճա , Տէնիղին փէք	Լութֆ . Քէրէմ , էլլիք :

Խ .

Խաթա . Գուսուր , եան-	Խիթամ էթմէք . Թէքմիլ
ԼԵՂԼԷ :	թէմամ էթմէք :
Խաթթ . Չըղլը , եաղը ,	Խիթասլ էթմէք . Լագըր-
մէքթուսլ , Ֆէրման :	աըսընը պիրինէ , վէ
Խալի . Պօշ :	եա պաղը թիմէսնէյէ
Խալիղ . Եարատան :	թախսիս էթմէք :
Խահիշ . Խօթէկ :	Խիլաֆ . Գարըն , եալան :
Խամէ . Գալէմ :	Խիւտա . Սլլահ :
Խանէ . Էլ :	Խիւտալէնտ . Մալլիք , սա-
Խաք . Թօփրաղ :	հիսլ :
Խաքխիայ . Աեաղ թօփ-	Խուլուս . Խալիս տօսթ-
րաղը :	լուգ :
Խոտալ . Խուլար :	Խուլուսիլ . Խալիս տօսթ :
Խոտիվ . Էֆէնտի , վէղիր ,	Խուսրէվանէ . Փատիշահս
սահիսլ :	լայրղ :

Կ .

Կիրիթիթ էթմէք . Թութ-	օլան , էսիր օլան :
մաղ :	Կիւղէլթէ , Կէչմիշ , Փայիղ :
Կիրիթիթար . Թութուլուշ	Կիւղէր էթմէք , Կէչմէք :

Կիւրջէն սէրայ. Պաղչէ ի-	Կիււլահ. Շահիա :
շինտի օլան սէրայ :	Կիւրուհ. Ճէմիաթ, թա-
Կիւլպին. Կիւլ աղածը:	յիֆէ, պէօլիւկ :

Հ .

Հագըղաթէն. Հագըղէթ	Հայ. Սաղ : տիրի :
վէ վաղը օլան հալ	Հայը լաեէմութ. Էօլիւմ-
իւղըէ :	տէն ազատ օլան: (Սի-
Հատեաթ. Ճանյըլըդ, սաղ-	լահ):
լըդ հալի :	Հաչմէթլու. Գօմէու դայ-
Հալ. Շիմտիքի գէման :	րէթի չէքէր օլան :
Հալաթ. Հալէր (հանգա-	Հասպէ. Տանէ :
մանք):	Հասէպ. Իգթիզասը իւզ-
Հալալէթ. Թաթլըլըդ :	րէ :
Համէ. Պաչ:	Հասրէթքէչ. Հասրէթ չէ-
Համիլ. Թաչըլըպ, կէօ-	քէն :
թիւրիւճիւ :	Հասպ. Իգթիզա լիւզումի:
Համիտէթիւլ խրասալ. Կիւ-	Հավի. Թօօլլայըճը, վէ
ղէլ վէ ճէմիլխույ :	պիրիքտիրիճի, քէնտի-
Համտէն սիւմմէ համտէն	սի իչինէ ալմըլ օլան:
Չօդ շիւքիւրլէր օլուն:	Հատայիգ. Պաղչէլէր :
Համիյէթ. Ղայրէթ վէ	պաղլար :
նամուսունտան նաչի	Հատիգա. Պաղչէ:
պիր նէսնէտէն աբ էթ-	Հարիգ. Եանյըն:
մէք, ութանմադ վէ	Հէմիչէ. Տայիմա:
գըղմադ :	Հէմէրէ. Գըղ դարտաչ:

Հէր պար. Հէր քէրրէ:	Հուզար. Հազրտա օլան-
Հէտանա. Հէտլյէլէր.	լար :
Հընթա. Պուղտայ:	Հուզուր. Բահաթ:
Հիճապ էթ". Ութանմազ:	Հուլուլ էթ". Արմէք, կէ-
Հիսէմ. Հիսմէթլէր:	լիպ չաթմազ :
Հին. Ապղթ:	Հուպուր . կէօնիւլ ֆէ-
Հիւցն. Քէտէր, զամ :	բահլըզը:
Հիւմա. Պիր դուչ խմի:	Հուպս . Մուհապսէթ ,
Հիւսն. Աիւզէլլէք:	սէվմէ:
Հուզուգ. Հազլար, մէվ-	Հուտուտ. Սընօրլար:
ճուտ, սապլիթ օլան ,	Հուրր . Քէօլէ օլմայրս
վէ վաճիսլ լաղըմ օլան	քիչիզատէ վէ ազատ օ-
նէսնէ :	լան :

Ղ .

Ղանաթ. Սօնլար, նիհա-	Ղէմնաք. Քէտէրլի:
յէթլէր:	Ղըլման. Քէօլէլէր:
Ղալիզ. Գալըն, դապա:	Ղունուտէ. Ույգուտա օ-
Ղայէ. Սօն, նիհայէթ:	լան :
Ղանիսմէթ . Ղալզատա	Ղուրրէ. Ալըն պիրինճի
տիւչմէնտէն ալընան	կիւնիւ :
մալ :	Ղուֆրան. Ալահ թարա-
Ղասիպ. Զօր իլէ ալըճը:	ֆրնտան ինսանըն կիւ-
Ղատր. Զուլում :	նահընը աֆիլ օլուն-
Ղարիզ. Սույա սօղուլան:	մասը :

Ճ .

ճալիպ . ճէլպ էտիճի, քէն-
տիյէ չէքէն:

ճահ . Մանարպ:

ճամէշույ . Չամաշքր:

ճայ . Եէր, մահալ, մէ-
քեան:

ճայիւ . Լայըդ:

ճանիպ . Թարաֆ:

ճալիտան . Պագը, տա-
յիւ, էօլմէղ օլան:

ճարի . ճէրէեան էտիճի,
աղըճը, վէ մէրի օլուպ
նաս պէյնիհատէ կէշէր
օլան:

ճէլիլ . Ուլու օլան:

ճէլպ էթ" . Քէնտիյէ չէք-
մէք:

ճէհլ . Տիւնեատան խա-
պէրաիպիք, պիր շէյ

պիլմէմէ:

ճէմալ . Կիւզէպիք, եա-
դըըդլըդ:

ճէմիլ . Կիւզէլ, տիլպէր,
էյի:

ճէնան . Եիւրէք, կէօնիւլ
ճան:

ճէնապը Հադ . Սլլահ:

ճէնապը Պարի . Եարա-
տան Սլլահ:

ճէրէեան էթ" . Ազմադ,
չալուք կէշիպ կիթմէք:

ճիհէթ . Եիւզ, եան, թա-
րաֆ:

ճիհան . ճէննէթէր,
պաղշէլէր:

ճիւրօ . Գապահաթ:

ճիւրաթ . Էյիպիլիք, ճէսա-
րէթ:

Մ .

Մա . Իլէ:

Մազամ . Եէր, մանարպ,
րիւթպէ:

Մազարր . Օթուրաճադ

մահալ:

Մազթու . Քէսիլմիլ:

Մազթուլ . Էօլտիւրիւլ-
միւշ:

- Մազտէրէթ . Գուարէթ ,
գուզէթ :
- Մազիրէթ . Էօզր ու սլէ-
հանէյի դապուլ էթ-
մէք :
- Մաղհարիյէթ . նայիլ օլ-
մազլըդ :
- Մաթլէսլ . Խթէնիլէն շէյ,
այաճաղ , մէրամ :
- Մաթլուսլ . Թալէսլ օլուն-
մուշ օլանն :
- Մաթսլաա . Պասմախանէ :
Մալանիհայէ . Սօնսուզ ,
նիհայէթսիզ :
- Մալաքէլամ . Իֆատէ գա-
պուլ էթմէզ :
- Մախթուս . Մէօնիլըլիւ :
- Մախսուս . Օղուլ :
- Մահ . Սյ :
- Մահգա . Եալընըզ , ահ-
ճազ :
- Մահդուզ . Կէօնիլ սէվլին-
միշ օլանն :
- Մահզուն . Քէտէրլի :
- Մահիյէ . Սյլըդ :
- Մահլուլ . Սահիսլի էօլմիւշ
օլուսլ սահիսլիզ դալ-
մըշ օլանն :
- Մահճուսլիյէթ . Ութան-
մազլըդ :
- Մահմէտէթ . Համա սէ-
նա :
- Մահ սլէ մահ . Սյ սլէ այ-
Մահսուսլէն . Հխասլ օ-
լունարազ :
- Մահրուս . Հըֆզ օլունմուշ :
Մահքիւմուն սիհ . Իզգէ-
րինէ հիւքթ օլունմուշ
օլանն :
- Մահֆիլ . Մէճլիս մահա-
լը վէ ճամիլէրտէ ֆու-
տիշահա մախսուս դա-
ֆիլսլի օտա :
- Մահֆուզ . Հըֆզ օլուն-
մուշ , սազլանըլմըշ :
- Մաղտուր . Ղատրլանմըշ ,
գարարլանմըշ օլանն :
- Մամուլունսլիհ . Քէնտի-
սիլէ ամէլ օլունմուշ ,
Եախըլմըշ :
- Մամուր . Խանէ վէ էհա-
լիսի չօզ օլանն :
- Մայիլ . սլիթարաֆա է-
յիլմիշ օլանն , սլիթ շէյէ
մուհապսլէթ էթմիւշ օ-
լանն :

Մանէ վիի, Բուհանի օլան:
Մանգուր. Պաղբըմը:
Մանթուդ. Սէօլէնիլի:
Մանի. Էնկէլ օլան, մէն
էտիճի:
Մասատորդ. Թաստիզ
էտիճի:
Մասուն. հըֆիլ ու սիեաւ
նէթ օլունան:
Մատէլէթ. Զուլում ու
ճէգրանն ազատ օլան
իլ:
Մատէր. Սնա վալիտէ:
Մաբուս. Թէրս, աքսի:
Մաֆիդիզամիր. Աէօնիւլ
տէ մէվճուտ օլան:
Մէալ. Մանա, մէֆհում:
Մէարիֆչինաս. Իբ՛ սաւ
հիպի:
Մէաս. Պիր Շէին տայիւ
մա սըղընտորը վէ դաւ
րար էթտիլի եէր:
Մէարիֆ. Մարիֆէթլէր,
պիլինսիլ օլան Շէլէր:
Մէեամին. Պէրէթէթլէր,
ուղուրլար, վէ սոնու
խայր օլան խուսուս
լար:

Մէլանա. Ֆաղիլէթլէր:
Մէդբուր. Զիբր օլուն
մուչ, անլըմը:
Մէէլուֆ. Ալըբըմը:
Մէէմուլ. Իւմիա օլուն
մուչ, ումուլուր:
Մէթալի. Ելլաթղարըն
տօղոտղու մահալ:
Մէթալիս. Թալէս օլու
նան խուսուսլար, աւ
լաճազ:
Մէլալ. Ճան սըղընթըսը,
ղամ:
Մէլէքէ. Մալիբ օլան նէս
նէ, վէ մէհարէթ, աւ
լըբըլըդ:
Մէլզում. Լաղըմ օլան:
Մէլհուդ. Խաթըրա կէլ
միլ օլան:
Մէհաղըր. Սաղընաճազ
քէյֆիլէթլէր:
Մէհապալէթ. Մուհաս
պէթ, տօթլուդ:
Մէհասին. Աիւդէակըլէր,
կիւդէլ իլէր:
Մէհէլ. Մէօհէթ:
Մէհճուր. Աէրի սլուդըլ
մըլ:

- Մէհտ. Չօճուդ պէշիյի: Մէնուս. Ալըշլայ խւլֆէթ
Մէճղուս. Վէճճի դաթի օլունմուշ:
խւրի մայիւմ օլան: Մէնուս. Նխալէթի օ-
Մէճճանէն. Պատիհէվա: լան, միւթէալլիք:
Մէճմա. Թօթիլանաճադ Մէնապ, Սուլուն եերտէն
եէր: դայնատըլը վունար:
Մէճմէրէ. Պուխուրտան: Մէշէլիթ. Շէյսլիք:
Մէմալլիք. Մէմիէքէթէր: Մէշուն. Տօլու, տօլմուշ
Մէմուք. Քէօլէ: օլան:
Մէմուր. Մէօհիւրլու: Մէշուլ օլ''. Իշ կիւճ իլէ
Մէմուն. Իհսան ու էյ- վադթ կէշիւմէք:
վիլէ նայիլ իլէ սէվինճլի Մէշմուլ. Իհաթա օլու-
օլան: նուս պիւրիւնմիւշ օ-
Մէյլ էթմէք. Պիր թա- լան:
րաֆա էյիլմէք, պիր Մէշութ. Շարթլանմուշ:
նէսնէյէ մուհապլէթ Մէշուհ. Շէրհ վերիլմիւշ:
էթմէք: Մէպալիշ. Մէպաղար,
ազէ մըդտարլարը:
Մէյուս. Իմիտսիդ: Մէպուլ. Սարֆ խարճ օ-
Մէն էթ''. Պրադմամադ: լունմուշ:
Մէնասիպ. Մանաղլար: Մէպուլ. Ազէնին մըդ-
Մէնդէպլէթ. Ֆաղու հիւ- տարը:
նէրտէն պահս էտէն Մէսալիհ. Մասլահաթլար,
հիքեայէ: իլէր:
Մէնդիլ. Գօնադ եերի, էվ Մէսալիք. Եօլար, միւ-
խանէ: լէքէր:
Մէննան. Աթա ու իհսան Մէսայի. Ղայրէթէր:
էտիճի: (Ալլահ) Մէսատէթ. Սաստէթէ

սէպէտ օրաճառք խաս-
լէթ :
Մէսարր . Մէվինճլէր :
Մէսաֆէ . Եւրազլը :
Մէսէրրէթ պարչ . Մէվինճ
վէրիճի :
Մէսթուր . Կիլլէնմիչ :
Մէսմու . Իշիտիլմիչ :
Մէսնէտ . Բիւթպէ . մէ-
մուրլյէթ :
Մէսուտ . Միւպարէք :
Մէսրուրլյէթ . Մէվինճ :
Մէվէլ . Եէր :
Մէվզուֆ . Վազրֆ օղուն-
մուչ , պիլլինմիչ :
Մէվէտաթ . Մուհասպ-
պէթ :
Մէվզու . Գօնուլմուչ :
Մէվճուտ . Վար օլան :
Մէվսոււմ . Պիր իշարէթ
վէ ալամէթ իլէ թանը-
լըր օլան :
Մէվրուտ . Կէլմիչ :
Մէվֆուր . Չօք :
Մէտար . Վէսիլէ , սէպէտ :
Մէտէտկեաճ . Եարալմ
պէքլէնէճէք Եէր :
Մէտրէսէնիլին . Մէտրէ-

սէտէ օթուրան :
Մէրա . Չայրըլար , օթ-
լաք Եէրլէր :
Մէրաթիս . Մէրթէպէլէր :
Մէրաճիս . Մէրճամէթլէր :
Մէրասիս . Ատէթլէր , շիյ-
վէլէր :
Մէրզի . Պէյէնիլմիչ , մապ-
պուլ :
Մէրճամէթէն . Աճըյա-
րաք :
Մէրճոււմ . Բաճմէթլի :
Մէրզուպ . Կիւզէլ , խօչ ,
բազպէթլի :
Մէրճու . Բէճա ու նի-
Եազլէ մէմուլ օլան :
Մէրպութ . Պաղլը :
Մէրտումէքի շէշմ . Կէօք
պէպէյի :
Մէրքուլ . Մըխլանմըլ ,
Եէրլէնմիչ :
Մէքեաթիս . Մէքթէպ-
լէր :
Մէքեարիս . Քէրէմլէր ,
իզզէթ ու շէրէֆէ սէ-
պէտ օլաճառք խույ վէ
իլլէր :
Մէքին . Մաքին , օթուրան :

Մէքիւլաթ. Եէյէճէք շէյ-
լէր :

Մէֆարդ . Պաշ թէփէ-
սինին օրթաք :

Մէֆթուր . Թապիաթա
փար օլան, Էարատըլը :

Մէֆիսէրէթ . Ուլուլուք .
թապիս :

Մէֆրուդ . Ֆարդ վէ վա-
ճիպ գըլընմը :

Մըրա . Պիր սէյթին իքի
գըսմըն հէր սիրի :

Միհմաննիւվադ, Միւսա-
ֆիրէ իքրամ էտէր օ-
լան :

Միհնէթ . Տէրտ, սէլա :

Միհր, Վիւնէշ, տօթլուգ,
մուհասպլէթ :

Մլըր . Պէյ :

Մլըրի միրան, Պէյլէր սէյի :

Մին էլգատիս, Էվիլէրտէն :

Մին զայրը հատտին, Հատ-
տը օլմագըրըն :

Միննէթտար, Իհսանէլա-
յուգ, մէսրուր :

Մինվալ, Թարդ, վէչհ,
թարիդ :

Միւզտատ, Զիյատէ :

Միւէյեիտ . Պուվիլէթ ու
մէթանէթ վէրիճի :

Միւէսիր, Թէէսիր էտի-
ճի, էսէր վէ նըշանէ
պըրադըճը, պիր նէս-
նէ իշինէ իշիյիճի :

Միւէքքիտ, Թէէքիտ էտի-
ճի, գուվիլէթ վէրիճի :

Միւթալէտ, Թէֆէքքիւր,
տիւշիւնմէ :

Միւթատ, Ատէթ էտին-
միշ :

Միւթէալ . Սլլսհըն շան
ու շէրէֆինէ տէլալէթ
էտէն սըֆէթ :

Միւթէտհիտ, Պիր սիրի-
լէ ահտ էտէն, Էիւզ-
րինէ ալան :

Միւթէատտիտ . Վէօնա-
կէօն, չօդ :

Միւթէղամսին . Շամիլ,
հավի օլան, իշինտէ օ-
լան :

Միւթէէսիր, Թէէսիր է-
տիճի, բէտէր վէրիճի :

Միւթէէսիֆ . Քէտէրլի :

Միւթէիալլադ . Էարա-
տըմը, խույ օլմուշ :

Միւթէհադդըդ . Թահդիդ
էտիճի , կէրէէք օլաու .
դունու պէյան էտիճի :

Միւթէհաթթըմ . Վաւ
ճիպ , լաղըմ :

Միւթէմէյեիդ . Սայրը
էրատէն սյրըմը :

Միւթէյեմիլն . Մէյմէ
նէթիլ , պէրէթէթիլ :

Միւթէմէննա . Բէճա օ
լուննու :

Միւթէնէվիլ . Տիւրիւ
տիւրիւ :

Միւթէսարրըֆ . Սահիպ :

Միւթէվէդդըֆ . Պադըս
պէթէյեճի , թապ օ
լան , միւթէպիլ :

Միւթէվէսասթ . Օրթա
տէրէճէ :

Միւթէվէֆա . Էօրթու :

Միւթէրէթթիպ . Թէր
թիպ էտիճի , թէրթիպէ
կիրիպ հասըլ օլան :

Միւթէթէթիլ . Քէթիլ օ
լան :

Միւթթախըդ . Իթթիլադ
էտիճի . աղըս գասըլ
էտիճի :

Միւթթասըլ . Պիթիլը
Միւթթասըֆ . Քէնտի
սինտէ պէրսըթէթմէվ
ճուտ օլան :

Միւթթէհիմ . Թէօհմէթ
լի , գասպահաթլը :

Միւթթէրա . Թէր ու
թադէ :

Միւլաղիմ . Նէսնէտէն սա
լա սյրըմադ օլան :

Միւլթէդէմ . Իլթիլամ օ
լուննու :

Միւլթէդիմ . Իլթիլամ է
տիճի , իւղէրինէ ալան :

Միւլհագաթ . Իլամէ օ
լուննու մահալ :

Միւհթէրէմ . Հիւրմէթիլ
Միւհթէրէդ . Եաննը :

Միւհիմ . Իլթիլալը :

Միւճաղաթ . Ճէղալար
Միւճատէրէթ . Ճէսարէթ :

Միւճէրրէպ . Թէճրիւպէ
լի :

Միւճէրրէտ . Չրսպադ ,
սաֆի , եսըմը :

Միւմանասթ էթ . Մէն
էթմէք , պրադմասադ :

Միւմըա . Իմըալը :

Միւմթէնի. Միւմքին օլմ
մահան :

Միւմթէնի իւթթաղեկըր.
Պօզուլմալը, տէյիլիլ
մէսի միւմքին օլմահան:

Միւնասաֆէթ. Միւսա
վաթ իւզրէ սէ օլմէք:

Միւնասէսէթ. Եազըշ
մաղ. ալազա :

Միւնաֆի. Զըտտ. մու
զայիր :

Միւնդաղի. արտը քէսիլ
միշ, թէքմիլ օլմուշ օ
լան :

Միւնթաղըր. կէօղէտիճի:

Միւնթէգիլ. ինթիդալ
էթմիլ, կէօշմիլ :

Միւնթէխաւ. Մէշիլմիլ:

Միւնթէհա. Սօն, նիհա
յէթ, ուճ :

Միւնխմանէ. Վէլինիմէ
թէ լայըղ օլան :

Միւնտէրիճ. Տէրճ օլուն
մուշ, եաղըլմը :

Միւնքէսէր. Գըրըլմը:

Միւշար. իշարէթ օլուն
մուշ :

Միւշարիւն սիլլպէնան :

Փարմաղլա կէօսթէրի
լիր, մէշուր :

Միւշթէղիլ. օղրաշըպ իշ
իլէ վաղթընը կէշէրի
ճի :

Միւշիր. իշար էտիճի,
սիլլաիրէն:

Միւշյըր. Վէղիրէ լայըղ
րիւթսէ :

Միւշֆիդ. Մէրհամէթի:

Միւսպահի. իթթիխար է
տիճի :

Միւսպաշէրէթ էթ. Պաշ
լամաղ :

Միւսպատէլէ էթ. Տէյիլ
մէք, թրանիա էթմէք:

Միւսլէյեին. Պէյան էալ
ճի :

Միւսլէրհէն. իսպաթ օ
լունմուշ :

Միւսլթէլա օլմաք. կի
րիթթար օլմաղ, տիւշ
մէք :

Միւսասատէ. Բուխասթ:

Միւսաղդաֆաթ. Վաղֆ
կըրատը:

Միւսամէհա. Միւլայի
մէթ, միւսասատէ իլէ

մուսամէլէ կթմէք, տխր
դաթ կթմէմէք :

Միւսամմէմ. Թասմիմ օ
լունմուչ, սահիհէն նի
յէթ օլունմուչ :

Միւսթաղնի. Ասլա միւհ
թամ օլմահան :

Միւսատարդ . Թատիդ
էտիհի :

Միւսարէաթ էթ". Աճէլէ
էթմէք :

Միւսէլլէմ. Մալիւմ թէս
լիմ օլունմուչ :

Միւսթէան . Քէնտիսին
տէն Էարաբմ իսթէ
նիլիր օլան :

Միւսթէգիմ. Տօղրու :

Միւսթէլլիմ. Սէսլէսլ օլան :

Միւսթէճիր. Քիրաճը :

Միւսթէմէնտ . Ֆաղըր ,
ղամնաք :

Միւսթէմէրր. Մէթին օ
լան, տայիմ վէ միւթ
թասըլ օլան :

Միւսթէնթիդ . Սօրուճու,
իսթինթաղ էտիհի :

Միւսթէսլան . Աղբեար
օլան :

Միւսթէվճիսլ . Լայըդ
սէսլէսլ, վէսիլէ :

Միւսթէրհամ . Մէրհու
մէթ իսթէնիլմիլ :

Միւսթէտա . Խսթիտա օ
լունմուչ, իսթէնիլմիլ :

Միւսթաթէթ էթ". Ասըլ
մադսէտի կիլլէմէք նի
յէթիլէ միւտահանա
էթմէք :

Միւսթաղլսլ . Իշէ տայիմ
միւլաղէմէթ էտէն :

Միւսթաթ . Տօսթլուդ :

Միւսթաճէհէ . Եիւղ էրլլէ :

Միւսթասլէթ . Եթիլմէք :

Միւսթաթըդ . Այղուն :

Միւսթաթիթաղըլէթ . Այ
մաղըդ :

Միւտալթ . Իլմճ վէրիս
թիմար էթմէք :

Միւտալլէմէթ էթ". Իդ
տամ էթմէք :

Միւտալլիմ. Տէլամէտիհի
Միւտէրրիա . Տէրս վէ
րիհի, խօճա :

Միւտտէթ . Վաղըթ :
Միւտրիլէ . Զիհն դու
վէթի :

- Միւրասաթ . Քիայէթ վէ
հիւրմէթ էթմէք, կէօ-
դէթմէք :
- Միւրէդդէմ . Բագաման .
մըշ, Կաղըմբըշ :
- Միւրիւզիէթ . Ատէմիէք,
ինսանիցէթ :
- Միւրդ . Գուշ :
- Միւրչիտ . Տողրու Կօլ
կէօսթէրիճի :
- Միւրուր էթ'' . Կէչմէք :
- Միւրեաթէպէ . Մէք-
թուսլաչմա :
- Միւրէմմէլ . Թամ, թէք-
միլ :
- Միւրթէսէպ . Գաղանըլ-
մըշ :
- Միւֆատ . Մանա :
- Միւֆեիդ . Տէօթիւճիւ,
Կաղտըբըճը, շօդ վէ-
րիճի :
- Միւֆթէխիւր . Էօյիւնիւ-
ճիւ :
- Միւֆրէտաթ . Այրը պ-
րը օլան :
- Միքնէթ . Գուզիէթ,
Գուտրէթ :
- Միֆթաճ . Անախթար :
- Մուալլա . Ալի, Եիւճէօ-
լան :
- Մուալլիմ . Խօճա :
- Մուամէլէ էթմէք . Ինսան
ինսան իլէ իշ կէօրմէք :
- Մուայէչէթ . Խօճա կէ-
չինմէ :
- Մուապէնէթ . Եարալմի :
- Մուախսարէն . Սօնրա :
- Մուգայեէտ . Գայտ օ-
լունմուշ :
- Մուգապէլէ էթ'' . Շարթ-
լաչմապ :
- Մուգատտէմ . Էվիլէլ :
- Մուգատտէս . Ազիզ, փաք
օլան :
- Մուգատտէր . Ալլահտան
թայեին օլունմուշ :
- Մուդթէդա . Լաղըմ վէ
վանճիպ :
- Մուդթէտիր Գուտրէթիլի :
- Մուդիմ . Սաքին, օթու-
րան :
- Մուզահէրէթ . Եարալմի
հիմայէթ :
- Մուդթարրու . Եիւրէքչալ-
դանթլալնա տիւչն :
- Մուզիր . Չարարլը :

Մուխալէսէթ . Խալիսիք	Մուխառէնէթ . Տօսթ .
Իլէ կէչինմէ :	Լուդ :
Մուխալէֆէթ . Զըսպըդ :	Մուհաթ . Գուշատըբը :
Մուխթար . Սէչիմիշ , դա-	Մուհալս . Տօսթ :
րար վէրիվիշ :	Մուհասէպաթ . Հխասպ-
Մուխասէմէթ . Տախա վէ	լար , մուհասէպէլէր :
տիւղմէնիլք :	Մուհասին . Էյլիք էտիճի :
Մուխլիս . Խալիս տօսթ :	Մուճաղաթ . Ճէզալար :
Մուխասպէրէ . Խասպէր-	Մուճասէրէթ . Ճէսարէթ :
լէշմէ :	Մուճէրրէտ . Զըպլադ ,
Մուխասասա . Թախտիս վէ	սաֆի , եպընըդ :
թայեին օլունմուշ :	Մուճիս . Մէպէպ :

Ն .

Նազըլ . Կէօթիւրէն : Հիք-	Նամիւթէնահի . Սօնու
եայէ էտէն :	եօդ :
Նազա . Հալըր աղչէ :	Նաշի . Տօլայը :
Նազար . Պազըլ :	Նաչիդ . Պիք նէսնէ տէյ-
Նաթիւվան . Գուվիլէթլի :	մէդ :
Նամ . Խան շէօհրէթ :	Նասադ . Տիւզիլունսիւդ :
Նանահատը . Էօլչիսիւդ	Նասիհէթատէ . Նասիհա-
հատարդ :	թըլ ատէթ էթմիշ :
Նանատուա . Սայըմադ ,	Նասպ էթ" . Իշէ , ման-
հիսասպօրդ :	սըպա դօմադ :
Նամիդաճ . Քէյֆսիդ :	Նէզաքէթ . Նապլըլիք :
Նանտաշ . Պիք իսիմտէ	Նէզա . Եան :
օլան :	Նէճապէթ . Սօյու փար :

Նէճիւզ . Նէսլի վաք :	Նիմէթ . Էյլիք . Իհասն :
Նէմիյզա . Մէքթուպ :	Նիսլան . Գարը թագրսի :
Նէյիր . Փարլազ . զիեալը :	Նիւզէթ . Մէֆա . թէ :
Նէշաթ . Մէվինճ . քէյֆ :	Ֆէրրիւճ :
Նէշաթ էթ'' . Փէյտա օլ :	Նիւնա . Կէօսթէրիճի :
մազ . Լիէրի կէլմէք :	Նիւմուն . Կէօսթէրիճի .
Նէսլ . Ջիւրրիյէթ :	պէնգէր :
Նէվ . Տիւրլու . ճինս :	Նիւմունէ . Էօրնէկ :
Նէվալ . Իհասն . նասիպ :	Նիւվազ . Օխշայըճը :
Նէվպալէ . Թուրֆանտա :	Նիւվազիշ . Օխշամազ :
Նիկեահ . Պաղըլ :	Նիւվիտ . Միւժտէ . խա :
Նիհան օլ . կէօրիւնմէմէք :	յըրլը խապէր :
կէօղտէն զայս օլմազ :	Նուտուս . Տէլիլէր . պիւր :
Նիհատէ . Գօնմուն :	հանդէր :

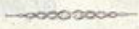

Շ .

Շագգ էթմէք . Նարմազ .	Շաքիր . Շիւքր էպիճի :
այրրմազ :	Շաֆի . Խասթայի էյի է :
Շահան . Լայըզ :	տիճի :
Շահանէ . Փատիշահա լա :	Շէթթա . Չօզ . վէ այրը
յըզ :	այրը :
Շամիլ . Իչինէ ալան . էօր :	Շէթում . Մէօյիւլմիւլ :
թէն :	Շէհրիյէ . Սյըզ :
Շայէսթէ . Լայըզ :	Շէհիէր . Գուշ դանատը :
Շայէտ . Պէլթի :	նըն էն ուզուն թիւլիւ :
Շատի . Մէվինճ :	Շէյխուխէթ . Իսթիեար :
Շատման . Մէվինճի . մէմ :	լըզ :
նուն :	Շէվզ . Սըզու :

Շէվքէթ . Փատիչահէ մախ
 սուս օլան հէյպէթ :
 Թիքէն :
 Շէրի . Շէրաթա տայիր :
 Շէրիք . Օրթադ , ար-
 դատաշ :
 Շէրիֆ . Միթէպէր , Շ-
 րէֆլի :
 Շէրհէթմէք . Մանասընը
 աչմադ :
 Շէրմ . Ռէթանմա :
 Շէրմար . Ռէթանղան :
 Շէֆղաթ . Մէրհամէթ ,
 աճընմադլլդ :
 Շիար . Թէն իւղէրինէ կէ-
 յինէն կէօմէկ : Նշան ,
 ալամէթ :

Շիթապ . Աճէլէ :
 Շիյմէ . Թապիաթ , խույ :
 Շիյվէ . Նադ , էտա , ա-
 տէթ , դախտէ :
 Շիտտէթ . Մէրթիք :
 Շիրադէ . Քիթապըն պադը :
 Շիրին նիքէթ . Կիւղէլ
 սէօլլու , կիւղէլ նիւք-
 թէլու :
 Շիքէսթ էթ" . Գըրմադ :
 Շիւղդա . Մէքթուպ :
 Շիւթում . Մէօլլուպ սայ-
 մալար :
 Շիւքիւֆիթէ . Չիլէք կիւլի
 աչըմըշ :
 Շուհուտ . Շահալէր :
 Շումուլ . Շամիլ , հալի :

Ո .

Ուգտէ . Տիւլլում , պադ ,
 միւշքիլ :
 Ումուր . Խլէր , էմրէր :

Ուպուտիյէթ . Գուլլուդի
 քէօլլիք :

Չ .

Չաքէր . Քէօլէ , խտտէթ .
 ճի :

Չէմ . Կէօդ :
 Չէնա , Պիր դաշ :

Պ .

Պա. իլէ :	Պարկեա՛հ. իլն ու բուխ-
Պասէնէտ. Մէնէտ իլէ :	սաթ մահալը՝ տիզան-
Պազը. Գալան :	խանէ :
Պախ. Մէսէս :	Պէղլ էթմէք. Սարփ զէ-
Պալա. Եօղարը եիւքսէք :	խարճ էթմէք :
Պալաթէր. Տահա եիւք-	Պէլահէթ. Խայր ու ջեր-
սէք :	բի Փէրզ էթմէք տէ-
Պալիզ օրմադ. Եէթիլմէք :	րէճէսինտէ ահմազլը :
Պալիչ. Եասալը :	Պէհ/յ. Կիւզէլ :
Պախուսուս . խուսուս :	Պէհճէթ . Կիւզէլիք ճէճ
իլլա :	մալ :
Պահիր. Աշիքերա :	Պէղսյէթ. Չօդ իէք :
Պահս էթ" . Մէօղ աջմադ .	Պէճայիչ. Թրանկա :
սէօյլմէք :	Պէյնէլ էմալ. Սղրան ու
Պասլ. Գախու :	էմալ արասընտա :
Պասըրէթ. Կէօղ :	Պէյնինատէ. Արամղաա :
Պատ. Սօնրա :	Պէնտէկեան . Պէնտէլէր՝
Պատէղին. Պունտան սօն-	զուլար :
րա :	Պէնտէիէրվէր. Լմիտ ալ-
Պատէլղապուլ. Գապուլ	թընտա օլանըրա էյ-
էթտիքտէն սօնրա :	լիք էտիսլ սէսլէյիճի :
Պատէմա. Պունտան սօն-	Պէլէր. Ինսան՝ ատիմ :
րա :	Պէտ. Ֆէնա . քէօթիւ :
Պար . Եիւք տէօրիւճիւ .	Պէտ էթմէք . Պալլամադ :
եալարըրճը . քէրրէ :	Պէտիհի . Անաղլն՝ զու-
Պարի. Յարատան :	հուր էտէն :

Պէտիտ . Զահիր , կէօղ
կէօրիւր օլան :
Պէրայի . Իշխան :
Պէրէվաթ . պէրաթլար :
Պէրիւթամ . Թէքմիլ շիֆա
պուլնադ :
Պէրկիւղիտէ . Սէշիլմիշ :
Պէրրի . Քարայա միւ-
թասպլիդ :
Պի գուարէթ , Գուարէթ-
սիդ :
Պիդզաթ . Քէնտի քէն-
տիտի :
Պիդզարուր . Նաշար օ-
լարադ :
Պի զէվալ . Փանի օլմա-
եան , տայիմ օլան :
Պիթթահրիր . Եաղլա-
բադ :
Պիթթէնդիլ . Թէնդիլ օլու-
նարագ , էնտիրիլէրէք :
Պիլա . Սըդ :
Պիլապէլէտ . Էվլասաղդ :
Պիլա մէօնլէթ . Վադլթ
վէրմէյէրէք :
Պիլ էթրաֆ . Էթրաֆիլէ :
Պիլ իշթիրա . Սաթըն ա-
լարադ :

Պիլխասաս . Իլլա :
Պիլ ճիւմիէ . Հէվաթի :
Պիլութֆիհիթիւթասալա . Սե-
լահըն լութֆու իլէ :
Պիլ վիւճուհի , Հէր վէշիլէ :
Պի խուլուս իւլ պալ Խա-
լիս էիւրէքլէ :
Պի հուշ . Տէլի : սէրսէմ :
Պիմար , Խասթա , քէֆսիդ :
Պի մէճալ Ծաղըր , գուտ-
րէթսիդ :
Պիյհուտէ . Պօշ , Փայսէսիդ :
Պինամ . Նամսըդ , շէօն-
րէթսիդ :
Պինիհայէ . Սօճուուդ :
Պիշարէթ . Միւթտէ :
Պիտաէ . Սէրնայէ , սարլ
մալ :
Պիտիրիդ . Էլտէն կէլէն
զայրէթի էթմէք :
Պիրիւս . Բիւասաղդ , իքի
էիւղիւլիւք էթմէյէ-
րէք :
Պիրուն . Խարիճ , տըլ թա-
րաֆը , դիյատէ , միւ-
թէճասիլիւդ :
Պիքէս . Քիմսէսիլ :
Պույ . Գօշու :

Ս .

Սաստեթլու . Պախթլը :
Սաղ . Եսփրճը , տիւզկիւն
վէրիճի :

Սալահ . Ֆատիտ օլմայլալ
էյի օլմադ , ույզուն ,
պարբըլդ վէ ույուշուդ
օլմադ :

Սալիս . Իւչիւնճիւ :

Սալիֆիզլըր . Չիքրի կէչ-
միշ , եազըլմը :

Սահապէթ . Եարտըմճը-
լըդ . սահրպլըք :

Սամէտանի . Սլլահահ միւ-
թասալլըք :

Սամի . Եիւքսէք , եիւճէ
օլան :

Սամիմի . Խալիս , կէրչէք :

Սայ . Ղայրէթ :

Սայէ . կէօլկէ , հիմայէթ :

Սապալէթ . Չօճուզլուդ :

Սապըդ . կէչմիշ :

Սապիթ . Պիր գարար օ-
լան : Գըմըլտանմահան :

Սալպ . Թարաֆ :

Սատարէթ , Սատրազամ-
լըդ :

Սարաֆան . Սարաֆլար :

Սարիզ . Խըրսըզ :

Սարիհ . Խալիս , աչիքեար :

Սարֆ էթ' . Խարճ էթմէք :

Սարֆը նազարէթ'' . վազ
կէչմէք , կէօրմէմէք :

Սարին . Պիր եէրտէ օ-
թուրան :

Սէեահէթ . Եօլճուլուդ :

Սէզա . Սէզալար . Ղայըդ :

Սէմ էթ'' . Իչիթմէք :

Սէմէն . Պէհա , գըլմէթ :

Սէմերէ . Մէյլէ :

Սէնա էթ'' . Մէտհէթմէք :

Սէնալէր . Մէտհէտիճի :

Սէնէտաթ . Սէնէալէր :

Սէնիյ . Շէրիֆ , եուճէ :

Սէպիլ . Եօլ :

Սէր . Պաշ :

Սէրդէնիշ . Պաշա ուրմադ-
լըդ , սիթէմ :

Սէրդէտէ . Պաշվէրմիշօլան :

Սէրխան . Աճէլէ :

Սէրիբ . Թալսթ :

Սէրմէսթ . Սէրխօշ : Հայ-
րան :

Սէրմու . Գըլ պաշը :	Սիւսեան . Քիւշիւք էր-
Սէրնիհատէ . Պաշը գօ-	քէկ չօճուղար :
մուշ :	Սիւվարի . Աթլը :
Սէրվէթ . Զէնկինլիք :	Սիւրաթ . Աճէլէ :
Սէքէնէ . Էհայի :	Սիւրուր . Սէվիհնճ :
Սէֆալէթ . Սէֆիլիք :	Սիւքիւն էթմէք . Տուր-
Սէֆիհէ . Կէփի :	մադ , գըրիլտանմա-
Սըհհէթ . Սաղլուդ , խաս-	մադ :
թա օրմամադ :	Սիփէհսալար . Սէրասքէր :
Սըտդ . Եալան օրմամադ :	Սուդ . Սուզան . Եաղըճը :
Սիւխէն . Սէօդ , քէլիմէ ,	Սուհուլէթ . Գօլայլուդ :
լաղըրար :	Սույ . Թարաֆ : Ֆէնա :
Սիւմմէ , Պատէհու , ան-	Սունուֆ . Սընֆիէր , տէ-
տէն սօնրա :	րէճէլէր :
Սիեադ , Թարդ :	Սուտ . Ֆայտէ :
Սիթայիշիէր . Մէտհ էտէն :	Սուտուր էթ" . Զուհուր
Սիւք . Սըրա :	էթմէք , պիր եէրաէն
Սիյրէթ . Մանէվիի եօլ ,	չըդմադ , հասըլ օրմադ :
աթվար :	Սուրէթնիւմա , Եիւզ կէօս-
Սիւթուտէ . Մէտհ օրուն-	թէրիճի :
մուշ :	Սուրի . Ճիամանի :

Վ .

Վաղըթ . Խապէրտար :	Վալիտէ . Անա :
Վաղ էթ" . Գօմադ :	Վահիպ . [Պաղըշայըճը :
Վալա . Եիւքսէք , ալի օ-	վէրիճի :
լան :	Վահիտ . Պիր :
Վալիտ . Պապա :	Վայէ . Նասիպ , միւրատ :

- վայէտար . Նասիպլու , վէֆա . Սէօղիւնտէ սու-
 միւրատընա էրէն : բուպ վատը իճրա էթ-
 վապէսթէ . Պաղլը : մէ . իւղէրինէ ալտըլը
 վասըլ օլ' . Նէթիշմէք : շէյի թէմամէն իճրա
 վասի . կէնիշ : էթմէք :
 վատի . Տէրէ : վէֆաթ էթ' . էօլմէք
 վարէսթէ . խէլաս օլ- վէֆա . Գուտուժ , վի-
 մուշ , դուրթուլմուշ : բուտ , վիսուլ :
 վարիտ օլ' . կէլմէք : վիգայէ էթ' . Զարար ու
 վէզայիֆ . վաղիֆէլէր , գիւնանտան էօրիկէմէք :
 շարթլար , ահտլար : վէրազփարէ . Քեաղըտ
 վաֆիր . Զօգ : փարչասը :
 վէլէտ . Օղուլ , էվլատ : վիրուտ էթմէք . կէլմէք ,
 վէլիմէ . Տիւյիւն թասա- եէթիշմէք :
 մը , զիյաֆէթի : վիւզէրա . վէղիբէր :
 վէլինիմէթ . Պիրինէ նի- վիւսիթ . Սէվիլիւսուլնա
 մէթ ու իհասն էտիճի գալուչմազ :
 օլան էֆէնտիսի : վիւսուլ էթ' . վարմագ :
 վէսաեա . Սըփարըչար : վիւֆուր . Զօգ , քէսրէթ :
 վէսաթէթ . Արայա կիր- վուդուաթ . վազը օլան
 մէքլիք : շէյլէր :
 վէքեալէթփէնահ . Սատ- վուդուա կէլմէք . Զու-
 րազամ : հուր էթմէք :

Տ .

- Տաի . Տուածի : Տամէն . էթէկ :
 Տաիւան . Տուածըլար : Տանիշ . Պիլիլիճ , իլի մա-
 Տախիլ օլ' . կիրմէք : իլմաթ :

- Տալաթ . Տուալէր : Տէրտէսթ էթմէք . էլաւ .
Տալէր . Ստալէթլի : օլմադ :
- Տատ . Վէրկի իթա . աթա .
թա , առալէթլի : ինսաթ ,
հադդ :
- Տատէր . Գարտաչ : Տէրքեար . Աշիքեար :
Տատ ու սիթատ , Ալըզ
վերիչ : Տէֆաթլէ . Թէքրարէն :
Տար . Գօնադ , սէրայ : Տէրք
էթ'' . Անլամադ :
- Տարիւլ խիլաֆէթլի ալի . Տէքեաքին . Տիւքեանլէր .
իսթանաօլ : Տէֆաթլըր . Տէֆթէրլէր :
Տարսլ էթմէք . Ուրմադ ,
տէօյմէք : Տիւ . Եիւրէք :
- Տէլիլ . Գըլաղուղ , վաւ
սէթա . Տիւ խահ . իսթէք :
- Տէյն . Պօրճ : Տիւ ճու . կէօնիւլ արաւ
յըճը , կիւղէլ :
- Տէսթ . Էլ : Տիլտատէ . կէօնիւլ վէր
միչ :
- Տէսթալլիսլ . Ճիւղի հէտի
տիյէ : Տիլտէ . կէօղ : կէօրմիւչ .
թէճրիւսլէլի :
- Տէսթուր . Վէղլի միւշիյր : Տիրայէթ . Աղլ , գէքեա :
Տէսթկիյր . Եարաըմճը ,
արգա : Տիրիղ էթ'' . էլտէն կէլէնի
էթմէմէք :
- Տէվամ էթմէք . Արգասը
սրադմամադ : Տիրինէ . Էսկի :
- Տէր . Գաիու : Տիւնտէ : Տու . իքի :
- Տէրեա . Տէնիղ : Տուխան . Թիթուն :
- Տէրկեահ . Սէրայ հալլիսի : Տուխուլ էթ'' . կիրմէք :
- Տէրունի , իչ , տասիլի : Տուն . Աշաղլ , սէֆիլ ,
տէնի :
- Տէր . Օմուղ : Տուչ . Օմուղ :
- Տէր . Ուզադ : Տուրէրզար . ինճի կաղ
արըըճը :

Բ .

Բագխմէ . Եազըր՝ չըզը :
 Բազպէթ էթ'' . Հիւրմէթ
 ու իթխար էթմէք :
 Բահ . Եօլ :
 Բահէ . Ազուճ :
 Բահխմ . Մէրհամէթ է-
 տիճի :
 Բահի . Միւթասալլէք կէ-
 բի տէօնիւճիւ :
 Բայիճ . Կէչէն, սիւրիւլէն :
 Բասլթ էթ'' . Պաղլամաղ :
 Բասլզէ . Սու եաթաղը ,
 պաղզէ՞ վէ ճէննէթ :
 Բէզին . Սղըր , վագար
 սահիպի խսֆիֆ , ա-
 դըսըզ օլմահան :
 Բէհա օլ'' . Խէլաս պուլ-
 մաղ , գուրթուլմաղ :
 Բէհպէր . Գըլաղուզ , եօլ
 կէօսթէրիճի :
 Բէնճիտէ . Ինճինսիլ :
 Բէչատէթ . Տօղրու եօլու
 պուլուպ անտէն կիթ-
 մէ :
 Բէս . Պաչ :
 Բէսայիլ . Բխասլէլէր , քիւ-

չիւք քիթասալար :
 Բէսանէնտէ . Իրիշտիրիճի ,
 ուլաշտըրըճը :
 Բէսիտէ . Եթիշմիլ :
 Բէվաճ . Խալզ արասըն-
 տա ալընըպ կէչմէք :
 Բէտա էթ' . Կէրի վէրմէք ,
 կէրի չէվիւրմէք :
 Բէքզ էթ'' . Տիքմէք :
 Բէֆաղէթ . Եօլտաշ , ար-
 դատաշ օլմաղ : |
 Բէֆահ էթ'' . Խօշ հալ վէ
 բահաթ [ուզրէ] կէչին-
 մէք :
 Բէֆթար . Կիտիլ :
 Բէֆի . Եիւճէ , եիւքսէք :
 Բըզզըլէթ . Քէօլէլիք :
 Բիպէթ . Հիւրմէթ , սայզը :
 Բիչթէ . Իիլիկ , թէլ :
 Բիշտ . Տօղրու եօլտան
 կիթմէք , տօղրու ախ-
 լաղտա օլմաղ :
 Բիւքն . Պիր մատտէնին
 սալը վէ էսասը :
 Բիւֆէգա . Սըզատաչար ,
 եօլտաչար :

Բիւֆաթ. Ալիչան :	Բույէթ Էթմէթ . Կէօր-
Բուզ . Կիւն :	մէք :
Բուզէ . Կիւնլիւք :	Բուշէն . Փարլազ :

Փ .

Փայ . Աեազ :	Փէտէր . Պապա :
Փայասար. Քալի, մէթին:	Փիլրա . Տօնատրճը , սը-
Փէզիր . Գատուլ էտիճի,	րասընա դօյուճու :
մալիք օլան :	Փիլրամէն. Քէնար , չէվ-
Փէնճ . Պէշ :	րէ :
Փէյամ. Խապէր, միւժտէ :	Փիլրասթէ . Ալրասընա
Փէյմա. Էօլչիւճիւ :	դօնմուշ , տիւզիւլմիւշ
Փէյտէրիտյ. Եալաշ Կա-	օլան :
վաշ, տէրէճէ տէրէճէ,	Փիչիեահ . Էօն, հուզուր :
արտ արտա :	Փիսթէր . Տէօշէք , Կա-
Փէրվէրտէ . Պէնլէնմիշ ,	թազ :
թէրպիյէ օլմուշ օլան :	Փիւր . Տօլու , չօզ :

Ք .

Քեամիլէն. Թէրվիլէն :	Քեային. Մէվճուտ օլան,
Քեամպին . Միւրատընա	վար օլան :
նայիլ օլան , պախթլը	Քեայինաթ . Վար օլան
օլան :	չէլէրին հէփսի :
Քեամրան. Միւրատ էթ-	Քեար . Իշ :
տիլինի հուսուլա կէ-	Քեարկիր. Թաշ պինա :
թիլիճի :	Քեարպան. Քէվրան :

Քեաֆի. Էլփէրէճէք	Քէսպ էթ". Գաղանմաղ:
Քէթէպէ. Քեաթիպէր:	Քէֆն. Վարլոդ:
Քէլիմաթ. Քէլամէր,	Քէտուրէթ. Քէտէր, Ղամ:
սէօպէր:	Քէրէմտիյտէ. Էյլիք կէօր-
Քէմահիւլէ. Օլտուղու	միւշ:
կիպի:	Քէրէմքեար. Քհոսան, Ի-
Քէմաքեան. Էլփէլքի կէ	նայէթ էտիճի:
պի:	Քէրիմ. Քէրէմ, Ինսան
Քէմթէր. Հագիր, Իթի-	էտիճի:
պարսըչ:	Քէրիմէ. Գըլ էվլառ:
Քէմինէ. Աճիղ, հագիր:	Քիեահ. Օթ, սաման, Խ-
Քէսան. Քիմսէլէր:	լաֆ:
Քէսրէթ. Չօղ:	Քիլք. Գալմ, գամըչ:
Քէշիտէ էթ". Չէրէք:	Քիւթուպ. Քիթապլար:
Քէպիր. Պէօյլք:	Քիւլլիյէն. Պիտպիթուն:
Քէսիր. Չօղ:	Քիւշատ էթ". Աչմաղ:

Ֆ.

Ֆագըր. Միւհթաճ:	Ֆարթ. Զիյատէ:
Ֆախր էթմէք. Քէնտույէ	Ֆէգահէթլու. Իմը շէրի-
թաղիմ էթմէք:	աթտա ալիմ օլան:
Ֆայիգ. Իլէրի, Խսթուն,	Ֆէղահաթ. Բուսլայլը,
ալա օլան:	բէղալէթ, գապահաթ:
Ֆանի. Պագը օրմահան:	Ֆէլլէքէ. Մէֆհում, նէ-
Ֆասլ էթմէք. Պիրպիրին-	թիճէ:
տէն այլըմաղ, տախ-	Ֆէթանէթ. Զիհն աչըղ-
յի հիւքիմ էթմէք:	լըլը:

Ֆէխամէթ . Մէմուրիյէթի	րինտէն այրմանդ :
Էիւքսէք , ազամէթ :	Ֆիլ հաղըզա . կէրչէք .
Ֆէյզ . Պէրէքէթ , Պօլ	տէն :
լուդ , իհասն , իլէրի-	Ֆի մնապատ . Պունասն
լէմէ :	սօնրա :
Ֆէսիս էթմէք . Պօզմադ ,	Ֆիրաշ . Տէօչէկ :
տաղըթմադ , պաթ-	Ֆիրազ էթ" . Պըրազմադ ,
թալ էթմէք :	թէրք էթմէք :
Ֆէվդէլատէ . Ստէթտէն	Ֆիրուխթ էթ" . Սաթմադ :
ղիյատէ :	Ֆիրտէվս . Ճէննէթ պաղ-
Ֆէրամուշ էթ" . ունութ .	չէսի :
մադ :	Ֆիւեուզաթ . Ինայէթլէր
Ֆէրավան . Չօդ , պօլ :	քէրէմլէր :
Ֆէրզէնտ . Օղուլ :	Ֆիւզուլի . Հազարդ օլա-
Ֆէրիզէ . Տէճէ վէ եա	րադ , պօշ եէրէ :
մէմուրիյէթ ճէ իճրասը	Ֆիւզունի . Չօզլուդ :
վաճիպ օլան խուսուտ :	Ֆիւթուր . Ղայրէթտէն
Ֆէրսուտէ . Սչընմըլ , էս-	սօնրա հասըլ օլան կէվ-
կիմիլ :	չէքլիք :
Ֆլթրէթ . Թասլիաթ , եա-	Ֆինուն . Ֆէննլէր :
րատըլըլ :	Ֆուատ . Եիւրէք :
Ֆըրդէթ էթմէք . Պիրսլի-	

Խ Ի Թ Ս Մ

ԽԱԹԱ	ՍԵՎԱՊ	ՍՍ.ՀԻՖԷ	ՍՍ.ԹՂՐ
Մէֆատ	Միւֆատ	2	12
Շէյմէ	Շիյմէ	6	14
Միւզիւր	Մուզիւր	12	22
Թայէպէ	Թալէպէ	14	2
Էրպապ	Էրպապը	16	1
Մէալի	Մաալի	16	20
Նէզա	Նէզաի	16	20
Միւհասին	Մէհասին	24	16
Մամուլինպիհ	Մամուլունպիհ	30	2
Միւրէվվէթ	Միւրիւվվէթ	47	16
Զէյպ	Զիյպ	49	8
Ըֆֆէթ	Ըֆֆէթ	84	23
Ս.թ.րֆէթ	Ս.թ.ու.ֆէթ	87	8
Շաֆի'ի	Շաֆիի	90	2
Ֆիզուլի	Ֆիւզուլի	94	19
Սիեահէթ	Սէեահէթ	95	10
Մէշէյիսէթ	Մէշէյիսէթ	101	22
Նէվաղիշ	Նիւվաղիշ	113	2
Վէֆուր	Վիւֆուր	104	10
Թէգատտիս	Թէգատտէս	105	12
Աշեան	Աշիեան	105	12
Ղունուտէի	Ղունուտէի	110	23
Մէվալաթ	Միւվալաթ	124	3
Շատրման	Շատման	125	2
Ֆիրուվան	Ֆերավան	126	24
Իւրֆան	Իրֆան	126	6

5 բյծ.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0545155

1254

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

12004

W. = 3

—

Մ Ի Ի Ն Թ Է Խ Ա Պ Ա Թ Ի Ի Լ
Մ Ի Ի Ն Շ Է Ա Թ

Մ Է Ք Թ Է Պ Լ Է Բ Ի Չ Ի Ի Ն

Է Ս Է Բ Ի

Յ Ա Կ Ո Ր Յ Փ Ա Շ Ա Յ Ա Ն

— 1871. 20 ՍԵՊ. —

ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ ԹԱՊԻԱՆԷՍԻՆՏԷ
ՊԱՍԸԼՄԸՇ ՏԸՐ

Կ. Պ. Ն. Ս. Ս. Ս.

~~20-42.~~

15 ml

613

40

ՍԱՍՏԷԹԼՈՒ

ԿԷՕԶԷ ԶԱՏԷ

ՅԱԿՈՒ ԷՖԷՆՏԻՆԻՆ

ՄԱԽՏՈՒՄԸ ՆԷՃԱՊԷԹ ՄԷՎՍՈՒՄԼԷՐԻ

ԱՆՏՈՆ - ՎԱՀԱՆ

ԷՖԷՆՏԻՆԻՆ ՆԱՄԸՆԱ

ԻՀՏԱ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ

ՏՈՒՐ

ՄՈՒԳԱՏՏԷՄԷ

Մէքթէպլէրիմիզտէ լիսանը Օ՛սմանինին սուհուլէթլէ թահսիլիչիւն ադտէմճէ թապ՝ ու թէմնիլինէ միւվաֆիֆադ օլտուղումուղ « Միֆթահիւլիւլում » նամ գավաի՛տ քիթապընտան աօլայը մէա՛րիֆչինասանը զէման վէ հէվէսքեարանը իքթիսապը զէպանը ի՛ւզպէթպէյան թարաֆընտան մէրսուլ թէչվիդաթ՛նամէլէրտէ , լիսանը մէգքիւրտէ իմլաճա տէրքեար օլան սու՛ուպէթ ու միւչքիլաթըն տախի մէհմա էմքեան իզպէսինէ մէտար օլմագ իւզրէ պիր ուսուլ վէ գաի՛տէի ճէտիտէնին թանգիմի խուսուսու պիտտէֆ՛աթ իխթար վէ իլթիմասս գըլընմըչ օլտուղունա մէպնի , իչպու ըիւսալէ թէրթիպ , վէ « Միւնթէխապաթիւլ միւնչէաթ » թէսմիյէ օլունտու :

Պու ըիսալէնին միւնտէրիճաթը ֆի զէմանընա միւսթամէլ ու թէտալիւլ օլան քիթապէթ իւզրէ մուհարրէր միւթէա՛տտիտ թէզաքիւր վէ մա՛րուզաթ ու մէքեաթիպը միւնթէխապէտէն ի՛պարէթ օլուպ , պունլար մուա՛լլիմին թարաֆլարընտան շակիրտանըն տէրէճէի իսթիտա՛տընա կէօրէ պիթթէտրիճ հրուֆաթը օ՛սմանիյէյէ նազլ ու թէպտիլ , վէ պիր

իքի տէֆա՛ թէպէիզ ու թասհիհ օլունմասը,
 վէ շունքի ա՛րապի վէ ֆարսի լուղաթըն մա՛-
 նալարը քիթապըն ախէրինտէ միւնտէրիճ օլ-
 մաղլէ ճայի իսթի՛մալլէրի տախի իրայէ գը-
 լընմասը իգթիզա էտէր :

Իշպու թա՛րիֆ օլունան ուսուլումուզ չէնտ
 վազթլէր մէվզը՛ի թէճրիւպէյէ վաղ՝ օլունա-
 բազ վիէք ազ միւտտէթ զարֆընտա միւպթէտի-
 եանըն ֆէվզ էլ մէմուլ թէրագգըլէրինի միւ-
 շահէտէ էթմիշ օլտուլումուզ ճիհէթլէ, ֆայի-
 տէսինին թա՛միմի մագսէտիլլէ թապ՝ ու նէշ-
 րինէ իպթիտար գըլընար :

ՅԱԿՈՒ Յ. ՓԱՇԱՅԱՆ

ԻԽԹԱՐ

1. Արապիտէ այն հարֆը իլէ թահրիր օլունան լուղէթլէր իւղէրինէ պիր նօղթա վաղ օլունմնուշտուր :

2. Պիղիմ (Գ) հարֆիլէ եազրլանլար տախի Գ-Ֆ հարֆընա , վէ (Բ) իլէ եազրլմըլ օլանլար տախի Ի-Ֆ հարֆընա թէպտիլ օլունմասը լազըմ կէլէճէյի իչիւն իխթար գըլընտը :

3. Բիսալէնին ախերինատէքի լուղէթլէրատէ ֆիլլէրին էօնիւնէ է՛նէ+ եէրինէ է՛ն վէ օլմգ եէրինէ օլ գօնուլմնուշ տուր :

Վէ ֆէլան , ֆեհապպէն , Խօճէ լուղէթլէր նասս պէյնինատէ ֆէլան , Բոհապպէն վէ Խօճմ միւսթամէլ օլմազըն իքիսլնին տախի իսթիմալի ճաշիզ կէօրիւնմիւշ տիւր

1. The amount of the ...
 ... ..
 ... ..

2. The amount of the ...
 ... ..
 ... ..

3. The amount of the ...
 ... ..
 ... ..

4. The amount of the ...
 ... ..
 ... ..

5. The amount of the ...
 ... ..
 ... ..

—————

ԹԵՂԳԵՐԵԼԵՐԻՆ ԷՆՎԱՒ

ՄԻԻԼԱԳԱԹ ԻՉԻԻՆ

ԷՖԷՆԱԽԻՄԻԳ

Եարըն Զաթընըղլա պիր աղ կէօրիւշմէք իսթէրիմ, հէր նէ մահալտէ վէ նէ սա'աթտէ կէօրիւշմէմիգ միւմքին իսէ, լութֆէն իշարէթ պույուրմանըղըր բէճա էտիպ, էմրինիղէ միւն թաղըրըմ էֆէնտիմ:

ՃԷՎԱԳ

Եարըն պէնտէնիղէ կէօրիւշմէք իսթէտի յինիղի պէյան պույուրմուշ ուտունուղ, սա'աթ լույէ գատար պէնտէխանէտէ պուլունուպ թէշըրիֆինիղէ միւնթաղըրըմ էֆէնտիմ:

ԻՍԹԻԳԻՍՉ ԻՉԻԻՆ

ԷՖԷՆԱԽԻՄԻԳ ՀԱԳՐԵԹԼԵՐԻ

Պիմէննիհի թէ'ալա իքմալի գուվվէի գաւրիպէյէ կէլմիշ օլան խանէմիղ իշիւն պէշ պին զուրուշուն շիտտէթի լուղում կէօրիւնմիւշ օլտուղունտան, էֆէնտիմիղճէ թէսալիյէսի գապիլ պուլունտուղու հալտէ, համիլի վէրաղալի ա'ճիղի ֆիւլան պէնտէլէրինէ թէվտի'յան իրոպիլվապէս թէի լութֆ ու միւրուվվէթլէրի աիր էֆէնտիմ:

Պիրատերիմ էֆէնտիմ:

Մէթլէպիմիղին շու արայլըք թա'թիլ դը

ընմոջ օրտուղունտան. տէրայէրիմիզ մի թալէ՛ա
օրունամասարղը ճիհէթլէ խաթըրտէ գալմամը:
վէ պու խէ տէրայէրիմիզին պէտինտէ վէ իմ-
թիհանըմըզն զէմանընտէ, ագրան ու էմնա-
լըմըզտէն կերու գալարագ ֆէնա հալտէ մահ-
ճուպիյէթիմիզի միւճիպ օլաճաղընտան. հիչ
օլմաղ խէ հաֆթատէ ի.քի կիւն օլուն շու.
օգունմուչ օլան տէրայէրիմիզի պիր տախի
կէօզտէն կէչիրմէ.ք լազըմէտէն պուլունմուչ
օլմաղլէ, օլ պասպտէ իրատէ Է.ֆէնտիմին տիր:

ՃԷՎԱՅՊ

Թէզքէրէի ա՛լիյէլէրինին մէֆատի մա՛լիւմլ
խուլուսվէրի օլտու, վագա՛ա պէնտէլէրի տա-
խի պէչ օն կիւնտէն պէրու օգունմուչ օլան
տէրայէրիմիզի միւթալէ՛ա էթտիյիմ եօգտուր,
վէ պու տախի ֆիլ հագըգա եագընտա միւ-
ճիպը շէրմնարի վէ մահճուպիյէթ օլաճաղը
տէր.քեար տըր, էմի ու իշարը ա՛լիլէրի իւզրէ,
ֆիւլան կիւն պիզզաթ վալալէրինին պէնտէ խա-
նէյէ թէշրիֆ, վէ եախօտ գուլլէրի Է.ֆէնտիմի
թատտիյէ ճիւրաթ էտէճէ.ք օլտուղում բէհին
ի՛լմի ա՛լիլէրի պույուրուլտուգտա . . .

ՏԻՊԷՐ

Պիրատէրիմ Է.ֆէնտիմ

Մին էլ գատիմ պէյնիմիզտէ ճարի օլան միհը

ու մէջնապսէթը տասներկու պիր վէշէն զայնի
օլմայաճագը ազատէի պէյան ու իշար օլտու-
ղունա , վէ պու կիւնլէրտէ իհիթիւեաճը պէնտէ-
կեանէմ տերէճէյի քէմալէ բէսիտէ օլարագ ,
խիթիտա'ի լուիթֆ ու ինայէթը ա'իլյէլէրինէ պէն-
տէնիգի մէճուր էյլէտիյինէ պինաէն , եադքն
վագըթտա թէտիյէ օլունմագ իւզրէ , գարդէն
իքի պին զուրուշուն համիլի ա'րիլէի պէնտէկի
էֆէնտի պէնտէլէրինէ թէվտի'ան իրսալինէ ի-
նայէթ վէ օլ վէշէն զայտը զարուրէթտէն բէհա
իլէ մէսրուրիյէթիմ խուսուսունա հիմմէթ ու
միւրուվլէթ պույուրմալէրի միւթէմէննաի մախ-
սուսու աճիղանէմ տիր էֆէնտիմիլ :

ՃԷՎԱՊ

Շու արայըդ թարաֆը տէվլէթլէրինէ պիր
մրգտար ագճէնին լիւզումի կէօրիւնտիյինէ
մէպնի , իքի պին զուրուշուն ֆիւլանէ թէվտի'ան
իրսալի իլթիմասընը հավի . բահէ բէսի ի'զազ
օլան թէգքէրէի պէհիյէլէրի մէալի ա'իլսի մա-
լիւմը խիւլուսվէրի օլտու . վէ օլ վէշէն մէպլա-
ղը մէզպուր ֆիւլանէ թէվտի'յան սավպը ա'իլլէ-
րինէ իրսալ գըլընմըջ օլմաղըն , օլ պապտէ ի-
րատէ էֆէնտիմին տիր :

ՔԻԹԱՊ ԻՉԻԻՆ

Իշպու թա'թիլ հէնկեամընտա գալա'իտ միւ-

Թայէ՛առիլէ մէշղուլ օլմայուսլ , պիտալուա էյ-
 լէնճէ իլէ բահաթ էթմէք միւրատ էյլէտիյիմ-
 աէն, նէղտի ա՛լիլէրինտէ ֆիւլան քիթապ նիւս-
 խէսի վար իտէ լութֆէն համիլի վէրազվարէի
 ա՛ճիղլիէ թէսլիմէն իրսայի վապէսթէի հիմ-
 մէթի ա՛լիլէլէրի տիր էֆէնտիմ :

Ճէ՛վԱՊ

Պիրատերիմ էֆէնտիմ :

Իշպու թէգքէրէի ա՛լիլէլէրի մէայի մա՛լիւ մը
 պէնտէկի օլմուշ , վէ քիթապը մէգքիւրիւն
 խաթթը պիրազ տյղունսուզ իտէ տէ , էմրլէ-
 րինէ իմթիսայէն , մա՛ էլգուտուր թաղտիմ գը-
 լնմըշ տըր էֆէնտիմ :

ՆիֆեսԱՀէ ՏԱ՛վԷԹ

Էֆէնտիմիղ հաղրէթլէրի :

Ասարը եիւմն ու հիմէմը սէնիլէլէրլիէ մախ-
 տումը պէնտէլէրինին ա՛գտը նիքեահը ֆիւլան
 կիւնիւ իճրա օլունաճաղընտան էֆէնտիմին թէշ-
 րիֆլէրինի նիեազ խտերիմ էֆէնտիմ :

Տիկէ՛ր

Էֆէնտիմիղ :

Պիքէրէմիհի թէ՛ալա մախտումը շաքէրի
 ֆիւլան պէյ պէնտէլէրինին մահը հալըն սէքի-
 զինճի փէնշէմպիհ կիւնիւ ճիմիէ՛թի իսթիհաթ
 օլունան ա՛գտը նիքեահընտէ , էֆէնտիմիղին

տախի լուծփէն պուլունմայերինի խաթիրհամ
էտերիւմ . օլ պապտէ իհսան էֆէնտիմին տիր :

ՃԷՎԱՊ

Մէայի իշարի վալալէրի մա'լիւմը ա'ճիլի օլ-
տու . բասպլիւմ թա'ալա մուպարէք պուլուր-
տուն . իշպու ճէմիէ'թը ա'գտտէ պուլունմադ
պէնտէլէրինին տախի աչքըր էմէլիւմ իսէ տէ ,
օլ կիւն կէօրիւլմէսի լիւզում օլան պիր իշ իշիւն
իւսկիւտարէ կէչմէյէ տախի մէճպուր օլուպ ,
անճադ հէմ օրայէ կիտիլմէք վէ հէմտէ ճէ-
միէ'թը միւպարէքէտէն մա'հրում գալմամադ
իւզրէ , էկէր վադ'թը միւխթար էրքէն իսէ , ճէ-
միէ'թտէ պուլունուպ սօնրա օրայա կիթսէմ ,
վէ եախօտ կէճ իսէ իւսկիւտարտէն ա'վտէ'թտէ
կէլուպ պուլունսամ , իքի մաթլէպ պիրտէն հա-
սըլ օլաճաղընտան , ա'ֆիլը ալիլէրինէ մադ-
րուրէն , վադ'թը միւխթարըն խաթիրֆասարինէ
ճիւրաթ գըլընտը , օլ պապտէ իրատէ էֆէն-
տիմին տիր :

ԹԷՐՐԱՐ ՃԷՎԱՊ

Մէայի ճէվապը վալալէրի մա'լիւմը խախ-
սանէմ օլտու , վէ վադ'թը միւխթար ադչամ
իւսթիւ սա'աթ տօգուդ բատտէլէրինտէ օլ-
մաղլէ , ա'վտէ'թտէ թէչրիֆ պուլուրումադ
միւմքին օլաճաղը մա'լիւմը սամիլէրի պուլու-

բուլտուգտա օլ պատպէ էմր ու իրատէ էֆէն-
տիմին տիր :

ՇէՅՆՆԻՆԷ

Միւճէրրէտ փկրի տէսթկիրի վէլինի՛մէթի
պի իմթինանըմըզ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին
սէմէրէի ֆէյլի բուհանիյէթի ճէլիլէլէրի օլմագ
իւզրէ, պիմէննիհի թա՛պլա, իչպու ֆիւլան կիւ-
նիւ չաքէր զատէլէրի ֆիւլան էֆէնտի պէն-
տէլէրինին, իճրայի ա՛գտինէ իպթիտար օլու-
նաճազը, վէ զաթը բէշատէթ աեաթը ալիյէ-
լէրինին դուտուճը ալիլէրինտէն տաթի իսթի-
ֆատէի էնվայի եիւմն ու մէսատէթ գըլընա-
ճազը տէրքեար պուլունմաղլէ, միւզթէզաի
շէյմէի պէրկիւզիտէի պէնտէփէրվէրիլէրի իւզ-
րէ, եէվմը մէզքիւրտէ սա՛աթ . . . բատ-
տէլէրինտէ լութֆէն ու իհասանէն թէշրիֆէ
բաղպէթը սէնիյէլէրի տա՛վէթ նիեազընտա
թէրգիմի վերագփարէի չաքէրիյէ իճթիտար
գըլընաը . հէր հալտէ էմր ու իրատէ էֆէնտի-
միզ հազրէթլէրինին տիր :

ՎԷԼԻՄԷՅԷ ՏԱ՛ՎԷԹ

Ասարը հիւսնի թէվէճճիւհ պէհիյէլէրիյէ
մախտուճը պէնտէլէրինին պիմէննիհի թա՛պլա
պու հաֆթա վէլիմէ ճէմիյէթի միւսամմէմ
պուլունմուշ օլմաղլէ, զաթը սէնիյէլէրի տաթի

Եւ վճիւր մէջ քիւրտէ թէշրիֆէ ըաղպէթ պու-
յուրմալէրի նիյազ իտէրիմ :

ԻՖթւմրէ ՏԱՎԼԹ

Էֆէնտիմիզ հազրէթլէրի :

Եարըն ախշամ իֆթարը պէնտէխանէլէ-
րինտէ պէրապէրճէ Էտիլմէք , վէ պու վէսիլէ
իլէ ա՛ղտը Էնճիւմէնի միւխատէնէթ օլունմազ-
րէճասընէ իպթիտար դըլընտը :

ԻՍՍԹԱԼԳԳՏԱՆ ՏՕԼԱՅՔ ՄԷՄՈՒՐԻՅԷԹԻՆԷ
ԿԻՏԷՄԷՏԻՅԻ ԻՉԻԻՆ .

Ճէնապը հագ Էֆէնտիլէրիմի ա՛ֆիլլէթտէ
տայիմ պույուրսուն , պու կիւնլէրտէ պիրազ
րահաթարզ օլտուղումտան , թասհիհը միղաճ
Էտինճէյէտէք , գալէմէ կէլէմէյէճէյումէն ,
վէլինիա՛մ Էֆէնտի հազրէթլէրինէ լութֆէն
թէպլիզ պույուրումասընը իսթիրհամ Էտէրիմ ,
օլ պապտէ իրատէ Էֆէնտիմիզին տիր :

ԱԼՏԸԴԸ ՇԷՅԼԷՐԻՆ ԻՍ՝ՏԷՍԻՆԷ ՏԱՅԻՐ

Կէշէնլէրտէ իհասն պույուրումուշ օլան շու
դատար դուրուշ , պու քէրրէ մա՛էթթէշէքքիւր
թադտիմ՝ գըլընմըշ օլմաղլէ , վիւսուլունուն
լութֆէն իշա՛րի պապընա Էմր ու իրատէ Էֆէն-
տիմին տիր :

ՃԷՎԱՊ

Իշ պու թէգքէրէի , ա՛լլլլլլլլլլ մէպլազը

մէրգում թէ մամէն կէլմիշ, վէ գուլէրինէ շիմէ տիլիք լուզումի եօղիքէն միզանը տէվլէթլէրի իգթիզասընճա թա՛ճիլ պույուրուլմուշ օլտուղու պէյանիլէ թէրգիմի ճէվասպէ իպթիտար գըլընար Էֆէնտիմիլ :

ՏԻԿԼԹ

Մուգատտէմա իհասն պույուրուլան քիթապ կլէ սայէի ի՛նայէթլէրինտէ, խայլը իսթիֆատէ. վէ պու քէրրէ տէրս վաղթի եազլաշմըշ օլմաղլէ, եինէ սուի տամիլէրինէ իա՛տէ գըլընմըշ օլտուղու պէյանիլէ թէզքէրէի ա՛ճիլի թէրգիմ գըլընար Էֆէնտիմ :

ՃԷՎԱՊ

Մէալի իշարի վալալէրի մա՛լիւմ օլմուշ, վէ քիթապը մէզքիւր տախի կէլմիշ օլմաղլէ մա՛էթթէշէքքիւր ճէվասպէ իպթիտար գըլընար Էֆէնտիմ :

ՄԷՍԻՐԷՅԷ ՏՅ՛ՎԷԹ

Պի ինայէթիհի թա՛ալա, էվիլէլ պէհարըն հուլուլիլէ կէզմէք մէվսիմի կէլմիշ օլմաղլէ, պիլըլիքտէֆեաղատ-խանէյէ ա՛զիմէթ օլունմագիւզրէ ըաղպէթ պույուրուլուրսէ իգթիզա էտէն շէյլը մին զայրը հատտին հազըրլանմըշ օլտուղու ճիհէթլէ, լութֆէն օ կէճէ պէնտէխանէլէրի թէշիֆ, վէ պու վէշհիլէ ա՛պար քե-

մինէլէրի թալթիֆ պույուրուլնագ պապընտա
էմր ու իրատէ էֆէնտիմին տիր :

ՃԷՎԱՊ

Սայէի վէլի իւլ հիմէմիլէրինտէ կէզմէք վէ
էյլէնմէք իւզրէ , իշպու իրատէնամէլէրի գուլ
լէրինի թէշէքքիւրտէն աճիզ օլուր մէրթէ-
պէտէ մէմուճն էյլէմիշ իսէ տէ , նէ չարէ թա-
լի՛ի մա՛քուսուճ միւսա՛տտէ էթմէյէրէք կէօ-
րիւլմէսի լազըմ պազը մէսալիհ զուհուր էթ-
միշ օլմազլէ . իհասնը ա՛լէլ իհասն օլմագ
իւզրէ միւճքին իսէ կէլէճէք հաֆթայէ պը-
րազըլմասը , գարինը միւսաա՛տէի ճէլիլէ պու-
յուրուլնագ պապընտա էմր ու իրատէ էֆէն-
տիմին տիր :

ԹԷՔՐԱՐ ՃԷՎԱՊ

կէզմէքտէն մագսէտ անճագ էֆէնտիմին
մայէթը շէրէֆինի գազանմագ օլմազլէ , պու-
հաֆթա մանիլէրի պուլունտուզու սուրէթտէ ,
իրատէի սէնիյէլէրի միւճիւպլինճէ , կէլէճէք
հաֆթա կիտիլմէք տահա միւնասիպ օլտճազը
մա՛լիւմը վալալէրի պույուրուլտու գտա օլ պապ-
տէ իրատէ էֆէնտիմին տիր :

ՏԻԿԷՐ ՃԷՎԱՊ

Եանընքի կիւն պա՛զը գէվաթը նիւզհէթ սը-
մաթիլէ ֆիւլան գասրէ թէշրիֆ պույուրուլա-

ճաղը ճիճէթիլէ , շաքէրլէրինին տախի ա՛ղի-
մէթլէրի վարիտ օլան թէգքէրէի պէճիլէլէ-
րինտէ էմր ու իրատէ պոյուրուլմուշ . հէր
պիր էմր ու Ֆէրմանը ա՛լիլէրինին ինֆազ ու ին-
րասը միւթէրէթթիպը զիմմէթ օլուպ , անճադ-
մախտումը պէտէնիլին պիր ազ նամիզաճ օլ-
տուզու հասէպիլէ , շաքէրլէրինի պու թէնէզ-
զուհ ու թէմաշատէն տուր ու մէհճուր պրազա-
ճաղընըն մաէթթէէսիւֆ ա՛րզ ու պէյանիլէ ,
պու պապտէ վուզուա՛ կէլէն գուսուրը զարուրի
իւզգուհուրու պէնտէկեանէմին ա՛ֆվ ու իսթիր-
համինէ մա՛էլ մահճուպիլէ իպթիտար գըլընտը :

Մէթթէ ՆԱԶԸՐԸ ԹԱՐԱՅԸՆՏԱՆ ՇԱԿԻՐՏԻՆ
ՓԷՏԻՐԻՆԷ .

Մէթթէպիմիզին խաճէ վէ խատէմէսինին
մա՛աշաթ , վէ շակիրտանըն մէքիւլաթ ու լէ-
վազիմաթընա սարֆ օլունմազ իւզրէ , շակիր-
տանտէն պէհէր սէճէ քեանուներ սանիսինտէն
ի՛թիպարէն , պիր սէնէլիք օլարազ փէշինէն ա-
լընմազտա պուլունմուշ օլտուզու միսիւլիւ ,
մախտումունուզ իչիւն թարաֆը ա՛լիլէրինտէն
տախի մուգատտէմա օնպէշ իրա թէսլիմ ու
իյֆա , վէ եիրմի իրասը տախի իքի մահատէն
սօրա թէտիլէ էտիլէճէլինէ տայիր , մէթթէպի
մէզպուր սանտըղընա պիր գըլթա՛ սէնէտ ի՛թա

պույուրուլմուշ ուտու , թէտիյէսինին միւտուէ
թի ի.քի մահ միւրուր էյլէմիլ օլտուդու հալ-
տէ , հէնուդ իրասալ ու ի՛թա օլունմամբը օլտու-
ղունա , վէ աղատէի պէյան օլտուղու իւզրէ
պու ադճէնին շու կիւնլէրտէ մէ.քթէպճէ լիւ-
ղումը հագրդիսի պուլունտուղունա պինատէն
լութֆէն մէպլաղը մէզպուրուն իրասալինէ հիմ
մէթ պույուրմալէրի . . . :

ՃԷՎԱԳ

Մէ.քթէպ շակիրտան վէ խաճէկեան վէ սայի
րէսինին լէվաղիմաթընէ սարֆ օլունմագ իւզրէ ,
սէնէվի թարաֆըմըզտան վէրլլմէսի լաղըմ՝ կէ-
լէն օթուդ պէշ լիրատէն դայրը էղ թէտիյէ ,
եիրմի լիրանըն կէօնտէրլլմէսի վարիտ օլան
թէղքէրէլէրի մէպինատէն անլաշըմը , վէ պիւ-
լութֆիհի թա՛ալա , դարիպէն թէտարի.քիլէ իր-
սալ վէ թագտիմ գըլընաճաղը իֆատէսինէ իպ-
թիտար օլունմուշաւը . օլ պասպատ իլաստէ է-
ֆէնտիմին աիր :

ՔԻՄԱԽԱՆԷ ԻՉԻՆ

Ֆիւլան մահալտէ քեային քիրախանէլէրին
միւսթէճիրի գօնթուրաթօտու միւտուէթի թէ-
մամ օլտուգտա , չըգաճաղը խասկեր վէրլլմիլ
օլմաղլէ , մէղքիւր խանէ եինէ քիրայէ վէրի-
լէճէք իսէ ահըպպատէն պիրի.ի թութաճա

կրնտան, գաչ զուրուչա վերելեճէք վե նե գաւ
տար միւտտեթ միւգավելե օլունաճաղընըն իւ
չարի վապէսթէի լութֆ ու քերեմլերի տիր է
Ֆէնաիմ:

ՃԼՎԱՊ

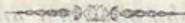
Մէայի ի՛չարի վալալերի մա՛լիւմը չաքերի օլ
մուչ, վէ մեղքիւր խանէ ելինէ քիրայե վերի
լեճէք իսէտէ, ետիրլաճագ եերլերի օլուպ,
կիւզէլէ, թա՛միր օլունմագ իւզրէ հէմ ալթը
այլըզը փեչին վերիլմէք, վէ հէմտէ թէճտիտ օ
լունաճաղընտան էսկի պէտէլինէ եիւզ զուրուչ
աահա դամնլէ, մահիյէ տէօրթ եիւզ զուրուչա
օլմագ իւզրէ պիր սէնէլիյի գօնթրաթօ էտի
լեճէք օլմաղլէ, մուվաֆեգէթ էլլէտիյի հալտէ,
թալիպին կէլիպ պիր քերրէ կէօրմէսի խուսու
սունուն քէնաուսինէ թէպլիղի պապընտա ի
րատէ էֆէնաիմին տիր:

ՍԱՏԱՐԷԹՏԷՆ ՃԱՆԻՊԸ ԶԱՊԹԻՅԷՅԷ ԹԷԶԲԷՐԷ

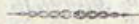
Մուգատտեմա թարտ ու տէֆ՝ օլունմուչ
օլտուզու հալտէ պիր թագրիպ կէլերէք Ֆիւլան
մահալտէ կէզմէքտէ պուլունան սապրգալու
վէ ույլունսուզ էչխասը միւզիւրէնին տխզ ու
տէֆլերի հագգընտա տէվլէթլու Սերասքեր
փաշա հագրէթլերինին վարիտ օլան թէզքերէսի
մանզուրու վալալերի պույուրուլմագ իւզրէ,

լէֆֆէն իրսալ գըլընտը , վագա՛ա սու մա-
 գուլէ ույզունսուզ էշխասըն տար իւլ խիլաֆէթ-
 իլ ա՛լիյէտէ իճթիմա՛լէրի էնվախ՛ մէհազըրը վէ
 սէքէնէնին մաթլուպը ա՛լի օլան էմնիյէթի քեա-
 միլէսինին ինսիլապէթի միւճիպ օլաճագընաան,
 միւճէրրէսլ ու միւսէլլէմ՝ օլան ֆէթանէթ վէ
 համիյէթը միւշիրանէլէրի իզթիզասընճա , շու-
 խուսուսուն պիլ էթրաֆ միւթալէ՛ասը , վէ օլ
 սլապտէ լազըմ՛իէլէն թէտասլիրի սախա՛նըն իճ-
 րասը իլէ , էշխասը միւզիրէի մէրգումէնին տէֆ՛
 ու թէպի՛տլէրինէ հիմմէթ պույուրմալէրի սի-
 եագընտա , թէզքէլէի սէնալէրի թէրզխմինէ
 իպթխտար գըլընտը . . . .

Ի Լ Մ ՈՒ Խ Ա Պ Է Ր Լ Է Ր

ՊԻՐ ՄԷՏՐԷՍԷՏԷՆ ՏԻԿԷՐ ՄԷՏՐԷՍԷՏԷ ՆԱԳ-
 ԼԻՆԷ ՏԱՅԻՐ ՄԻՒՏԷՐՐԻՍ ԹԱՐԱՅՔՆՏԱՆ ՎԷ-
 ՐԻԼԷՆ ԻԼՄ ՈՒ ԽԱՊԷՐ

Մէտրէսէմիզտէ իամի միւզայեէտ օլան ֆիւ-
 ընն էֆէնտի պիհասէսլ իլ իճասլ մէտրէսէի շէ-
 րիֆէնիզէ նազլ էտէճէք օլտուղունու , վէ է-
 ֆէնտի մուճայիլէյհ էտիսլ ու էհլը ը՛րզ կի-
 րուհինտէն պուլունտուղանու միւպէյեին իշպու-
 ի՛լմ ու խասպէր ի՛թ ա գըլընտը :

ՆՐՄՐՁՆ ՆԱՎԼ ԻԶԻԻՆ

Թայեպէի իլումսէն վէ մէտրէտէի շէրիֆէ-
միդ սաքինէրինտէն ֆիւլան էֆէնտի, պու տէֆա
Թրապիզոն ճանիպինէ ա'գիմէթ էտէճէք օլ-
տուղունտան, իհասնը շահանէ պույուրուլան
Նըսըֆ նօվ ախպիլէ, վափօր պիլէթինին ի'թասի
իշիւն իշպու իլմ ու խասպէր ի'թա գըլընտը :

ԳՈՆԹՐԱԹՕ ԻԼՄ ՈՒ ԽԱՊԼԻՐԻ .

Ֆիւլան մահալտէ քեային միւթէսարըրֆ օլ-
տուղում պիր պապ ֆիւլան նումէրօլու քեար-
կիր տիւքեանըմը իշպու . . . սէնէսի մարթըն
ղուրրէսինտէն ի'թիպարէն, սէնէի հալիյէ դա-
յէթինէ տէյին պիր սէնէլիք օլմադ իւզրէ սէ-
նէվի շու գատար զուրուշա միւսթէճիրի սա-
պըգը օլան ֆիւլան քիմնէյէ իճար օլունմուշ
օլտուղունտան, լաղըմ կէլէն գօնթուրաթօ-
սունուն թանգիմի իշիւն իշպու իլմ ու խասպէր
ի'թա օլունտու :

ԶԱՅԻ՝ՏԷՆ ՄԻԻՐՈՒԲ ԹԷԶԻԿԻՐԷՄԻ ԻԶԻԻՆ .

Թէպա'ատէն ֆիւլան, պէրայի մատլահաթ
Պրուսատան Տէրի սաա'տէթէ կէլիպ, պուրա-
տէ խասթէ օլարադ. թէգքէրէսի հէնուղ պիր
մահալտէ գայտ օլունամայըպ, պու տէֆա' խի-
թամը ումաւր ու մատլահաթլէ օլ թարաֆա ա-

գիմէթ խաճճէք օլտուղունտան, քէֆալէթը
ա՛ծիզանէմէ աչրգտան պիղ գըթա՛ միւրուր
թէգքէրէսինին ի՛թասիլուն, իշպու իլմ ու խա-
պէր իթա գըլընար :

ԹԻԼԷՀԻԿ ԻՉԻՆ

Մահալլէմիզ սաքինլէրինտէն ֆիւլան Էֆէն-
տի պու տէֆա՛ մահալլէնիզտէ թէէհիւլ էտէ-
ճէք օլմալլէ, Էֆէնտիի մումայիլէյհին թէէ-
հիւլի խուսուսունտա շէր՛ան ու նիզամէն պիթ
կէօնէ մանի՛ օլմատըրը միւպէյեին իշպու ի՛լմ
ու խապէր ի՛թա օլունտու :

ԹԱՎՍԻՅԷՅԷ ՏԱՅԻՐ

ՄԱԴԱՄԸ ՍԱՏԱՐԱԹՏԷՆ ՎԻԻՉԻՐԱՅԷ

(Յիւլան Էֆէնտի մէճլիսէ թահրիրաթ քեա-
թիպի օլտու. վէ ասըլզատէ տըր. սիզ գատըր
շինասսընըզ. հագգընտա ըիա՛յէթ, վէ մուա՛-
վէնէթ էտին :)

Տէվլէթլու Էֆէնտիմ հազրէթէրի .

Մէճլիսը խտարէի վիլայէթ թահրիրաթ քե-
թասպէթինէ մէմուր թայ՛եին պույուրուլան
ֆիւլան Էֆէնտի պու քէրրէ օլ թարաֆա ա՛ղի-
մէթ էթմիշ, վէ Էֆէնտիի մումայիլէյհին էր .

պապ ասարէթ վէ Էհլիյէթտէն օլտուղու խա-
պէր վէրիւլիշ օլմաղլէ , շիյմէի գատըրտանի
վէ Էհլիյէթտաղի տէսթուրիլէրի իղթիլասըն-
ճա , հազգընտա լէվաղիմը իհթիլրամքեարի ու
րիա'յէթին իճրա , վէ ումուրը մէ'մուրէսինտէն
տօլայը մուա'վէնէթը լազըմէնին իյֆասը խու-
սուտունա հիմմէթ' պույուրմալէրի սիյազընտա
նէմիգաի մախսուսէ թահրիը ու թէսթիը գը-
լընտը Էֆէնտիմ' :

ՏԻԿԻՐԼԷՐԻ ԹԱՐԱՓԱՆՏԱՆ

(Ֆիւլան Էֆէնտի օլթարաֆա կէլիեօր , թա-
լէպէտէն տիը , վէ հիւրմէթ ու մէրհամէթէ
շանան տըր , սիղ գատըրյինաս վէ քէրէմքեար
օլտուղունուղտան , հազգընտա հիւրմէթ վէ
ի'նայէթ պույուրմանըղ բէճա իտէրիմ') :

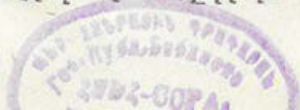
Մա'լիւմը սէնիյէլէրի պույուրուլտուղու իւզ-
րէ , տախիմա սունուֆը թալէպէ , վէ մէարէսէ-
նիչին օլանլէր էրպասըլը մէրհամէթ ու միւրուվ-
վէթին մուա'վէնէթ ու միւղահէրէթլէրինէ միւհ-
թան , վէ պու տախի նէզտի մէա'լի վէֆտի միւ-
նի'մանէլէրինտէ վարէսթէի գայտը իհթիյան
օլմասիլէ , վէ համիլի նէմիգաի աճիղի ֆիւլան
Էֆէնտի տախիլէրի տախի օ' գասիլտէն վէ աս-
հասը իհթիյանտէն պուլունմասիլէ , պու տէ-
ֆա' օլ թարաֆա ա'ղիմէթ էտիպ , քէնտու-

տիննն թարափը ա՛ճիզանեմէ թէա՛յլիւք ու միւ՛շ
 նասէպէթի քեամիլէսի օլմաղլէ , միւզթէզաի
 շիա՛րը ճէլիլի տաի՛նիւզաղլի , վէ դատրտանիի
 բահիմանէլէրի իւզրէ , մուճայիլէյն տաի՛լէրի
 հազգընտա պիտիրիզ ու շաեան պույուբուլա-
 ճադ հիւրմէթ ու ըիա՛էթը ա՛լիլիլի քէրէմքեա-
 բիլէրի , պիլ խասա սուի ա՛ճիզանեմէ ա՛յիտ
 օլաճաղընըն ա՛րզ ու պէյանընը իսթիպգաի թէ-
 վէճճիւհաթը բահիմանէլէրինէ վէսիլէի ճէմիլէ
 իթթիխազ էյլէտիմ , օլ պապտէ էմը ու ֆէրման
 Լ.Ֆէնտիմին տիր :

Տիկիֆ

613
J

Նազըլի ա՛րիզէի շաքէրի էֆէնտի պէնտէ-
 լէրի , օրաճա հայլինէ միւնատիպ պիր խըտմէթտէ
 իսթիխասամի հազգընտա , վէսաթէթը նիւրազը
 պէնտէկեանէմի իլթիմաս էյլէմիլ , վէ մուճա-
 յիլէյն պէնտէլէրի հազգըէթէն տիրայէթ քեար
 վէ միւճէրրէպիւլ աթվար , վէ խուսուսիլէ ֆա-
 դըր իւլ հալ վէ քէսիր իւլ ի՛նալ օլարադ , պիլ
 վիւճուհ մէրհամէթ ու ի՛նայէթը ա՛լիլիլի պէն-
 տէվիլէրիլէրինէ շայէթէ ու սէզավար օլտու-
 ղունա , վէ թարափ շաքէրիլէ տաիսի ճիհէթի
 դարապէթ վէ միւնասէպէթի պուլունտուղունա
 պինաէն , հուսուլը բէֆահ ու մէսրուրիլէթի նէզ-
 տի ա՛ճիզիտէ մաթլուպ վէ միւլթէզէմ , վէ
 զաթը սամիի բահիմանէլէրինն հազգը պէն-

տէկեանէ մտէ օլան թէ վէճճիւ հաթը ա՛լ լիյէլէրի
իզ թիզասընճա, պու պահպաէ տիրիլը միւսա՛տ-
տէ պույուրուլմայաճազլարը էմրի միւսէլլէմ՝
պուլունմուշ օլմաղլէ, միւղթէզայի շիյմէի քէրի
մէի պէնտէփէրվէրիլէրի իւզրէ, մուճայլիէյհ
հազգընտա շանան պույուրուլաճազ ի՛նայէթը
սէնիլէի բահիմանէլէրի, պիլ խասսա սուի ա՛ճի-
զանէմէ ա՛յիտ ու բանի՛ օլարազ, պա՛խը շիւք-
րանիլէթը ա՛զիմէ օլաճաղընըն ա՛րղ ու պէյա-
նիլէ իքթիֆա էյլէտիմ, պազը էմր ու իրատէ
էֆէնտիմին տիր :

ՊՈՒ ՏՍԻԻ

Պիրատէրիմ ֆիւլան էֆէնտի պէնտէլէրի
միւղթէզաի թալիը՝ նասազի օլարազ, պու
քէրրէ եինէ պիր հալը թէէսիւֆտէ, օլ թա-
րաֆա ա՛վտէթ իյլէմիշ տիր . քէնտիտի պա՛զը
մուհասէպաթ մատտէսինտէն տօլայր փէք մաղ-
տուր ու փէրիշան օլարաշ, սահապէթ վէ մէր-
համէթի Ենիլիլէրինէ միւհթաճ, վէ հազգը
պէնտէկեանէ մտէ կէօրտիլիւմ վէ թէշէքքիւ-
րինտէն ա՛ճիզ պուլունտուղում էլթաֆ ու ի՛-
նաեաթը սամիլէլէրի, անըն տաթի ֆէրդը ա՛ճի-
զանէսինտէ պիտիլիղ պույուրուլաճաղը ա՛րղ
ու թէվտիլիլէ իքթիֆա օլունտու, պազը էմր
ու ֆէրման :

ՏԻՎԼԻՐ ԹԱՎՍԻՅԷ

Իղնի ա՛լիլէրի օլուր խոէ իշպու ա՛րիզէմի
թագախոմ էթմէք իւզրէ խաքիսիայի վալալէրի-
նէ եիւզ սիւրէճէք օլան Ֆիւլան աղա պէնտէ-
լէրի , Լֆէնախմէ էսկիտէն ինթիսապ էթմիշ
վէ շօգ լութֆ ու իհասանընըզը կէօրմիւշ պէն-
տէլէրինիզտէն պուլունատուգու հալտէ , պախ-
թը սիւեասը միւզթէզասընճա , պիր միւսատէթ
Լֆէնախմին հիւսնիւնաղարլարընտան այրըլմատը
ճիհէթիլէ , արթըզ շիմտիլէրտէ վիէք միւզ-
թարըպ վէ պի գուարէթ . վէ՞ քիշի տիւշտիւ-
յիւ եէրտէն գալգար՞ ի՛թիգատը քէնտիսինէ
գուվլէթ օլարագ , վէ մէրհամէթը սէնիյէնի-
լէ կիւվէնէրէք տամէնը ա՛ֆվը տէվլէթլէրինէ
սարըլմաղա գարար վէրմիշ տիր , Հէր քէսին
պիլտիյի պէնտէվիւրվէրլիքլէրի իճապընճա ո՛ւ-
պուտիյէթի սէնիյէլէրինի գաղանմըշ օլան պէն-
տէլէրինիզ տէյիլ , սայիր իլթիճա էտէնլէր
հագլարընտա պիլէ միւմքին օլան էֆէնտիլիյի
իճրա պույուրաճագլարը պէյլի , վէ ա՛ֆվ ու
ա՛թա , ճիւրմ ու խաթատան իլէրի օլմասիլէ ,
մէրգում պէնտէլէրինին հէրնէ եափմըշ խոէ ,
գապահաթընըն տամէնը մէրհամէթը սէնիյէ-
լէրիլէ մէսթուր , վէ օլ վէշհիէ պու իքի պէն-
տէլէրի պիրտէն մէսրուր պույուրալմագ պու-

պընտա էմբ ու իրատէ հազրէթը մին լէհ իւլ
էմբին տիր :

ՏԻԿԷՐ

Միւլթէղիմինտէն Ֆիւլան Էֆէնտի օլ թա-
րաֆտա օլան ալաճաղլարընըն թահսօլլի իչլուն
թարաֆը վէլիլուննիա՝ միլէրինէ ա՛ղիմէթ էյլէ-
տիյինտէն , վէ Էֆէնտի մուճայիլէյհ էլէ էս-
կիտէն հուդուդուճուդ պէր քէմալ օլարադ ,
միւլթէղաի լուժֆ ու ի՛նայէթլէրի իւզըն հազ-
րընտա կէօսթէրիլէճէք մուա՛ վէնէթ վէ թէս-
հիլաթ , կէօյա գուլունուդա իճրա պույուրուլ-
մուշ կիպի օլաճաղընտան , գանուճ ու նիլա-
մա միւլաֆըդ տիւշէճէք իչլէրինտէ , լուժֆէն
միւսա՛ատէի ա՛լլիէի քէրիմանէլէրի էրզան ու
շայան պույուրուլմադ պապընտա վէ հէր հալտէ ,
լուժֆ ու ի՛նայէթ հազրէթը միւն լէհ իւլ էմ-
բին տիր :

ՏԻԿԷՐ

Ֆիլան Պէյ Էֆէնտի հազրէթլէրինին վալիտէ
վէ հէմշիրէլէրի ի՛ամէթլու հանըմ՝ էֆէնտիլէր
թէպտիլը հէվա , վէ իճրաի միւտավաթ գաստ-
իլէ , պու քէրէ օլ թարաֆա ա՛ղիմէթ էթմիշ
օլուպ , միյրի մուճայիլէյհ գուլլէրինին խա-
քիփայի ա՛լլի տավէրանէլէրինէ ինթիմասը
տէրքեար օլտուղու կիպի , մէքեարիմը ախ-

լազը սէնիյէլէրի ասարը հասէնէսի տախի պէօյ-
լէ պիր պէնտէլէրինին ֆամիլեաօը հազգըն-
տա մուա՛մէլէի ճէմիլէի ինթիւրամքեարի վէ
միւրա՛տթըն իպղալինէ աէլիլի ճէլիլ օլուպ ,
շու իքի հայըն հազըղէթինէ նաղարէն պու
պապտէ թավսիյէի շաքերանէմէ հաճէթ եօ-
ղիւտէտէ , մէասիրի միւսթաղիլէի սըազը
ո՛ւպուտիյէթի պէնտէկեանէմին իպրաղինէ ,
վէ տու՛աի ֆիւղունիի է՛օմր ու իգպալը Տէվ-
լէթլէրիլէ քէյֆիլէթի իշթիղայըն պէյան ու
իյմասինէ պունտան ա՛լա պիր վէսիլէ օլամա-
յաճաղընտան , հազգը պէնտէկեանէմտէ պէ-
գաի թէվէճճիւ հաթը ասըֆանէլէրի բէճասիլէ
թէհզիլի խամէի խուսուսիյէթ գըլընմաղըն հէր
հալտէ էմր . . . :

Տիկի՛ր

Ճիւլանըն շու արալըգ պօշտա գալտըղըն-
տան պահայէ , օրաճա միւնասիպ պիր խտմէթտէ
խսթիխտամընը խսթխտա՛ էյլէմիշ , վէ քէնտի-
սինին զարուրէթ ու ինթիւեաճի տախի խապէր
վէրիլմիշ օլտուղունտան , հայլինէ միւնասիպ պիր
իշտիւշտիւյիւ հալտէ , իսթիխտամիլէ , իսա՛ֆի մէ՛-
մուլի միւթէվէգգըֆը հիմէմի պէհիյէլէրի պու-
լունտուղու պէյանէլէ թէրգիմի նէմիյգաի սէ-
նալէրիյէ իպլթիտար գըլընտը էֆէնտիմ :

ՃԻՎԱՊ

Ֆիւլան Էֆէնտի պէնտէլերի պապը մէքեարիմ մէապը տէվլէթլերինին մէնսուպի պուլունմասընտան տօլայը, վէսաթէթը պէնտէկեանէմլէ հալինէ միւնասիպ պիր խտմէթլէ գայըըմասընը ամիր, ալմըջ օլտուղում էմրնամէլի վէլի իւննի՛ ամիլերի մէապը ա՛լիսի մայիւմը ա՛ծիդի օլմուշ, վէ Էֆէնտի մումախլէյճ տախի պիլ վիւսուլ կէօրիւշիւմիւշտիւր. հէր պիր էմր ու իշարը ալիլերինին թէնֆէյզ ու իճրասը պէ դալթ միւլթէղէմ օլտուղունտան, մումախլէյճին հադգընտա մէրասիմի միհման նիւվաղի պիլ իճրա, քէնտիսինին տիլխահի վէչհիլէ ֆիւլան խտմէթէ մէմուր ու թա՛յիին գըլընարադ, միւթթասըֆ օլտուղու ֆարթը տիրայէթ. վէ դապիլիլէթ հասէպիլէ հիւննիւ խրտմէթ մէմուլ պուլունմուշ օլմաղլէ, միւճէրրէա ինֆադը իրատէի ա՛լիլէլերինէ միւվաֆըդ օլտուղումուն պէյանիլէ, խթիւղաի թէվէճճիւհաթը մէքեարիմ աեաթը պէնտէվէրիլերիլէլերինէ իպթիտար գըլընտը օլպապտէ . . . :

ՏԻԿԵՐ

Մէալի իշարի վալալերի մա՛լիւմը սէնավէրի օլմուշ, վէ շիմալիլիք ալըդ մահալ օլմայուպ, ինշալլահ միւնասիպ պիր մահալ ալըրօրդտա

էվիլէլ պէ էվիլէլ մու մախլէյճ գայրըլաճաղը պէ-
յանիլէ թէրդիմի ճէվապէ իպթիտար դըլընարը,
օլ պապտէ էմր ու իրաստէ էֆէնտիմին տիր :

ՀԷՏԻՅԷ ԻՐՄԱՆԻՆՏԷ

Էֆէնտիմիլ

Մովպը ա՛լիլէրինէ օլան խուլուսու վէֆա
մէնսուօր միւհիպպանէմ իղթիղասընճա , հէր
նէ գատար շայէսթէի զաթը սէնլիլէրի տէյլլ
իսէ տէ , պէյնինատէ մէրպութ օլան բիչթէի
հուպպ ու տատը հաղըգիլէթլէրինէ մաղրու-
րէն , գապուլի ճայիլ օլան գապիլտէն օլարագ ,
կիրիտ մահսուլու օլմաղ իւղրէ պիր մըգտար
լատէն՝ տէսթալիլի նաշիղանէմ թագտիմ՝ օ-
լունմուշ օլմաղըն , լութֆէն ու ի՛նայէթէն մէշ-
մուլի նաղար ու ի՛թիպար , վէ օլ վէշհիլէ պէն-
տէի տիրինէլէրին վայէտարը մէսար վէ իֆթի-
խար պուլուրուլմասը պապընտա իրատէ էֆէն-
տիմին տիր :

ՊՈՒ ՏԱԽԻ

Զաթը մէքեարիմնըմաթը սամիլէրինէ օլան
մէհապպէթը սահիհէի տաի՛անէմի միւէ.բ.բիտ ,
համիլի շուգգաի պէնտէկի ֆիւլանէ թէվտիա՛ն
պաղչէմիլ սէմէրէսի օլմաղ իւղրէ . . . շէյ իլ-
սալ գըլընմըլ օլմաղլէ , հիւմնի գապուլ պու-
լուրուլարագ պէնտէլէրի զարիղը լիւճճաի մէ-

սէրրէթ պույուրմալէրի պապընտէ իրատէ է-
ֆէնտիմին ախր :

ՃԷՎԱՊ

Հաղղը նամիւսթահաղղը ա՛յլիտանէմտէ ,
տէրքեար օլան թէվէճճիւհաթը սէնկյէլէրի իղ-
թիղասընտան օլմաղ իւղրէ , իրսաղ պույու-
րուլան հէտիյէլիպէհիյէլէրի վասըլ տէսթի մէֆ-
խէրէթիմ՝ օլուպ , միւթէհաթթիմի է՝օհտէլի
չաքէրանէմ՝ օլան , աուա՛ի ֆիւղունիլի է՝օմր ու
ա՛ֆիյէթ տէվլէթլէրի էղ սէրինէվ թէքրար .
վէ սապըլ ա՛լիլէրինէ օլան ու՛ պուտիյէթի ա՛-
ճիղանէմ պահսընտա քէլիմաթը բէսմիյէ եաղ-
մաղա հաճէթ օլմատըղընտան , օլ վատիտէն
սարֆը էնղար գըլընմաղլէ , միւճէրրէա պէյանը
մէմնունիլէթ ու շիւքրանիլէթէ , վէ իսթիպղաի
թէվէճճիւհաթը միւհասին աւաթը միւնի՛մա-
նէլէրինէ իպթիտար գըլընտը օլ պտպտէ . . . :

ՊՈՒ ՏԱԽԻ

Կիրիտ մահսուլունտան օլարաղ իհաա պու-
յուրուլմուչ օլտուղու պու քէրրէ բէսիտէի
տէսթի իպճալ օլան թահրիրաթը պէհիյէլէրի
մէալինտէն միւսթէպան օլմուչ , վէ զիւքր օ-
լունան լատէն պիլ վիւսուլ , վաղը՝ ճէճմէրէի
գապուլ օլուպ , պու սէպէպլէ իսթիլմամ՝ օլու-
նան պույի տիլճույի վէֆաքեարի , վէ մուհապ-

պէթ ու քէմայը մէմնունիյէթի ա՛ճիզանէմի իա-
 թիզամ՝ էյլէմիշ օլտուզու կիպի , թարաֆը ա՛-
 լիլէրինէ օլան մի՛նր ու միւխալէսէթի սէնավէրի
 քէյֆիյէթի տախի , նէզաի տէվլէթլէրինտէ մա՛-
 լիւմ վէ պէտի՛նի պուլունմուշ օլմաղլէ . միւ-
 ճէրրէտ իպրազը մէմնունիյէթ սիեագընտա ,
 թէրգիմի ճէվապնամէի սիթայիշվէրիէ իպլթի-
 տար գրլընտը :

ՍԷՆԵՏԼԷՐ ՎԵԻԼՄ ՈՒ
 ԽԱՊԷՐԼԷՐ

ԻՃԱՐ ՍԷՆԷՏԻ

Պահ՛սի թահրիրի սէնէտի իճար օլտուր քի՛-
 Մահմուտ փաշատա , Տիվան եօլունտա քեա-
 յին միւթէսարրըֆ օլտուզում . . . նիւմէրօլու
 պիր պապ մաղաղամըն իճարինէ թալիպ օլան
 ֆիւլան նամ՝ քիմնէ , ֆիւլան սէնէսի ֆիւլան
 մահընտան ի՛թիպարէն , սէնէի մէգքիւրէ զա-
 յէթինէ գատար , պիր սէնէլիյինի մահիյէ շու
 գատար զուրուշ քիրա իլէ իսթիճար էտէրէքի
 փէշինէն շու գատար զուրուշունու ի՛թա ու
 թէտիմ էյլէմիշ օլտուզունտան , սէնէի մէզպուրէ
 զայէթինէ գատար թէօարրուֆունտա օլուպ ,
 վէ տիկէր թարաֆտան իճար վազա՛սարնա

զամկէ, թաղապուս զուհարկնտէ աստիւրինէ վէ-
րիլմէմէք, վէ ետխօտ սուրէթը աստիւրէ ֆէսիս
օլունմամագ իւզրէ, իշպու մամուլուն պիհ սէ-
նէտ մէրգումէ ի'թա գըլընաը :

ՀԱՎԱԼԻ ՍԷՆԵՏԻ

Պախ'սի թէրգիմի սէնէտ օլ աուր քի .

Ասուլ ու նիզամընէ թէվիթիդան, օրտու մուդ
ճանիպինէ վիւսուլիւնտա տէֆթէր ադլամինէ
դայտ իլէ, իւչ մահէ դատար տիկէր պիր սէնէտ
կէօնտէրմէք շարթիլէ, Տէր ա'լիլէտէ ֆիւլան
խանտէ սաքին սարաֆանը մի'թէպէրանտէն
ֆիւլան աղայէ . . . սէնէսի մարթընտան ի'թի-
պարէն, մուխաստաս օլան մաս'շըմտան պէր
վէչհի պալա, շէհրիլէ շու դատար զուրուչ հա-
փալէ էյլէտիլիմի միւշի'ր, իշպու սէնէտ եէտը
մէրգումէ ի'թա գըլընաը :

ՏԷՅՆ ԹՄՀՎԻԼԻ

Իշպու ֆիւլան սէնէսի ֆիւլան մահ իպթի-
տասընաան ի'թիպարէն, իւչ այտա էօտէնմէք,
րէհին վէ ֆայիդի օլմայարագ դարղը շէրի'
օլմագ իւզրէ, Ահմէտ, վէ Մուհամմէտ վէ Սա-
լիհ էֆէնտիլէր եանընտա, Հիւսէյին էֆէնտի-
տէն շու դատար զուրուչ ադ ադչէ ախղ ու իս-
թիտանէ էյլէտիլիմտէն, վա'տէի մէդքիւրէ հու-
լուլունտա, մէպլաղը մէզպուրու պիմէննիհի'թա .

այլա թէ մամէն թէ տիյէ ի տէճէյի մի շի'ր իշ-
պու մախթում թաճվիլ ի'թա գըլընաը :

Տիկէր

Պախ'սի թէ սթիրի սէնէտ օլտուր քի .

Սէնէի հայիյէ մուհարրէ մի զայէ սինտէն ի'
թիպարէն , պէր սէնէտէ մահ պէ մահ եիւզէր
ղուրուշ ի'թասիյէ էօտէնմէք իւզրէ , իամա իլլ
վէ Նուրի վէ Օ'սման էֆէնտիլէր վէ զայրիլէր
հաղըր օլտուրը հալտէ , թիւճճարտէն Սիւ-
լէյման էֆէնտիտէն դարգէն ալտըրըմ պին իքի
եիւզ զուրուշու տէյնիմ' օլուպ , գարըրըդ իւշ
պին զուրուշ գըլմէթի պիր ա'տէտ ետգութ
եիւզիւք թէրհին էյլէտիյիմտէն , պիմէննիհի
թա'ալա , սէնէսի խիթամընտա պէր վէչհի միւ-
գապէլէ , մահ պէ մահ մէպլաղը մէզպուր էօ-
տէնտիքտէ , մէզքիւր եիւզիւք ի'ատէ , վէ իշ-
պու մախթում սէնէտիմ' շադգ օլունմագ իւզրէ ,
էֆէնտիլ միւմայիլէյհէ թէսլիմ' գըլընաը :

Տիկէր

Իշպու սէնէի բուժիյէ թշրինի էվվէլի իպ-
թիտասընտան ի'թիպարէն , եէնի խանտա միւ-
գիմ' միւ'թէպէրանը սարրաֆանտէն ֆիւլան
աղատէն պէր վէչհի պալա պէշ պին զուրուշ
բայիճ ադճէ ախլու գապղ էտէրէք , միւգա-
պիլինտէ սն պին զուրուշ գըլմէթի պիր ա'տէտ

փրկանքը չի չէք թէրհին էյլէտիյիմտէն , պի-
մէննիհի թա'ալա , մէպլաղը մէզպուրու սէքիզ
ղուրուչ պիր բիւ'պտէն կիւզէչթէսիլէ պերա-
պէր թէտիյէ էյլէտիյիմտէ , բէհինի մէզքիւր
իլէ իշպու մէօհիւրլու սէնէտիմ' ի'ատէ օլուն .
մազ իւզրէ եէտը մէրգումէ ի'թա գըլընտը :

ՏԻԿԻՐ

Պաի'սի թէսթիրի սէնէա օլարը քի .

Իշպու ֆիւլան սէնէսի մուհարրէմինտէն ի'
թիպարէն , ալթմըլ պիր կիւն վա'տէ իլէ , ֆիւլան
տէն շու գատար զուրուչ իսթիգրազմէ ախզ էյլէ-
տիմ' վա'տէի մէզպուրէ տուխուլունտա , մէպլա-
ղը մէզպուրու քեամիլէն թէտիյէ վէ իյֆա էտէ-
ճէյիմի միւշի'ր իշպու սէնէտիմ' ի'թա գըլընտը :

ԹԻԻՃՃՍՐ ՍԷՆԷՏԻ

Սէքսէն եէտի սէնէսի մարթընտա , թիւճ-
ճարտէն Տիմիթրաքի չէլէպիտէն ախզ էյլէ-
տիյիմ' շու գատար քիլէ պուղտայըն սէմէնի օ-
լան շու գատար օ'ամանլը լիրասընըն նըսֆընը
թէտիյէ պիրլէ , նըսֆը ախտերի իւշայ վա'տէ
իլէ զիմմէթիմտէ տէյնիմ' օլուպ , վա'տէի մէզ-
քիւրէ հուլուլունտա , մէպլաղը մէզքիւրիւ իյ-
ֆա իտէմէտիյիմ' սուրէթաէ , ուսուլը թիճա-
րէթ միւճիւպլինճէ , կիւզէչթէսիլէ էօտէմէյէ

միւթէա՛հիտ օլտուղումու միւպէյեին իշպու
մէմհուր թահվիլ ի՛թա գըլընար :

Տէրունը սէնէտտէ մուհարբէր շու գատար
ղուրուշուն թէտիյէսինէ քէֆիլը պիլ մալ վէ
ղամին օլտուղումու միւշի՛ր իշպու մահալէ շէրհ
վէ թէմհիւր գըլընար :

ՏԻՎԻՐ

Իշպու ֆիւլան սէնէսի ֆիւլան մահըն ֆիւ
լան կիւնիւնտէն ի՛թիպարէն, օթուղ պէշ կիւնէ
տէյին մահալինտէն ֆիւլան իսկէլէյէ նազլ էթ-
տիրիլմէք , վէ կիւմրիւյիւ վէ սայիր մէսարիֆը
վազա՛ասը թարաֆըմտան վէրիլմէք , վէ ֆի-
յաթը թէրազգը ու թէզայիւտ էտէր իտ տա-
խի վէրիլմիշ օլան ֆիաթը մազթու՛հսինէ հիշ
պիր շէյ զտմ օլունամադ , վէ ճիւմէսի էվվէլ
կէօսթէրիլէն նիւմունէ կիպի օլմազ իւզրէ ,
ըսթանպօլ քիլէսիլէ պէշ պին քիլէ պուղտայ ,
թէպա՛ատէն ֆիւլան թիւճճարէ սաթըլմիշ ,
վէ հէր պիր քիլէսի եիրմի պէշէր զուրուշտան
պիր եիւք եիրմիպէշ պին զուրուշ էտիպ , ա՛լէլ
հիսապ օլարազ եիրմիպէշ պին զուրուշունու
փէշինէն ալմըշ օլտուղումու , վէ զիքք օլու-
նան պուղտայ , թիւճճարը մումայիլէյհէ քեա-
միլէն թէպիմ՛ օլունտուգտա , գուսուր պիր
եուք զուրուշու տախի օլ վազըթ թէտիյէ վէ

ի՛թա էտէճէյինէ յազի պուլունմուշ օլտուղու
մու միւշի՛ր , իշպու մա՛մուլին պի՛ն սէնէտիմ՛
ի՛թա օլունտու :

ՊԻՐ ՇԱՐԹԻԼԷ ՄԷՆՁԻԼԻՆ ՏԻԿԷՐԻՆԷ ԹԻՐԱՂ
ՎԷ ԳԱՍՐԸՆԷՏԷ ՏԱՅԻՐ :

Ֆիւլան մահալտէ . . . նումէրօիլէ միւրէգ-
գէմ՛ օլուպ ֆիւլան վազֆի միւսագգէֆաթըն-
տան մա՛լիւմ էլ հուտուտ , սէնէվի շու գա-
տար զուրուշ իծարէյի , միւթէսարըրֆ օլտու-
ղումպիւր պասպ մէնղիլիմի միւտտէթի է՛ օմրիւմ՛
միւնգաղիյէ օլունճայա գատար իչինտէ իսք-
եան էյլէմէք . վէ հէր ումուր ու խուսուսու-
մու մէճճանէն թարաֆընտան թէսվիյէ էթմէք ,
վէ պունլարը էթմէտիյի հալտէ ելինէ է՛ օհտէմէ
ֆիրաղ ու ինթիգալ էյլէմէք շարթիլէ , ֆիւլան
քիմնէյէ ֆիրաղ վէ գասըրեւէտ էյլէտիլիմի միւ-
շիւր , իշպու շարթնամէ ի՛թա գըլընտը :

ՊՈՒ ՏԱԻԻ

Ֆիւլան էֆէնտի ֆիւլան մահալտէ . . . նու-
մէրօ իլէ միւրագգէմ՛ օլուպ , ֆիւլան վազֆի
միւսագգէֆաթընտան , մա՛լիւմ էլ հուտուտ ,
միւթէսարըրֆ օլտուղու պիւր պասպ մէնղիլինի
միւտտէթի է՛ օմրիւ միւնգաղիյէ օլանճայա գա-
տար քէնտուսի իչինտէ իսքեան էյլէմէք , վէ
հէր պիւր ումուր ու խուսուսունա թարաֆընտան

մէճճանէն թէ այլիչէ օլունսնազ , վէ ա՛քսիլէ ա՛-
մէլ օլունսուզու սուրէթատէ , երնէ քէնսուսինէ
րէտտ ու ի՛նտէ էթ մէք շարթիլէ , մէնգիլի մէզ-
պուրու է՛օհտէմէ ֆիրազ վէ գասրը եէտ էյլէ-
միշ . պէն տախի մինվալը մէշրութէ իւզրէ հա-
րէքէթ էտէմէտիլիմ հալտէ , մէնգիլի մէզքիւ-
րու երնէ էֆէնտիի մուամայիլէյհէ ֆիրազ վէ
գասրը եէտ ու րէտտ էտէճէյիմի միւշի՛ր իշ-
պու սէնէտ վէրիլտի :

Ա՛ԳՏԸ ՇԻՐՔԷԹ ԱՆՆԷՏԻ

Ֆիւլան սէնէսի ֆիւլան այըն . . . կիւնիւ
Տէրի սա՛ճատէթատէ միւզիմ՛ , թիւճճարը Մըսը-
րիչէտէն ֆիւլան էֆէնտի իլէ պէյնիմիզտէ պիւր
շիւքէթ ա՛գտ էյլէմէք միւրատ օլունուպ , սէր-
մայէ օլմագ իւզրէ իլիշէր պին զուրուշ վագ՛իլէ ,
ճէմա՛ն եիւզ պին զուրուշա պալիզ օլան մէ-
պալիզ թարաֆէյնտէն տէվը օլունարագ , սէ-
նէսի խիթամընտա մուհասէպէմիզ բույէթ օ-
լունուպ , սէրմայէ վէ մէսարիֆ պիթթէնդիլ ,
հէրնէ թիճարէթ օլուրսէ պէյնիմիզտէ միւնա-
սաֆէթ վէչհիլէ թագսիմ օլունաճաղը կիպի ,
խիւտա ճիւմլէի էսիրկէսին , պու եիւզտէն զա-
րար ու զիյան թէրէթթիւպ էտէճէք օլուր իսէ ,
քէզալիք անըն տախի պէր վէչհի միւնասաֆէ
թագսիմ օլունաճաղընտան , պէր մինվալը մէշ-

բուն և ա՛գար շիրքէթ օլունուպ , զնյրտէ մու-
հարրեր իւլ էսամի քէսան միւվանէհէսինտէ
շիրքէթ սէնէտէրիմիլ թահրիլ վէ խմրա օլու-
նարապ միւպատէլէ օլունու :

ՎԷՔԵՍԱԼԷԹ ՍԷՆԵՏԻ

Ֆիւլան Տէվլէթի թէպա՛ասընտան , ֆիւլան
պագիրկեանտէ ի՛լամը թիճարէթ լէ մահ, քիւմուն
պիհ շու գատար պին զուրուշ պլանդարմըն
թահսիլ , վէ ախ ու գապղընա թարաֆըմտան
ֆիւլան էֆէնտիլ վէ քիլ թայ եին ու նասպ էյ-
լէտիմ . շէօյլէքի մէպլաղը մէզպուրուն թահ-
սիլի իշխն նիզամէն խարն ու սարֆ էանէք
մէսադիֆը վագա՛ասը թարաֆըմա ա՛յիա ու
բանի՛ օլանդը , վէ մէպլաղը մէզպուրուն թահ-
սիլի իշխն մումայիլէյհէ եիւզտէ պէշ զուրուշ-
տան պիլ հիսապ իւճրէթ վէրիլէճէյի պէյնի-
միզտէ մուգավէլէ օլունուպ , պունտան զիւտտէ
իւճրէթ նամիլէ պիր կէօնա շէյ թայէպ էթ-
մէյէ հագգ ու սէլահիլէթի օլամայանդընտան ,
իշպու միւգավէլէ սէնէտի պիթ թահրիլ մու-
մայիլէյհէ ի՛թա գըլընտը :

ԻՊՐԱ ՍԷՆԵՍԻ

Եաղ գափանը թիւճճարընտան , շէրիքիմ
ֆիւլան էֆէնտիլէ միւտտէթի շիրքէթիմիլ մու-
հասէպէսի , միւլթէպէրանը թիւճճար մա՛րի-

Ֆէթիլէ բույէթ օլունուպ , ֆէսիսը շիրքէթ
էթմէմիզլէ , պիր պիրիմիզտէ ասլա հադդըմըզ
գալմայրպ , պու խուսուստան տօլայը հիշ պիր
վազթ հապպէի վահիտէ տախի թալէպ վէ
խատա'այէ սէլահիյէթիմիզ օլմատըղընը միւշի'ր ,
իշպու իպրա սէնէտիմիզ թարաֆէյնտէն թէմ-
հիր վէ թա'աթի գըլընտը :

ՊՈՒ ՏԱՆԻ

Ֆէտէրիմիզտէն միւնթէգիլ , պէր միւճիպի
աէֆթէրի դասսամ , շու գատար դուրուշ հադդը
իրսիէթիմ օլուպ , պա հէօճճէթի շէրի'է գարըն-
տաչըմ ֆիւլան էֆէնտի վասիի միւլթարըմ օլ-
մաղլէ , ֆիլան սէնէսինտէն ֆիլան սէնէսինէ տէ-
յին մէպլաղը մէզպուրուն նէմասընը թէմամէն
գարընտաչըմ մումայիլէյհ էֆէնտիտէն ախզ
ու գապզ էթմէմիլէ , ֆիմապա'տ նէմայէ միւթէ
ա'լիզ վէ սայիր ճէմի' հուգուգու շէրիա'յէ , վէ
քեաֆֆէի էյման ու միւլասամաթտէն գարըն-
տաչըմըն զիմէթինի իպրա վէ իսգաթ էյլէյիպ ,
պիր ադճէ վէ պիր հապպէ հադդըմ գալմա-
մըզ օլտուգունու միւպէյեիին իշպու սէնէտ ի-
թա էյլէտիմ :

ՔԷՏԱԼԷԹ ՍԷՆԷՏԻ

Պու քէրրէ ֆիւլան մահալէ գայիմմադամ
նասպ ու թայ'եիին պույուրուլան ի'գէթիլ ֆիւ-

լան պէյ, շայտու էմվարը միբիցեաէն զիմմէթի-
 նէ ազչէ կէչիրտիյի թէպէյեխուն էյլէտիյի սու-
 բէթտէ, ալտըղը ազչէյի թէմամեն ու քեա-
 միէն, վէ պիլա մէօհլէթ Մալիյէ խաղինէի ճէ-
 լիլէսենէ թէտիյէ էթմէք իւզրէ քէֆիլ ու դա-
 մին օլտուղումու միւպէյիին, իշպու քէֆալէթ
 սենէտի ճանիպը խաղինէի ճէլիլէյէ թաղաթիմ
 գըրնար :

(Չէյլի) Քէֆիլի մումայիլէյհին աուհապը սէր-
 վէթտէն զուպ քէֆալէթի միւթէպէր օլաճա-
 դընք շէհաաթէթէն իշպու մաճալէ շէրհ վէ իմ-
 դա գըրնար :

Տիկէթ

Քիբան ծամ քիմսէնին պաղը քիւթիւպ վէ-
 բէտայիլ թապ ու թէմսիլ էթմէք իւզրէ պիլ-
 մաթպա'ա քիւշաա էտէճէյի ճիհէթիլէ մու-
 մայիլէյհին մաթպա'ա նիզամեամէսինէ թէվիլ-
 դան հարէքէթ էտէճէյինէ միւթէքէֆիլ . վէ
 էթմէտիյի սուբէթտէ հաղգընաա թէրէթթիւպ
 էտէճէք միւճաղաթ ու թաղինաթը դամին
 աուլումուղումու միւշի'ր իշպու սենէտիմի լէ-
 թա էյլէտիմ :

(Չէյլի) Պալաաթէ մուհարրէր Ս. սիթանէլի ֆիւ-
 լան ծամ քիմսէյէ քէֆալէթ էթմիլ օլան ֆիւ-
 լան, էհլի ըրզ կիւրուհիւնտէն, վէ թէպա'աթ

Տէ՛ղէ՛ծը ա՛լիյէտէն , միւ՛թէպէր վէ՛ միւզթէ-
տիր օլուպ , իրատ ու ա՛դար սահիպլնտէն օլ-
տուզունու , վէ՛ ֆիւլան սանա՛թլա մէշղուլ պու-
լունտուզու միւսատարղ , իշպու զէյլ պիթթէր-
դիմ թէ՛մէր գըլընար :

ՓՕԼԻԶԱ ՍՈՒՐԻԹԻ

Վիւսուլունտան եիրմի պիր կիւն սօնրա , ըս-
թամպօլաա ֆիւլան թիւճճարէ , վէ՛ եախօա էմ-
ըինէ եիւզ ա՛տէտ օ՛սմանը լիրասիլէ էլլի ա՛-
տէտ ֆրանսըզ լիրասը կիրիտ թիւճճարընտէն
չէրիքիմ ֆիւլան էֆէնտի թարաֆընտան պիլա
թէրէտտիւտ գապուլ վէ՛ իյֆա օլունմագ իւզրէ ,
Միտիլու թիւճճար Նիգօլաքիտէն մէպալիզը
մէզքիւրէ ախզ ու գապզ օլունուպ , պէտէ լինէ
իշպու փօլիչաի քէչիտէ էլլէտիմ , հինը թէտի-
յէսինտէ փօլիչաի մէզքիւր իսթիրտատ վէ՛ իս-
թիլլաա օլունա :

ՊԱՏ ԷԼ ԴԱՊՈՒԼ ԹԻՏԻՅԷ ԷՏԷՃԷՅԻՆԷ ՏԱՅԻՐ

ՍԷՆԷՏ :

Ֆիլան թարիխտէն եիրմի պիր կիւն սօնրա
Միտիլու թիւճճարընտէն Նիգօլազի չէլէպլիէ
եիւզ ա՛տէտ օ՛սմանը լիրասը իլէ էլլի ա՛տէտ
ֆրանսըզ լիրասը թէտիյէ ու իյֆա էտէճէյիմի
միւսպէյիլն իշպու սէնէտ ի՛թա գըլընար :

ԱՉՐԳ ՊՕՆՕ

Ֆիլան թարիխտէն գըլըզ պիր կիւն սօն-

րա , իշպու աչրգ պօնօմ հէր քիմին եւտինտէ
զուհուր , վէ քիմ իպրազ էտէր իտէ , եիւզ ա՛-
տէտ օ՛սմանլը լիւրասիլէ պէրապէր եիւզտէ պիր-
տէն պիլ հիսապ , լազրմ կէլէն կիւզէշթէսի
տախի թարափրմտան պիլա թէրէտաիւտ իյ-
ֆա էտիլէճէք օրտուզունու միւշիր , իշպու Պօ-
նօմ ի՛թա դըլընաը :

ՇԵՐԻՔԻՆԷ ՓՕԼԻՉԱ ՔԷՇԻՏԷ ՕԼՏՈՒՂՈՒՆԱ
ՏԱՅԻՐ ՄԷՔԹՈՒՊ

Բէտանէնտէի շուգգաի միւխիսի ֆիլան
քիմնէյէ շու գատար զուրուշ հիսապըմըլա մահ-
սուպէն ի՛թա օլունմագ իւզրէ , օն կիւն վա՛-
տէլու պիր փօլիչա չէքիլմիշտիր , վիսուլուն-
տէ դապուլ պուլուրուլարագ , վա՛տէսի տու-
խուլունտա մէպլազը մէզպուրուն թէտիյէսի
միւթէմէննաի միւխիսանէմ տիր էֆէնտիմ :

ԱԳՐԱՊԱ ՄԷՔԹՈՒՊԼԷՐԻ

ՓԷՏԷՐԻՆՏԷՆ ՕՂԼՈՒՆԱ .

(Ողլում , մէքթուպունուզու ալարմ , փէք
սէվինտիմ , հանաթըմ օլան վիւճուտ սազը-
զընըլ իշիւն տախմա տուա՛ էտէրիմ , սրգճա
մէքթուպ եազըպ պէնի սէվինտիր օղլում)

Նէճապէթլու մերախումէքի չէշմ, ա՛ղիղխմ օղլու մ էֆէնտի հաղբէթլերի .

Փիլան թարխիսիլէ իքի աէսթի թէհասաիւրիւմէ ալորղըմ թահրիրաթը շիրին նիքեաթը ֆէրղէնտանէլերինատէն հասլ էյլէտիլիմ սիւրուր ու շատմանի , թա՛րիֆի միւմքին օլմատըղընտան , հէման ճէնապը Հազ պիլ ճիւմէ ումուրը խայրիլէլերինտէ թէվֆիլդաթը սամէտանիէսինի բէհպէր , վէ պախ՛սը սա՛ատէթ ու սէլամէթը տիւնեա ու ախրէթ օլան խուսուսաթէ մազհար պույուբունն ամին :

Պէնխմ օղլում , հանաթը տիլ ու ճանը փէտէր , մահպա թարաֆը զիշերիֆի ֆէրղէնտանէլերինտէն վիւրուտ էտէճէք խասպէրը սըհէթ էսէր օլտուղունտան , պու պապտէ տիլտէի հասրէթտիլտէմի բահը ինթիղարտէ պրրաղմայըպ , սըզճա սըզճա , ա՛ֆիլէթնամէլերիլէ մէսրուր իւլֆուատ պույուբմալարը բէճասիլէ , շուղղախ սէնավէրանէմ թէրղիմ վէ իրսալ դըլընտը օղլում :

ՃէվԱՊ

Ի՛ղէթլու սէրի թաճըմ փէտէրիմ էֆէնտիմ հաղբէթլերի .

Հազդը միւսթէմէնտանէմտէ իքսիրի ա՛ղամտէն միւէսաիր պիլտիլիմ թէվէճճիւհաթը մէա՛լի տէրէճաթը փէտէրանէլերինին իպղալի

հասլի, բէսիտէի տէսթի իֆթիխարըմ՝ օլան էմըր-
նամէի սէնիյէլէրի մա՛լիւմը չաքէրանէմ օլտու,
պու վէչհիլէ փէյամը մէսէրրէթ իթթիսամը ա՛-
լիլէրինին իչա՛րինէ իճրա պույուրուլան հիմմէ-
թը ճըհանգըյմէթը փէտէրանէլէրի, մէսէրրէ-
թպախըր դալպը չաքէրի օլմուչ, վէ համտէլ
լիլահի թաա՛լա, վիւճուտու ա՛ճիղանէմ տայ-
րէի թէնտրիւսթի վէ սըհհէթ ու ա՛ֆիլլէթտէ
օլուպ, միւհթաճ օլտուղում տուա՛ի խայրիէի
վէլի իւննիա՛միլէրինին, հազդը ֆէրղէնտանէմ
տէ պաղասը բէճասընտէ պուլունտուղումուն
ա՛րղ ու իֆատէսիլէ պէրապէր, թաղպիլի փայի
ա՛լիլէրինէ միւսարէ՛աթէ իճթիրա գըլընմըչ
օլմաղըն, օլպապտէ էմր ու իրատէ փէտէրիմ
էֆէնտիմ հաղրէթլէրինին տիր :

ՏԻԿԻՐ

Մէքթէպէ տէվամ էտէլիտէն պէրու ի՛ւլումը
չէթթայէ, վէ պախուտու ֆէննը ինչայէ հասըլ
էվգաթ ու էղման էյլէմէքտէ օլտուգլարը թաֆ-
սիլաթընա տայիր, իքի տէսթի իֆթիխարըմ՝
իլէ ալտըղըմ թահրիրաթը ֆէրղէնտանէլէրին-
տէն հասլ էթտիլիմ սիւրուրուն պէյանիլէ,
պու պապտէ պա՛ղը վէսաեա ու թէպլիղաթը
լաղըմէի իպթիտար էյլէտիմ, Շէյլէ քի, նէվի՛
պէնի ատէմին մաղհար օլտուգլարը շէրէֆ ու

Ֆազիլէթ, վէ քիւթիւս ու գրասթ վէ հիւանդ
ախլագ ու սկընէթ, հերնէ գատար թէպախը
ինսանիյետէ մէրքիւղ ու մէվճուտ իսէ տէ, ան
լէրի գուվլէտէն ֆիլիլէ չրգարըս մէյտանէ
գոյմագ, քիւթիւսիւ միւթէպէրէ, վէ թէվա
րիխը մագպուլէի օգումագ, վէ նիքեաթ ու մէ
ղատաի լաթիֆէի պիլմէք լագըմ արը, ճէնպար
Հագ փատիշահըմըղ, փատիշահը մա'րիֆէթ
տէսթկեահ, էֆէնտիմիղի պու միլք ու միլլէթէ
պագըչլասըն, ա'սըր մէա'րիֆ հասըր միւլիւք
եանէլէրինտէ թէրագգըյաթը միլք ու միլլէթի
մէրքեղի միւնթէհաի շերէֆ թէվֆիղէ իրօաչ
պույուրմագ նիյէթի սատըղաի սէնիյէ, վէ հի
մէմի ճէլիլէսիլէ, աթֆայը ի'պատուլահը զու
մէթկէտէի ճէհլտէն չրգարըս, բուշէնխանէի
ի'լմ ու մա'րիֆէթէ կէօթիւրէճէք եօլլարը ա
չըպ, պունճա մէքեաթիպի ի'լմիյէի միւթէնէվ
վիյ'ա վա'ղ ու թէէսիս, վէ միւթէա'տտիս ու
միւթէֆէննիս խաճէլէր թայ'եինիլէ էլսինէի էճ
նէպիյէտէն նէղաքէթ վէ էհէմմիլլէթ ճիհէթիլէ
պիրինճի սաերլան, վէ էլսինէի ո'ւմուլիլէ հիւք
միւնէ կիրմիշ օլան ֆրանսըղ լիտանընը տախի
պէլլէնմէքտէ պուլունմուշ օլտուգլարընտան
իլթէ պէօլլէ պիր փատիշահը մէա'րիֆչիխարն
ղէմանը մա'րիֆէթ նըչանընտա, տար իւլ մէա
րիֆ վէլ քէմալթ օլան իշպու տէրսխանէի

քերայինաթտէ ֆիւրսաթը զանիմէթ պիլիպ տայ
իմա թաճսիլը հիւնէր ու մէա՛րիֆէ սարֆը նադ-
տիննէի էվգաթ էյլէմէք ֆէրիզէտէն պուլուն-
մուշ օլտուղունտան, կէօրէիմ օղլում, սէն տախի
պու եօլտա սարֆը մէսա՛ի ու հիմնէթլէ պէյն
էլ էմսալ վէլ ադրան միւշարիւն պիլ պէնան օլ-
մաղա պէզը մագտերէթ, վէ շու նէսայիհը փե-
տէրանէ, վէ թէպիլղաթը միւշֆիդանէմ տախի
սանա պիր քիթապը հիքմէթնրսապ օլտու-
ղունտան, հէր պար նաղարը միւթալէա՛յէ ա-
լարագ միւզթէզասիլէ հարէքէթէ ճահտ ու
ղայրէթ պույուրմայէրի իւմիտ օլունուր օղլում:

ՃԻՎԱՊ

Հագդը ա՛ճիզանէմտէ պէր դարար պիլտի-
յիմ թէվէճճիւհաթը ճիհան տերէճաթը փե-
տէրանէլէրինին, տէվամընտան պահսիլէ թաճ-
սիլը ի՛ւլում ու ֆիւնունէ սայ՝ ու զայրէթ օլուն-
մասը իրատէի նասիհաթ ա՛տէսինի շամիլ, րէ-
սիտէի տէսթի թէպճիլ օլան էմրնամէի սէնիյէ-
լէրի մէայի մա՛լիւմը միւսթէսննտի օլտու, պու
սուրէթլէ միւթէխալլագ ու մէֆթուր պույուր-
տուգլարը ֆէրզէնանիւվաղլըզ շիյմէի մագպու-
լէսի իզթիղաի ա՛լիսինին հագդը պէնտէկրա-
նէմտէ տախի իճրասիլէ պէրապէր, նիսայիհը
հիքմէթ լէվաիհը հաքիմանէի փէտէրանէլէրինէ

մագհարիէթիմ', միւճիպի էնվաի' սիւրուր ու
մէֆիսէրէթիմ' օլարագ , միւվագըպը պուլունս
տուղում տուա'ի է' օմր ու ա'ֆիյէթը ճէլիլէլէրի
թէղքեար ու թէքրար դըլընմըչ , վէ վագըֆը
մէղաեայի հիւքմ' օլանս զաթը ֆըլաթուն սը-
ֆաթը սամիլէրի , էօթէտէն պերու թէճարիպը
ա'տիտէ իլէ ահվալը ա'լէմի թէճրիւպէ ու իմ
թիհանս պուլուրմուչ , վէ վուգուա'թը քէֆի-
յէնին հիքմէթ ու էսպապը մէվգուֆէսինին
խթիքնահինէ վասլ օլմուչ օլտուգլարընտան ,
քեաֆիֆէի նէսայիհը տիւրէրպարի փէտէրանէ-
լէրի ի'նտիմտէ ճէվհէրի ճան կիպի մագպուլ ու
միւ'թէպէր , վէ պէլքի իքսիլի ա'ղամտէն էա'ղղ
ու պալաթէր պուլունմուչ օլտուղունտան , թըպ-
դը էմր ու իշ'ար փէտէրանէլէրի վէչհիլէ իք-
թիսապը իւ'լում ու մէա'րիֆէ կէճէ վէ կիւն-
տիւղ չարչմագտա պուլունմուչ օլուպ , անճագ
լէֆիէն թագտիմը փիշկեահը սամիլէրի դըլը-
նան վուսուլատէ , մուհարրէրիւլ էսամի , քիւ-
թիւպը միւթէնէվիլիյանըն իշթիրասը թարաֆը
ղիլէրէֆ փէտէրանէլէրինտէն պիր մըգտար
ագչէ իսրասը խուսուսունա մէնութ պուլուն-
մուչ օլտուղունու քէմալը շէրմ ու հիճապ իլէ
ա'րղու իֆատէյէ շիթապ էյլէտիմ , օլ պապտէ
լութֆ ու ի'նայէթ փէտէրիմ էֆէնտիմ հաղ-
րէթլէրինին տիր :

ՏԻԿԷՐ

ՕՂԼՈՒՆՏԱՆ ՓԷՏԵՐՈՆԷ

Տէրի սաա՛տէթտէն հարէքէթը ա՛ճիզանէ-
մին ի քինճի կիւնիւ , խայր տուա՛րի փէտէրանէ-
լէրիլէ մահալը մէմուրիյէթի ա՛ճիզանէմ օլան
իզմիրէ վարըպ , մէմուրիէթիմ էմրինի տէվ-
լէթլու վալի փաշա հազրէթլէրինէ թաղտիմ
իլէ , էրթէսի կիւնիւ խտմէթի քէմթէրանէմէ
պաշլատրմ . պի լութփիհի թա՛ալա , հէվա պիր
տէրէճէ կիւզէլ ու լաթիփ խտի քի , տալլա օլ-
մատրգտան պաշգա ուփադ գըմըլթը տախի օլ-
մայրպ , մահիթապէ տախի թէսատիւֆ էթմէք-
լէ կուվէրթէտէ սա՛աթ ալթըյէ գատար եօլ-
ճուլարըն թիւրքմանի շարգըլէրիլէ էյլէնէրէք ,
սայէի ա՛լի վէլի իւննի՛ամիլէրինտէ դամարատա
քէմալը բահաթ ու սէֆա իլէ վարըլմըլ , վէ իզ-
միր իսէ պիր շէհրի ա՛ղիմ օլուպ , հէր շէյին
ա՛լասը պուլունտուղունտան , շիմտիլիք պիր
կիւզէլ օթէլտէ օթուրմագտա իսէմտէ , էս-
պապը բահաթըմ միւքէմմէլ օլարագ միւնասիպ
պիր խանէ պուլունտուգտա , նաղլ օլունահաղը
տէրքեար պուլունմուշ օլմաղլէ , քէյֆիյէթի
վիւսուլու ա՛ճիզանէմին , վէ ճիւմլէյէ ա՛լա մէ-
րաթիպիհիմ խուլուս ու սէլամըմըն , մէրհա-
մէթէն թէպլիդի պապընտա , էմր ու Ֆիւրմանը
վէլիլէննի՛մէթիմ էֆէնտիմըն տիր :

ՃԷՎԱԳ

Պի ա՛ղբ ու ի՛նայէթը ճէնապը Պարի, իզմիրէ քէմալը հուզուր ու ըահաթ իլէ վիւսուլէրի միւժտէսինի հավի, թահրիրաթը ֆերղէնտանէլէրինի ֆէվզէլ զայէ մէսրուրիյէթլէ ալորմ. վէ աոււա՛ի պիրիեաի միւվաֆֆագըյէթլէրինի թէ քրար թէ քրար ա՛րզը պարկեահը իճապէթ էյլէտիմ: Ա՛ղիմէթլէրի կէճէսի պուրատա պիրաղ փոյրազ էամիչ օլմասիլէ խայրճա մէրադ էթմիչ իսէքտէ, համա օլտուն եազ բուզկեարը օլմաղլէ տէնիղէ աօդունմաարղը անլաշըլմը տըր, արթըզ ըահաթ էսպապընը թէտարիք էյլէտիքտէն սօնրա, մէքթուպտէ իհմալ պույուրմայըպ, տայիմա փէյամը ա՛ֆիյէթինիղլէ ճիւմլէմիղի մէսրուր պույուրմանըզ միւսթէրճաի փէտէրանէմ տիր օղլում էֆէտիմ:

ՕՂԼՈՒՆՏԱՆ ՎԱԼԻՏԵՍԻՆԷ

Շէֆգաթլու հագըզաթլու սէպէպի թէրպիյէր վիւճուտիւմ, վալիտէմ հազրէթլէրի.

Հագըզ ֆերղէնտանէմտէ օլան տուա՛ի խայրէլէրի պէրէքեաթիլէ պիր կէօնէ քէտէրիմ եօղ իսէ տէ, անճագ միւսպարէք ճէմալը շէրիֆինիղտէն տուր ու մէհճուր օլտուղումուն էլէմի, գուլունուզու տաիմա եագըսլ եանտըրտըղընա, վէ պիրտէ շօդտան պէրու սըհէթ

ու ա՛ֆիլյէթ խապէրինիդի ալամատրղըմա տախի
 վիէք չօք էսէֆ էյլէտիլիմ՝ մա՛լիւմէի բահիմա-
 նէլէրի պույուրուլտուգտա , պունտան պէօյլէ
 մէքթուպու ա՛ֆիլյէթ իւսլուպունուզու , վէ
 միւհթամ օլտուզում հիւանի թէվէճճիւհ ա՛լիյէ-
 լէրինի հագգը ֆերղէնտիլէրինտէ շաեանպու-
 յուրմալարը , վէ մին դայրը հատտին շիմտիլիք
 խարճլըք օլմաք իւզրէ շու դատար դուրուշ
 փօսթա իլէ կէճնտերիլմիշ տիր , լու թֆէն հիւանիւ
 դապուլէ դարին պույուրմալարը նիւադի պա-
 պրնտա լու թֆ ու մէրհամէթ էֆէնտիմին տիր :

ՃԷՎԱՊ

Նուրի տիյտէի հասրէթքէշիմ օղլում էֆէն-
 տիմ .

Ալմըշ օլտուզում նէմիդաի ֆէնղէնտիլէրի
 մէալը թէհասսիւր իշթիմալի մա՛լիւմէի մատէ-
 րիլէրի օլուպ , իրսալ օլունան շու դատար դու-
 րուշուն տախի զիյատէսիլէ մագպուլէ կէշմիշ
 օլուպ թա՛րիֆի միւմքին օլմատրղընտան , հէ-
 ման բապպիմ պիթմէդ վէ թիւքէնմէդ է՛օմրիլէր
 իհսան պույուրսուն , սայէի շահանէտէ պօլճա
 ագճէ դաղանարագ մէմնունէն կէլիպ կէօրիւշ-
 մէմիդի տերկեահը իլահիտէն տայիմա նիւադտէ
 պուլունմուշ օլտուզումու պէյան . վէ շիմ-
 տիլէ դատար նէմիդամրղըն ուղամասը , քէս-

րէթի իշթիզալտէն նէշաթ էթմիշ օլտուղու ինհաս սինադընտա ա՛րիզէյէի խասլիսանէմ թահրիը օսլունտու օղլում:

ՏԻԿԷՐ

Նէվալալէի կիւլէն սէրայի ֆուատըմ օլան, նուրի պասըրէի իպթիհաճըմ օղլում էֆէնտիմ հազրէթլէրի .

Պու քէրրէ ֆիլան թարիխիլէ ալմիշ օլտուղում հազըզէթնամէի ֆէրզէնտիլէրի, միւֆատը թէհասսիւր իշթիմալի տուտիլտէի հասրէթ տիլտէմէ ճիլա սազը մէսէրրէթ , վէ կրսալինէի նայէթ պույուրուլան շու գատար դուրուշ րէսիտէի տէսթի մէֆիտէրէթ օլալադ , զիյատէսիլէ մադպուլէ կէշմիշ օլտուղունու , լիսանը դալէմլէ պէյանէ գատըր , վէ թահրիըն իզհարը սիւրուրու մաֆիզգամիրէ միւդթէտիր օլամատըղըմտան , հէման րասպիմ թէալա վէ մուգատտէս հազրէթլէրի , նագա էօմրիւնիւ ա՛ղիզ վէ մէրղուպ , վէ քեաֆֆէի ալամ ու քէտուրաթաէն մա՛սուն պույուրմագ տուա՛սընը եատ ու իյֆա , վէ քէնտի էլիմլէ տիքիպ հազըրըլամը օլտուղում պիր գաթ ճամէշույ (շահաշը) կէրլի թագաթիմէ սեղա տէյիլ խտէ տէ , եատկեարը մատէր օլմագ իւզրէ իհատ վէ իսրասինէ միւպաշէրէթ էյլէմիշ օլտուղումտան գապուլի , վէ պա՛տէմա տալսի պէրաթը

հանրաթրմ օլան սըհհէթ ու ա'ֆիլիէթ խապէր-
լէրինի միւշի'ր պուլունան քերէմնամէլէրիլէ մէս-
րուր էյլէմէլէրի թէմէննասինէ իպթիտար էյ-
լէտիմ' :

ՃԻՎԱՊ

Շէֆգաթյու հագըգաթյու պա'խաի զինտէ-
կեանիի վիւճուտուժ մատերի սիւթուտէ սըֆա-
թըմ էֆէնտիմ հագրէթլէրի :

Պու տէֆա' սայէի հիւմա կիպի ֆէրգը շա-
քերանէմէ շէհֆէր քիւշա օլան մէսէրրէթնամէի
ա'լիլէ , վէ իհասան պուլուրուլմուշ օլան պիւր ճա-
մէշույի շէֆգաթպույի մատերիլէրի , տուտէսթի
թէպճիլ ու թա'ղիմ , վէ լէպի էտիպլէ թագպիլ
ու թէլիմ գըլընարապ , իհասաննամէլէրիլէ թէն-
վիրի պասըրէի սիւրուր , վէ ճամէշույի մէգքիւր
սախի նիհատէի տուշը հուպուր գըլընմըշ տըր ,
պու վէշհիլէ վուգուա' կէլէն շէֆագաթ ու ի'
նայէթի մատերիլէրինին թէշէ քքիւրինտէ լիսա-
նըմ ա'ծիղ օլտուղունտան . հէման միւթէրէթ .
թիպի ֆէրիղէի զիմմէթիմ օլան տիպաի տուա'ի
էյամը է'օմը ու ա'ֆիլիէթլէրիլէ թէղբինի էն-
տամը լիսանը ու պուտիլիէթ օլունմուշ օլտուղու
իֆատէսիլէ , իսթիպգաի թէվէճճիւհաթը մա-
տերիլէրի մա'րէղինտէ , ա'րիղէի ֆէրղէնտանէմ
թագտիմինէ իւրաթ գըլընտը . . .

ՁԷՎՃԷՍԻՆԷ

Ի՛սմէթլու մէհապէթլու հարէմը միւհթէրէ՝
միմ՝ հանրմ՝ հազրէթլէրի .

Կէչէնքի ալտրղըմ՝ մէքթուպունուզոնէ՝ իշար
պույուրուլմուշ օլան միւզայիդայը հալինիդէ
պինասէն , շիմտիլիք պին զուրուշ թարափընըզս
կէծնատէրիլտի , միւսուլինատէ ախզ էտիպ , իլէ-
րուատէ սասհա կէծնատէրէճէք օլտուզուճու պէ-
յան , վէ թարափը խայիսանէմի թաթրրէի ա-
լիյէլէրինատէն չըզարմամալարը մա՛րէզինատէ նէ-
միլդատի սէնավէրի թէրգիմ գըլընար :

ՃԷՎԱՊ

Պաի՛սի ասայիշ ու բահաթը ճանրմ , զէվճը
համիտէթիւլ խըսայրմ էֆէնտի հազրէթլէրի .

Պու քերրէ իրսալ պույուրուլան քերէճնա-
մէի իհասանա՛լամէլէրի մէայը միւրէվզէթ իյթի-
մալի րէհինի միւտրիքէի ա՛ծիզանէմ օլուպ ,
պու տէրէճէլէրոտէ ճարիէլէրինէ հազըզի վէ
սամիմի օլան մէյլ ու մուհապպէթի տէրունի
վէֆու մէշհունլէրի , խուսուսիլէ իհասանը ա՛լէլ
իհասան օլարագ խարճըզ իւզրէ իհասանը վէլի-
իւննիա՛միլէրի պույուրուլան շու գատար դու-
րուշ րէսիտէի քիսէի դասպուլ , վէ պու պապատէ
հուսուրս կէլէն սիւրուրու նամահսուրու ճարի-
անէմին հէր նէ աիւրլու թա՛պիր իլէ օլտու հա-

գըղ-աթէն տէրէճէ ու քէյֆիյէթիլէ պէյաննի,
մէրթէպէի իմքեանտէ օլմաարղընտան . հէման
ղիյվէրի զէպանը իշթիղալըմ' օլան տուա'ի ֆիւ-
զուննիէ էյամը է'օմը ու իգպալը զաթը սիւ-
թիւտէ սըֆաթը բահիմանէլէրի, մուգատտէմէի
քէլիմաթըմ' օլտուղունու իյմա, վէ տայիմա միւհ-
թան վէ իւմիտվար օլտուղում' թէվէճճիւհաթը
միւհասին անաթը վէլիիւննի'ամիլէրին իսթիպ-
գա մա'րէզինտէ ա'րիզէի միւսթէմէնտանէմ'
թաղտիմ' գըյնտը :

ՊԻՐԱՏԷՐԻՆԷ

Պիրատէրի ճան պէրապէրիմ' էֆէնտիմ' հազ-
րէթլէրի .

Համտէլ լիլահի թա'ալա , վիւճուտու ա'ւ-
ճիզանէմ սըհհէթ իւզրէ օլուպ, սէմէրէի լութֆի
ու թէվէճճիւհաթը սէնիյէլէրի օլարադ կէչէն-
լէրտէ թարաֆը ա'լիի վիլայէթֆիէնահիտէն
հազգը չաքէրանէմտէ ինհա վէ իլթիմաս պու-
յուրուլան ըլլթպէի սալիտէնին բուուսու կէլմիշ
օլմաղլէ , պուննուն իշիւն մախտուսէն էթէքլէ-
րինի էօֆիէր , վէ կէչէնլէրտէ ութանարադ ըհճա
էթմիշ օլտուղում' էսվապ վէ էշեանըն շիմտիյէ
գատար իրսալ պույուրուլմուշ օլտուղունու պիլ-
տիյիմտէն , պունտան տօլայը տախի այրըճա
թէշէքքիւր էտէրէք , ազրապա ու ահըպպայէ

ընամի սէլամնն սրբասրելի թէպիղինէ ի նայէթի
սէնիյէլէրինի իսթիրհամ էտէրիմ էֆէնտիմ :

ՃԼՎԱՊ

Համո էլ լիլահի թա'ալա ա'ֆիյէթտէ օլտուգ-
լարը թէպլիլիլէ էօ'հտէի իսթիհայլէրինէ թէվ-
ճիհ սույուրուլան ըիւթպէի սալիսէնին թէշէք-
քիւրինիւ հավի, ֆիլան թարիխիլէ միւվէրրէխ է-
նիմիէ զէյպի իհթիրամ օլան պիր դըթա' թահրի-
րաթը մէքեարիմ զաեաթը տատերանէլէրինտէն
իսթիֆատէ էյլէտիյիմ մէմնունիյէթ ու իսթիպ-
շար լիսանը գալէմլէ էտա օլունաճագ կիպի
տէյիլ ալը, վէ պիլխասսա ըիւթպէի պէհիյէ-
լէրի ինշալլահ նիճէ պէօյիւք մէրթէպէլէրէ մու-
գատտէմէ օլաճագընը թէմէննի ու թէհնիյէթի-
լէ, իսպէրը ա'ֆիյէթլէրինտէն տերկեահը պա-
րիյէ ա'լգը թէշէքքիւր ու սէնա գըլընմըշտըր-
մուգատտէմ սըփարըշ, վէ պու քէրրէ սուալ
պույուրտուգլարը էլպիսէ վէ էշեայի սայիրէ,
էլտէն կէլտիյի գատար պէյէնտիրմէյէ էօգէ-
նուպ թէմիղճէ օլմասընա զայրէթ իտերէք
մահը հայըն օն պէշինտէ կէօնաեթիլմիշ օլմագ-
լէ, շիմտիյէ գատար վասլ օլմուշ, վէ փէյա-
մը ա'ֆիյէթլէրինին թէպլիլիլէ էշեայի մէգ-
քիւրէնին քէյֆիյէթ վիւսուլունուն իշա'րի հիմ-
մէթի ա'լլիյէի տատերանէլէրինէ միւթթվէգ-

գըֆ պուլունմուշ օլմաղըն օլ պապատէ իրատէ
էֆէնախմինտիր :

Շէրիֆինէ :

Թարաֆը ա՛ճիզիտէն պա գայիմէ մաթլուպ
օլունան էշեանըն ճիւմլէսի պիլ իշթիրա , պու-
հաֆթա հարէքէթ էտէն նէմլէ վափօրունա
թէվտի՛ան իրսալ վէ էշեայի մէդքիւրէնին էս-
մանը , վէ պունլար իշիւն կէօմրիւյէ վէ սայի-
րէ վէրիլէն մէսլալիղ պա միւֆրէտաթ շու գա-
տար զուրուշա պալիղ օլարագ փուսուլասը լէֆ-
ֆէն իրսալ գըլընտը , վէ պու կիւնլէրատէ ֆիւ-
լան վէ ֆիլան շէյլէրին պուրաճա գըլլէթի օլ-
տուղու ճիհէթիլէ բէվաճը զկյատէ օլուպ փէք
աղ վաղըթտա սաթըլաճաղը մէհուղ վէ
մէմուլի գավի օլտուղունտան , պունլարըն ճիւմ-
լէսինի սէրիա՛ն իրսալ պուլուրմալարը իշիւն
ա՛րիզէի միւհիպպի թէրգիւմ գըլընտը :

ՃէվԱՊ

Պու տէֆա՛ նէմլէ վափօրիլէ իրսալ պու-
յուրուլան էշեա գայիմէնիլ մուճիպինճէ թէ-
մամէն վասլ տէսթի միւխլիսի օլարագ , շիր-
քէթ աէֆթէրիմիղէ գայտ օլունտու , վէ թա-
րաֆը ա՛լլիլէրինտէն պու քէրրէ մաթլուպ պու-
յուրուլան էշեանըն ճիւմլէսի պիլ իշթիրա ,

պալեալարա ըստ թ օլունարագ դայիմէ իլէ
պէրապէր բուս վափօրունա թէսլիմէն իրսալ
գըլընար , վէ պուրածա տախի պու կիւնլէրտէ
Գանտիյանըն պիրինճի մալի օլարագ սապօնու
պէհէր գըլէսի օն ղուրուշա դատար սաթըլ-
մագատ օլտուղունտան էլլի շուվալ մը օլուր ,
նէ դատար ուեապիլիրսէ սէրիա՛ն իրսալ պու-
յուրմալարը իշիւն շուգգաի սէնալէրի թէր-
գիմ գըլընար :

ԹԻՃԱՐԷԹԷ ՏԱՅԻՐ ՕԼԱՆ

ՇԷՅԼԷՐ

(Պէն սարափանտանըմ , ալաճաղըմի ալամա-
տըղըմ պանա զարար օլուպ , պունա մէրհամէ-
թինիլ ըստի օլմալ , իշիմիլի սարրափ դօլի-
սիյօնունա հալալէ էտին) :

Տէվլէթլու էֆէնտիմ հագրէթլէրի :

Չաքէրի քէմինէլէրի սարրափանտան օլուպ
միւլթէզիմլինտէն ֆիլան աղա գիմմէթինտէ .
ճիհէթի գարգտան ալթը այ վա՛տէ իլէ մաթ-
լուպու ա՛ճիգանէմ օլան ալթմըշ պին ղուրու-
շուն նըսֆընը , վա՛տէի մէլքիւրէ հուլուլուն-

տա վերսիշ խեղճ , անտէն պէրի իւշ այ կէ-
շիպ , նէ տիկեր նըսֆընը վէ նէտէ նիզամը մու-
ճիպինճէ ըողըմ կէլէն կիւղէշթէսինի վերմէ-
շիպ , հէր խթէտի.քճէ տիւրլու պէհանէ իլէ
վադթ կէշիրիպ հադդը աճիզանէմտէ զատր
էթմէ.ք խթէտիյինտէն , վէ պունա իտէ զէմա-
նը մա՛տէլէթի սէնիյէ գայիլ ու բադի օլմայա-
ճաղընտան , քէյֆիյէթին սարրաֆան գօմիսի-
օնունա հավայէսիլէ , գալմըշ օլան մաթլէպի աճ-
ճիզանէմին իւշ այլըգ կիւղէշթէսիլէ պէրապէր
թահսիլի պապընտա , վէ հէր հալտէ էմը ու
ֆէրման հաղրէթը մինլէհիւլ էմըինտիր :

Տիպիթ

Գուլլարընըն թէպա՛յի տէվլէթի ա՛լլէ-
տէն ֆիլան թիւճճար զիմմէթինտէ ախղ ու ի՛-
թա վէ շիր.քէթիմիզտէն տօլայը , պա թահվիլ
վէ տէֆթէրի միւֆրէտաթ , շու գատար պին
ղուրուշ ալաճաղըմ օլուպ , թէտիյէսինէ պէշ
մահ վա՛տէ վէրիլիշ խեղճ , վա՛տէսի խիթա-
մընտա իյֆա իտէմէտիյի ճիհէթլէ , վադը՝ օ-
լան բէճաաընա մէպնի , ի.քի մահ տահա մէհէլ
վէրիլիշ.քէն , շիմալի մէպլաղը մէզպուրու.քիւլ-
լիյէն ին.քեար սըրալարընա սափարադ , պիր
ադճէ աէյնի օլմատըղընը սէօյլէմէ.քտէ պու-
լունմուշ , հալպու.քի մէրգու.մուն նէզտի աճիզա-

նէմտէ մէմհուր ու միւմդա սէնէտի , վէ միւ-
թէա'տտիա շահիտլէրի օլտուղունտան պաչգա ,
պէյնիմիղտէ ճէրէեան էտէն շիրքէթ վէ ախ-
զու ի'թանըն ի'թիմատէ շաեան պիլճիւմիէ տէ-
ֆաթըր ու սէնէտաթը տախի մէվճուտ օլտու-
ղու միւհաթը ի'լմի ա'լիլէրի պույուրուլտուղ-
տա , մէրգումուն զիմմէթինտէ օլան սալիֆիւլ
պէյան մէպլաղըն թահսիլի , վէ եախտ մէր-
գում թահսիլինէ ի'թիմատ էթմէտիլի սու-
րէթտէ , տէֆաթըրը մահֆուղէ մուճիպինճէ
հիսապըմըղըն ըույէթիլէ , մէրգումուն զիմմէ-
թինտէ ալաճաղըմ թէպէյեիւն էյլէտիլի հալ-
տէ , պիլա մէհէլ թահսիլ ու թէսպիլէսի խու-
սուսունա , միւսաա'տէի ա'լիլէի նէղարէթփէ-
նահիլէրի էրզան ու շաեան պույուրումագ պա-
թընտա վէ հէր հալտէ . . .

ՊՈՒ ՏԱՆԻ

Եունան թէպա'սարնտան ֆիլան վէ ֆի-
լան քիմնէլէրին զիմմէթինտէ օլան պիլը գը-
թա'սէնէտլէրի մուճիպինճէ , շու գատար պին
ղուրուշ ալաճաղըմըն էտասընտա միւխալէֆէթ
էթմէքտէ պուլունմուշ օլտուղլարընտան , մէ-
րահիմի մալանիհայէի Սարֆանէլէրինտէն մէր-
ճու վէ միւսթէրհամ տըր քի , մէրգումանըն
մահքէմէի թիճարէթէ ճէլպիլէ , ուսուլու թի-

ճարտէթճէ իճնայ էտէն մէտարիֆիլէ մէպլաղը
մէզպուրուն թահօիլի պապընտա . . .

ՏԻԿԷՐ

Տէվլէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի ,
թէպա'աի Տէվլէթի Ալիյէտէն , խայրիյէ
թիւճճարը ֆիլան էֆէնտիմինն դիմմէթինտէ ,
պա սէնէա շու գատար պին դուրուչ մաթլու-
պու մու , իւչ սէնէտէն պէրի վէրմէտիքտէն
պաչպա , պու քէրրէ միւվազա'աթէն պօրճլու
օլարադ իզհարը իֆլաս էֆքերարընտա պու-
լունմուչ , վէ մէրդումուն իֆլասը միւճէրրէտ
մաթլուպաթը չաքէրանէմի պիր դաթ տահա
ո'ւգտէի թէէխիւրէ աիւչիւրմէք , վէ եախօտ
քիւլլիյէն շիւրիւթմէք զարազընտան ի'պարէթ
օլարադ , պունա իսէ մա'տէլէթի սէնիյէ գա-
յիլ օլմայաճաղը էմրի աշիքերար օլմազըն , մէր-
դումուն իֆլասընա հալալէի սէմ' ու ի'թիպար
օլմայարադ մաթլուպաթը չաքէրանէմին մա'
կիւղէչթէ վէ մէտարիֆ իսթիհասալի էսպապընըն
իսթիքմալի պապընտա , վէ հէր հալտէ էմր . . .

ԱՐՄՍԱՐԻՅԷՆԻՆ ԻՍԹԻՀՍԱԼԻՆԷ ՏԱՅԻՐ
ԱՐԶՈՒՀԱԼ

Պէնտէլէրի թէպա'աի տէվլէթի ա'լիյէտէն
օլուպ , օլմօտալըք իլէ իշթիղալ էթմէքտէ ,

վէ պու եխղտէն կէչինմէ քտէ օլտուղում հալ-
տէ , ֆիլան էֆէնտինին ֆիլան մահալտէ միւ-
թէտարրֆ օլտուղու պիր պապ քեարիիր մա-
ղաղասը տէլալէթի ա'նիղանէմլէ կէչէնտէ եխղ-
պին դուրուչա ախէրէ ֆիրուխթ օլունմուչ ի-
սէտէ , հասպ էն նիղամ տէլալիյէսի օլան եխղ-
տէ իքիտէն թարաֆը ա'նիղանէմէ ա'յիտ ու-
րաճի' օլան շու գատար դուրուչուն ի'թասըն-
տէ միւմանա'աթ իլէ դատը տայխասընտա պու-
լունտուղունտան , պէր մուճիպի նիղամ հաղ-
գըմ օլան մէպլաղը մէգպուրուն էֆէնտիի մու-
մախէյճաէն թահսիլի դըմնընտա , քէյֆիլէթին
Շէհր էմանէթի պէհիլէսինէ հավալէ պույու-
րուլմասը պապընտա . . .

Տիկի՛

Գուլլարընըն ֆիլան էֆէնտիտէ տէօրթ սէ-
նէտէն պէրու պա ի'լամը շէրի մահքիւմին
պիճ օլան շու գատար դուրուչ ալաճաղըմ օ-
լուպ , մա'աչընտան պէհէր մահ եխղ դուրուչ
վէրմէք իւզրէ մա'րիֆէթը նաղարէթփէնահի-
լէրիլէ գարարլաչարըրըլպ , սէնէտէ լապթի-
լէ պիր գաչ մահ ալընմըչ , մուախխարէն ա'-
տէմի իգթիտարընտան պահալէ , սյտա էյի-
չէր դուրուչ վէրէճէյինի պէյան էյլ'մէսիլէ ,
պունա տախի միւվաֆաղաթ օլունմուչ իսէտէ ,

այլթը այտան պէրի պիր աղճէ վերմէտիյին-
տէն , վէ միւսպաշիրի պուրունան ֆիլան տախի
հէր նասըլ իսէ միւսամէհա իւզրէ տավրան
մագտա օլտուղունտան , մէսլլաղը մէզպուրուն
էֆէնտի մումայիլէյհ պէնտէլէրինտէն պէր մու-
ճիպի ի'լամ , թահսիլի իսուսուունա միւսա'ա-
տէի սէնիյէի նազարէթփէնահիլէրի պիտիրիզ
ու շանան պուրուրումագ պասլընտա . . .

ՏԻԿԻՐ

Տէրի Սաա'տէթտէն ֆիլանճա մահայէ նաղ-
ու իրսալ էյլէմէ.ք իշիւն էմանէթճի ֆիլան ա-
ղա եէտինէ իրսալիյէ գայիմէսինտէ միւնտէրիճ
օլտուղու իւզրէ , շու գատար դուրուշուգ էշ-
եայի միւթէնէվիլիա' թէսլիմ էտիլմիշ իսէ տէ ,
էշեայի մէզքիւրէի քէնտիսի կէօթիւրմէյիպ
պաշգա պիր էմանէթճիյէ թէսլիմ ու ի'թա , վէ
մէրդումուն տախի էսնաի ըահտէ ա'տէմի տըզ-
գաթ ու իհթիմամինտէն նաշի , էշեայի մէզ-
քիւրէնին չօղու թէլէֆ ու զայ' օլմուշ օլտու-
ղունտան , վէ պու պաստէ վուգուա' կէլէն զա-
րար ու դիւնանըն մէրդումունէն թաղմինի ուսու-
ու նիզամը միւսթահտէնէ իճապընտան պու-
լունմաղըն , պէր մուճիպի նիզամ , իշպու զա-
րարըն մէրդում էմանէթճիտէն թաղմին էթ-
տիրիլմէսի պասլընտա . . .

ՏԻԿԷՐ

Տէրի սա'ատէթտէ ֆիլանճա մահէլտէ միւ-
դիմ օլուպ, պու քէրրէ իզհարը իֆլաս էյլէմիշ
օլան թիւճճարտէն, ֆիլան էֆէնտի զիմմէթին-
տէ, ճիհէթի դարզ օլարագ պա սէնէտ մաթ-
լուպու ա'ճիլաննէմ օլան շու գատար դուրուշ,
մէրգումուն տէֆթէրինտէ գայտը պուլունմա-
տրդընտան պաշգա, իֆլասընա տայիր թէշքիլ
օլունան դօմիսիօնընտա տախի թէգէքքիւր օ-
լունմամըշ, վէ էշեայի մէվճուտէսի ֆիրուխթ
օլունարագ ասհապը մաթլուպէ դարամէթէն
թէվղի' գըլընմագ իւղրէ պուլունմուշ օլմաղէ,
էէտիմտէ պուլունան սէնէտ մուճիպինճէ,
գիքր օլունան թէվղիր' դարամէյէ գուլլարընըն
տախի խոխալ իյէ իհգագը հագ օլունմագըլ-
ղըմ խուսուսունա միւսա'ատէի ճէլիյէյի Ասըֆա-
նէլէրի շաեան պույուրուլմագ պապընտա . . .

ՏԻԿԷՐ

Տէվլէթլու էֆէնտիմ հագրէթլէրի .
Եունան տէվլէթի թէպա'ասընտան ֆիլան
նամ զախիրէ թիւճճարիլէ միյանէսիպտէ ճէրէ-
եան էտէն ախղ ու ի'թամրդըն իքի սէնէլիք
մուհասէպէսի, իւ չիւնճիւ մէճլիտի թիճարէթտէ
րույէթ օլունմուշ իսէտէ, մէճլիսին գարարընա

րազի օլմատրղընը մուգատտէմ խաքիփայի Տա-
վերանէլէրինէ պա ա'րզուհալ պէյան էյլէտի-
շիմտէ, ա'գալարը թարաֆէյնտէն միւնթէխասպ
պիր դօմիսիօն մէճլիտի թէշքիլ օլունարագ մու-
հասէպէլէրիմիզէ ֆասլ վէրիլմէսի էմր պույու-
րուլմուշ օլուպ, հալ պու թի պիր սէնէտէն
պէրի պազիրկեանը մումաիլէյհ խաղա էթմէյիպ
լէյթէ վէ լէա'լ իլէ իմրարի վագթ էտէրէք
իպթալը հագդը ա'ծիղանէմ տաի'ասրնաս օլ-
տուղունտան, միւպաշիր մա'րիֆէթիլէ մէրզու-
մու ճէլպ վէ ումուրու ա'ծիղանէմին հուսուլ
փէզիր պույուրուլմասը պապընտա . . .

ՍԷՒՎԷՍԹՐՕ

Ֆիլան մահալտէ միւգիմ, իզմիր թիւճճար-
բարընտան ֆիլան էֆէնտի իւզէրինէ, իսկէն-
տէրիյէտէ շէրիքի Ահմէտ էֆէնտիտէն ագճէսի
թէտիլէ օլունմագ իւզրէ քէշիտէ օլունմուշ օ-
լան պիր դըթա' փօլիշայի, պա'տ էլ գապուլ
թէտիլէսինտէն իմթինա' էտէրէք, վրօթէսթօ
էտիլմիշ, վէ ֆիլանճա ֆիլանճա մահալլէրտէ
մումաիլէյհիւմանըն սաթըլլպ ագճէսի քէնտի-
լէրինէ թէպիմ օլունմագ իւզրէ էմվալ ու էշեա-
սը մէվճուտ պուլունմուշ օլմաղլէ, էշեայի մէզ-
քիւրէնին սէքվէսթրօ օլունմասը պապընտա . . .

սառ օ Յիւլիոյի ՊՈՒ ՏԱՅԻՐ Ի զապգ ի Կ զո

Յիլան մահալտէ խայրիյէ թիւճճարը Քի-
լան նամ քիմէննէ զիմմէթինտէ պա թահվիլ
այթմըլ պիր կիւն վա'տէսիյէ էլլի պին զուրուշ
մաթլուպուժ օլուպ , վատէսի թէմամընտա
իթա էթմէտիյիննէ մէսինի վրօթէսթօ էտիլ-
մըլ , վէ էլան թէտիյէսինտէ իմթինա' վէ միւ-
խայէֆէթ էթմէքտէ օլուպ , պու էսնատէ վազ-
թը օլմատըղընը պէյան էլլէմիշ իսէտէ , իղմիր-
տէ շէրիքի թարաֆընտան քէնտիտինէ քիւլ-
լիյէթլու էշեա կէլիպ , հպա Ղալթա կէօմ-
րիյիւնտէ մէվճոււ օլտուղու իսթիխպար գը-
լընտըղընտան , էշեայի մէղքիւրէնին ուտուլու
վէչիլէ սէքվէսթրօ օլունմասը պապընտա . . .

ՓՕԼԻՉԱՅՍ. ՏԱՅԻՐ

Յիլան մահալտէ քեային Մըսըր թիւճճարօ-
լարընտան Մուհամմէտ էֆէնտի իւղէրիննէ իս-
կէնտէրիյէտէ շէրիքի Սհմէտ էֆէնտիտէն ազ-
չէսի թարաֆըմա թէտիյէ օլունմազ շարթիլէ ,
եիրմի պիր կիւն վա'տէլի քէշիտէ օլունմուշ օ-
լան պիր գըթա' փօլիշայի պա'տէլ դապուլ թէ-
տիյէսինտէն իմթինա' էտէրէք վրօթէսթօ է-
տիլմըլ իսէտէ , վա'տէի մէղքիւրտէն էվվէլճէ
մումաիլէյհ Սհմէտ էֆէնտի , փօլիշայի մէղքիւ-
րիւն ազճէսինի կէրի ալմըլ օլմատընտան տօ-

այլ թէքբար վէ տիկէր պիր վրօթէսթօ տա-
հա էալվիշ օլտուղունտան , մէրահիմի ա՛լի-
յէի ճէնասլը տավերի էքրէմիլէրինտէն միւս-
թէրհամ տըրքի , մէսարիֆը վագա՛աի ա՛ճի-
զանէմլէ պէրապէր մէսլաղը մէզպուրուն , փօ-
ւիշայի մէզքիւրիւ քէշիտէ էյլէմիշ օլան մումա-
իլէյհ Սհմէտ էֆէնտիտէն թահսիլի խուսուսու-
նա , միւսա՛ատէի ճէլիլէի խըտիլի էքրէմիլէրի
շաեան պույուրումագ պապընտա էմը . . .

ՓՐՕԹԼՍԹՕ ԹԱՍՏԻԳԻՆԷ ՏԱՅԻՐ ԻՍԹԻՏԱ՛

Ֆիլան մահալտէ քեային իւշ նիւմէրօլու
խանէմէ միւթթասլ օլան ֆիլան էֆէնտի պու
քէրրէ խանէսինի թա՛միր էտիպ , խանէի ա՛-
ճիզանէմին մագարրը նիտլան օլան պաղչէսի-
նէ եէնիտէն պիր գաշ փէնճէրէ իհտաս վէ
քիւշատ էտէրէք , պու փէնճէրէլէրին գափաթ-
տըրըմասը իշիւն քէնտիտինէ աէֆա՛թլէ իֆա-
տէ ու պէյան օլունմուշ իտէտէ , իսղա վէ գա-
պուլունա իմթինա՛ էթմէսիլէ , իշպու վրօթէս-
թօմու թագաթիմէ իճթիսար էյլէմիշ օլտուղում-
տան , էֆէնտիի մումաիլէյհ իլէ նիզամէն պիլ
մուհաքէմէ , հագլը չըղտըղըմ հալտէ վուզու՛-
պուլաճագ մէսարիֆի քէշֆիլէ վէ սայիրէնին
խտա՛ասընտա պուլունաճագըմտան շիմտիտէն
թաստիգ պույուրումալարը պապընտա . . . :

ՊՈՒ ՏԱՌԻ

Տէվլէթու Էֆէնտիմ հաղրէթլէրի :

Տէվլէթի ա՛լլյէ թէպա՛ասընտան ֆիլյան պա-
ղիրկեան իլէ . . . թարիխիլէ մէմհուր շիշէ տէ-
րունինտէ վէրալլի նիւմունէ մուճիպինճէ , օ-
թուղ պիր կիւն զարֆընտա Տէր ա՛լլյէտէ թէս-
լիմ էթմէ.ք իւղրէ , պէհէր իսթանպօլ քիլի շու-
գատար դուրուշա էլլի պին դուրուշ պէհասըն-
տան ա՛լլէ հիսապ շու գատար քիլէ հընթանլն
ճէման շու գատար դուրուշու փէշինէն ի՛թա ,
պագըսը տախի հընթալարըն թէպլիմի կիւնիւ
ի՛թա օլունմադ շարթիլէ դօնթուրաթ էյլէ-
տի.ք . հալպու.քի պու կիւն վա՛տէմիզ թէմամ՝
օլուպ դախիրէլէր հէնուղ թէսլիմ օլմատըզըն-
տան թիճարէթ նիզամնամէսի մուճիպինճէ զա-
խիրէլէրին թէէլսիրիլէ հասըլ օլան դիեանըմը
մումաիլէյհտէն տա՛վա վէ թալէպ էտէճէյիմ-
տէն , շիմտիտէն խասպէր վէրիլմէ.ք իշիւն սուրէ-
թըր էսմիտէ իշպու փրօթէսթ օնամէլէրիմ իւշ
գըթա՛ օլարագ պիթ թանղիմ խա.քիվայի Տէվ-
լէթլէրինէ թադտիմ էյլէտիմ , մահ.քէմէի թիճա-
րէթտէ պիթթաստիգ պիր նիւսխասընը Հիւ-
քիւմէթտէ զապլթ , վէ պիր գըթա՛սընը պաղիր-
կեանը մէրգում՝ ճանիպինէ իրսալ , վէ տի-
կէրի պէնտէլէրինէ ի՛թա պույուրուլմասը պա-
պընտա . . . :

ՄԻՒՄԷՅՆԻՉԷՒ ՎԷՐԻՒԼԷՆ ԹԷՂՔԷՐԷՆԻՆ

ՍՈՒՐԷԹԻ

Յիւան վէ ֆիւան քիմսէլէրին պէյնիստէ
 թէքէվիլիւն էտէն ախզ ու ի'թա մուհաստէպէ-
 սինին ըույէթինէ թարաֆէյնտէն հաքէմ սը-
 ֆաթըլա զաթլէրինիզ միւմէյեիզ ինթիսասզ
 ու թայ'եին գըլընմըչ օլտուղունուզտան , ու-
 սուլու միւթթախասզէյէ վէ գա'իտէի ա'տլ ու
 հագգանիյէթէ թէվֆիդան , թարաֆէյնին իպ-
 րազ էտէճէքլէրի տէֆաթըր ու էվրազ իւ-
 զէրինէ իճապ էտէն մուհաստէպէ իիւղէլէ պիլ
 բույէ , թէպէյեիւն էտէճէք հալըն սուրէթը
 գաթի'յէտէ օլարազ պա վէրադաթ սա'հիհէ
 էյզասէն պէյան ու իֆատէսինէ հիմմէթ օլուն-
 մասը սիւրազընտա , թէրգէմի թէգքէրէյէ իպ-
 թիտար օլունաու . . . . :

ՄԻՒՄԷՅՆԻՉԷՒ ԹԱՐԱՖԷՆՏԱՆ

ԹԻՃԱՐԷԹԻԱՆԷՅԷ

Յիւան թարիիս իլէ միւվէրէլսէն ֆիւան
 մէճլիսի թարաֆընտան մէվրուտ թէգքէրէ միւ-
 ֆատընճա , միւմէյեիզ նասսզ ու թայ'եին օ-
 լունտուղունուզ մուհաստէպէյի պիլ բույէ բա-
 վօթթօսու իմզա էտիլէրէք թագաթիմինէ իճ-
 թիլրա գըլընտը օլ պապտէ . . . . :

ՄԱԼԻՅԷ ՆԱԶԱՐԷԹԸ ՃԵԼԻԼԷՄԻՆԷ

ԹԷՊԱՆԻՏԼԻՅԻՆԷ ՏԱՅԻՐ ԱՐԶՈՒՀԱԼ

Պէնտէլէրի մալլիէ խաղինէի ճէլիլէսի քէթէպէսինտէն օրուպ , սիննի ա՛ճիզանէմ տէրէճէյի շէյսուխէթէ վասլ օլարագ , արթըզ կիֆաի մէմուրիլիլէթէ ա՛տէմ իւլ իզթիտար օլտուղումասն , պագըլիլէի է՛օմրիւ պէնտէկեանէմի խանէի քէմթէրանէմտէ իզամէթլէ տուա՛ի տէվամր է՛օմր ու շէվքէթի ճէնապը վատիշահիլիլէ միւտամէթ էթմէք իւզրէ , մա՛աշը ա՛ճիզանէմ իլէ իճրայի թէգա՛լուտլիլիմ խուսուսունա միւսա՛տտէի ա՛լլիլիլի նազարէթիլէնահիլիլէրի պիտիրիղ ու շանան պույուրուվագ պապընատա . . . . :

ՄԷՄԼԷԲԷԹ ՎԱԼԻՄԻՆՏԷՆ

Ֆիլան սէնէսինէ մահսուպէն ֆիլան սանճաղըլա միւլճագաթընտան պուլունան ֆիլան գաղալարընըն ըիւսուժու գանթարիլիլիլի խաղինէի ճէլիլէտէն մէվրուտ իճալէ տէֆթէրինտէ լիվաի մէզքիւր ըիւսումաթիլէ պէրապէր միւրագգամ օրտուղու կիպի , խիւսամէնտէկեար գաղալարը ըիւսումաթը միյանընատա աախի տա

խիչ պուլունմուշ օլմասիլէ, մէզքիւր ֆիլան սանճաղընտան պիլիլուտ լէֆֆէն իրսալի սավ- պը վալաի նազարէթ փիէնա հիլէրի գըլընան մազ պաթատա իճապի իսթիզան օլմաղլէ, բիւսու մու մէզքիւր գանղը թարաֆտան զապթ ու իտարէ օլունմաղ իդթիզա էտէր իսէ, լութ- ֆէն իճրայի իդթիզասիլէ քէյֆիլէթին սույի ա՛ճիղլիլէ ի՛շարի պապընտա . . . . . :

ՏԻԿԷՐ

Ֆիլան մահալտէ քեային օլուպ, պու քէր- րէ վէֆաթ էթմիշ օլան փէտէրիմիղ ֆիլանըն սէնէվի պին զուրուշ ֆայիղ կէթիլիլը պա պէ- րաթը ա՛լի միւթէսարրիֆ օլտուղու իսթիեաղ- լը կէօմրիւք էսհամընտան օլուպ, է՛օհտէսին- տէ մահլուլ օլան սէհմինին նըսֆը խաղինէի ճէլիլէյէ ա՛յիտ, վէ նըսֆը տախի պէր մուճիւ պի ուսուլ իւշ նէֆէր զիւքիւր վէ իքի նէֆէր իւնաստէն պէշ դարընսաշա բաճի՛ պուլունմուշ օլմաղլէ, ուսուլ ու գաի՛տէի մէվզուասընա թէվ- ֆիզան իճապընըն իճրա, վէ հէր պիրէրլէրիմի- զին եէտինէ պաշգա պաշգա պէրէվաթը շէրիֆէ թանղիմ ու ի՛թա պույուրուլմապը պապընտա :

ՏԻԿԷՐ

Սէլանիք սանճաղը աղնամ բիւսումաթը վէ իլթիզամը սաիրէյէ շէրքէթիմիղտէն տօլայը

Ֆիլան էֆէնտի իլէ օլան մուհասէպէլէրիմիղին
բույէթիչիւն թագտիմ էյլէմիլ օլտուղումա՛ր-
ղուհայր ա՛նհիղանէմ, Տիվանը մուհասէպաթը
մալիէյէ հալալէ պույուրումուշ խէտէ, իւչ
սէնէյէ գարիպ տիրքի, մուհասէպէլէրիմիղէ
Ֆասլ վէրմէյիպ թէսվիյէ օլունամատրղընտան,
ումուրու չաքէրանէմին թա՛թիլինէ սէպէպի
միւսթէղիլ օլմաղլէ, մուհասէպէլէրիմիղին սէ-
րիա՛ն բույէթիլէ թէպէյեիւն էտէճէք մաթ-
լուպաթը պէնտէկեանէմին թահսիլի պապըն-
տա էմր ու ֆէրման հաղրէթի մինլէհիւլ էմ-
րին տիր :

ՄԱԶՊԱԹԱ

Ֆիլան մահալ սանտրղ քեաթիպի պուլու-
նան ֆիլան էֆէնտի, կէճէ կիւնտիւղ միւպթէ-
չայի է՛յլ ու է՛յրէթ օլուպ, իյֆայի մէմուրիյէթ
ու խամէթ էտէմէյէրէք մալ սանտրղը մէսա-
լիհի մու՛աթթալ գալմագտա օլտուղունա, վէ
պու խէ թէճվիղ օլունմայրպ մումաիլէյհին
թէպտիլինէ լուղում կէօրիւնտիլիւնէ, վէ եէր-
լիտէն ֆիլան էֆէնտի միւսթէղիմիւլ աթվար
վէ պու իլէ էհլ ու էրպապ խոտլի իխպար գը-
րնտրղընա պինայէն, մուվաֆրղը ըէյի վալա-
ի ճէնապը նաղարէթֆէնասիլէրի պույուրուչ-
տուղու հալտէ, մա՛տըր մախաստա օլան շու

գատար զուրուշ իլէ էֆէնտի մուամալէյհին
քիթապէթի մէդքիւրէյէ թայ'եինի խուսուսու-
նա միւսա'ատէի ա'իլյէի խըտիվիլէրինն էրզա-
նիլէ , իճապ էտէն մա'աշ սուրէթինն թան-
զիմ վէ խըբապը խուսուսունուն լազրմ կէլէնլէ-
րէ էմր ու իրատէ պույուրուլմապը մա'րէզին-
տէ , թադաթիմ վէ թէրգիմի մազպաթայի ա'-
ճիզանէմիլէ իճթիսար գըլընապը օլ պասպտէ . :

ԶԱՊԹԻՅԷ ՄԻԻՇԻՐԻՅԷԹԻՆԷ

Տէվլէթու էֆէնտիմ հապրէթլերի .

Լէֆֆէն թէսեիրի սավալը վալայի միւշերե-
լերի գըլընան իքի գըթա' իսթինթադ վէրա-
գաւընտան միւսթէպան օլաճաղը վէշլէ , սեր-
սերի մազուլէսինտէն մայիւմիւլ իսմ ալթը նէ-
ֆէր քէսան իքի թազրմ օլարադ , վէ թադ-
րիլէրինէ կէօրէ հէր պիրի պիրէր հէվայէ ու-
յարադ պիլա թէդքերէ Պրուսայէ կէլիշ օլ-
տուգլարը միւթէհազգըգ , վէ պու մազու-
լէլերին տօղրուճա կէլաթիլլերի եէրէ ի'ատե-
լերի նիզամը ա'ի իզթիզասընաան օլտուղու-
նա մէպնի , մէրգումլէր պու քէրրէ թահ-
թիւլ հըֆղ սավալը սամիի Տէսթուրիլլերինէ ի'-
զամ վէ իսպալ գըլընմիւլ օլմալլէ օլպասպտէ ,

ՏԻԿԷՐ

Ֆիլան ֆրոդա զապթիլէ եիւզ պաշտար Ֆիլան էֆէնտի դուլարընըն զիմմէթինտէ ֆիլան շէյոտէն տօրայլ շու դատար զուրուշ մաթլուպաթը ա՛ճիզանէմ՝ օլուպ, քիրարէն թալէպ էյլէտիմ՝ իտէ տէ, ի՛թասընտա միւխալէֆէթտէն պաշգա, աիւնքի կիւն շիւհուտու միւսլիմին միւվաճէհէսինտէ պիլա իճապ պու դուլարընը տարպու շէթումը զալիպէ թէֆէվլուհիլէ նամուս ու ի՛թիպարըմը շիքէսթ էթմէքլէ, զապթիլէ մէճլիսինտէ լէտէլ մուրաֆա՛ նամուսու ա՛ճիզանէմին իքմալիլէ մաթլուպաթընն թաշսիլի պապընտա . . . . :

ՄԻԻԷՃՃԻԲ ԹԱԲԱՅԸՆՏԱՆ ՔԻՐԱՅԷ ՅԱՅԻՐ

Ֆիլան մահապտէ ֆիլան նիւմէրօլու միւթէթէսարըրֆ օլուդում պիր պասպ աիւքեանըմը իշպու ֆիլան սէնէսի ֆիլան այրն իալթիտասընտան ի՛թիպարէն, ֆիլան քիմնէյէ շէհրիլէ իքիշէր եիւզ զուրուշ քիրա իլէ իճար էտերէք օվէհէլէ գօնթուրաթօտու թանգիմ գլլլնմը իտէ տէ, միւտտէթին թէքմիլինտէն իւշ մահ մուդատտէմ՝ աիւքեանը մէգքիւրիւ թէրք էյլէմիշ, վէ մէրգումտէն իւշ այլըգ աիւքեանըն քիրասը օլան շու դատար զուրուշու թալէպ էթտիլիմտէ ի՛թասընտա միւխալէֆէթ էթմէք-

տէ պուլունմուշ օլտուղունտան , զի.քր օլունան
ալթը եիւզ զուրուշուն մէրգումտէն պիթթահ-
սիլ պէնտէլէրինէ ի'թա պոյուրումասը խու-
սուսունա միւսա'ատէի սէնկյէլէրինին շաեան
պույուրումասը պասլընտա . . . :

ՊՈՒ ՏԱԽԻ ՄԻԻՍԹԵՃԻՐ ԹՄՐՄՅՈՒՆՏԱՆ

Գուլլարը ֆիլանըն միւթէսարըֆ օլտուղու-
ֆիլան նիւմէրօլու պիր պասպ տիւքեանընը
պիր սէնէլիք օլմագ իւղրէ իշպու ֆիլան սէնէ-
սի . . . մահտէն ի'թիպարէն մահկյէ շու գա-
տար զշա իսթիճար , վէ օլ տախի իճար էտէ-
քէք գօնթուրաթօսու թանղիմ գըլընմըշ օլուպ ,
տահա տիւք.քեանըն միւտտէթինին թէքմիլինէ
իւշ մահ վար ի.քէն պէնտէլէրինի տիւք.քեանըն-
տան պի զայրը հազգըն իիրաճ էթմէք տայի-
ասընտա պուլունմուշ օլտուղունտան , թէքմիլի
միւտտէթ էտինճէյէ գատար պէր մուճիպի նի-
զամ , տիւք.քեանը մէղպուրտէ իսքեան էթմէք-
լիլիմ իշխն մէրգումպէնտէլէրինէ էմր ու թէն-
պիհ պոյուրումալարը խուսուսունա միւսա'ատէի
սէնկյէլէրի շաեան պույուրումագ պասլընտա :

ՏԻՅԷՐ

Ֆիլան մահպտէ քեային ֆիլան , միւթէ-
սարըֆ օլտուղու պիր պասպ մէնղիլին պուն-

տան իւշ մահ մուգատտեմ պէնտէլէրինէ ֆէ-
րաղ վէ գասրը եէտ էտիպ ազչէսինի քեա-
միլէն ախղ ու գապղ էյլէմիշ խէ տէ , պու ա-
նէ գատար մէնզիլի մէզպուրու թախլըյէ էտիպ
թարաֆը պէնտէկեանէմէ միֆթահընը ի'թա
ու թէսլիմ էթմէմիշ , վէ պունուն իչիւն քէն-
ախսինէ տէֆ'աթլէ իֆատէ ու իխթար օլուն-
մուշ խէտէ , իաղա վէ գապուլ էթմէտիլի մա'
լիւ'մը ա'լիի ասըֆանէլէրի պույուրուլտուգտա ,
մէրահիմի մալանիհայէի խըտիվիլէրինտէն միւս-
թէրհամ տըրքի , մումաիլէյհին մէնզիլի մէզ-
քիւրտէն իխրահիլէ միֆթահընըն եէտի ա'ծի-
զանէմէ թէսլիմ էթտիրիլմէտի խուսուսունա
միւսա'ատէի ասըֆանէլէրի պիտիլիզ պույու-
րուլմասը պապընտա . . . :

ՏԻՎԱՆԸ ԻՄԹԻՆԱՅԱ ՏԱՅԻՐ ՕՂԱՆ ԻՍՏԻՏԱ՝

Տէրի սա'ատէթտէ ֆիլաննա մահալտէ միւ-
գիմ թիւճճարը խայրիէտէն օլուպ , կէչէնտէ
իզհարը իֆլաս էթմիշ օլան Մուհամմէտ էֆէն-
տի զիմմէթինտէ պա սէնէտ շու գատար օ'ս-
մանյը լիրասը մաթլուպու ա'ծիզանէմ պուլուն-
տուղու հալտէ , պունտան էվլէլճէ մէրդու-
մուն էշեայի մէվճուտէսի թիճարէթխանէի ա'
միրէ մա'րիֆէթիլէ սաթըլարազ էսմանը հասը-
լէսի ասհապը մաթլուպէ զարամէթէն թէվ-

դի՛ ու թագսիմ՛ գրլլնմըջ օլտուղումա , վէ պէն-
տէլէրի իսէ օլ վաղթ էվլութիատէ պուլունտու-
պում ճիճէթլէ , տախիլի տէֆթէր էախմէ յիպ
աչըգտա պրագըրիչ օլտուղումա պինայէն ,
շու սուրէթը թէսլիլէտէն դուլլարընըն տախի
հիասէտար օլմագըրըմ մահ.քէմէի թիճարէթ-
տէն իսթիտա՛ օլունմուչ իսէտէ , ճէվապը եէս
վէրիլմիչ օլտուղունտան ջէյթիլէթին մէճլիսի
իսթինաֆէ հալալէսի պապընտա . . . :

ԽԱՐԻՃԻՅԷ ՆԱԶԱՐԷԹԻ
ՃԷԼԻԼԷՍԻՆԷ

(ԻՇԹԻՐԱ ԷՅԼԷՏԻՅԻ ՏԻԻՔԵԱՆԸ ԷՂԼԻՆԻՆ
ԻԻԶԷՐԻՆԷ ՉԷՎԻՐՄԷՔ ԻԶԻՆ ԱՐԶՈՒՀԱԼ)

Ֆիլան մահալտէ քեային իշթիրա էյլէտի-
լիմ պիր պապ մաղաղանըն պէր մուճիպի նի-
ղամ, թէսպա՛տտէն ղէվճէմ ֆիլանէնին իւղէրի-
նէ դայտ օլմագ իւղրէ , սէնէտինին թահրիր ու
ի՛թաարչիւն լաղըմ կէլէն մահալէ ֆերմանը ա՛-
լիլէրինին իսթար պույուրուլմասը պապընտա :

ՏԻԿԷՐ

Ֆիլան մահալտէ միւթէմէ.ք.քին, իրան տէվ-

լէթի թէպա՛սսընտան Ֆիլան քիմնէտէ պա
 սէնէտ շու դատար պին զուրուշ ալաճաղըմը
 տէֆա՛թլէ թալէպ էթմիշ խէմտէ , ի՛թա ու
 թէտիլէսինտէ մի խալէֆէթլէ իմրարը վաղթ
 էյլէմէքտէ պուլունմուշ օլտուղու միւհաթը
 ի՛լմի ա՛լլիլէի նաղարէթ փէնահիլէրի պույուրուլ
 տուգտա , պիր պէնտէլէրինին միւպաշիր թայ՝
 եինիլէ պէրապէր , քէյֆիէթին թէգքէրէի սա
 միլէլէրիլէ տէվլէթի միւշարիւն իլէյհա սէֆա
 ըթլէթխանէսի ճանիպինէ իշա՛րի խուսուսունա ,
 միւսա՛տաէի ա՛լլիլէլէրի էրղան ու շաւան պու
 յուրուլմագ պապընտա . . . . :

ՔԻԼԻՍՍ. ԹՄ. ԹԻՐԻԶԻԻՆ

Բէպպիմ ճիւմլէի մասուն պույուրսուն . շու
 կէչէնքի Պէյ օղլու հարկը քէպիրինտէ ֆի
 լան նամ քիլիսանըն պաղը ախշապ օլան եէր
 լէրի միւհթէրէք օլարագ , միւհթանը թա՛միր
 պուլունմուշ օլտուղունտան միւվաֆըղը ըէլի
 ա՛լլի նաղարէթ փէնահիլէրի պույուրուլտուղու
 տուրէթտէ , մէգքիւր քիլիսանըն միլլէթ թարա
 ֆընտան թա՛միր ու թէրմիմինէ տայիր իրա
 տէի սէնիլէի խրախիլիլէրի պիտիրիղ ու շաւան
 պույուրուլմագ պապընտա . . . . :

ՄԻՄԼԷԻԹ ՎԱԼԻՍԻՆՏԻՆ

Թէպա՛այի ճէվլէթի ա՛լլիլէտէն , վէ պէ

բաթը Է վրօվա թիւ ճճարընտան ֆիլան պաղիր-
կեանլարըն ֆիլան իլէ օլան հուգուգ տա՛վա-
լարը դըմնընտա , գօնսօլաթօսունա կէօնտէ-
րիլէն վրօթէսթօ վէրագասընըն պիր սուրէթի
լէֆիլէ թէսվիլէի իճասլը կէչէնլէրտէ պա ա՛րի-
գէ խաքիփայի սամիլէրինէ ա՛րգ ու ի՛շար գը-
լընմըլ իսէտէ , մուսիսարէն ասարը թէվէճճիւ-
հաթը սէնիլէլէրիլէ մատտէ պուրաճա ֆասլ-
փէղէր օլարագ , պու թագաիրճէ սալիֆիւղղի-
քը ինհաի ա՛ճիղանէմին պիր հիւքմիւ դալմա-
մըլ օլմասիլէ , պէյանը հալ մա՛րէղինտէ թագ-
տիմի բագղիմէյէի ա՛ճիղիլէ իպթիտար օլուն-
մուշտուր , օլպապտէ . . .

Ա. Ա. Ճ. Ա. Գ. Թ. Ա. Հ. Ս. Ի. Լ. Ի. Զ. Ի. Ի. Ն

Ֆիլան մահալտէ քեային զաթէն Եունան
թէպա՛ասընտան օլուպ , մուսիսարէն Ֆրան-
սա հիմնյէսինէ տէխալէթ էթմիլ օլան սար-
րաֆ ֆիլանճա քիմսէ զիմմէթինտէ թիճարէթ-
խանէ ի՛լամիլէ շու դատար պին դուրուշ ա-
լաճաղըմ օլուպ , տէֆա՛թլէ թալէպ էյլէտիմ
խէ տէ , թէտիլէսինտէ միւսալէֆէթ , վէ իմ-
րարի վագթ էթմէքտէ պուլունտուղունտան ,
մէպլաղը մէղպուրուն թահսիլի խուսուսունա
միւսաա՛տէի ճէլիլէի պէնտէվիւրվէրիլէրի շա-
եան պույուրուլմասը պապընտա . . .

ՏԱՍՎԻ ՆԱԶԱՐԷԹԻՆԷ

Տէվլէթլու էֆէնախմ հազրէթլէրի .

Սէլանիքլի խայրէյէ թիւճճարլարընտան ֆիլան էֆէնտի իլէ միյանէմիզտէ ճէրէեան էտէն տիւխան ախզ ու ի'թասընտան տօլայը, զիմէթի ա'ճիզիտէ թէպէյեխուն էտէն շու դատար զուրուշ մաթլուպու հազգընտա , թիճարէթխանէտէն ի'լամ օլունարագ , մէպլաղը մէզպուր թահսիլ օլունմագ իչխուն պէնտէլէրի Պասը ա'լէ հապընա իրգա օլունմուշ իսէմ տէ , հալ պուքի ախէր հիսապտան էֆէնտի մումաիլէյհին զիմէթիտէ շու դատար պին զուրուշ չաքէրլէրինին տախի մաթլուպում օլմագլէ , թիճարէթխանէտէ պէ թէքար հիսապարըմըզա պագըլլպ իհզագը հազգ օլունմագ իւզրէ , սալիֆիւլ պէյան ի'լամտէ միւնտէրիճ օլան մէպլաղը մա'լիւմ իւլ մգտար թարաֆը ա'ճիզիտէն տէփօզիթօ օլունուպ նէզտի ա'լիլէրինտէ հըֆզ էտիլէրէք ի'ատէի մուհաքէմէ օլունճայա տէյին , սէպիլի ա'ճիզանէմին թախլիյէ պույուրուլմասը պասընտա . . . .

Տիկի՛ր

Իսթանպօլտա ֆիլան մահալտէ սաքին ագրապամտան ֆիլան քիմնէ պիքէս օլուպ, պէ-

լահէթի ֆըթըրիյէսի ճիհէթլէ , ումուր ու խուսուսունու պիղզաթ բույէթ ու թէսվիյէյէ միւզթէտիր օլամատըղընա , վէ պու միսիւլլույէրին թէսվիյէի ումուրիչիւն թարամֆը շէրի՝ շէրիֆտէն պիր վասը իլէ պիր նաղըր թա՛յեին օլունմաղտա պուլունտուղունա պինայէն , մէրգումուն պէլահէթի մէքթէպի թըպպիյէի շահահանէտէն թաստիգ օլունտուղու սուրէթատէ , ադրասոլասընտան օլուպ պու միսիւլլու վէսայէթ ու նաղարէթէ էնսէպ ու էլեէք օլան ֆիլան էֆէնտինին վասը , վէ ֆիլան էֆէնտինին տախի նաղըր թա՛յեին օլունմաղարը խուսուսունուն բումէլի գաղրասքէրի սէմահէթլու էֆէնտի հաղրէթլէրինէ հալալէ պույուրուլմասը պապընտա . . . . :

ՓՕՍԹԱԽԱՆԷԻ ԱՄԻՐԷ
ՆԱԶԱՐԷԹԻՆԷ

ՊէճՄՅԻՇ ԷԹԻԷՔ ԻԻԶՐԻ ԻՍԹԻՅԱՅԷ ՏԱՅԻՐ

Պէնտէլէրի մէմուրու օլտուղում ֆիլան վիսթախանէսի միւտիրլիյինէ , նիզամը սէնիյէյէ վէ բիզաի ա՛լիլէրինէ թէյիֆիղան հիւսնիւ իտարէ վէ լիֆայէ սայ՝ ու զայրէթ էյլէմէքտէ իսէմ

տէ, պուրանըն ապ ու հէվասիլէ իմթիզան
 էտէմէտիլիմտէն, վիւճուտու ա՛ծիզանէմէ թա-
 րի օլան ի՛լլէթ կիւնտէն կիւնէ քէսպի շիտ-
 տէթ էտէճէյի աթլպպա թարաֆընտան խա-
 պէր վէրիլլիի, վէ ֆիլան մահալ փօսթա միւ-
 աիրի ֆիլան էֆէնտի պէնտէլէրի տալի օրա-
 նըն ապ ու հէվասիլէ իմթիզան էտէմէտիլի
 ճիհէթլէ, տիկէր պիր մահալէ թահլիլի մէ-
 մուրիլէթի իմթիլրհամընտա պուլունտաղու
 մէամուի՛ ա՛ծիզանէմ օլտուղու ճիհէթլէ, էմա-
 լինէ վէ բէյի ա՛լիլէրինէ թէվաֆըրդ էլլէտիլի
 հալտէ, մումաիլէյհ պէնտէլէրիլէ պէճայիլի մէ-
 մուրիլէթիմ խուսուսունա միւտա՛ատէի ա՛լիլէի
 Նաղարէթ փէնահիլլէրի պի տիրիղ ու շանան
 պուլուրուլմադ պապընտա . . . . :

ՓՕՍԹԱ ՄԻՒՏԻՐԻ ՀԱԳԳԸՆՏԱ ՄԱՀԱԼԸ
ՄԷՃԼԻՍԻՆՏԷՆ ՄԱԶՊԱԹԱ

Պուրանըն ապ ու հէվասիլէ իմթիզան էտէ-
 մէտիլինտէն պիլ իմթիֆա՛ Տէրի սասա՛տէթէ ա՛-
 զիմէթ էթմիշ օլան ֆիլան մահալ փօսթա միւ-
 աիրի ֆիլան էֆէնտի պէնտէլէրի, միւտտէթի
 մէմուրիլէթիմտէ փօսթա հաղղընտա օլան նի-
 զամաթը մէվղուա՛յէ թէմամիլէ իթթիպա՛ իլէ,
 էլիֆայի հիւսնիւ մէմուրիլէթ էթմիշ, վէ հէր
 վէշիլէ լութֆ ու մէրհամէթէ սէզավար պու-

լունմուշ օլտուղու իֆատէսինատէ թէրդիմի մաղ-
պաթաի ա՛ճիզանէմիզէ իսթիտար գըլընտը օլ
պապատէ . . . . :

ՊՈՒ ՏԱԽԻ ՇԻՔԵԱՅԷԹԻ ՄԻԻԹԷՉԱՄՄԻՆ

Ֆիլան մահալ փօսթախանէսի միւտիրի ֆի-
լան էֆէնտի պէնտէլէրի , տայրէի սըտգ ու իս-
թիզամէթատէն չըգմաղտա , վէ նիւմունէլէր-
տէն պա՛ղէն նիզամլնտան զիյատէ իւճրէթ թա-
լէպ էթմէքատ օլտուղունտան , իճրայի իճապի
թիւճճարան թարաֆընտան իսթիտա՛ օլունմուշ ,
վէ թահգըգաթը վաղա՛աի ա՛ճիզանէմիզ տախի
պու մէրքէզտէ օլուպ , պու միսիլլու մէմու-
րինին մէմուրլիյէթլէրինտէ պաղասը ճայիզ օլ-
մայաճաղը տէրքեսար պուլունմուշ օլմաղլէ , մու-
մախլէյհին եէրինէ ախէրինին թա՛յեին վէ սիւ-
րա՛թ իսրասը պապընտա . . . . :

ՍԷՐԱՍՔԷՐ ՓԱՇԱՅԱ

(Պէն մէքթէպը թըպպիյէ թալէպէսինտէ-
նիմ՛ , սօնրատան ֆրանսայա կիտիպ խայլըճա
շէյ էօյրէնէրէք տիփլօմամը ալտըմ՛ , ալայլարըն
պիրինէ հէքիմ՛ օլմագ իսթէրիմ՛)

Պէնտէլէրի պունտան մուզատտէմ՛ մէքթէ-

պի Ֆիւնուճու թըպպիյէի շահանէյէ տէվամ
էտէրէք . մուախիսարէն Ֆրանսայա ա՛ղիմէթ .
վէ օրանըն մէքթէպի Ֆիւնուճու թըպպիյէ-
սինտէ ա՛լա դատրիւ խթիթա՛յէ խայլընա շէյ
թահսիլ էտէրէք , վէ ուսուլու վէշէլէ պիլ իմ-
թիհան տիխլօմամը տախի ախղ ու խթիհսալ
էյլէյէրէք , օ եօլտա քէսպի մէլէքէ վէ մա՛լիւ-
մաթ էտիլիշ , վէ պու եիւղտէն տախի ա՛թը-
ֆէթ ու ի՛նայէթը ա՛լիյէի պէնտէփէրվէրվէ-
րինէ լլյագաթ քէսպ էյլէմիշ օլտուղումա պի-
նայէն , մէրահիմի մալանիհանէյի ճէնապը սի-
փէհսալարիլէրինտէն միւսթէտա՛ տրրքի , պէն-
տէլէրինին ալայլարըն պիլինէ թապիպ թա՛-
յիին պույուրուլմաղլըղըմ խուսուսունա միւնա՛-
աատի սէնիյէի խըտիլի էքրէմիլէրի շահան պու-
յուրուլմաղ պապընտա էմր ու ֆէրման հաղ-
րէթը մինլէհիւլ էմրինտիր . . .

ԱՍԲԷՐԷ ԿԻՐՄԷՐ ԻՉԻՆ

Գուլարը գաթէն շէհի իւլ ապ օլուպ , սիլ-
քի ճէլլիլի ա՛սքէրիտէ պուլունմաղ , վէ ուղու-
րու մէյամին մէվֆուրու ճէնապը փատիշահիտէ
ճանարժարանէ խամէթ էյլէմէք էմէլինտէ պու-
սունմաշ օլտուղումաան , ճիամէն վէ սիննէն շա-
հանը դապուլ օլտուղում հալտէ սիւվարի ֆի-
լանճա ալայլընա դապր ու թահրիլ օլունմաղ-

ըղըմ՝ խուսուսունա միւռա՛ատէի ա՛լիցէի ճէ-
նապը Սէրասքէրիլէրի պիտիրիլ ու շահան պու-
յուրուլմադ պապընտա . . . . :

ՏԻՎԱՆԸ ԱՀՔԵԱՄԸ
ԱՍԼԻՅԷՅԷ

ԳՐՈՍՍ ԻՍԹԻՐՀՍՄԸՆԱ ՏԱՅԻՐ

Գուլարը ճանիկ էհալխախնահն օլուպ, սաքին
օլոուղում խանհանէ իւշ նէֆէր սարիգին լէյ-
լէն տուխուլիլէ, օլլում պէնտէլէրինի տարպ ու
գաթլ էյլէտիքլէրինահն . . . վալիտի տէվլէթ-
լու փաշա հապրէթլէրի թարաֆընտան մէրգում
գաթիլլէր ախղ ու կիրիֆթ օլունարագ իճրա
օլունան իսթինթադլարընտա մէրգումնու գաթլ
ու ի՛տամ էյլէմիշ օլտուգլարը իգրար իլէ սա-
պիթ օլմասընա մէպնի, իճապ էտէն մաղպա-
թատըրա մէրգում գաթիլլէրի տէր պարը մէ-
ա՛տէլէթ գարարա կէճնտէրիլիշ, վէ պէնտէ-
լէրի տախի մազթուլու մէրգումնն ախլէթի-
նի գապուլ իթմէյէրէք, էմրի գըսասըն իճրա-
սընը միւսթէաի՛ պուլունմուշ օլոուղումտան,
մէրգում՝ օարիգլէրին էմապինէ ի՛պրէթի միւ-
էտիրէի ա՛լէնիցէ օլմագ իւղրէ, իճրայի գը-

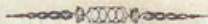

սասրարը իհրագը հագ օլունմագըրդմ խու-
 սուսունա միւսա՛ատէի սէնկյէլէրի շաւան պու-
 յուրուլմագ պասլունտա վէ հէր հալտէ էմր ու-
 ֆէրման . . . . .

Տիկէր

Մուղատուէմա խումէթը շաքէրանէմա, պու-
 լունան ֆիլան քիմնէնին գիւմէթ ինտէ շու գա-
 տար զուրուշ մաթլուպում օլտուղու հալտէ ,
 ֆիլան էֆէնաի մէրգումու թէշվիդ էտէրէք ,
 քէնաի եանընա ալմըշ օլտուղունա, վէ մէրգում
 աախի իշգու աէյնինի մուախաարէն ինքեար
 էյլէաիյինէ մէպնի, վուգու՝ պուլան իսթիտա՛ի
 ա՛ճիզանէմ իւղէրինէ քէյֆիյէթ իսթինթագա
 հափալէ պույուրուլմու շուտու մէամու՛ի քէմթէ-
 րանէմէ նազարէն , միւսթէնթիդիմիդ էֆէնաի
 պէնտէլէրի պու խուսուսա տայիր օլան ֆէզ-
 լէքէի պիթթանգիւմ մէճիաի Տիվանա թագ-
 աիւմ էթմիշ իսէ աէ , իսթինթագըմըզ հէնուզ
 իքմալ օլունմատըրը , վէ հագգը շաքէրանէմ
 զահիրէ չրգարըյմատըրը ճիհէթլէ ֆէզլէքէի
 մէզքիւրէ թահգըգաթճա նօգան օլաճաղըն-
 տան , միւսթէնթիդը մումաիլէյհին մէրգում
 ֆիլանը թէոահիւպ սուրէթինաէ պույունտու-
 դու էօթէաէն պէրու մէճղումու ա՛ճիզանէմ
 պուլունտուղունտան , քէյֆիյէթին տիկէր պիդ

միւսթէնթիգ էֆէնտի պէնտէլէրինէ հավալէ-
սիլէ հագգը չաքերանէմ զահիրէ իխրաճը խու-
սուսունա միւսա'ատէի սէնիյէի Տավէրի էքրէ-
միլէրի էրզան պույուրուլմասը պասլընտա . .

ՄԷՃԼԻՍԻ ՄԷՍՐԻՖԷ ՏԱՅԻՐ

ՄԷՔԹԷՊԻ ՍՈՒԼԹԱՆԻՅԷ ՄԷՃՃՍՆԷՆ ԶՕ-
ՃՈՒՂՈՒՆՈՒՆ ԳԱՊՈՒԼՈՒՆԱ ՏԱՅԻՐ

Մախտուճում ֆիլան պէնտէլէրի թահ-
սիլի իւլում ու ֆիւնունու միւթէնէվիլիայէ
չէվգ ու խահիշ իւզրէ սլուլունմուշ , վէ
պէնտէլէրի ֆագր իւլ հալ վէ նաֆագայի
եէվմիյէնին թէտարի.րինաէն ա'ճիգ ու պի
մէճալ օլուպ , վէ պու քէրրէ թէէսիս ու թէշ-
քիլ դըլընան մէքթէպի Սուլթանիյէ ա'յիտ
օլան իւճրէթի թահսիլիյէի ի'թա էթմէյէ
միւգթէտիր օլամատըղըմա տայիր , մահալլէ-
միգ ճանխալինտէն վէրիլէն ի'լմ ու խասէր մէր-
պութէն թագալիմի փիշիեահը ա'լիի նազա-
րէթփէնահիլէրի գրըրնմըլ օլմաղըն , մէրահիմի
ասըֆանէլէրինաէն մէրճու ու միւսթէրհամ
տըր քի , մէրգում պէնտէլէրինին մէքթէպի
ճէլիլի մէրքիլրէ մէճնանէն դատուլու խու-

տուտունա, միւսա՛ատէի ա՛լիյէի խըտիվի էքրէ-
միլէրի էրզան ու շաեան պույուրուլնագ պա-
պընտա . . . :

ՄԼԻՔԹԼՊԻ ԲԻԻՇՏԻՅԷ ՄՈՒԱՆԼԼԻՄԼԻՅԻՆԷ
ՏԱՅԻՐ ՆԱԶԱՐԷԹԸ ՄԻԻՇՍՐԻԻՆԷԼԷՅՅԱՅԷ
ԱՐԶՈՒՀԱԼ

Տաի՛ի տիրինէլէրի միւտրէթի վափիրէտէն
պէրու թահսիլը ի՛ւլումը ա՛րապիյէ վէ ֆար-
սիյէյէ պէղլի մագտէրէթ վէ սարֆը մի.քնէթ
էթմէքաէ պուլունմուշ խէմտէ, պիր թարաֆ-
տան խտարէի տաի՛անէմէ քեաֆի մէտարը
թէա՛յեիւշը ա՛ճիզանէմ օբմաարդը ճիհէթլէ,
շխտէթ իշինտէ դալարագ, հէր սուրէթլէ
լութֆ ու մէրհամէթ ու շէֆդաթը ա՛լիյէի ճէ-
նապը նազարէթփէնահիլէրինէ լայըդ վէ միւհ-
թաճ պուլունտուղումտան, մէքեարփմի մա-
լանիհայէի հազրէթը վէլիւննի՛ամիլէրինտէն
միւսթէտա՛ տըր քի, պու քէրքէ . . . մա-
հալտէ թէշքիլ պույուրուլմուշ օլան մէքեաթի-
պլի ըիւշտիյէտէն պիրինին ուսուլու վէհիլէ լէ-
տէլ իմթիհան, լիյագաթը պէնտէկեանէմ թէ-
պէյեիւն էյլէտիլի հալտէ, մու՛ալլիմ թա՛յեին
պույուրուլմագլըղըմ խուտուտունա միւսա՛ատէի
մէրհամէթա՛տէի ճէնապը նազարէթփէնահի-

լէրի պիտի ըլիզ ու շահան պույուրուլմագ պա-
պընտա . . . . :

ՊՈՒ ՏԱԻՒ

Մուա'լլիմի պուլունտուղում ֆիլանճա ըիւշ-
տիյէ մէքթէպինին օգունմագտա պուլունան
քիթապլէրին էքսէրիսի շիրաղէսինտէն չըգա-
րագ թէտէրրիւսէ գապիլ օլմայաճագ տէրէ-
ճէտէ քէօհնէ ու ֆէրսուտէ օլտուղունտան ,
թէճտիտ ու թէպտիլինէ լիւզում վէ իհթիեաճը
հագըգի կէօրիւնմիւշ , վէ պունլարըն նէվ՝ վէ
մըգտարընը միւպէյեին փուսուլասը լէֆֆէն
թագտիմ՝ գըլընմըջ օլմաղլէ , օլ մըգտար քիւ-
թիւպիւ միւթէնէվիլի'յանըն ի'թա ու իհսան
պույուրուլմասը խուսուսունա միւսաա'տէի ա'-
լիյէի նազարէթփէնահիլէրի էրգան պույուրուլ-
մագ պապընտա . . . . :

ԻՄԹԻՀԱՆ ՃԷՏՎԼԻԼԻՆԻՆ ԹԱԳՏԻՄԻՆԷ ՏԱՅԻՐ

Մին զայրը իսթիհագագ , մուա'լլիմի պու-
լունտուղում . . . ըիւշտիյէ մէքթէպի շակիր-
տանը մէվճուտէսինին , սայէի մէա'րիֆվայէի
հագրէթը փատիշահիտէ , պու սէնէ տախի իմ-
թիհանլարը հէյէթը մէճլիսի ի'ւլէմա հագըր
օլտուղլարը հալտէ իճրա , վէ ի'ւլում ու ֆիւ-
նունտէ թահսիլի տէրէճէյի լիյագաթ ու իո-

Թի՛տատլարը ճիւմլէ հուզզար թարափրնտան
Թահսին ու թագտիր իլէ, թէքմիլի տէրս էտէն
օն պէշ նէֆէրին շէհատէթնամէլէրի իճապ է-
տէնլէր թարափրնտան պիթթէմհիր եէտլէ-
րինէ ի՛թա գըլընմըշ, վէ թանդիմ էտիլէն պիր
գըթա՛ իմթիհան ճէտվէլի տախի լէֆֆէն փիշ-
կեահը սամիի նաղարէթփէնահիլէրինէ թագ-
տիմ օլունմուշ օլմաղըն օլ պապտէ էմր ու
ֆէրման . . . . :

Տիկիթ

Ֆիլան մահալ մէքթէպի րիւշտիյէսի շակիր-
տանըն պու սէնէ տախի մէվսիմի իմթիհան-
լարը հուլուլ էտէրէք, օլ պապտէ ճանիպը հիւ-
քիւմէթէ օլունան ա՛րզը մա՛լիւմաթ իւզէրինէ,
մահը հալըն . . . կիւնիւ վալիի վիլայէթ տէվ-
լէթլու Փաշա հաղրէթլէրիլէ ֆաղիլէթլու Նա-
յիպ, վէ ֆէդահէթլու Միւֆթի էֆէնտիլէր
տախ՛լէրի, վէ սայիր մէմուրինի Տէվլէթ, վէ վիւ-
ճուհիւ մէմլէքէթ հաղրը օլտուղլարը հալտէ,
իճրա օլունան իմթիհանտա շակիրտանը մուճա-
իլէյհիմ պէնտէլէրինին կէօսթէրտիլի պիտա՛էի
միւքթէսէպէի մա՛լիւմաթ, ճիւմլէսի հազգըն-
տա պի հազգըն ճալիպի թահսին ու իլթիֆաթ
կէօրիւնմէքտէն նաշի, հասըլ օլան էնվա՛ի սիւ-
րուր ու նէշա՛թլէ, տուա՛ի ֆիւզունիլի է-

յամբ էօ՛մբ ու շէվքէթ ու իճլալը հաղրէթը
փատիշահի թէղքեարիլէ, թէղեինի սահիֆէի
շիւքրանիլէթ գըլընմըշ, վէ օլ պասպտէ թան-
զիմ էաիլէն ժուրնալ, ճանիալի Հիւքիւմէթտէն
վէրիլէն մաղպաթա իլէ պէրապէր լէֆֆէն
թաղաիմի փիշկեահը ա՛լի նաղարէթփէնահի-
լէրի գըլընմըշ օլմաղլէ օլ պասպտէ . . . :

ՄԷՃԼԻՍԻ ԼԻՎԱՏԱՆ ՄԱԶՊԱԹԱ

Ֆիլան գասապասընտա քեային մէքթէպի
բուշտիյէնին խաճէսի օլուպ, գասապաի մէղ-
քիւրէնին սազ ու հէվասիլէ իմթիզաճ էտէմէ-
տիյի հասէպիլէ խթիֆա՛ էյլէմիշ, վէ եէրինէ
ախէրի թա՛յեին պույուրուքնասընտան նաշի պու-
քէրրէ Տէրի սա՛ատէթէ ա՛ղիմէթ էյլէմիշ օ-
լան ֆիլան էֆէնտի տա՛իլէրի, միւտտէթի մէ-
մուրիլէթինտէ թէշմիլրի սազը զայրէթլէ, շա-
կիրտանըն տէրէճէսինէ կէօրէ տէրպլէրինէ օ-
լան իգտամաթընը թէղեիտ էտէճէք թէշվի-
գաթը իճրատէ թէրքի թէքեասիւլ ու գու-
սուր իլէ, խսթատանէ վէ փետէրանէ սայ՛ ու
ճահաշ նամահաուր էյլէմիշ, վէ քէնտլաի նէղ-
տի սամիի ճէնապը նաղարէթփէնահիլէրինտէ
տախի մա՛լիւմ օլտուլու իւզրէ ը՛ֆֆէթ ու
սալահը հալ իլէ արասթէ, վէ ի՛ւմ ֆաղը իլէ

փիլյոբասթէ օլուպ , հէր վէչհլէ սէղաւարը լուծֆ
 ու իլծիֆաթը ա'իլէլէրի պուլունմուչ օլտու-
 զու ա'րզ ու իֆատէսի մա'րէղինտէ', թէրգիմ'
 վէ թաղախի մաղպաթալէ ա'հիզանէմիղէ իճ-
 թիսար գըլընար օլ պապտէ . . . :

**ՆԱԶԱՐԷԹԸ ՄԻԻՇԱՐԻԻՆԵԼԷՅՆԱՅԷ ԺՈՒՐՆԱԼ
 ԹԱԳՏԻՄԻ**

Մահը հալըն մարթը իպթիտասընտան մա-
 յիս զայէթինէ տէյին իւչ մահ զարֆընտա, խա-
 ճէսի պուլունտուղում ֆիլյան մահալ բիւշտի-
 յէ մէքթէպինէ միւտալիմ պուլունան շակիր-
 տանըն ժուրնայը լէֆֆէն թաղախի վիշկեա-
 հը սամիի նաղարէթիէնահիլէրի գըլընմըչ օլ-
 մաղլէ օլ պապտէ էմր ու ֆէրման . . . :

**ՄԱԳԱՄԸ ՍԱՏԱՐԷԹԷ
 ԹԱՀՐԻՐԱԹ**

ԹԱՀՐԻՐԸ ԷՄԼԱՔ ՄԷՄՈՒՐԻՅԷԹԻԼԷ ՊԻՐ
 ՄԱՀԱԼԷ ԹԱՅԵԻՆ ԳԸԼԸՄՍԱՐՆԱ ՏԱՅԻՐ
 ԱՐՁՈՒՀԱԼ

Պէնտէլէրի քէսիր իւլ ի'եալ վէ էմրի իտա-
 րէտէ միւղայիդաի թաղէթֆէրսայէ կիրիֆթար
 օլարադ , հէր սուրէթլէ մէրահիմ ու էչֆաղը ա'-

լիյէի ճէնապը վէքեայէթփէնաճիլէրինէ միւհ-
թաճ ու սէզավար պուլունմուշ օլտուղումա
մէրհամէթէն , ուսուլու իմթի՛հանիյէմին իճրա-
սիլէ , էճիլիյէթի պէնտէկեանէմ թէպէյեխուն էյ-
լէտիյի սուրէթտէ , միւնասիպ պիր մահայըն
թահրիրի էմլաք ըէֆագէթի մէմուրիյէթիլէ
մէսրուրիյէթիմ խուսուսունա միւսաա՛տէի ա՛-
լիյէի Սատարէթփէնաճիլէրի պիտիրիղ ու էր-
ղան պույուրուլմագ պապընաա էմր . . . :

ՄԻԻՏԻՐԼԻՔ ԻՍԹԻՂՍԱԼԻՆԷ ՏԱՅԻՐ

Պէնտէլէրի պունտան պիր սէնէ մուգտտ-
տէմ սայէի մէա՛րիֆիվայէի ճէնապը Միւլիւ-
քեանէտէ տէրսլէրիմի թէքմիլ էտէրէք եէտիմէ
շէճատէթնամէ ի՛թասիլէ մէքթէպը միլքիյէ-
տէն չըգմըշ խէմ՛ տէ , պիր թարաֆտան մէ-
տարը թէա՛յեխւշը չաքէրանէմ օլմատըղը ճի-
հէթլէ ըղթըրապը հալէ կիրիֆիթար օլարագ ,
հէր սուրէթլէ լութֆի ու մէրհամէթ ու ի՛նա-
յէթը ա՛լիյէի պէնտէփէրվէրիլէրինէ լայըգ վէ
միւհթաճ պուլունմուշ օլտուղումտան , մէրա-
հիմի մալանիճայէի ճէնապը խըտիվի ա՛զամի-
լէրինտէն միւսթէտա՛ արը քի , քէօլէլէրինի
գազալարըն պիրինէ միւտիր թա՛յեին ու մէ-
մուր պույուրուլմագլըղմ էմրինտէ վէ հէր
հալտէ , մէտէտկեան ու փէնահըմ օլան պապը

ի՞նայէթմէապը ա՛պտփերվէրլէրինէ իլթիճա
ու տէխայէթ գըլընտըղը բէհինի ի՛ւմի ա՛լի իհ-
սանդարինի ճէնապը խըտիվի էֆխէմիլէրի պու-
յուրուլտուգտա օլ պապտէ . . . . :

ՊՈՒ ՏԱԽԻ

Ճէնապը Հագ է՛օմր ու իգպալ, վէ ֆէխա-
մէթ ու իճլալը ա՛լի ճէնապը Սատարէթփէ-
նահիլէրինի բուղ էֆգուն, վէ սայէի ա՛թը-
ֆէթվայէի Ասըֆանէլէրին քեաֆֆէի պէնտէ-
կեան, վէ խուսուսիլէ ա՛պտը շաքիր իւլ իհ-
սանլէրի մէֆարըգընտա էպէտնիւմուն պու-
յուրսուն :

Չաքէրի խաքպէրապէրլէրի մին զայրը իս-
թիհգագ, շիմոխյէ գատար պուլունտուղում
մէմուրիլէթլէրտէ շիա՛րը բըղդիլէթ իճապըն-
տան օլտուղու վէհիլէ լէվաղիմի խտմէթքեա-
րի իճրա ու իյֆատէ սէրմու գուսուրում օլ-
մատըղը միսիւլու, զաթէն մէրհամէթը ճըհան
շումուլը ճէնապը խըտիվիլէրինէ էշէտը իհ-
թիեաճը մէմուլքեանէմ պէտիհի օլուպ, կէ-
չէնտէ . . . գազասը միւտիրլիլինէ մէմուրիլէթը
ա՛ճիզանէմ . . . վալիսի տէվլէթլու փաշա հագ-
րէթլէրի պէնտիլէրինտէն վա՛տ պույուրուլմուշ
խէ տէ, հէնուղ սէմէրէսի կէօրիւլմէտիլինէ,
վէ գազաի մէզպուր էհալիսի, գուլարընտան

Իսպրագը խօշնուտի էթմէքան պուլունատուղունա
մէպնի , սիթճուն ա՛լէմէ շամիլ օլան էթմաֆ ու
ի՛թաֆը ճէլիլէի ճէնապը խըտիվի ա՛ղամիլէրի
միւդթէղաի մէրահիմ ի՛ճըլաթընտան օլա
րագ , զիքը օլունան միւտիլիք մէմուրիլէթի
ա՛պիտանէմ խուսուսունա , միւսա՛ատէի մէ
քեարիմ ա՛տէի ճէնապը վէքեալէթփէնահիլէրի
պիտիրիղ ու շանան պուլուրուրագ պապընտա
էմր . . . . :

ՊԱ՛ՁԸ ԻԼԹԻՉՍՄՏՍՆ ՏՕԼԱՅԸ ԱԼԱՃԱՂԸՆԸՆ
ԹԱ՛ՀՍԻԼԻՆԷ՝ ՏՍՅԻՐ Ա՛ՐՁՈՒՀԱԼ

Մալիյէ խազինէի ճէլիլէսինտէն մագթու՛նն
է՛օհատէի ա՛ճիղանէմտէ պուլունան ֆիլան դա
ղասը ա՛շարը շէրիա՛թընտան մահայինտէ սա
թըլմասը դապիլ օլմանան շու դատար պին
քիլէ զէխայիրի , բայիճը վագթէ կէօրէ սաթ
մագ վէ էսմանը հասըլէսինի պիլա թէէսիլ
կէօնատէրմէք իւզրէ , զէխայիրը մէգքիւրէ ֆի
լան խկէլէտէ միւդիմ Տէվլէթը ա՛լլիյէ թիւճ
ճարընտան ֆիլան թաճիրէ կէօնատէրիմիշ , վէ
զէխայիրի մէգքիւրէի սաթաղը ֆիլաթլէ հի
սաս պ օլունտուգտա , շու դատար պին զուրուշա
պալիլ օլարագ , շիմսիյէ դատար քէնտիսինին
թարաֆը ա՛ճիղանէմէ իրսալ վէ թէսիլմ էթ
միշ օլտուղու շու դատար պին զուրուշ պիթ

Թէնզիլ , պին շու գատար զուրուշ տահա ա-
լաճաղըմ գալուս տէֆա՛թլէ թալէպ գըլընմըշ
խէ տէ , հէնուզ իյֆաի տէյն էտէմէմիշ օլտու-
ղունա , վէ մէսլաղը մէզպուրու պու կիւնլէրտէ
խաղինէի ճէլիլէի մէզքիւրէյէ թէտիյէ էտէ-
ճէյիմ տէրքերար պուլունտուղունա պինաէն ,
մուճայլիլէյճին զիմմէթինտէ օլան պաղըյէի
մաթլուպուճուն թահսիլ ու թէսվիյէսի գըմ-
նընտա , ֆիլան գայմագամըղընա պիր գըթա՛
էմընամէի սամիի ճէնապը սատարէթփէնահի-
լէրինին շէրէֆ թէսթիրի խոսուսունա միւսա-
ա՛տէի ճէլիլէլէրի էրզան ու շահան պույուրուլ-
մասը պապընտա . . . :

ՊՈՒ ՏԱԽԻ

Ֆիլան մահալտէ քեսային ֆիլան պէնտէ-
լէրինտէ պա սէնէա շու գատար պին զուրուշ
մաթլուպը ա՛ճիզանէմ՝օլուպ , թէտիյէ ու ի՛թա-
սընտա միւխալէֆէթ վէ իմրարը վազթ էթ-
մէքտէ պուլունմուշ օլտուղունտան , մէրահի-
մը ա՛լիյէի ճէնապը վէքեալէթփէնահիլէրին-
տէն միւսթէտա՛տըք քի , պիր պէնտէլէրինին
միւպաշիր թայ՛եինիլէ , մէսլաղը մէզպուրուն
թահսիլի խոսուսունա միւսա՛տտէի ճէլիլէի
պէնտէ փէրվէրիլէրի պիտիրիլ ու շահան պու-
յուրուլմասը պապընտա էմը . . . :

ԻՀՍԱՆ ԻՍԹԻՐՀԱՄԸՆԱ ՏԱՅԻՐ

Ճէնապը շաֆի'ի մութլագ հաղբէթլէրի ճիւղիլի մասունն պույուրսունն, ճիւղարը ա'լիի Սատարէթփէնահիլէրինտէ սաքին պերպեր էսնաֆընտան օղլում ֆիլան գուլարը, զաթէն էֆգէրի ֆուգարատան օլտուղու հալտէ, պիր սէնէտէն պերու էսիրի ֆիրաշ օլարագ հանաթընտան մէյիւս օլտուղումուզա, վէ պիր թարաֆտան պիր ագճէ մէտարը ինթի'յաշըմըզ օլմայըպ, պիր դաշ չօճուգ իլէ էմր թէա'յէիւշտէ փերիշանի հալիմիզ տէրէճէի քէմալտէ պուլունմուշ օլտուղուննա պինահէն, տու տէսթի իֆթիգարըմ իլէ հալգաի պասը մէրահիմ քերարիլէրինէ սարըմըշ օլտուղումուզ միւհաթը ի'լի ա'լիի իհսան դարինի պէնտէփերվէրիլէրի պույուրուլտուգտա, օլ պապտէ վէ հէր հալտէ էմր ու ֆէրման . . . :

ՁԷՎՃԻՆԻՆ ՄԱՀԼՈՒԼՈՒՆՏԱՆ ԽԱՆԷՍԻՆԻՆ
ԱԶ ԱԳՃԷ ԻԼԷ ԻՇԹԻՐԱՄԸՆԱ ՏԱՅԻՐ
ԱՐԶՈՒՀԱԼ

Խայրիլէ թիւճճարընտան զէվճիմ ֆիլանըն պու քերրէ պիլա վէլէտ վէֆաթի իլէ, էօ'հաէսինտէ պուլունան ճն դըթա' մաղաղա վէ տէքեաքին իլէ ֆիլան մահալտէ քեային թախ

մինէն եիրմի պին զուրուշ տէյէր պիր պառ
մէնգիլի մահլուլ օլմուշ , վէ միւթէվէֆաի մէր-
գումուն նագտէն ագճէսի օլմատըղընտան ,
վէ ճարիյէլէրի տախի մէրգումուն զաթէն ճա-
րիյէսի օլուպ , եիրմի պէշ սէնէտէն պէրի թահ-
թը նիքեահընտա պուլունարագ , պիքէս վէ
պիշարէ օլտուղում ճիհէթլէ , սօգագ օրթասըն-
տա դալմըշ օլտուղում միւսէլլէմի ա'լէմեան
օլան մէրահիմ ու էշֆագը ա'լիյէի պիքէսնիւ-
վագի վէ ա'թըֆէթսագիլի խըտիվի էֆիսէմի-
լէրի գայիլ ու բագի օլմայաճաղը գավիէն մէճ-
ղումը ա'պիտանէմ օլտուղունտան , խուսուսի-
յէթը հայիմէ մէրհամէթէն սէրի մէրհամէթ է-
սէրի ճէնապը Միւլիւքտարիլէրի իչին օլտուն ,
կիւճլէ թէտարիք էթմիշ օլտուղում շու պէշ
պին զուրուշ մուա'ճճէլէ իլէ մէնգիլը մէղպու-
րուն էօհտէի ա'ճիղանէմէ իճրայի ինթիգալի
խուսուսունտա պապը մէրպահիմմէապը խըտի-
վի էրհամիլէրինէ իլթիճա վէ տէխալէթ էյլէ-
աիմ օլպապտէ . . . :

Տիպիթ

(Պէն Պրուսա էհայիսինտէն , վէ պագալըմ ,
ալաճաղըմըն թահսիլինէ տայիր էմիրնամէի սա-
մի իսթէրիմ ,)

Չաքէրի խաքպէրապէրլէրի Պրուսա էհա-

լիսինտէն վէ պագալ էանաֆրնտան օլուպ , եխ-
նէ շէհրի մէզպուր էհալիսինտէն ֆիլան ազա
ղիմմէթինտէ տիւքեանըմտան սաթըն ալմըշ
օլտուղու էրզագ պէհասընտան ալաճաղըմ օ-
լան պին պէշ եիւղ զուրուշու ալթըր այտէն
պէրի վէրմէյիպ , հէր իսթէտիքճէ տիւրլիւ
տիւրլիւ էօզըլէր իլէ վագըթ կէշիրմէքաէ օլ-
տուղունտան , վէ գուլլարը իաէ ֆուգարա-
տան օլուպ գիյատէ պէքլէմէյէ թէհամմիւ-
լիւմ օլմատըղընտան , աղայի մէրգումուն մէճ-
լիսի հուգուգա ճէլպիլէ , միւհաքէմէ օլունս-
րագ մէպլաղը մէգքիւրուն թահսիլի խուսու-
սունու ամիր , խիւտավէնտէկիւար վիլայէթըճէ-
լիլէսինէ պիր գըթա՝ էմր նամէի սատարէթ-
վէհահիլէրինին թաստիր վէ իհասնի պապըն-
տա էմր ու ֆէրման . . .

ԹԱԳԻՐԻՐ

Ֆիլան գազասը տախիլինտէ . . . էֆէնտի
չիֆլիլի ա՛շարը , կէշէն սէնէ խտարէի էմանէթ-
տէ հէր նասըլտա թահրիր վէ իսթիհասալ օ-
լունամամըշ խտույի , պու քէրրէ գազաի մէզ-
պուրու տէր էօ՛հաէ էթմիշ օլան միւլթէզիմ
թարաֆրնտան եաղըլմաղա թէշէպպիւս օլուն-
տուգտա , էյլէտիլի միւմանա՛աթտէն թէպէյ-
եիւն էթմիշ , վէ պէօյլէ պէսպէլլի մէթալիպը

սենիյէտէն օլան էմլալըն թէտիյէ ու ի՛թասըն-
տա քիմնէ թարափընտան իմթինա՝ ճայիղ օ-
լամայաճաղընտան , էրպապի մա՛րիֆէթիյէ
քէշֆ ու թախմին պիրլէ, կէշէն սէնէ ա՛շարը-
նըն թահսիլի տախի լաղըմէտէն օլմասիյէ, իճ-
րայի իգթիղասը էմը ու իրատէի միւթէսարըրֆ-
լէրինէ միւթէվէղգըֆ պուլունմուշ օլմաղլէ
օլպապտէ . . . . :

ՄԼԻԹՈՒՊԸ ՍՍՄԻԻ ՍՍՏԱՐԷԹՓԷՆԱՀԻ ԻՍ-
ԹԻՐՀԱՄԸՆԱ ԱՐՁՈՒՀԱԼ

Պունտան տէօրթ պուշուդ սէնէ միւդատ-
տէմ Տէրի սա՛տտէթտէ ֆիլան քիմնէնին թահ-
թը նիքեահընտա պուլունտուղում հարաէ, ճա-
րիյէլէրինի օլ վաղըթ միւսթէճիրէն իդամէթ
էյլէտիյիմիղ . . . մահալլէսինտէ քեային խանէ-
տէ պիլա նաֆազա թէրքիլէ, խապէրսիղ օլա-
րադ շիմտիյէ գատար զայպ օլմուշ , վէ թահ-
դըդաթը վադա՛այա նազարէն, մումաիլէյճ էլ-
նէվմ Մըսըր Գահիրէտէ խանը խախլտէ տէր-
լալըգ վէ սըմնարլըգ իլէ մէլուֆ օլտուղու մն-
լաշըլմըշ օլտուղունտան , ճարիյէլէրինին թա՛-
րիֆ գապուլ էթմէղ աէրէճէտէ չէքմէքտէ
օլտուղում զարուրէթ ու սէֆալէթտէն դուր-
թարըմադ իւզրէ , եա քէնախախնին պու թա-
րաֆա ի՛ղամի . վէ եախօտ մըղտարըր քիֆայէ

Նաֆադա թախսիսիլէ պու թարաֆտա պիր մա-
հալտէն հավալէսի , վէ օլմատըղը սուրէթտէ
պիթուէն պիթուէն թէրք էյլէալիյնի միւշի'ր
իճապը շէրի'սինին իճրասը զըմնընտա Մըսըր
խըտիվիյէթի ճէլիլէսինէ պիր գըթա' էմրնա-
մէի սամիի ճէնապը խըտիվի ա'զամիլէրինին
թէսթիր ու իհասն պույուրուլմասը սլապըն-
տա էմր . . . . :

ՊՈՒ ՏՄԻՍԻ

Յիլան սանճաղընա թապի' ֆիլան գազասը
վէ սայիր պէշ գարիէնին թարլալարընտա ,
քէնտի քէնտիյէ հուսուլա կէլէն քիեահի , ա-
խէրէ ֆիրուխթ իլէ ա'շարը շէրիա'սընը էտա
ու իյֆա էթմէքտէ պուլունմուշ խէտէ . . . .
մահալ թարաֆընտան մէմուրլէր կէլիպ եայը-
նըղ ա'շարը շէրիա'նըն ախղինէ բաղի օլմայըպ ,
«սիզլէր մէրա'ի սաթմըշսընըղ» տէյէրէք ֆի-
րուխթ օլունան օթլարըն ադշէսինի թէմամէն
ֆիզուլի գուլարընտան արմըշ օլտուգլարըն-
տան , վէ պունա խէ բիղաի մէյամին իրթի-
զաի ա'տայէթքեարիի ճէնապը խըտիվի էֆ-
խէմիլէրի հիշ պիր վէշհիլէ գայիլ ու բաղի օլ-
մայաճաղը միւսէլլէմաթտէն պուլունտուղուն-
տան , մէրահիմը մալանիհայէի խըտիվի ա'զա-
միլէրինտէն միւսթէրհամտըր քի , զի , քը օլունան

օթլարըն ա՛շարը շէրի՛ասընը պիլ իֆրազ թէ՛վ-
գըֆ գըլընըպ, պագը գալան ազճէմիղին թա-
րաֆըմըգա ի՛ատէ օյունմասընը ամիր , ֆիլան
մահալ միւթէսարըրֆիլըղընա խիթապէն պիր
գըթա՛ էմընամէի սամիի ճէնապը վէքեալէթ-
փէնահիլէրինին շէրէֆ թէսթիր պոյուրուլմա-
սը պասլընտա . . . :

ՎԻԼԱՅԷԹ ՎԱԼԻՍԻՆՏԷՆ ՄԱԳԱՄԸ ՄԱՏԱ-
ՐԷԹԷ ԹԱՀՐԻՐԱԹ

Պունտան ազտէմ պերայի սիեահէթ իզմիրէ
կէլէն Ավսարիեա փրէնսլէրի հազլարընտա պէր
մանթուգը ա՛լլյէ , վուգու՛պուլան մու՛ամէլա-
թը միհմաննիւվազիտէն աօլայը , միւշարիւն-
իլէյհիւմա թարաֆընտան վիւրուտ էաէն մէք-
թուպ իլէ , հաշմէթլու Ավսթըեա իմփէրաթօ-
րու պա՛ղը հէտաեայի ըէսմիլէսինի պիղզաթ
թազտիմէ մէմուր օլտուղունու , իզմիրտէ միւ-
գիմ՝ գօնսօլօպարը պիլիլիսպար , իշպու մահը
հալըն ֆիլան կիւնիւ թէրճիւմանը վէ պա՛ղը
սէֆինէ գօմանտան վէ օֆիշեալարը ըէսմէն
ունիֆօրմալարըլա կէլիպ , պիր գըթա՛ նըշան
իթեան ու թէսպիմ՝ էթմիշ , վէ պու մագուլէ
շէյլէրին գապուլ ու ա՛տէմը գապուլի ըիւխ-
սաթը սէնիլէյէ մէնութ օլտուղունտան պաշ-
գա , քեաֆֆէի հարէքէթ ու սիւքիւնիւ պէն-

տէկեանքմ մէրդիի ա՛լլիյէի վէքեայէթփէնանհի-
լէրինտէ պուլունմագ ագտէմի տմայը պէնտէ-
կեանէմ պուլունմուչ օլաուզունա , զիքր օլու-
նան նրչան թագըմիլէ մէմհուրէն թագափմի
խաքխայի Միւնի՛մանէլէրի դըլընմըչ օլմագըն
օլ պապտէ . . . :

Տիւլի՛

Կէչէնտէ ֆիլան մահալտէն չըդըպ ֆիլան
մահալէ կիտէրքէն զարէթզէտէ օլան քեար-
պանըն զասիպլէրինտէն օլմագ իւզրէ , սոյէի
փուվաֆֆագըյէթվայէի հագրէթըՇահանէտէ,
ախզ օլունան ֆիլան նամ շախարն գաթը՛ի թա-
րիդ վէ զասպըէմիլալ թէօհմէթիլէ միւթթէհէմ
օլաուդլարը , վէ պու սըրատա զահիրէ իխրամ
օլունան մէպալիդին տահապը թարաֆընա սու-
րէթը րէտա ու իյֆասիլէ , պունրարըն բիւֆէ-
գասընտան օլարադ հէնուդ էլտէ օլմսեան
շախալարըն պապալարը ֆիլանըն թախիլիէի
սէպիլիլէ , զիքր օլունան տէօրթ նէֆէր էչ-
խասը միւթթէհէմին ճէզալարը իթթիզանընը
շամիլ , թէրթիպ օլունան մագպաթա իլէ իս-
թինթագ վէքագալարը , վէ ի՛լամը շէրի՛ լէֆ-
ֆէն թագափմի խաքխայը վէքեայէթփէնանհի
լէրի դըլընմըչ , վէ պունրարտան օլարադ մու-
ախխարէն ֆիլան տախի տէլտէսթ օլունուպ ,

լէտէլ իսթինթագ իշպու Ֆէզահաթտա պիր-
լիքտէ իտույինի թայիա՛ն իգրար ու իթիրաֆ
էյլէմէսիլէ, թափսիլը քէյֆիլյէթ էվրագը մէզ-
քիւրէ միւթալէա՛լարընտան պիլ էթրաֆ միւս-
թէպան պույուրուլուգտա, պէր մինվալը մէշ-
րուհ, պունլարըն թահտիտը ճէզալէրիլէ տիկէր-
լէրին թալսիլյէի սէպիլի զըմնընտա, քէյֆիլյէ-
թին էմր ու իշա՛րը բէյի բէզինի իսապէթ դա-
րինի խըտիվիլէրինէ մէնութ վէ միւթէվէգ-
դըֆ պուլունմուշ օլմաղըն օլ պապտէ . . .

Տիկի՛

Մէմալիքի մահրուսէնին պա՛զը մահալլէ-
րինտէ նագլը ա՛շար պապընտա, տէր է՛օհտէ-
հիլէր թարաֆընտան վուգու՛պուլան խիլաֆը
ուսուլ հարաքեաթըն մէնի՛լէ, պէր մուճիպը
իրատէի ա՛լիլյէ պա՛տէմա խիլաֆը նիզամ հալ
ու հարէքէթ վուգուա՛ կէթիլիլմէմէք իրա-
տէսինի շամիլ, ֆիլան թարիխիլէ համէ փիլյ-
շայի թա՛ղիմ ու իպճալ օլան պիլ գըթա՛ էմր-
նամէի սամիլի վէքեալէթփէնահիլէրի միւֆա-
տը ճէլիլի. բէհինի տէրքի շաքէրի օլմուշ, վէ
պէր մանթուգը իրատէի ա՛լիլյէ, քէյֆիլյէթ լա-
ղըմ կէլէնիլէրէ էքիտէն իզպար գըլընարագ,
պիլութֆիհի թա՛ալա իճապընըն թէմամիլի իճ-
բասընա ա՛լէտաէվամ իգտամը թամօլունտա

ղը տէր.քեար պուլունմուշ խտույի , ինչպլահու
թա'ալա միւհաթը իլլի ա'լէմշումուլի Տալէ-
բիլէրի պուլուրուլտուգատա օլ պապտէ . . .

ԳԱԶՍ ՄԻՒՏԻՐ ՎԷ ԳԱՅԻՄԱԳԱՄԼԱՐԱ
ԵՍԶՐԻԱՆ ԹԱՀՐԻՐԱԹ

Օրատույն հիւմայունլար թէրթխպաթը իչուն,
շու արալըգ քիւլլիյէթլու աղճէ իրսալի խու-
սուսունա տայիր շերէֆսաւտուր էտէն էմր ու
իրատէի ա'լիյէ մուծիպինճէ , թարաֆըմըղա
խիթապէն թէսթիյր պուլուրուլան ալիր գըթա'
էմրնամէի վէքեալէթփէնահի սուրէթի լէֆ-
ֆէն իրսալի սուի շէրիֆլէրի գըլըմըշ օլմաղրն ,
մէալի ա'լիսինտէն էհէմիլիթի մատտէ մա'լու-
միւնիւղ օլտուգատա , պա'տէղին գաթա' թէճ-
վիղի թէրաթի ու թէէխիր օլունմայարաղ , փէյ-
տէր փէյ քիւլլիյէթլի աղչէ թահսիլ վէ իր-
սալինէ սայ' ու զայրէթ , վէ իրսալաթըն միւմ-
քինի մէրթէպէ թէմիղ աղճէ օլմասընա ֆիվգ-
էլ ա'տէ հիսմէթ էյլէմէնիղ սիեաղընտա իշ-
պու շուղգաի մախսուսէ թահրիբինէ իպթի-
տար օլունտու

ՏԷԿԷՐ

Ֆիլան նահիյէսինէ թապի' ֆիլան գարիյէ-
սի սաքինլէրինտէն ֆիլան շափուշուն միւթէ

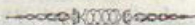
սարրըք օլտուղու արաղիտինտէն եկրմի տէօ-
նիւմ թարլայի , ֆիլան նամ քիմէանէ ֆիւղու-
լի զապթ էյլէտիլի պէյանիլէ , իսթիրտատը
խուսուսու իսթիտա՝ օլունմուշ օլտուղունտան ,
թարաֆէյն սիլ միւվանէհէ իգթիղատընա պա-
գըլմադ իւզրէ , մէրգում ֆիլանըն պունա տա-
յիր եհտինտէ պուլունան սէնէտիլէ պէրապէր
պու թարաֆա սիւր՝աթ ի՛ղամ ու իքսալի խու-
սուսունա միւպատէրէթ էյլէմէնիլ սիւնազըն-
տա շուգղա թահլիթ ու թէսեխր օլունտու օլ
պապտէ . . . . .

ՊԵՏԷԼ ԻԼԹԻՉԱՄՏԱՆ ՏՕԼԱՅՐ ԱԼԱՃԱՂԸՆԸՆ
ԹԱՀՄԻԼԻ ՎԷ ՇԷՐԻՔԻՆԷ ԻՐԱՍՐ ԻԶԻՆ
ՄԱՀԱԼԻՆՏԷՆ ԳԱՅԻՄԱԳԱՄԱ ԻՍԹԻՐՍԱ

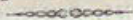
Ֆիլան դազատը էհաղիտինտէն ֆիլանըն զիմ-
մէթինտէ պէտէլի իլթիղամտան տօլայը , պա
սէնէա վէ դանթրաթօ շու գատար պին դու-
րուշ ալանաղըմ՝ օլտուղունտան , թահսիլի մու-
գատտէմա պա ա՛րղուհալ նիւնաղ ու իսթիտա՝
օլունմուշ , վէ իճասըլը թէսվիլիէսի մահքէմէի
թիճարէթէ հավալէ պույուրուլարաղ , մէպ-
լպըլ մէզպուրուն մումաիլէյհին զիմմէթինտէ
հագղը սարիհիմ իտույի թէսլէյնիւն վէ թէ-
հագղուգ էյլէտիլի ի՛ղամ գըլլնմըշ իսէտէ ,
եինէ մումաիլէյհ տէյնի մէզքիւրիւն թէտիւ

յէսինտէ մուխալէֆէթ կէօսթէրմէքտէ օլտու-
ղունտան, եէտիմտէ պուլունան դօնթրաթօ
վէ սէնէտ ու ի՛լամ մուճուպինճէ, մէպաղը
մէզպուրուն մուճալէյհտէն պիթթահօիլ, շա-
քէրի Տէրի սա՛ատէթէ կիտէճէք օլտուղում
տան շէրիքիմ ֆիլան պէնտէլէրինէ իթասիչին
լաղըմ կէլէնլէրէ էմր ու իրատէ պուլուրու-
մասը պապընտա . . . . :

ԹԱՐԱՅԸ ԱԼԻԻ ՄԷՇԻՑԻՍԷԹ- ՓԷՆԱՅԻՅԷ

(Պէն իմթիհանը սապրդտա միւտէրրիս օլ-
տում. թէտրիսի իւ՛լում իլէ մէշղուլում. էհլ
ու ի՛եալըմլա գարուրէթ չէքէեօրում. պէնի
ֆէթվախանէյէ մէմուր էտին):

Ճէնապը Հադ մէանէտթըրաղը մէշիյսէթ
իւլեա, վէ էմէլ պախշաի էրօյատը իլթիճա օ-
լան զաթը ա՛լիի ֆէթվապիէնահլլէրին մաղհարը
է՛օմր ու իւպալը ճապիտանի, վէ սայէ էնտաղը
ճահը քեամրանի պուլուրուն: Ա՛պտը տաի՛լէրի
կէլէն իմթիհանտա լութֆ ու ի՛նայէթլէրի է-
սէրի օլարադ, թարիղը թէտրիտէ տախիլ, վէ
մին զայրը հաստին միւղաքէրէի իւ՛լում իլէ
միւլթէղիլ օլուպ, էհլ ու ի՛եալըմ դուլլարընըն

իտարէսինէ եւթէշէճէք մա'աշա նայիլ օլամա-
տըղըմտան զարուրէթ չէքմէքտէ , վէ ճիւմէ
հադդընտա վէ պա խուսուս գուլլարը կիպի ա-
խասսը տա'յիան իշիւն տախյմա մէպղուլ օլան
մէրհամէթ ու ա'թըֆէթ վէլիւննի'ամիլէրի
պէքլէմէքտէ օլտուղում մա'լիւմը վալաի բահի-
մանէլէրի պույուրուլտուգտա , ֆէթվախանէի
ճէլիլէյէ մէ'մուր վէ չըրաղ պույուրումադլը-
ղըմ պապընտա վէ հեր հալտէ էմը ու ֆեր-
ման . . . :

ՊՈՒ ՏԱԽԻ

(Պէն ֆիլան մահքէմէսի քեաթիպի իտիմ .
օթուղ սէնէտէն զեյատէ խտմէթ էթտիմ . խաս-
թա օլտուգտա քիթապէթի պաշգասընա վեր-
տիլէր , էվլատըմլէ ա'ճիլ վէ ա'լիլ գալլպ ,
մէրհամէթէ շտեանըմ . պիր մըգտար մա'աշա
թէգա'իւտիւք իսթէրիմ' .

Գուլլարը օթուղ սէնէտէն զեյատէ ֆիլան
մահքէմէսի քեաթիպի օլուպ , պու անէ գա-
տար իյֆայի հիւսնիւ խտմէթ էթմիշ իտէմ տէ ,
ճէնապը Հադ էֆէնտիմիզի քէմալը ա'ֆիլէթլէ
մէսնէտի միւ'ալլաի մէշիլխէթտէ պէր տէվամ'
պույուրսուն . միւպթէլա օլտուղում է'լլէթ իլէ
տէվամտէ վադը' օլան գուսուրում պէհանէ-
սիլէ , խտմէթի քիթապէթէ պաշգասը թա'յեին

օրուստուղու , վէ գուլարը իսէ պիր թագըմ
ա՛ճիղէ վէ պիլպայէ էվլաս ու ի՛նայլմէ պիլքէս
վէ պի տէրման վէ ա՛յլ ու զէլիլ գալարագ ,
հէր եիւզտէն մէրհամէթ ու ա՛թըֆէթէ շա-
եան ու սէզա օլտուղում մայի՛ւմը ա՛յլի վէլի
իւննի՛ամիլէրի պույուրուլտուղտա , սատագանի
հազրէթի Շէհրիեարի օլմագ իւզրէ պիր մրգ-
տար մա՛աչլա միւթէգա՛լիտ պույուրուլմագը-
ղըմ խուսուսունա միւսա՛ատէի շիյմէյի ճէ-
լիլէի ա՛թուֆէթ ու շէֆագաթլարը իգթիղա-
սընտան պուլունմուշ օլմաղլէ . օլ պապտէ վէ
հէր հալտէ էմր ու ֆէրման . . . . :

ՌԻՔԵՍՊԸ ՇԱՀԱՆԵՅՅԷ
ՍՐԶՈՒՀԱԼ

(Պէն խատէմէի շահանէտէն միւթէվէֆա
ֆիլանըն օղույում , վէտէր էմէքտար վէ պէն
էմէքտար զատէլիմ , քիմսէսիղ վէ ա՛ճիղ գալ-
արմ , միւզիգայի Հիւմայուն տայրէսինէ չը-
րաղ օլմագ խսթէրիմ) .

Ճէնապը Հագզը լա եէզալ , շէհինշահը մէ-
լէքիլըսալ , վէ շէհրիեարը տէրեանէվալ շէվ-
քէթլու , մէհա՛պէթլու , ա՛ղա՛մէթլու էֆէն-
տիմիլի տիւնէա տուրտուղճա թախթը հիւ-

մայրունստա տայիմ, վէ տէվլէթ ու իճլալը
գափուսունստա միւլաղըմ էյլէյէ :

Ա՛պարը քէմինէլէրի խատէմէի հաղրէթը շա-
հանէլէրինտէն ֆիլանըն օղլու օղլուպ, օթուղ
սէնէ խամէթի ճէլիլէի փատիշահիտէ պուլու-
նարագ էմէքտար իքէն, պու քէրրէ գուլ-
լարընը պիքէս, վէ պիշարէ պրագըպ, վէ մէ-
տարը մուա՛յէշէթ օլաճագ հիշ պիր շէյ պրագ-
մայրպ վէֆատ էթմիշ, գուլլարը իսէ վալիտէմ
ճարիյէլէրիլէ կէլինմէյէ միւղթէտիր օլամայա-
րագ հալիմիղ փէք փէրիշան վէ զլյատէ մէր-
համէթէ շաեան պուլունմուշ օլմաղլէ, գատիմ-
տէն փէրվէրտէ օլտուղումուղ նի՛մէթ ու իհ-
սանը Հիւմայունստան մահրում գարմամագ իւղ-
րէ, միւղի՛ղայը Հիւմայուն տայրէի ճէլիլէսինէ
չըրագ պույուրուլմագլըղըմ խուսուսունստա միւ-
սա՛ատէի սէնիյէի Միւլիւքեանէլէրի մէպղուլ
պույուրուլմագ պապընտա վէհէր հալտէ, էմր
ու ֆէրման, վէ լութֆ ու իհսան գուարէթ-
լու ի՛նայէթլու, մէրհամէթլու վէլինի՛մէթի-
միղ փատիշահրմըղ էֆէնտիմիղ հաղրէթլէրի-
նին տիր :

ՏԻԿԵՐ

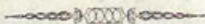
(Պէն միւհէնտիտխանէի պէրրի Հիւմայու-
նունստա շըրագ օղլուպ, ի՛րմ թահսիլիլուն էպրօ-

փայէ կէօնտէրիլտիմ , ա՛վտէթիմոտէ ֆիլան
Ֆապրիդայա կէօնտէրիլմիշ իսէմոտէ , հէվասը
պանա էյի կէլմէտէյինտէն , թօիխանէի ա՛մի-
րէ տէմիր ֆապրիդասընա նագլ օլմամը խթէ-
րիմ) :

Ճէնասը Հաքիմի մութլագ , բուհի էճ-
սամը ա՛լէմ , վէ սէպէպի դըյամ ու տէվամը
հէյէթը մէմայիք վէ իւմէմ օլան վիճուտը Հիւ-
մայունը Միւլիւքեանէլէրին քէմայը թէնտ-
րիւթի ու ա՛ֆիյէթ , վէ վէֆուրու շէվքէթ
ու ա՛ղամէթ վէ իճլալ իլէ սէրիր արայի շատի ,
վէ սալթանաթ պույուրսուն , ամին :

Ապտը մէմլուքէրի հինի սապավէթի քէմ-
թէրանէմոտէ միւհէնտիխանէի պէրրի Հիւմա-
յունունա չըրաղ , վէ թահսիլի ի՛ւլում զըմնն-
տա ֆրանսայա թիսեար , վէ սօնրա ա՛վտէթի
ա՛ճիղանէմոտէ ֆիլան մահալ ֆապրիդայի Հիւ-
մայունունա կէօնտէրիլմիշ իսէմոտէ , օրանըն հէ-
վասիլէ իմթիղաճ էտէմէտէյիմոտէն , վիւճուտը
չաքէրանէմէ թարի օլան ի՛լլէթ , պուրատա
տուրտուդճա տահա զիյատէ քէսպի շիտո՛թ
էտէճէյի աթըպպա թարաֆընտան պէյան ու
իֆատէ դըլլնտըղընտան , չաքէրի քէմինէլէ-
րինին պէճայիշ սուրէթիլէ թօիխանէի ա՛մի-
րէ տէմիրխանէ ֆապրիդաի Հիւմայունունա
նագլիմ խուսուսունա , իրատէի մէրահիմա՛տէլէ

ճէնապը Շէհինչահիլէրի միւթէ'ալլիք վէ շէ-
րէֆուուուր պույուրուլմագ պապընտա էմը
ու ֆէրման . . . . :

ՎԱԼԻՏԷ ՍՈՒԼԹԱՆ ԱԼԻՅԷ ԹԻԻՇՇԱՆ ՀԱԶՐԷԹԼԷՐԻՆԷ

(Պէն ճէննէթմէքեան Սուլթան Մահմուտ
էֆէնտիմիզին սերայլըլարընտան ֆիլան ուս-
թանըն գըղըլըմ'. ֆիլան հարիգտէ խանէմ վէ
էշեամ եանտը, սօղագտա գալտըմ', պէօյլէ
օլանլարա իհսանն ա'տէթինիզ տիր, ֆիլան մա-
հալտէ մահլուլ օլան էվի պանա վէրին):

Բէսպալիմիզ թա'ալա վէ թէգատտիւս հազ-
րէթլէրի, ասը ասիլի բիւքնի սալթանաթ, վէ
կիւլպիւնիւ հատիգայի մ'ատէլէթ օլան զաթը
ի'ամէթսըմաթը Սուլթանիլէրինի պիլճիւմլէ ա-
լամ ու էքտարը քէվիլիլէտէն մասուն պույուր-
սուն, ամին :

Ճարիլիլէրի ճէննէթմէքեանը ֆիրտէվս աշ-
եան, Սուլթան Մահմուտ խան ալէյհ էրրահ-
մէթ վէլ զուֆրան էֆէնտիմիզին չըրայը խաս-
լարընտան . . . ուսթանըն քէրիմէսի օլուպ,
շիմտիլիլէ գատար մազհար օլտուղուլմուղնի'մէթ-
լէրիլէ բէֆահի հալ իլէ կէչինիպ, տուա'ի մէֆ-

բուզէի փատիչահիլէ միւտալէմէթտէ իքէն ,
կէչէնյէբտէ ֆիլան մահալտէ զուհուր էտէն հա-
րիգտէ խանէի քէմթէրանէմ պիթուն էչեա-
սրլա պէրապէր եանըպ , ճարիյէլէրի իքի նե-
ֆէր եէթիմ ու եէթիմէ էվլաարմ գուլարըլա
սօգագ օրթասընտա գարըրչ օլտուզումա , վէ
ճարիյէլէրի կիպի խանէտանը խիլաֆէթփէնա-
հիլէ գուլուզու օլան տէյիլ , հէր ա՛ճիլ ու
պիչարէ գուլարընա պէղլի մէքեարիմ ու իհ-
սան ա՛տէթը սէնիյէի ի՛սմէթփէնահիլէրի իգ-
թիղասընտան պուլունտուզունա պինայէն , սա-
տագայի սէրի մէ՛ալի էֆսէրի հազրէթի Միւ-
լիւքեանէ օլմագ իւզրէ , ֆիլան մահալտէ մահ-
լուլ օլան իւչ օտայը պիր պապ խանէնին պու-
ճարիյէլէրինէ իհսանիլէ , հալը փիւր մէլայը
սէֆալէթտէն խէլաս պույուրուլմագլըղըմ պա-
պընտա վէ հէր հտլտէ , էմր ու ֆէրման վէ
ի՛նայէթի պիփոյան Տէվլէթլու մէրհամէթլու
ի՛սմէթլու էֆէնտիմիլ հազրէթլէրինինտիր :

ԹԱԶԻՅԷԹՆԱՄԷԼԷՐ

(Հէր շէյ ֆանի , վէ ճէնապը Հադ պագը տըր . գայըն փէտէրինիզ վէֆաթ էթմիշ . թէէ սիւֆիմի եազմազա կէօզլէրիմին եաշը գօյմատը , պիյհուտէ աճընմազ զարարը , վէ սապը էթմէք ֆայիտէլի տիր . Հադ սիւպհանէհու մէրհումէ ճէննէթ , վէ սիզէ էճը ու ա'ֆիլէթ իհասան պույուբսուն) :

Էֆէնտիմիզ .

Պու ճիհանտէ հէր ճէմի'էթ փէրիշան , վէ հէր նի'մէթ պինամ ու նըշան օլարազ , անճազ պագը վէ պի զէվալ ճէնապը խալիզը մէննան օլմազլէ , պու քէրրէ գայըն փէտէրինիզ . . . էֆէնտի հազրէթլէրի իրթիհալը տարը պագա էյլէտիքլէրի խապէրի քէտուրէթ էսէրի , մէամու'ի ա'ճիզանէմ օլտուգտա , կէրէք մէրհումի մումաիլէյհին շու ա'լէմուէքի այրըլըրնտան , վէ կէրէք էֆէնտիմիզէ խապէթ էտէն շու հիւզն ու էլէմուէն , հասպ էլ ու'պուտիյէ նասըլ միւթէէսսիր , վէ նէ դատար միւթէէսիֆ օլտուզումու եազմազտան կէօզլէրիմին եաշը մանի' , վէլաքին պու միսիւլլու էմրի իլահիյէ գարըր զիյատէ թէէսիւֆին զարարտան պաշգա պիր էսէրի օլմայըպ , սասըրը ճէմիլտէ

խէ էճր ու սէվապ տէր.քերար օլտուղունտան, մահզուն կէճնլիւմ էֆէնտիմիղին, վէ պիթուն խանէտանը ա'լիլէրինին, համտ օլտուն սըհհէթ ու ա'ֆիլիլէթիլէ դանի' օլմաղլէ, հաստըմ' օլմայարագ էֆէնտիմիղին տախի հիւքմիւ դազայէ ըիզա պիրլէ, սապըը ի'թիեատ պույուրմալարը իխթարիլէ, մէրհումու մումաիլէյհին տողրու ֆիրտէվա խ'լայէ ա'ղիմ', վէ էֆէնտիմին նայիլը էճր ու միւքեաֆաթ օլարագ ա'ֆիլիլէթտէ տայիմ' օլմալարը տա'վաթը եատ ու թէքրար, վէ թագտիմը ա'րիզէի իխլասէ իպթիտար գըլընտը, հէր հալտէ էմը ու ֆերման էֆէնախմին տիր.

ՃԷՎԱՊ

(Թա'ղիլէյէ տայիր մէքթուպունուղ կէլտի, երգըլմը կէճնլիւմ թա'միր օլտու, պու ի'նայէթէ թէշէքքիւր էտէրիմ'. քէտէր կէօրմէյին, ա'ֆիլիլէթտէ օլուն, պունտան սօնրա տախիլութֆունուղու բէճա էտէրիմ').

Էֆէնտիմիղ .

Գուլարընը կէրշէքտէն սէվէր, վէ մին դայըը հատտին դարտաշ մագամընտա թութար օլտուգլարընտան, թա'ղիլէ ու թէպիլիլէի հավի, իհսան պույուրտուգլարը պիր գըլթա' քէրէմնամէր վալալէրի, միհնէթի էյամլէ երգըլմը

դալարը չաքէրանէմի եէնիտէն թա՛միր էտէ-
րէք , պէնտէլէրինի հէր հալ ու մահալտէ ու-
նութմայր , լութֆ ու նէվաղիչը տատէրանէ
իլէ թէսիլիէ պույուրմուշ օլտուղլարը , տօղ-
րուսու պէօյլուք պիր ի՛նայէթ օլմաղլէ , քէ-
մայր թէշէքքիւրլէ պէրապէր , դալարը միւն-
քէսէր օլանլարըն տուա՛սը մաղպուլ օլանա-
ղընտան , դաթը վալաի քէրիմանէլէրի , էք-
տարը քէմնիլէտէն տայիմա մասուն , վէ քէ-
մայր ի՛ղղ ու ա՛ֆիլիլթլէ մէմուն օլմաղ տուա-
սընը պի խուլուս իւլ պալ լիսայր տէրիեահը
միւթէա՛լ էյլէտիլիմ մա՛լիւմը ա՛լիլէրի պույու-
րուլտուգտա , պունտան պէօյլէ տախի թա-
րաֆը միւխլիսանէմի մուա՛մէլէի լութֆ ու քէ-
րէմիլէրինտէն ֆէրամուշ պույուրուլմամաղ պա-
պընտա էմր ու ֆէրման . . . . :

Տիպի

Պէր միւղթէղաի շիյվէի դատէր , դաթը ա՛-
լիլէրի հաղգընտա սէրղէտէի դուհուր օլան
վուգուա՛թը միւքէտտէրէտէն տօլայր , պիհա-
սէպիլ մէվէտտէթ չաքէրի քէմնիլէրի՛նէ տէ-
րէճէտէ դէմնաք վէ միւթէէսիր օլտուղում ,
ազատէի դայտը իշա՛րտըր , մա՛լիւմը ա՛լիլէրի
պույուրուլտուղու վէշիլիլ , պու միսիւլու հա-
լաթըն վուգու՛ի , լիէճիլ աֆաղ , էքսէրիեա

խոսս իւր խոսս օլանս դէվաթը գէվի իւր իհթիւ-
րամ հագլարընտա օլակէլալիյի , վէ պունուն
իլէրուսինտէ պիր չօգ միւքեաֆաթը ճէլիլէի
պի նիհայէի սամէտանիյէ նայիլ վէ վասըլ
օլաճագլարը , նուսուսը գաթի'յէ իլէ սապիթ
վէ միւպէրհէն խոսյի շիւպհէտէն ա'րի օլտու-
ղունտան , միւճէրրէա թէսլիլէթպաշխը գալպը
ա'լիլէրի օլմագ իւզրէ , մին զայրը հաստին
թաստի'յէ իճթիրա գըլընար օլպիսպտէ . . .

ՊՈՒ ՏԱԽԻ

Միւգթէղաի թագաիրի ճէնապը խիւտալէն
տը գատըրտան նաշի օլարագ , պիրատեր է-
ֆէնտինին միւրըր յուհի , հասայիգը ճինանէ
վերվազ , վէ օլ բավզէի ա'լիլէտէ հուր ու զըլ-
ման իլէ թէրէննիւմագ օլտուղու խապէրի
հիւզն էսէրի վասըլ սամէ'ի ա'ճիլանէմ օլտուգ-
տա , խիւտա պիլիբքի ֆամիլեամ իլէ պէրա-
պէր , նէ տերէճէլէրտէ միւքէտտեր ու միւ-
թէէսիր օլտուղումու թա'րիֆ ու թէֆսիր է-
տէմէմ , նէ շարէքի թագաիրը խիւտաի լէմ
եէղէլէ բիզա ու թէսլիմտէն պաշգա շարէ օլ-
մատըղընտան , հէման հայր լա եէմութ , անլէր
ղիւնուտէի փիսթէրի խաքի բահմէթ օլտուգ-
ճա , պագըլարա է'օմլի թալիլ , վէ սապըր ճէ-
միլ ի'նայէթ ու իհսան պույուրմագ աու'ասը ,

Եյսալը դատուիլանէի ընկալը միւսթէ'ան գր-
լնտըղընըն իֆատէսիլէ , ինքաի բէամի թ'ա-
ղիյէթ զըմնընտա թէհզիզի քիլքի մահզըննի-
յէթէ իպթիտար գըլընտը էֆէնտիմ' :

ՃԻՎԱՊԸ

Պու էսնատէ փերտէի թագաւորի միւսթէնի
իւթթաղէիլլի իլահիտէն , հագգը ա'ծիղա-
նէմտէ սուրէթնիւմաի զուհուր օլան հալաթը
միւքէտտէրէի մալիւմէ , պաի'սի քէմալը հիւզի
ու թէէսիւֆը Տէվլէթլէրի օլտուղունուն պէյա-
նիլէ , մերասիմի թա'ղիյէթի միւշ'իր , բահէ զլյալի
վիւրուտ օլան թա'ղիյէթնամէի սէնիյէլէրի ,
թէալիյէթ պախշաի գալպը շաքէրի օլմուշ տուր
էկէրչի պու ա'լէմի ֆէնա , պիր խանէի տու-
տէր , վէ մէվճուտաթ պիրինտէն տուխուլ տի-
կէրինտէն կիւզէր էյլէմէք էմրի մուգարրէր օ-
լուպ , անճագ պու միհմանխանէի փէնճ բուզէ-
տէ արամըղտա պու գատար իթթիսալ վէ իւլ-
ֆէթ ու իւնսիյէթ փէյտա օլմուշքէն , տիկէրին
պէօլէ տիյտէտէն նիհան օլմասընըն իֆթիրագը
ճիյէր սուզի , գալպը հագլինի դէմնաք ու սուգան
էյլէտիլինտէն , հասպ էլ պէշէրիյէ միւթէէսսիր
օլմամագ տախի միւմքին օլտանյաճագը միւ-
սէյլէմաթտէն օլտուղու միսիւլլու , իշա'րը ա'-
ւելէրի վէշիլէ , թագաւորի իլահիյէյէ ըիղատէն

առաջագահ չարէ օլամայաճաղը վարէսթէի դայտը կիւ վահ օլմասիլէ , լուծֆէն վէ մէրհամէթէն մայիլը ինհիտամ օլան պինաի զա'իֆիւլէնհաի գալպը միւքէտտէրանէմի պու վէչհէ մա'մուր պույուրմալարը , տօզրուսու պէնտէլէրինէ հաւեաթը թաղէ վէրմիլ օլաուղունուն ա'րղ ու պէյանիլէ , մէլլուֆ վէ իւմիտվար օլտուղում թէվէճճիւհաթը տէրունիլէլէրինին պագասը մա'րէզինտէ ըագիմէի սէնավէրի թագաիմինէ ճիւրաթ գըլընալ էֆէնտիմ :

ԱՉԼ ԻԶԻԻՆ

(Պու ա'լէմին հաի պիր դարարտէ տուրմազ , մէմուրիլէթինիլտէն ա'ղլ օլմուշունուզ , թէէսսիւֆ էթմէտիմ տէսէմ եալան սէօյլէրիմ , դարիպէն մանսուպ օլուրսունուզ . դատրընըդ արթարգճա թէվէճճիւհաթընըզըն քէմալընը իսթէրիմ) :

էֆէնտիմիլ .

Պու ալէմը քէվն ու ֆեսաա պիր դարարտէ տուրմայըպ , տայիմա ինգըլապ իւզրէ օլմագ միւգթէզաի հիւքմէթը ըէպպանիլէ օլարազ , հէր ֆըրդէթին սօնու վիւսլէթ , վէ հէր կիւճըլիւյիւննիհայէթինտէ սուհուլէթ օլաճաղը ճիւմէնին մա'վիւմի օլմաղլէ , հասպ էլ գատէր մէմուրիլէթի սէնիլէլէրինտէն իսթիւրահաթ պու .

յորմուշ օլտուդլարը , էկէրչի զաթը ա՛լիի միւնի՛մանէլէրինին չօդ լուծֆ ու նէվաղիչինի կէօրմիւշ գատիմի պէնտէլէրի պու լունտուղում տան , թէէսիւֆ էթմէտիմ տէսէմ ա՛տէթը չաքէրանէմ օլմաեան եալանը իրթիքեապ էթմիշ օլըրում . անճագ պու ինֆիսալ պի լուծֆիհի թա՛յլա , դարիպէն հագդը ահագդը ա՛լիլէրինտէ վասըլ մէրթէպէի իթթիսալ օլաճաղընը պիլէրէք , եալընըգ ֆէրիզէի դիմմէթը ո՛ւպուտիլէթիմ՝ օլտուղու վէչհիլէ , ֆէյգ ու իգպալը սամիլէրի կիւնտէն կիւնէ արթորդճա , հագդը չաքէրանէմտէ տախի թէվէճճիւհաթը միւնի՛մանէլէրի պէր քէմալ օլմագ իսթիսա՛սիլէ , թագտիմի ա՛րիզէի խուլուալէրիլէ ճիւրթ գըլընտը , օլ պասպտէ . . . . :

ՃԷՎԱՊ

(Թէսլիլէլէ տայիր մէքթուպունուզ կէլաի . պու հիմմէթլէրինտէն մէմսուն օլտում , մու վաֆֆագըլէթինիզ տուա՛սը թէքրար գըլընտը , տայիմա թէվէճճիւհաթընըղը իսթէրիմ) :

Լուծֆէն ու ի՛նայէթէն կէօնտէրիլմիշ օլան քէրէմսամէի թէսլիլէթ ա՛լամէլէրի բէսիտէի տէսթի իհթիբամ , վէ պու վէչհիլէ խաթըրնիւվաղի վէ թէսլիլէթ մէրասիմինին բիա՛էթիսէ , վաղը՝ օլան հիմմէթլէրի միւսթէլիլմը

մէմնունիյէթի մտլա քէլամ օլարադ , տուա'ի պիրիեաի մուվաֆֆադըյէթ վէ ա'ֆիլիյէթլէրի թէքրար գըլընմըլ տըր , ա'ղլ ու նասապ պիր պիրիլէ պէրապէր վէ միւդատտէր օլտուղու դէմանտէ զուհուր էտէճէյի էմրի աղհէր օլմասիլէ , պուրասընա թէէսիւֆ լաղըմ կէլմէյէճէյինտէն , հէման թէվէճճիւհաթը Սէնիլէլէրիլէ տայիմա միննէթտար պույուլմալարընը թէմէննի էտէրիմ , օլ պապտէ իրատէ էֆէնտիմին տիր :

ՓԷՏԷՐԻՆՏԷՆ ՄՍԽՏՈՒՄՈՒՆՍ

Պէնիմ օղլում :

Ընսանըն հէր վադթը պիր օլմայըպ , ու թանմագ վէ քէտէր ու թէլալ էթմէք կիպի շէյլէրտէ , էլինտէն կէլէն իշի իսթէտիյի կիպի ետիամայաճաղը մա'լում օլուպ , դաթը նէճիպանէլէրինին տախի պու սէնէքի իմթիհանտէ պէօյլէ պիր ա'րըզէ սէպէպիլէ սընըֆընըզը կէլմէտիքլէրի մէամուի' միւհիպպանէմ օլտուգտա վադա'ա մուճիպի թէէսիւֆիմիդ օլմուլ իսէտէ , հէր շէյտէ ճէնասալը Հագղըն կիլլի պիր հիքմէթի օլուպ , պու իուսուստա տախի հագղընըզտա խայըրը օլուր պիր հիքմէթի պուլունմասը ի'թիդատիլէ , ապլա սայ' ու հիմնէթտէ գուսուր էթմէյէրէք , պիմէննիհի թա'ալա կէլէճէք սէնէ շէրիքլէրինիպէ հէր եիւզտէն ֆայիդ :

օլմանըլ մէմուլիլէ , տու'ախ ի'զզ ու ա'ֆիլիլէ-
թինիլ թէքրարէն կըֆա , վէ թարաֆը միւ-
հիպպանէմիդի վէյամը սըհհէթինիլլէ մէմուն
պույուրմանըլ բէճա գըլլնուր օղլում :

ՄԱԽՏՈՒՄՏԷՆ ՃԼՎԱԳ

Ա՛ղիլ վէտէրիմ .

Միւզթէզախ մէրհամէթը վալիտանէլէրի
իւզրէ , պու սէնէքի իմթիհանտէ սընըֆը ա'-
ճիզանէմի կէչէմէտիլիմ իշիտիլիպ մուճիպի
թէէսիֆիլէրի օլմազըն , գալպը չաքէրանէմին
թէպիլիլէսիլէ , տա'վաթը խայրիլէլէրինի միւթէ-
զամմին համէ փիլլախ թէքրիմ ու իպճալ օ-
լան , պիր գըթա' իհասաննամէի վէտէրանէլէրի
գուլլարընը ֆէվզ'էլ զայէ մէմուէն վէ միւֆթէ-
խիր էյլէմիշ խէտէ , չօգ շիւքիւրլէր օլտուն ,
սայէի ա'լիլէրինտէ վազթըմը պիլհուտէ կէչիլ-
մէլիպ , չայրչտըղըմըն սէմէրէսի օլարազ վէք
կիւզէլ իմթիհանն վէրմիշ , վէ սընըֆը նաչիզա-
նէմաէ պիրինճի օլտուղում հալտէ կէչմիշ իքէն ,
նամտաչըմֆիլլան էֆէնտի զատէ նասըլսա հասպ
էլ գատէր կէրուտէ գալմըշ օլմաղլէ , եանլըշ-
լըզլա պու խասլէր զաթը ա'լիլ վէլիլէննի'աւ
միլէրինի բէնճիտէ էյլէմիշ օլտուղունու , պօյ-
նումուն պօրճու օլան շիւքր ու մահմէտէթ ,
վէ ա'սալաթը էօ'մի ու իպպալ միւնի'մանէլէրինէ

միւտալէմէթլէ , ա՛րդ ու պէեանէ ճէսարէթ
էտէրիմ , քէյֆիլէթ մա՛լիւմի ի՛նայէթմէլլումի
վալայէրի պույուրուլտուգտա , հէր պար էսէրի
խայր տու՛աի փէտէրանէլէրինտէն դուլարը
Ֆէրամուշ պույուրուլմամադ պապընտա , վէ
հէր հալտէ էմբ ու Ֆէրման էֆէնաիմ հադ-
րէթլէրինին տիր :

ՄԻԻՏԷՐԻՍԻՆԷ ԻԹԻՉԱՐ

Պախի ֆէյղ ու ըրֆա՛թըմ , խանէի միւս-
թէյվէնպիւլ պէհճէթիմ էֆէնաիմ հազրէթլէրի :

Միւճէրրէտ ասարը եիւմնիւ թէյվէճճիւհաթը
իքսիր աեաթը իւսթատանէլէրի պէրէքեաթի-
լէ , թահսիլինէ կիճէ վէ կիւնաիւղ չալըմադ-
տա պուլունտուղում տէրսլէրէ միւտալէմէթ .
վէ թա՛թիլինտէն վիգայէսինէ էզհէր ճիհէթ
իհթիմամ ու շայրէթ օլունմադ , պիրինճի վա-
ղիֆէտէն , վէ պու իսէ պէնտէլէրինճէ միւլ-
թէղէմաթտէն իսէտէ , նէ չարէքի շու արա-
լըդ միւպթէլա օլտուզում պա՛ղը ա՛վարըզը
վիւճուտիլէտէն տօլայը , պու հաֆթա մէքթէ-
պէ կէլմէյէ զարուրի դուտրէթեապ օլամայա-
ճաղըմտան , պու պապտէ օլան մա՛ղիրէթը ա՛-
ճիղանէմին ա՛րդ ու պէեանիլէ պէրապէր թադ-
պիր տամէնը մէքեարիմ փիյրամէնի ա՛լիլէրի-
նէ միւսարէ՛աթ էյլէտիմ , հէր հալտէ էմբ ու

իրատէ էֆէնտիմ իւսթատը էքրէմիմ հաղրէթ-
լէրինին աիր :

ՊՈՒ ՏՄԻԻ

Մա'լիւմը ա'լիի ճէնապը իւսթատանէլէ-
րի պույուրուլտուղու իւղրէ , մահզա հագգը
նաչիզանէմտէ օլան լութֆու ի'նայէթի ա'լիյէ-
լէրիլէ , պու անէ գատար կէրէք մէքթէպէ
տէվամտէ , վէ կէրէք տէրսլէրին թահսիլին-
տէ պիր կէօնէ գուսուր ու ֆիւթուրը ա'ճի-
զանէմ'վուգու' պուլմատըը հալտէ , ճէնապը
շաֆիլի հագըղի , շիֆաի ա'ճիլլէրի իհսան պու-
յուրսուն , տիւչար օլտուղում խասթայըդտան
տօլայը պիր գաչ կիւն տահա պէնտէխանէլէ-
րինտէ իգամէթլէ , թէտավիլի լաղըմէնին իճ-
րասի էմրինտէ միւհթամ օլտուղում միւսա'ա-
տէի ա'լիյէլէրինին շանան պույուրուլմասը րէ-
ճասինէ միւճասէրէթ էյլէտիմ օլպատտէ . . . :

ԹՄ'ԶԻՅԷԹ'ՆԱՄԷՅԷ ՃԷՎԱՊ

Պէնիմ օղլում

Լի էճլ իւթթէտավի պիր գաչ կիւն տէվ-
լէթխանէլէրինտէ իսթիրահաթ սյույուրուլա-
ճաղը իֆատէսինի հավի , ալմըջ օլտուղում թէզ-
քէրէի պէհիյէլէրի մէայը թէէսիւր վէ թէէ-
սիւֆ իշթիմայի մա'լիւմը խուլուսլէրանէմ օլ-
տու : Ահվայը նէվի պէշէր , տայիմա պիր հալ

իւզրէ միւսթէմէրը օրնայրայ, կեահ սըհհէթ
ու ա'ֆիլիէթ, վէ կեահ պիմարի ու ի'լլէթ իւզ-
րէ պուլունուլարագ, եէքաիկէրինի միւթէլա-
ղըմ զայրը միւֆարըգ հիւքմինատէ իսէ տէ,
պունուն թահթընտա սուրի վէ մա'նէվիլի 'նիճէ
ֆիւյուղաթը ճէլիլէի իլահիլէ միւնատէրիճ վէ
մէսթուր օլուպ, վաղա'ա «օրնայա տէվլէթ
ճըհանտա պիր 'նէֆսի սըհհէթ» կիպի մըսրա-
նըն մասատըգընճա, ճըհանըն էն պէօյիւք'նի'
մէթլէրինին պիրինճիսի, սըհհէթը պէտէն ու
բահաթը տիլաիր, պիլութֆիհի թա'ալա, դա-
րիպէն պէրիւ թամ հասլ էտէրէթ, սէրնիհատէի
պալիլը թէնարիւսթի ու ա'ֆիլիէթ օլմալարը, էլ-
թաֆը 'նա միւթէնահիլէի իլահիլէտէն միւսթէ-
տա' պուլունմաղլէ, միւճէրրէտ թա'ղիլէթպալս-
լը գալպը սաֆիլէրի բէֆթարինտէ, թէրդիմի
բաղիմէի միւխիսանէմէ իպթիտար դըլընտը:

Տիպի՛

(Պիլի ունութմաղ կիւղէլ ալպագընըղա եա-
ղըչմաղ. պունա շաշտըմ', վէ սիզտէն մէքթուպ
կէլմէյինճէ պէնտէ եաղմայաճաղտըմ', սիզէ
օլան դիյատէ խուլուսում պրագմատը. տուա'ն
նըղտա գուսուր էթմէմ'. արթըգ պունտան
սօնրա պիլի ունութմամանըղը բէճա էտէրիմ'):
էֆէնաիմիղլէ քիւչիւք եաշմտան պէրի

պէջնիմիզոտէ պու գատար խուլուս ու մէհապ-
պէթաէն պաշգա գարընտաշըզ տախի վար
ի.բէն , խաթանպօլտան կիտէլի պէրի կէօնա
գուլարընա տարըլմիշ կիպի պիթուն պիթուն
ֆէրամուշ պույուբմուշ օլմալարընտան , պու
քէյֆիյէթ նէ ումուլուր վէ նէտէ միւթթաարֆ
օլտուղլարը քիշիղատէլի.ք վէ միւրիւ.վլէթ ու
լ'նայէթէ եաղըշըր օլտուղունտան , պու հա-
ւէ շաշմըշ . վէ թարաֆը սամիլէրինտէն քէրէմ-
նամէ կէլմէտի.քճէ , պէնտէլէրիտէ ա'րիղէ
թագախմ էթմէմէյի գուբմուշ խէմտէ , նէզոի
ա'լիլէրինտէ թա'րիֆէ հաճէթ օլմաեան իֆրա-
թը խուլուս ու մէհապպէթի քէմթէրանէմ պու
սուրէթի իճրայէ մանի' օլմաղլէ , պու տէֆա'
ասլա գուսուր էթմէյէրէ.ք , կիճէ կիւնտիւղ
տուաի Տէվլէթլէրինին խուլուսը գալպիլէ էտա ,
վէ պունտան պէօյլէ ճանիպի չաքէրանէմ խա-
թըրտան չըգարըլմամաօը բէճասընտա օլտու-
ղումու պէյան իլէ , թագախմի ա'րիղէյէ իպ-
թիտար գըլընաը , օլ պատպտէ էմր ու իրատէ
էֆէնախմինտիը :

ՃԵՎԱՊ

(Կիւճէնմիւշ օլտուղունուղուն պէյանիլէ լութֆ
ու իլթիֆաթի հալի մէքթունպունուղ կէլաի,
գաշ մէքթուպ կէօնտէրախմ վարմամիշ , սիպին
չօգ ի'նայէթինիղի կէօրախմ , կիւղէլ խույու-

նուզա մէճպուր օլտոււմ, սըհհէթ ու սա'ատէ-
թինիղ տուա'սընա տէվամ էտէրիւմ, թէվէճ-
ճիւհաթընըզըն պագասընը իսթէրիւմ):

Չաքէրլէրինէ կէօեա կիւճէնմիչ օլտուզլա-
րընը պէյան իլէ, հազգըմտա հէր դէման կէօր-
մէքտէ օլտուղում լութֆ ու իլթիֆաթը շամիլ,
բահէ դիյալի թէքրիւմ օլան թահրիրաթը ա'իւ-
էյի քէրիմանէլէրինտէ, էվէյիճէ սէրդէնիչ
պույուրումուչ, վէ սուրէթը հալ պույուրտուդ-
լարը կիպի օլա, կէրչէքտէն սուչու օլաճաղում
տէրքեար պուլունումուչ իսէտէ, կիթտիյիւմ կիւն-
տէն պէրի լութֆ ու ա'ֆիլէթինիղի րէճա,
վէ խուլուս ու թէհասսիւրիմի ա'րղ ու ինպա
ղըմնընտա, դաչ տէֆա' տըր ա'րիղէ կէօնտէր-
միչ օլտուղում հարտէ, նասըլ օլմուչ իսէ շէ-
րէֆի վիւսուրէ նայիլ օլամաարղը, վէ պու խու-
սուստա գուլունուղուն հիչ գատպահաթըմ օլ-
մայրպ, պիլ ֆարղ պէօյլէ պիր գուսուրում
օլա պիլէ, մէա'ղալլահ ունութմազ վէ եա
կիւճէնմէք կիպի իմնատ օլունան շէյլէրին վու-
գուի', էֆէնտիմին պունճա ի'նայէթինի կէօր-
միւչ, վէ հիւսնիւ ախլադ ու մուա'մէլէսինէ
տիլտատէ վէ մէճպուր օլմուչ պէնտէլէրի հազ-
գընտա, խաթըրա կէլմէյէճէյի ճիհէթլէ, շիմ-
տիլէ գատար սէպէպինի պլլմէյէրէք իւղիւլ-
միւչ օլմալարընտան տօլայը, ա'ֆիլը Ալիլէրինի

թէ մէննի էտէր . վէ պա՛տեղին պէօյլէ դուսուր
օլունմայաճաղընը թէ էմին իլէ , տուա՛ի սըհ-
հէթ ու սաա՛տէթլէրինէ տէվամ , վէ թէվէճ-
ճիւհաթը սէնիյէլէրիննն քէմաքեան պագա-
սընը իսթիւրհամ էտէրիմօլ պապտէ . . . :

Տիկի՛՛

Խաքիսիայի մէքեարիմփէյմայի քերէմքեա-
րիլէրինէ տէրքեար օլան ո՛ւպուտիյէթի դա-
տիմէի քէմթէրանէմ իգթիղասընճա , մուդատ-
տէմա Տէրի սա՛ատէթտէն օլ ճանիպէ ա՛վտէթը
մէալիմէնգէպէթի սէնիյէլէրինտէ , նէշէեապը
վա՛տը իլթիֆաթլարը օլտուղում գիւլայը լա՛լթ
ի՛նայէթլէրի , հէնուղ լէգղէթպախը տըմաղը
հալալէթ օլամատըղընտան պաշգա , մագսուտը
ասլի օլան իլթիֆաթնամէի ա՛լիլէրինէ տախի
ա՛տէմի նայիլիյէթիմ , աօղրուսու չաքերի իհ-
սան շէրմէնտէլէրի վատիի էլէմ ու մահղունի-
յէթտէ սէրմէսթ ու պիհուշ պրադմըշ տըր ,
պինայէն ալէյհ շու վէսիլէի միւնաստպէ իլէ
դատիմի ալըշմըշ օլտուղում նէյիրի թէվէճճիւ-
հաթը մէքեարիմ զաեաթը լահիմանէլէրիննն
քէմաքեան պագասը իսթիտա՛սընա , եիւղում
դըղտըրարադ ճէօարէթ էյլէտիլիմ միսիւլու ,
հասպ էլ ո՛ւպուտիյէ վա՛տը ա՛լիլէրինտէն տախի
պիլը վէշլէ կէշմէյէճէյիմ վաղիհաթտան պու-

լուսմուշ աուր . օլ պապտէ էմր ու Ֆերմանն . . .

ՃԷՎԱՊ

Հազդդը չաքերանէմտէ սէղալար պույու-
րուլան թէվէճճիւհաթը Սէնիյէլէրինն էսերի
մախսուսի՝ վէ սուի սամիի քերիմանէլէրինէ
տերքեար օլան ու՛պուտիյէթի պէնտէկեանէ-
մին սէմէրէսի օլմազ իւզրէ , պու քերրէ նա-
յիլ օլտուղում քերէմնամէլի քերիմիլէրի մէա-
լինտէն միւսթէֆատ օլան ասարը տիլ նիւազի
պազաի թէվէճճիւհաթը Տէվլէթլէրինի միւէ-
յիտ օլմասիլէ , աչըրը մէմուռնիլէթի ա՛պիտա-
նէմի մուճիպ օլտու , տու՛աի Տէվլէթլէրինի
թէքրար էյլէտիմ՝ սալպը վալաի Տավերանէ-
լէրինէ օլան ու՛պուտիյէթի ա՛ճիզանէմ՝ պահ-
սընտա , քերիմաթը բէսիլիլէ եազմազա հաճէթ
կէօրիւնմէտիլինտէն , միւճէրրէտ մազհար օլ-
տուղում լութֆ ու իլթիֆաթը մէքէարիմքեա-
րիլէրինտէն աօլպը , իպրազը մէմուռնիլէթլէ
իսթիպզաի թէվէճճիւհաթը ա՛լիլէլէրինէ իպ-
թիտար դըլընար օլ պապտէ . . . . :

ՎԻԻՉԷՐՍՅԷ ԽՈՒԼՈՒՍ

Ու՛պուտիլէթ ու ինթիսապի հէր քէսէ սէ-
պէպի իֆիթ իխար օլան ասիթանը միւալլաի տէն-
թուրանէլէրինէ հէր քէստէն էօնճէ ինթիսապ

էթմիշ պէնտէկեանը սըտգ նըշանլէրինտէն պու-
լունտուղում ճիհէթլէ , տուա'ի տէվամը է'օմբ
ու իդպալ , վէ բէճաի ֆիւղունիի ճահ ու իճ-
լալլէրիլէ վադթ կէշիրմէքտէ օլուպ , անճագ
ճէնապը Հագ վէլլինի'ամ էֆէնտիմիղի ա'վա-
րըզը քէմլիյէտէն մասուն պույուբուն , նիլէ
միւտտէթ նամիղան վէ մէշղուլը թէտպիր ու
ի'լան օլարադ , թագտիմի մա'րուղաթ իլէ դուլ-
լուդ վէղայիֆինի իճրայէ միւվաֆիբըզ օլա-
մամըշ իտէմ' տէ , պիլութֆիհի թա'ալա , եա-
վէրիի թէվէճճիւհ տարֆանէլէրիլէ թահսիլը
ա'ֆիլէթ , վէ թէրդիմի ա'րղուհայլէ քէսպի
դուտրէթ էտերէք , միւճէրրէտ իղհարը ս'ւ-
պուտիլէթ , վէ թարաֆը սամիի տավէրանէ-
լէրինտէն պիր պիրի արարնճա կէօրտիւլիւմ'
վէ թավսիֆ ու թա'տատրնտա ա'ճիղ օլտու-
ղում պունճա լութֆ ու իհսանէ միւգապիլ ,
շիւքը ու մահմէտէթաէ պէյանը ա'ճղ ու մէս-
քէնէթ գըմնրնտա թագտիմի ա'րղուհայլը բըզ-
գիլլէթ մէայլէ իճթիսար դըլլնտըզը , միւհաթը
ի'լմի ա'լէմ' արայի տարֆանէլէրի պույուբուլ-
տուգտա , պունտան պէօյլէ տախի հագդը չա-
քէրանէմտէ թէվէճճիւհաթը ա'լիլիլի վէղերա-
նէլէրի վայտար պույուբուլմաղլէ , չաքէրի քէ-
մինէլէրի վայտարի իֆթիլիսար պույուբմագ
պատրնտա վէ հէր հալտէ . . . :

ՃԼՎԱԳ

Հազար սենավերիսէ օլան հուսպ ու մէ-
վալաթը սահիհէլէրինին պագասընա տայիր ,
իրսալ պույուրուլան շուգգաի պէհլիլէլէրի մէա-
լինատէն իսթիֆատէ օլունան մուամէլէի խա-
թըրնիւվաղիլէրի , միւսթելլիմի մահղուղիլէթի
միւհիպպի օլտուղու կիպի , վիւճուտը շէրիֆ-
լէրինէ ա'րըղ օլան ֆիւթուր տախի հասպէլ
խուլուս , պատիի թէէսսիւֆ օլմուշ իսէ տէ ,
համա օլուն քէսպի սըհէթ էյլէտիքլէրի խա-
պէրի , մէտարը մէֆուսիլէթի խուլուսվէրի օ-
լարագ , տուա'ի ի'ղղ ու ա'ֆիլիլէթլէրինի թէք-
րար , վէ իսթիպգաի թէվէճճիւհաթը ֆոււս-
տիլէլէրինէ իսթիտար էյլէտիմ էֆէնալիմ :

ՀԼՏԻՅԷ ԹՎԳՏԻՄԻԼԷ ԽՈՒԼՈՒՄ

Չլամէթի ո'պուտիլէթիմէ վաճիպ օլան
էտիլ'էի խայրիէի ասըֆանէլէրինէ , կէճէ վէ
կիւնտիւղ միւտավէմէթ էթմէքտէ օլտուղում
հալտէ , արա սըրա ա'րիղէ թագտիմիլէ վէվա-
ղիմի պէնտէկի վէ իսթիսասը , լիֆաի լաղը-
մէտէն օլտուղունա , վէ մէվղը' մահսուլուն-
տան օլարագ պիր մըղտար . . . թագտիմինէ
ճիւրաթ դըլլընտըղընա պինատէն , նիկեահը իլ-
թիֆաթը ասըֆանէլէրինէ շաեան , վէ դուլ-

լարը թէվէճճիւհաթը ա'լիյէի վէլի իւննի'ամիւ
լէրի պագասընա շատըման պույուրուլագ պա-
պընտա վէ հէր հալտէ . . . :

ՃԷՎԱՊ

Թապիա'թը քէրիմէլէրի իգթիղասընճա, թա-
րաֆը միւխլիսանէմէ իպզալ պույուրուլան նէ-
վաղիչ ու իլթիֆաթը շամիլ, պիր գըթա' թահ-
րիրաթը Սէնիյէ, վէ ի'լավէ պույուրուլան հէ-
տիյէ, րէսիտէի ճայի գասուլ ու իհթիրամ'
օլարագ, պու սուրէթլէ ա'տէթը հիմէմքեա-
րի, վէ րէսմի մէրղուպի վէֆաշիա'րի իճրա-
սընա վագը' օլան հիմմէթի ա'լիյէլէրի, միւս-
թէլղիմի վուֆուրի մահգուղիյէթի խայիսի օլ-
մուչ, վէ սավպը Միւնի'մանէլէրինէ տէրքեար
օլան մէհասպլէթը սամիմիյէմ' իգթիղասընճա,
էվսաֆը ճէմիլէ վէ տա'վաթը ճէլիլէլէրի հէր
ղէմանն եատ ու թէղքեար գըլընտըղը կիպի,
պու քէրրէ տախի մա'էթթէշէ.ք.քիւր թէքրար
գըլընմըչ օլմաղլէ, միւճէրրէտ պէյանը մահ-
ղուղիյէթլէ իսթիպգաի թէվէճճիւհաթը քէ-
րիմանէլէրի սիւրագընտա շիւզգաի սէնավէրի
թէրգիմ' գըլընտը, օլ պասպտէ իրասէ էֆէն-
տիմին տիր :

ՇԱԿԻՐՏԻՆՏԷՆ ՄՈՒԱԼԼԻՄԻՆԷ ԽՈՒՂՈՒՄ

Էֆէնտիմիղին թա'լիմ ու թէրպիլիլէրի սաա

յէսինտէ թէմէեիւզ էթմիշ դատիմի ազատ
դապուշ էթմէզ քէօլէլէրինտէն օլտուղում ճի-
հէթլէ , ճիւժլէ նաս հադդընտա մահզ խայր
օլան վիւճուտի վիւր սուտի ֆաղիլանէլէրին
տախմա մահֆիլի սըհհէթ ու ա'ֆիլէթտէ մէ-
քին , վէ հուղուրը իֆատէլէրինտէ նուրը ի'ւր-
ֆան վէ ֆաղիլէթլէրինին վիւրվանէլէրի օլան
շակիրտլէրինիզ ճըհան տօլուսու հիստէի մա'
րիֆէթլէ քեամային օլմազ տուա'սընտա պիր
ան խալի օլմատըղըմ այինէի միւճէլլա կիպի օ-
լան դալպը էնվէրլէրինտէ զահիր օլմաղլէ ,
պուճտան դիյատէ ուղաթմադ դալ'տէի քիւլ-
լիյէի ատապ ու ու'պուտիլէթէ միւճնաֆի օլմա-
ղըն , եալընը խայր տուա'ի վէլիլիննի'ամի-
լէրին իսթիրհամ իչիւն թագտիմի ա'րիղէի ու'
պուտիլէթէ իճթիսար էյլէտիմ' , օլ պապատէ վէ
հեր հալտէ էմր ու ֆերման , վէ ա'պաը նաթիւ-
վան վէլիննի'ամ էֆէնտիմիղլին տիր :

ՃԵՎԱԳ

Զաթը նէզաքէթօլմաթը ֆէրղէնտանէլէրի
քիւլիւք եաշընտա օլտուղլարը հալտէ , ըիւշա
ու սա'ատէթ նըշանէլէրի սիմալէրինտէ կիւ-
նէշ կիպի թասպան , վէ քէսպ ու թահճիլէ սա'յ
ու հիսմէթլէրի մէմուլտէն եիւզ դաթ ֆիրա-
վան օլմասիլէ , պլմէննի'հի թա'ալա շիմոի ա-

սարը նափիա՛սը իլէ ագրան ու էմսալտէն միւմ՝
թաղ , վէ մէնասըպը ա՛լլիյէի Տէվլէթտէ մէս-
նէտ թըրազ օլտուգլարընը կէօրտիւքճէ , պիլ-
խասսա զաթը սամիլէրինի ըիւասըզ սէվալիլմ-
տէն , նէ տէրէճէ մէմնուն , վէ մին զայրը իս-
թիհգագ տայի՛լէրի պիր վէսիլէի ճիւղիլէ օլ-
տուղումտան , նասըլ միւթէշէքքիւր օլտուղու-
մա քէմա հուվէ հագդըհի պէյանը պիր վէշհ-
լէ գապիլը իմքեան տէյիլտէ տէ , պու տէֆա՛
տախի իրտալի սուի սէնապիլերի պույուրուլան
իլթիֆաթմսամէի քէրիմանէլէրի , հէր զէման
կէօրտիւյիմ էլթաֆը ճէմիլէ ճիւմիլէսինտէն օլ-
մաղլէ , պէօյլէ պիր պիրինի միւթէա՛դգըպ ին՛ա-
յէթլէրինին թէշէքքիւրի տախի տախիլի տայ-
րէի պէյան օլամատըղը մալիւ՛մի վալալէրի պու-
յուրուլտուգտա , սավպը միւխիլտանէմի պա՛տէ-
մա տախի առարը թէվէճճիւհաթը ֆէրղէնտա-
նէլէրիլէ միւպտհի վէ մէօրուր պույուրուլմագ
մէնութի հիմմէթի ա՛լլիյէլէրի տիր էֆէնախմ . :

ԹԷՊՐԻՔ ՈՒ ԹԷՀՆԻՅԷԹԻՆ
ԷՆՎԱԻ

ԹԷՊՐԻՔԸ ՍՍՏԱՐԷԹ ԻԻՉՄՍ

(Ու՛ պուտիլէթիմ իղթիղատընճա շէրէֆ ու
իգպալընըզ զլյատէսի արզուսինտէ իքէն , ճէ-

նոսպը վահճիպ իւլ ամալէ շիւքիւրլէր օլտուն ,
խայրը նիյէթ վէ խթիհգադ ու էհլիյէթինիդէ
պլինաէն , մադամը Սատարէթէ վուգու'պու-
լան մէմուրիյէթինիդէն չօդ սէվինտիմ' . թէպ-
րիքը սատարէթ , էօ'մը վէ մուվաֆֆադըյէթի-
նիդ տուա'սընը թէքրար էյլէտիմ' . լութֆ ու
մէրհամէթինիդի խթէրիմ') :

Պապը տէվլէթմէապը ասըֆանէլէրինէ դա-
տիմի ինպիտաթլէ իֆթիխար էտէր դուլարըն-
տան սուլունատուղում ճիհէթլէ , ապլիմա շէ-
րէֆ ու իգսպալ վէ սաա'տէթը հալ վէլիւն-
նի'ամիլէրինին զիյատէսինի արզու ու նիեադ
էթմէքտէ իքէն , ճէնապը վահճիպ իւլ ամալ
թա'ալա վէ թէգատտիւս հազրէթլէրինէ եիւզ
պլին քէրրէ շիւքիւրլէր օլտուն , կիւնէշ կիպի
զահիր օլան խթիհգադ ու էհլիյէթ , վէ միլք
ու միլլէթի էպէա միւտտէթ հադգընտաքի նի-
յէթի խայր այէթի ասըֆանէլէրի , շէհինշահը
գատր ալեհահ վէ շէհրիեարը քէրամէթ տէթթ-
կեհահ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին նէզաի ա'լիի
թամտարիլէրինատէ տախի միւսէլլէմ' իտույինէ
մէպնի , պու քէրրէ մէսնէտի միւալլաի սա-
տարէթ իւ'զմա զաթը մա'ալի սըմաթը ասը-
ֆանէլէրիլէ քէսպլի շէրէֆ ու ի'թիլա էթմիշ
օլտուղու խապէրի մէսէրրէթ էսէրի ճիւմիէ
պէնատէկեան , վէ պէլքի պիթուն տիւնեայէ ,

վէ ա՛լէլ խուսուս պու ա՛ստը քէմինէի պիրի-
եայէ նիհայէթսիդ ֆախը ու միւսպահաթ , վէ
թա՛րիֆ օլունմազ շատմանի ու մէսէրրաթը
միւսթէլղիմ օլտուղու ճիհէթլէ , հեման ֆի-
րիղէի զիմմէթի մէմլու.քիյէթիմ օլտուղու իւզ-
րէ , հատարմ օլմայարագ թէպրի.քի ճահը միւ-
սլլաի սատարէթ մա՛րէղինատէ , իղտիեատը է՛ օմր
ու իզպալ , վէ մուվաֆֆիադըյէթի ճէլլիլէի տէս-
թուրանէլէրի տուա՛սընը թէ.քրար , վէ հէր
հալտէ միւհթաճ օլտուղում լութֆ ու մէրհա-
մէթ . վէ թէվէճճիւհաթը մէ.քեարիմ զանեա-
թը վէ.քեալէթփէնահիլէրի իսթիտա՛սընա իճ-
թիսար էյլէտիլիմ միւհաթը ի՛լմի ա՛լէմ արայի
ասրֆանէլէրի պույուրուլտուգտա , օլ պասպտէ
վէ հէր հալտէ էմր ու ֆէրման հաղրէթը մին-
լէհիւլ էմրին տիր :

ՍԱՏԱՐԷԹՏԷՆ ՃԷՎԱԳ

Ա՛վաթըֆը ա՛լիլէի խիւսրէվանէտէն պու
քէրրէ մէսնէտի սատարէթէ վուգու՛պուլան
մէմուրիլէթի ա՛ճիզանէմտէն տօլայը , իյֆաի
մէրասիմի թէպրի.քէ տայիը պիր դըթա՛ թահ-
րիւրաթը պէհիլիլէրի պիլ վիւսուլ , պու սու-
րէթլէ զուհուրա կէլէն մուա՛մէլէի հուգուգ-
շինատի , վէ մէ.քիւրմէթլէրի մուճիպի մահղու-
դիլիլէթի սէնալէրի օլմաղըն , էսնիլէի ճէմիլէ-

լէրի եաա ու թէղքեար , վէ պագաի թէվէճ-
ճիւհաթը ֆուատիյէլէրի արգուսիլէ նէմիյգաի
միւհիպպի թէրգիմինէ իպթիտար գըլընար :

ԹէՊրիթի րիւթՊէ վէ ՄէՄՈւթիՅէԹ

Տէրքեար օլան աիրայէթ ու լիւրագաթը զա-
թիյէ , վէ ֆէթանէթի ֆըթըլիյէի քերէմքեա-
րիլէրի իգթիգասընտան օլարագ , կէչէնտէ ա-
վաթըֆը ա'լէմշուժուլը հազրէթը փատիշահիւ-
տէն , է'օհտէի մա'ալիա'տէի ըահիմանէլէրինէ
թէվճիհ ու իհասան պույուրուլուշ օլան րիւթ-
պէի ըէֆի'ա , վէ մէմուրիյէթի ճէլիլէի ա'լի-
լէրինտէն տօլայը , լազըմէի թէպըիք ու թէհ-
նիյէթին իճրասը զըմնընտա , պիզլաթ տէվ-
լէթխանէի Տէվլէթլէրինէ կիտիլմիշ իտէ տէ ,
թալի'ի պէտ մէթալիի ա'ճիզանէմ' իգթիզասըն-
ճա , զաթը ա'լիլէրիլէ թէշէրրիւֆ էտէմէյիպ
մէյուսէն ու մահզունէն ա'վտէթ գըլընարըը
միսիւլու , թէքըարինէ տալի մահճուպիյէթի
ա'ճիզանէմ մանիլը' գալի օլմուշ օլտուզու հալ-
տէ , համտէն սիւմմէ համտէն , պու քերրէ
մէրքէղի մէմուրիյէթի ճէլիլէլէրինէ պիլա'ֆիյէ
մուվասէլէթ պույուրուլուզու խասպէրի մէ-
սէրէթ էսէրի ալընարագ , պու պիշարէթի ա-
ղիմէտէն , վէ խուսուսա մազհար օլտուգլարը
թէշրիֆաթը սէնիյէտէն հասըլ օլան ֆախը ու

սիրութի պէնտէկեանէմին տէրէճէ ու քէյֆի-
յէթի . թարաֆը ա'լիլէրինէ օլան սըտղը իւ-
լաս ու իխթիասար խասը պէնտէկեանէմ կիպի
ա'րղ ու պէյանտէն միւսթաղնի օլմասիլէ , վէ
մէնպա'ը զիւլալը տանիչ ու ի'րֆան օլան է-
ֆէնտիմիղէ սիւխէն պէյէնտիրմէք տախի հաստ
ու իզթիասարը պէնտէկեանէմտէն պիրուն պու-
լունմասիլէ , միւտավիմի օլտուղում' թէմասիի
էյամը է'օմի ու իգպալ ու տէվլէթ վէ ա'ֆի-
յէթը սէնիլէլէրինին եատ ու թէքըարիլէ իչ-
թիղալ օլունմագտա , վէ պէնտէլէրի ա'տէթա
էֆէնտիմին քէրէմոիյատէսի , վէ պիհադդըն
լութֆ ու իհասնը ա'լիլէրինին մահճուպ ու
շերմէնտէսի օլտուղում' հայսիլէթիլէ , տահա նի-
շէ նիլէ մէրաթըպ ու մէսանիտը ճէլլէյէ նա-
յիլլէթի սէնիլէլէրի տուա'ի պիրիւտար , պաշ-
գաճա թէտիլէ ու թէգքերար դըլլնմագտա օլ-
տուղունուն ա'րղ ու պէյանիլէ պէրասպէր ,
խաստէթէն լաղըմէի թէպրիք ու թէհնիլլէթին
էյֆասընա իպթիտար , վէ իհթիւտաճը սահիհ
իլէ միւհթաճ օլտուղում' թէվլէճճիւհաթը միւֆ-
եիղ իւլ ֆիւտուղաթը վէլիւննի'ամիլէրինին
հադդը պէնտէկեանէմտէ պագա ու իսթիգ-
րարի իսթիըհամընա իճթիասար դըլլնտը , հէր
հալտէ էմի ու ֆէրման հաղրէթը միւլէհիւլ
էմրին տիր :

ԿՍՄ՝ ԷԹԹԵՆԵՒԻՒԻՒՐ ԹԷՊՐԻՒՒԻ ՐԻԻԹՊԷ

Զէրէ դատար լիեադաթը պէնտէկեանէմ
օրմատըը հալտէ , իշպու ի՛նայէթի ճէլլէյէ
նայիլլէթիմի , միւճէրբէտ նէյրի թէվէճճիւ-
հաթը վէլիւննի՛ամիլէրի սէմէրէսի պիլտիյիմ
տէն , վէ պու սուրէթլէ մաղհար պույուրու-
տուղում իլթիֆաթը սէնիյէլլի , հագղը պէն-
տէկեանէմտէ տէրքեար օլան թէվէճճիւհաթը
ա՛լիյէի քէրէմքեարիլէրի պիք դաթ տահա թէէ-
քիտ էյլէտիյինտէն , արթըդ մա՛րէղի թէչէք-
քիւրտէ պիր տէյէճէք սէօղ պուլամայարադ ,
եալընըղ տէրէճէի իսթիհգադ վէ լիեադաթը
ա՛լիլէրինտէն տուն օլտուղունու պիլլէրէք , վէ-
լինի՛մէթ էֆէնտիմին տախի ըիւթպէի ճէտիտէ-
լէրինի թէպրիք զըմնընտա , վէսիլէի ճէմիլէ իթ-
թիխաղ էտէրէք , խաքիփայի ա՛լիլէրինէ ա՛րղը
ու՛պուտիյէթ լաղըմէտէն իքէն , ա՛տէմի մու-
վաֆիֆադըյէթի պէնտէկեանէմ իւղէրինէ , պու
վէչչլէ վուդուա՛ կէլէն միւսապէգէթի ա՛լիյէ-
լէրի , պի հագղըն գուլարընը զարիզը տէր-
եաի հիւզիւն ու հիճապ էթմիշ տիր , հէր հալտէ
էմր ու ֆէրման . . . . :

ՍԳՐԱՆՆՆՏԱՆ ՐԻԻԹՊԷ ԹԷՊՐԻՒՒԻ

Ճիւմէ ի՛նտիմտէ միւսէլլէմ վէ եարատը

լըշտա լուծֆ ու իհտանը խաղաղքը ա՛լէմ՝ օլան
էհլիյէթ աւ իսթիհգաղը քերխմանէլէրի ինա-
պընճա , ա՛վաթըֆը ա՛լիյէլ խիւսրէվանէտէն
պու աէֆա՛է՝ օհտէի իսթիհալի ա՛լիյէրինէ բիւթ-
պէի բէֆիա՛ի միյրխմիրանի թէվէհն ու իհսան
պույուրուլմուշ , վէ իշպու միւթտէ հասպէլ
խուսուսիյէ Ֆախը ու շատմանի շաքերանէմի
իսթիլղամ էյլէմիշ օլմաղլէ , հաղգը ահաղգը
ա՛լիյէրինաէ միւթ էյեէմէն ու մէսու՛տ , վէ մու-
ղատտէմէի ֆէյղ ու իղպալը նամատուտ օլ-
մաղ տա՛վաթընըն էտա , վէ պաղաի թէվէճ-
ճիւհաթը քերխմանէլէրինին իսթիտա՛սիլէ ,
թագտիմի ա՛րիղէի իխլասէ իպթիտար գըլըն-
ար , օլպապտէ էմր ու իրատէ էֆէնտիմին
տիր :

ՃԼՎԱՊ

Ասլա էհլիյէթ ու իսթիհգաղըմ՝ օլմայըպ ,
եայընըլ թէվէճճիւհաթը սէնիյէի միւնի՛մանէ-
լէրի էսէրի օլարագ , է՛օհտէի ա՛ճիզանէմէ
իհսան պույուրուլան բիւթպէ վէսիլէսիլէ , էն-
վա՛ի լուծֆ ու իլթիֆաթը շամիլ պիր գըթա՛
թէպրիքնամէի քերխմանէլէրի բէսիտէի մէվ-
գըի՛ իհթիրամ օլարագ , հաղգը ա՛ճիզանէմէ
աէ պու վէչիլէ վաղը՛ օլան լուծֆ ու իլթի-
ֆաթը սէնիյէլէրինաէն նասըլ սէվինտիյիմի ,

վէ նէ տէրէճէ մէմնուն ու միւթեխիր օրոսւ
զուսուն թա՛րիֆ ու պէյանը , նէ՛ պէնտէի քէ-
րէ՛մ շէրմէնտէլէրինին էլիմտէն կէլէճէյի , վէ նէ
գալէմը քէմթէրանէմին տիլի տէճնէճէյի ճիւ-
հէթլէ , հէր վագըթ միւ՛թատըր՛ օրան է՛օմը
ու իգպայի սամիլէրի առ՛ասընը թէքրար ,
վէ իսթիպգաի թէվէճճիւհամթը սէնիլէլէրինէ
իպթիտար գըլընտըղը , մա՛լիւմը վալալէրի պու-
յուրուլաուգաս օլ պապտէ էմը ու իրատէ
էֆէնտրմին տիր :

ՊՈՒ ՏԱԽԻ

Հագգը պահիր իւլ իսթիհզագը ա՛լիլէրինտէ ,
միւնթագրը պուլունտուղում ֆիւկուղաթը նա-
միւթէնահիլէնին մուգատտէմաթը խայրիէսին-
տէն օրան բիւթպէի ճէտիտէլէրի , հասպ էլ ու՛-
պուտիլէ նէ մէրթէպէ իպթիհան ու իֆթիխա-
րըմը միւսթէլլիմ՛ օրոսւզունուն ա՛րղ ու պէ-
յանը տէրէճէի իսթիհալէտէ օրնասիլէ , լաղըմէի
թէհնիլէթ ու թէս՛խին իյֆասընա իշպու ա՛-
րիղէճըղըմ՛ թէվըթլ վէ թագաիմ՛ օրունմուշ
տուր , հէր հարտէ էմը ու ֆէրման . . . :

ԹԷՊԻՒՅԻ ՎԷԼՍՏԷԹ

Լէհիւլ համաի վէլմիննէ իշպու ալանը մե-
սա՛տէթ իգթիլանտէ , սէմէրէի ֆուատը նէսլի

նէսիւլէրի օլմագ իւզրէ , զօնչէի միւթթէրայի չիմէնիսթանը նէճապէթ օլան , պիր մախտու . մու մէա'լի մէվսումու ա'լիլէրի հատիգայի ա'լէմը վիւճուտտէ թէրալէթնիւմայի զուհուր օլտուղու նիւվիտի մէսէրրէթ պէտիտի վասըլ սամէ'ի ա'ճիզանէմ օլուպ , թըֆըլը նէվրէսիտէ միսիւլլու սէվինճիմտէն նէ տէյէճէյիմի վէ նէ սէօյլէյէճէյիմի պիլէմէյէրէք , հէման ճէնապը հայը լա եէմութ , օլ զօնչէի նէվ շիքիւֆթէի պաղը եմէլի կիւլզարի թէրալէթտէ տայիմա թազէ ու թէր , վէ սուի նազարտան աղատէ ու մասուն , վէ աղուշը տաեէի ի'զղ ու նազան ճիլվէ նիւմուն պույուրմագ տուա'ի վաճիպ իւլ էտասընըն եէնի պաշտան եատ ու թէզքեաւրիլէ , թահրիքի մէհտի լիսանը ու պուտիյէթ գըլընմըլ արը , օլ պապտէ . . . :

ՃԵՎԱՊԸ

Ճէնապը վահիպ իւլ ա'թանա լութֆ ու քէրէմինտէն չաքէրլէրինէ իհսան պույուրմուշ օլտուղու մախտումում քէօլէնիղին վէրատէթինի միւթէզամնին , ալմըլ օլտուղում թէպրիքնամէի լութֆ ա'լամէլէրի , մէսէրրէթպախըբ գալպը քէմթէրի օլմուշ տուր . ֆիլ հագըրգա պիր խայր խալէֆ եէթիշտիրմէք ինսանճա փէք պէօյիւք պիր էսէր պրագմագ օլտուղունտան , ճէնապը

Հազ Էֆէնալիմէ աստի խայր իւլ խալէֆ օլ
մազ իւզըէ, նիչէ էվաար քիւրամ իհսան ու ի.ք.
րամ պուլուրմազ տուա'սիլէ, թէչէ.ք.քիւրաթը
լազըմէ իյֆա ու իթմամ գըլընար, օլ պապուէ
էնր ու ֆէրման . . . . :

————— ❦ —————

ԸՍԹՐԼ Ա. ՀԱԹ.

Հէր տիւրլու թահրիրաթտա վէրիլէճէք դա-
թըն մէրթէպէսինէ կէօրէ սէօղլէր վէ թապի-
րաթ գուլլանմալը ալը . մէսէլա , Պէն տէյէ-
ճէք եհրտէ ,

ՍԱՏԷ

Միւհիպպինիդ , Միւխիսինիդ , Սէնաքեա-
րընըդ , Սիթայիշվէրինիդ , Լախօտ լէրի :

ՄԻԻԹԷՎԷՍՍԱԹ.

Գուլլարը , Գէօլէլէրի , Պէնտէլէրի , Չաքէր-
լէրի :

Ա՛ԼԱ.

Պէնտէի քէմինէլէրի , Չաքէրի տիրինէլէ-
րի , Ա՛պտը մէմլուքլէրի , Չաքէրի խաքպէրա-
պէրլէրի , Պէնտէի տիրէմլըրլտէլէրի :

ԻԻԼԷՄԱ ՎԷ ՄԷՇԱՅԻԹ ՃԱՆՆԻՊԷՆՏԷՆ

Տա՛իլէրի , Սհգարլէրի , Տաի՛ի քէմինէլէրի :

ՍԷՆ (տէյէճէք եհրտէ)

ՍԱՏԷ

Չաթընըդ , Չաթը շէրիֆինիդ , Ճէնապը վա-
լանըդ :

ՄԻԻԹԻՎԷՍՍԱԹ

Զաթը ա՛լիւէրի , ճէնապը վաւաւարը , խա-
քիւիայը սամիւէրի :

ԱՂԱ

Զաթը ա՛լիւի քերիմանէլէրի , ճէնապը վա-
ւաի ըահիմանէլէրի , խաքիւիայի սամիւի միւնի՛-
մանէլէրի :

ՎԷՉԻՐ ՕԼՈՒՐՄԱ

Խըտիվանէլէրի , Ասըֆանէլէրի , Տէսթու-
րանէլէրի , Միւշիւրանէլէրի :

ԻԻՂԷՄԱ ՎԷ ՄԷՇԱՅԻԽԷ

Զաթը ֆաղըլանէլէրի , Զահլտանէլէրի ,
Միւրշիտանէլէրի :

Օ՛ . (տէյէճէք եւրտէ)

Մէղպուր , Մէրդում՝ , Մէղքիւր , Սալիֆ-
իզդիքը , Մումախէյհ , Միւշարիւն իլէյհ :

ՓՍՏԻՇԱՀԱ ՄԱԽՍՈՒՍ ԹՄ՝ՊԻՐԱԹ

Շահանէ , Միւլիւքեանէ , Շէհնշահի , Ճը-
հանտարի , Խիլաֆէթփէնահի , Զըլլուլահի ,
Շէհրիւարի , Թահտարի :

ԷԼԳԱՊԸ ՈՒ ՄՈՒՄԻՅԷ

ՍԱՏԱՐԷԹԻ

ԻՒՂԷՄԱՏԷՆ

Մա՛րուզը տա՛րի քեմինէլերի ախր քի :

ՍԱՅԻՐԷՏԷՆ

Մարուզը չաքերի քեմինէլերի ախր քի :

ԻՊԱՐԷ ԱՐԱՍՐՆՏԱ

Տէվլէթլու , Ֆէխամէթլու էֆէնախմ հաղ-
րէթլերի :

ՇԷՅԻՐ ԻՍԼԱՄՍ

- » Մա՛րուզը տա՛րիլերի ախր քի :
- » Մա՛րուզը չաքերլերի ախր քի :
- » Տէվլէթլու , Սէմահէթլու :

ՐԻԻԹՊԷԻ ՍԱՏԱՐԷԹԻ ԻՀՐԱԶ ԷԹՄԻՇ

ՉԷՎԱԹԷ

- » Մա՛րուզը տա՛րիլերի ախր քի :
- » Մա՛րուզը չաքերլերի ախր քի :
- » Խւպհէթլու , տէվլէթլու հաղրէթլերի :

ՄԱՂՈՒԼ ՕՒՅՆ ՇԷՅԻՐ ԻՍԼԱՄԼԱՐԱ

- » Մա՛րուզը տա՛րիլերի ախր քի :
- » Մա՛րուզը պէնտէլերի ախր քի :
- » Տէվլէթլու , Ֆաղիլէթլու հաղրէթլերի :

ՍԷՐ ԱՍՔԷՐԷ

Տէվլէթլու, Ա'թուֆէթլու, Էֆէնտիմ' հաղ-
րէթլէրի :

Միհճիրլէրի, Վի, ՎիիՉէրԱՅԷ
Տէվլէթլու Էֆէտիմ' հաղրէթլէրի :

ՐիիթՊիի ՊԱԼԱՅԷ
Ա'թուֆէթլու Էֆէնտիմ' հաղրէթլէրի :

ՅէրիԳԱՆ ԻԼԷ ՐիիթՊիի ՈՒԼԱ ՍԸՆՅԸ
ԷՎՎԷԼԷ

Սա'ատէթլու Էֆէնտիմ' հաղրէթլէրի :

ՄԻՒՏԷՐՐԻՍԻՆԷ

Մէքիւրմէթլու Էֆէնտի :

Միրի ԼիվԱ Վի Միրի ՄիրԱՆԷ, Վի Րիիթ-
Պիի ՈՒԼԱ, ՍԸՆՅԸ ՍԱՆԻՍԻՆԷ

Սա'ատէթլու Էֆէնտիմ' :

ՄիթրԱԼԱՅ Վի ՍԱՆԻՅԷ ՄիիթիՄԱՅԻՉԻՆԷ
Ի'ղէթլու Էֆէնտիմ' :

ՐիիթՊիի ՈՒԼԱ ՍԸՆՅԸ ՍԱՆԻՍԻՆԷ, Վի ԳԱՅ-
ՄԱԳԱՍԼԸԳ Վի ԸՍԹԱՊԼԸ ԱՄԻՐԷ ՄիիՏիՐի
ՓԱՅԷԼՈՒՎԷՐԻՆԷ

Ի'ղէթլու փաշա, Պէյ Էֆէնտի, Աղա :

Պին ՊԱՇԸՐԼԷՐԷ, Վի ՐիիթՊիի ՍԱԼԻՍԷՆԷ,
Վի ԳԱՓՈՒՃԻ ՊԱՇԸՐԱՐԱ

Րիֆա'թլու Պէյ Էֆէնտի, Աղա :

ՐԻԻԹՊԷԻ ՐԱՊԻՍՅԷ, ՎԷ ԳՕԼ ԱՂԱԼԷՐԻՆԷ,
ՎԷ ԽԱՃԷԿԵԱՆԷ ՎԷ ԵԻԻԶ ՊՍՇԸԼԱՐԱ,
ՁԻԼԹԻԼՎԿԵԹԼԸ ԷՖԷՆՈՒ, ՊԷՅ, ԱՂԱ :

ՐԻԻԹՊԷԻ ՄԷԶԲԻԻՐԷ ՄԱՏՈՒՆՈՒՆՏԱ ՊՈՒ-
ԼՈՒՆԱՆԼԱՐԱ, ՎԷ ՄԷՄՈՒՐԻՆԷ ՍԱՅԻՐԷՅԷ
ՀԱՄԼԵՅԹԼԸ ԷՖԷՆՈՒ, ՊԷՅ, ԱՂԱ :

ՍԱՅԻՐ ԱՀԱՏՏԸ ՆԱՍ ՊԷՅՆԻՆՏԷ
ԷՖԷՆՈՒՄԻԿ, պէնիմ փէաէրիմ, պիրաառէ,
րիմ, օղլում :

ՏԵՐՄԻՆՆԸ ՔԻԹԱՊՅԱ ՊՈՒԼՈՒՆԱՆ
ԱՐԵՊԻ ՎԷ ՃԱՐՄԻ ԼՈՒՂԵԹԼԵՐ ՊՈՒՐԱՏԱ
ՍՐԲԱՍԸՂԱ ԵԱԶԸԼՍԸՇ ՏԵՐ

Ս .

Ագար . Ագարէթիւք :	Աթվար . Թափրլար . հա-
Ագլամ . Գալեմիւք :	րաքէթիւք :
Ագո էթմէք . Պաղլամաք .	Աթֆալ . Թըֆուլար . չո-
թերթիպէ գօմադ :	ճուգլար :
Ագտէմ . Էփփէլ . Էօն :	Ալամ . Էլեմիւք . քէտէրլիւք :
Աեաթ . Ալամէթիւք :	Ալամէ . Նըլան :
Ազամ . Զլյատէ ուլու .	Ալեմեան . Ինսան թայի-
պէօյիւք :	ֆէսի :
Ազիմ . Պէօյիւք . ուլու :	Ալէնի . Հէր քէսին էօ-
Եօլա չըգան . կիտէն :	նիւնտէ . աչիքեար :
Ազիմէթ էթմէք . Աիթմէք :	Ալեա տեվամ . Տայիմա .
Ազէր . Փէք աչիքեար :	տեվամ իւղրէ :
Աթա . Պախիչ :	Ալի . Եիւքսէք . շէրիֆ .
Աթանա . Պախիչիւք :	ազիզ օլան :
Աթըպպա . Հէքիմիւք .	Ալիլ . Մարազլը . սաղաթ-
Աթուֆէթ . Քէրէմի էլիւք :	օլան :
Իհսան :	Ալսաս . Զիեատէ խաս :
Աթուֆէթ սաղ . Քէրէմի է-	Ախլ էթմէք . Ալմադ .
ալիճի :	թութմադ :

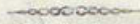
- Ախլազ . Խուչ , Թապի-
աթլար :
- Ախչապ . Թախթա պինա :
- Ահպպա . Տօթլար :
- Ահվալ . Հալէր :
- Աղնամ . Գօյունլար :
- Աղուչ . Գուճադ :
- Աճիզ . Գուտրիթսիզ :
- Աճիլ . Աճէլէ էտիճի :
- Ամալ . Էմէլէր , Իւմիտ-
լէր :
- Ամէլ . Իշ , Ֆըյիլ :
- Ամիր . Էմիր էտիճի :
- Այխտ . Միւթաալլիք : Կէ-
լէն :
- Աչիեան . Եուլա :
- Ապ . Սու :
- Ապտ . Գուլ . քէօլէ :
- Ասար . Էսէրլէր , Եըչա-
նէլէր :
- Ասըֆ . Հադրէթը Սիւ-
լէյմանըն վեղիբին Խ-
մի :
- Ատիթան . Գափու էշիյի :
- Ասլ . Քէօք , Թէմէլ , սօյ
սօփի :
- Ատիլ . Քէօքլիւ , Թէմէլի :
- Ասհապ . Սահպալէր :
- Ավաթըֆ . Լութֆիլէր , քէ-
րէմիլէր :
- Ավան . Զէմանլէր :
- Ավարըզ . Իլէթլէր , պէ-
լալէր :
- Ավն . Եարտըմ :
- Ավտէթ էթմէք . Կէլմէք ,
Կէրի : Կէօմէք :
- Ատապ . Էտէպլէր :
- Ա՛տէմ . Եօդ , Եօդլուդ :
- Ատէմի դապուլ . Գապուլ
էթմէյլէրէք :
- Ատէտ . Սայը , տանէ :
- Ատիտ . Զօդ :
- Արա . Տօնատըճը , դիյ-
նէթլէյիճի :
- Արամապ . Բահաթ էտիճի :
- Արասթէ . Պէդէնմիչ . տօ-
նատըլմը :
- Արզ էթմէք . Կէօսթէր-
մէք . էօնիւնէ դօմադ :
- Արըզէ . Զուհուրա կէլէն
խուտուս . պէլա , դազա ,
քէտէր :
- Արի . Զըպապ օլան , մա-
լիք օլմսեան :
- Արիզէ . Պիրինէ արզ օ-
լունան նէանէ :

Աֆազ . Աֆուզլար , կէօ . Աֆիլէթ . Վիճուտ սաղ-
յիւն տէօրթ էթրաֆը : ԼԵՄ :

Գ .

Գաթա . Ասլա , հիչ սիր	Գարդ . Էօտիւնճ :
վէչնիւն :	Գարիցէ . Քէօյ :
Գաթ էթմէք . Քէսմէք :	Գարին . Արդատաշ :
Գաթի . Քէսիճի :	Գարինի դասուլ . Գա-
Գաթլ էթմէք . Էօլտիւր-	սուլուն արդատաշքի
մէք :	մադսուլ օլան տէմէք
Գալս . Եիւրէք :	տիր :
Գայտ էթմէք . Տէֆթէրտէ	Գարիս . Եաղըն :
եաղմադ :	Գարիսէն . Եաղընտա :
Գանի . Գանասաթ էտիճի :	Գըթա . Փարշա , ճիւղ :
Գապղ էթմէք . Ալմադ :	Գըլէթ . Աղլղ :
Աղմադ :	Գուզվէտէն Ֆիլիլ չըգար-
Գասիլ . Միւմքին :	մադ . Ելի մէյտանա
Գասր . Քէօք :	չըգարմադ . եախմադ :
Գասրը եէտ էթմէք . Էլ	Գուտուճ . Կէլմէ :
չէքմէք , վաղ կէչմէք :	Գուտրէթեասլ . Կիւճի օ-
Գատր չինաս . Գատր տա-	լան , դուզիլէթ սուլան :
նի . Գատր ու հայսի-	Գուրսլիլէթ . Եաղընլղ :
յէթ սիլէն , թանըեան :	Գրասաթ էթմէք . Օղու-
Գարասլէթ . Եաղընլղ :	մադ :

Ե .

Եալէրի . Եարարճ : Եատ էթմէք . Ենմադ :

Ետակեար . Հէտկէ , սէր-	Եէվմ . Կիւն :
կիւզար :	Եէքտիկէր . Պիրի սի-
Եէտ . Էլ .	րինի :
Եէս , իւմիտսիղ :	Եիւմն . Պէրէքէթ :

Զ .

Զահիտ . Փէրհիդքեար ,	Զէսլան . Տիլ , լիտան :
սօֆու :	Զէվաթ . Զաթլար , քիս-
Զահիր . Աշխեար :	սէլէր :
Զահիրէ իխրած օլ' . Մէյ-	Զէվճ . Գօճա :
տանա չըզմադ :	Զէվճէ . Գարը :
Զամին . Քէֆիլ :	Զէվի . Սահիպլէր :
Զամմ էթմէք . Գաթմադ ,	Զիյսլ , զիյվէր . Զլյնէթ ,
արթըրմադ :	տիւզկիւն :
Զայիլ օլ' . Թիւքէնմէք ,	Զլյր . Ալթ .
ղայսլ վէ եօզ օլմադ :	Զինտէկեանի . Ճանլըլըդ ,
Զատէ . Տօղմուչ օլան , օ-	հակաթ :
ղուլ :	Զի շէրէֆ . Շէրէֆ սա-
Զարուրէթ . Ֆագըրլըդ :	հիպի .
Զարֆընտա , իչինտէ :	Զիւլալ . Սաֆի . թէմիզ :
Զէվիլ . Ալչադ , խօր օլան :	Զիւքիւր . Էրքէկ :
Զէխայիր . Զախրէլէր տէր	Զիքր էթմէք . Անմադ :
անպար օլունան շէյլէր :	Զուլմէթկէտէ . Գարան-
Զէյլ . Ուճ , սօն . մէքթու-	լըդ եէր :
սլուն ախէրինտէ իլա-	Զուհուր էթմէք . Մէյ-
վէսի :	տանա կէլմէք :

Է .

Էազզ . Զխյատէ ազիւ ,	Էնխմիցէ . Փարմազ ուճ .
մագպուլ :	լարը :
Էզ . Տէն :	Էնճիւմէն . Մէճլիս , ճէ-
Էզմանն . Զէմանլէր :	միէթ :
Էզ սէրինէվ . Եէնի պաշ-	Էնսէպ . Զխյատէ միւնա-
տան :	սիպ :
Էլան . Շիւտիս պու վաղթ :	Էնվա . Տիւրլու տիւրլու :
Էլ Էէվմ . Պու կլան , պու	Էնվէր . Զխյատէ զխյալը ,
գէմանն :	վէ այաընլը :
Էլէէք . Զխյատէ լայը :	Էնտազ . Աթըճը :
Էլէմ . Քէտէր , աղը :	Էնտամ . Պոյ :
Էլթաֆ . Լութֆլար , Քէ-	Էլխաս . Քիչիլէր :
րէմէր :	Էլֆազ . Մէրհամէթլէր ,
Էլպիսէ . Բուպալար :	չէֆզաթլար :
Էլքինէ . Լխանլար :	Էսամի . Խամէր :
Էհլի ըրզ . Նամուս , ըրզ	Էսէր . Նշան : Թարիս .
սահիպի :	պէրկիւզար թութու-
Էհլիյէթ . մէհարէթ , վի-	լաճազ նէսնէ :
յաղաթ :	Էսմանն . Պէհալար , ֆի-
Էճսամ . Ճիւմիլէր (մարմինք) :	յաթլար :
Էճր . Միւքեաֆաթ :	Էսնա . վաղթ , Զէմանն :
Էմէլ . Արզու :	Էսնիյէ . Սէնպէր , մէտհլէր
Էմվալ . Մալար :	Էսպազ . Մէսէպլէր :
Էմլաք . Միլըլէր :	Էփզաթ . վաղթլար :
Էյամ . կիւնլէր :	Էփսաֆ . վասթլար , պը-
Էյմանն . Եէմինլէր :	ֆէթլէր :

Էտիպ . Էտէպլի :
 Էրզադ . Կէջինէճէք վէ-
 սիւնէր . րըզզար :
 Էրզան . Լայրդ . միւնա-
 սիպ :
 Էրհամ . Զիյատէ մէրհա-
 մէթի :
 Էրպասպ . Սահիպէր :
 Էքիտէն . Գավիէն :
 Էքսէր . Քէտիր . չօզ :
 Էքտար . Քէտէրէր :

Էքրէմ . Զիյատէ քէրէմ
 էտիճի :
 Էֆգէր . Զիյատէ Ֆազրր :
 Էֆղուն . Զօզ . զիյատէ :
 Էֆիսէմ . Զիյատէ Ֆախիս :
 ուլու :
 Էֆսէր . Փատրիաչ թամը :
 Էֆքեար . Ֆիքրիէր :
 Էօհտէ . Նազարէթ վէ մէ-
 մուրիյէթ հուտուտու :
 քէֆալէթ :

Ը .

Ըզթըրասպ . Զարգանըշ .
 քէտէր . էղյէթ :

Ըֆֆէթ . Փէրհիդքեար-
 ւը :

Թ .

Թաաթի էթմէք . Պիրպի-
 րինէ վէրմէք :
 Թագէթֆէրսա . Կիւճ ու
 զուվիլէթի քէսիլիշ :
 Թագպիլ էթ'' . Էօյիմէք :
 Թագսիմ էթ'' . Փարէ փա-
 րէ էթմէք . պէօլմէք .
 տաղըթմաղ :
 Թագտիմ էթմէք . Էօնէ
 կէջիրմէք . էօնէ դօ-
 մաղ :

Թագտիր էթմէք . Օլա-
 ճազ շէյլէրի Սլաչ թա-
 րափընտան էվիլլէրտէն
 թայեխն էթմէք : Գատր
 ու գըյմէթի թանըմազ :
 Թագրիպ . Ֆիւրսաթ . Էօլէ
 Թաղիմ էթ'' . Պէօյիւք սա-
 յըպ հիւրմէթ էթմէք :
 Թաղիյէթ . Միւսիպէթէ-
 տիւլէնի սասլէ նասի-
 հաթ էթմէք :

Թաղմիներաթ. Էօտէնէն դա.
րարլար :

Թալէպէ . Շակիրտ :

Թալթիֆ էթմէք . Հիւսնիւ
մուամէլէ , վէ խաթ .
ընը օխչամագ :

Թալի . Պախթ , տօղան
(կիւնէչ) :

Թալիպ օլ'' . Իսթէմէք :

Թալիպուէն . Շակիրտան :
խաթէյիճիլէր :

Թախլլիյէ էթ'' . Պօշ պը-
րագմագ :

Թահթ . Ալթ :

Թահսիլ էթ'' . Էտինմէք ,
Էօյրէնմէք :

Թահսին էթ'' . Պէյէնմէք ,
կիւզէլ կէօրմէք :

Թահվիլ . Տէյիշտիրմէք ,
չէվիրմէք : Ազչէ սէ-
նէտի :

Թահրիր էթ'' . Եագմագ :

Թահրիրէն . Եագը լիլէ .
մէքթուպլէ :

Թահրիք էթ'' . Գըմլլտաթ .
մագ : Ազտըրմագ :

Թահտիտ էթ'' . Սընօր դօ-
մագ :

Թահիլ էթ'' . Աճէլէ էթ-
մէք :

Թահիր . Թիւճճար :

Թայեին էթ'' . Պէլի էթ-
մէք , մախաուս Կըրմագ :

Թայիան . Իթաաթ էտէ-
րէք :

Թանզիմ էթմէք . Սըրայա
զօմագ :

Թապ էթ'' . Պաամագ :

Թապան . Չիեալը փար-
լագ :

Թապիպ . Հէքիմ :

Թասհիհի միզաճ էթ'' . Քէյ-
ֆինի տիւզմէք , քէյֆ-
սիզլլքտէն գուրթուլ-
մագ :

Թաստի էթմէք . Պաշ ա-
ղըրթմագ , սըզընթը
վէրմէք :

Թապիլ . ուզուէն :

Թատատ էթ'' . Սայմագ :

Թարապլէթ . Թագէլիք :

Թարաֆէյն . Իքիթարաֆ :

Թարի օլ'' . Անսըղըն մէյ-
տանա չըգմագ . մէվ-

ճուտ ու հաղըր օլմագ :

Թարիգ . Եօլ :

Թաալիւզ. Խըրըմըզ, եւ
զընըզ :

Թարա էթ". Սիւրուս եր-
րազ էթմէք. զօլմազ :

Թաթսիլ էթ". Ուղուհնա,
վէ էթրաթլընս սէյան
էթմէք :

Թէայեիւչ էթ". Աշինմէք,
Թէգատտէս. Աղիլ փաք
օլան :

Թէգայեիււ էթ". Արթ-
մազ :

Թէգեին էթմէք. Տօնաթ-
մազ, զլյնէթ վէրմէք :

Թէգեիւ էթ". Արթըրմազ :

Թէգէքքլւր էթմէք. Խա-
թըրա կէթիւրմէք :

Թէգքեար էթ". Անար-
մազ, զկքր էթմէք :

Թէէիւր էթմէք. Աէճիթ-
տիւրմէք, սօնրայա սը-
րազմազ :

Թէէհիւլ էթ". Էզլէնմէք :

Թէէսիւ էթ". Թէմէլ զօ-
մազ, եալմազ :

Թէէսիւթ էթ". Գօրգուս
քէտեր էթմէք. Ղամ
չէքմէք :

Թէլիւս էթ". Աղըզ էօի-
մէք :

Թէհագգուզ էթ". Սահիհ
օլտուղու վէ հագըզէ-
թի մէյտանա չըզմազ :
Թէհամիւլ էթմէք. Սալր
էթմէք :

Թէհասիւր. Հասրէթ չէք-
մէքլէք :

Թէհզիլ էթմէք. Գըմը-
տաթմազ, օյնաթմազ :

Թէհնիլէթ. Ինչալահ էյի
օլուր տէյի սիլրինէ
տոււ էթմէք :

Թէճարիւս. Թէճրիւլէր :

Թէճլիլ էթ". Բուխաթ-
վէրմէք, էօթէ կէչիւ-
մէք :

Թէճտիւ էթմէք. Եէնի-
լէթմէք :

Թէմաշա էթ". Սէյր էթ-
մէք :

Թէմատի. Ուղամա :

Թէմէյեիւզ. Սայիրլէրտէն
այրըմազ. Փարզլը օլ-
մազ :

Թէմէնի էթ". Բէճա էթ-
մէք, եալվարմազ :

Թէ՛մհրէր էթ՛մէք. Մէ՛օհրէր-
լէ՛մէք :

Թէ՛մսիլ էթ՛. Միսլինի ետսի-
մադ. քիթ ապ պատմադ :

Թէ՛մտիտ էթ՛. Ուղաթ-
մադ :

Թէ՛նէզզուհ էթ՛մէք. Ֆէ-
րահլամադ իշիւն սէյրէ
չրդ. մադ :

Թէ՛նվիր էթ՛. Նուրլաթ-
մադ :

Թէ՛նարիւսթի. Վիւճուտ
սաղլըղը :

Թէ՛նֆիյզ էթ՛. Հիւքմ ու
ֆէրմանընը իճրա էթ-
տիրմէք :

Թէ՛չէրրիւֆ էթ՛. Շէրէֆէ
նայիլ օլմադ :

Թէ՛չէպպիւս էթ՛. Էլ իլէ
եափըչըս սալը վէրմէ-
մէք. գափի նիյէթ իլէ
իշէ պաշլամադ :

Թէ՛չմիրի սաղը զայրէթ
էթ՛. Պաճադ վէ փա-
չաարնը սըվայըս իշէ
հաղըր օլմադ :

Թէ՛չվիզ էթ՛. Խաթէք վէր-
մէք. զայրէթ վէրմէք :

Թէ՛չրիֆ էթ՛մէք. Շէրէֆէ
նայիլ էյլէմէք :

Թէ՛պաա. Թապլիէր. հիւքմ
ալթընտա օլան :

Թէ՛պայի. Թապլիաթլար:
Թէ՛պէյէիւն էթ՛. Պէյան

վէ աշիքեար էթ՛մէք :

Թէ՛պիտ էթ՛մէք. Ուղադա
դ օլմադ :

Թէ՛պլիզ էթ՛. Ուլաշարը-
մադ. իրիշտիրմէք :

Թէ՛պճիլ էթ՛մէք. Պէօյիւք
սայմադ :

Թէ՛պչիր էթ՛. Միւթտէ-
լէմէք :

Թէ՛սահիւս էթ՛. Թարաֆի
չրդ. մադ. սահապէթլիք
էթ՛մէք :

Թէ՛սատիւֆ էթ՛. Բասթ
կէլմէք :

Թէ՛սարրիւֆ էթ՛. Սահիւս
վէ մալիք օլմադ :

Թէ՛սէիր էթ՛. Նօլլամադ :

Թէ՛սթիր էթ՛մէք. Մաթըր
սաթըր ետղմադ :

Թէ՛սլիյէ էթ՛մէք. Խաթըրը
նը ետփմադ. Թէ՛սէլի
էթ՛մէք :

Թէ սհիլ էթ". Գօլայլաթ -
մազ :

Թէ սհիլաթ. Գօլայլըդ :

Թէ սվիլէ էթ". Տիւղ գըլ-
մազ. միւշքիլ մէսէլէյի
սրբասընա գօմազ :

Թէ վարիս . Թարիիսլէր .
հիքեայէլէր :

Թէ վզըֆ էթ մէք . Ալը-
գօմազ :

Թէ վէճճիւհ . Իհսան . Իլ-
թիֆաթ :

Թէ վղի էթ մէք . Տաղըթ -
մազ :

Թէ վճիհ էթ". Կէօնտէր -
մէք . լայըդ գըլմազ .
պիրեանա տօղրուլթ -
մազ, իհսան էթ մէք :

Թէ վտի էթ մէք . Թէ սլիմ
էթ մէք :

Թէ վքիլ էթ մէք . Վէքիլ
էթ մէք :

Թէ վֆիդաթ . Ռւյմադըդ,
բասթ կէթիլմէ :

Թէ տօպի . Տէվա . Իլաճ
էթ մէք :

Թէ տէրրիւս էթ մէք . Տէրա
ալմազ :

Թէ տիյէ էթ". Պօրճուսու
էօտէմէք :

Թէ տրիճ էթ մէք . Տէրէճէ
տէրէճէ հարաքէթ էթ -
տիրմէք :

Թէ տրիս էթ". Տէրս վէր -
մէք :

Թէր . Թաղէ :

Թէրագդը էթ մէք . Սրթ -
մազ, իլէրի կիթ մէք :

Թէրախի . Իշտէ կէվէք
տօպրանմազըդ :

Թէրգիմ էթ". Եաղմազ,
բաղամլամազ :

Թէրէնիւմ . Նաղմէ, ա -
հէնի :

Թէրէտտիւտ էթ մէք . Պիր
շէյէ գարար վէրէմէ -
յիս շիւսկէտէ գալ -
մազ :

Թէրհին էթ". Բէհին գօ -
մազ :

Թէրէթթիւս էթ". Վու -
գու պուլմազ, հուսու -
լա կէլմէք, գուհուր
էթ մէք :

Թէրսիմ էթ". Չըղմազ,
րէամ էթ մէք :

Թէրք էթմէք Պրազմադ :	Թէֆսիր էթ" . Մանասը-
Թէքեասիր էթ" . Գայտ-	նը աչմադ :
սըղ տալրանմադ :	Թըզսլ . Հէքիսիք :
Թէքէվիւն էթ" . Վար օլ-	Թըֆլ . Քիւչիւք չօճուդ :
մադ , վիւճուտէ կէլմէք :	Թըրադ . Զլյնէթլէնալ-
Թէքրիս էթ" . Հիւրմէթ	րիճի :
վէ իքրամ էթմէք :	Թիսեար էթ" . Կէօնտէլ-
Թէֆէվլու էթ" . Սէօյլէ-	մէք :
մէք :	

Ի .

Իստէ էթ" . Կէրի վէրմէք ,	Իզզ , Իզզէթ . Ազիդ , չէ-
կէրի կէօնտէրմէք :	րիֆ , միւթէսէր :
Իզամէթ էթ" . Տուրմադ ,	Իզհար էթմէք , կէօսթէր-
գալմադ , իսքեան էթ-	մէք :
մէք :	Իզպար էթ" . Եաղմադ ,
Իզթիտար . Գուտրէթ ,	գայտ էթմէք :
թագէթ :	Իզտիւտ էթ" . Արթմադ ,
Իզթիրան . Եազըն կէլ-	զլյատէլէմէք :
մէքլիք :	Իթա էթ" . Վէրմէք :
Իզտամ էթմէք . Տէվամ	Իթեան էթ . Վիւսուլ վի-
իւզրէ մէչլուլ օլմադ ,	րուտ , իրատ վէ թագ-
զայրէթ էթմէք :	րիւր էթմէք :
Իեալ . Պիր ատէմին սէս-	Իթթիլսադ էթ" . Էտին-
լէտլիքի քիմսէլէր , գարը	մէք , իէյտա էթմէք :
չօլուդ չօճուդ :	Իթթիլա էթմէք . Թապի-
Իզադ . Հիւրմէթ :	օլմադ , էմր ալթընաս

օլմագ, արդասընտան
կիթմէք :

Իթթիսալ էթ". Պիթիշ-
տիրմէք :

Իթիդատ էթմէք. Ինան-
մագ :

Իթիդար էթմէք. Էօզր վէ
պէհանէ իյրատ էտլալ
գուսուրունուն ափվը-
նը տիլէմէք :

Իթիլա էթ". Նիւքսէլմէք,
ալի օլմագ :

Իթիրաֆ էթմէք. Հազզը
թէսլլամ վէ իդրար էթ-
մէք :

Իլահի. Սլլահա մէնսուպ:
Իլդա էթմէք. Պրադմագ,
գօմագ :

Իլթիդամ էթ". Քէնտլյէ
լալլամ գըլմագ, իւդէ-
րինէ ալմագ :

Իլթիմաս էթ". Քալէպ վէ
րէնա էթմէք :

Իլթիճա էթ". Արդըմագ:
Իլլէթ. Մարագ խասթա-
լը :

Իլհագ էթ". Քաթմագ,
իլալլէ էթմէք :

Իսթար էթ". Խաթրընա
տիւշիւրմէք :

Իսթիեար էթ". Սէշմէք:
Իսթիսաս. Մախսուս օլ-
մագ, պիլիինէ քիւլլյէն
պէնտէ օլմագ :

Իսլաս. Փաք, էիւրէքտէն
տոսթլուգ :

Իսլաս էթ". Գուրթար-
մագ :

Իսսղար էթմէք. Խասլէր
վէրմէք :

Իսրաճ էթ. Չըդարմագ:
Ինգագ էթ". Խասմէ հադ
իւղրէ իւսթէ չըդմագ:

Ինթիեաճ. Հաճէթ, միւհ-
թաճլլուգ :

Ինթիմամ էթմէք. Տըդ-
գաթլէ իչլմէք :

Ինթիրամ էթ". Հիւրմէթ
էթմէք :

Ինմալ էթ". Պօչլամագ,
պադմամագ, թէրքէթ-
մէք :

Ինտա էթ". Հէտլյէ էթ-
մէք. պախը էթմէք :

Իճապէթ էթ". Սուալինէ
ճկվաս վէրմէք, պիւ-

րինէ նիեաղընը գաւ
 պուլ էթտիրմէք :
 Իճար էթմէք . Քիրայա
 վէրմէք :
 Իճթխմա . թօսիլանմադ :
 Իճթխար էթ'' . Ճէսարէթ
 էթմէք :
 Իճթիրա . Ճէսարէթ :
 Իճլալ . Ուլուլուգ :
 Իմթիգաճ էթ'' . Ույմադ .
 Թապիյաթա վէ վիւ
 ճուտա էյի կէլմէք :
 Իմթինա էթմէք . Աէրի
 տուրմադ . Շէքինմէք :
 Իմթիսալ էթ'' . Միւվա
 ֆէգէթ էթմէք :
 Իմրար էթմէք . Աէչիր
 մէք :
 Իմքեան . Միւմքին :
 Իյմա էթմէք . Իչարէթլէ
 անլաթմադ . Իչարէթ
 էթմէք :
 Իյռու իչրէթ էթմէք . Նէ
 մէք իչմէք . Ճիւնպիւշ
 գէվգ ու սէֆա էթմէք :
 Իյսալ էթմէք . Իրիչտիր
 մէք . ուլաչտրմադ :
 Իյֆա էթմէք . Իօտմէք :

Ինաեաթ . Ինայէթլէր ,
 էյլլէր :
 Ինգըլապ օլ'' . Տէօնմէք ,
 պաշգա տիւրլու տէօն
 մէք :
 Ինթիգալ էթ'' . Նէրտէն
 եէրէ կէօշմէք :
 Ինթիգար էթ'' . Աէօղէթ
 լէմէք :
 Ինթիմա . Նիսպէթ , ա
 լադա :
 Ինթիսապ էթ'' . Տայրէ վէ
 մայէթէ կիրմէք :
 Ինհա էթ'' . Անլաթմադ ,
 խապէր վէրմէք :
 Ինհիտամ . Երգըլմադ :
 Ինչա էթմէք . Ետիմադ ,
 պինա ետիմադ :
 Ինպա էթմէք . Խապէր
 վէրմէք :
 Ինպիսաթ . Եայըլմադ ,
 մէսրուր օլմադ :
 Ինսիլապէթ . Սօյուլմադ ,
 չըգարըլմադ . Ինքեար
 օլունմադ :
 Ինտ . Եան :
 Ինֆադ էթ'' . Իմրինի իճ
 րա էթտիրմէք :

Ինճիսաւ էթ՞. Այլբմադ,
Իշիղաւ էթ՞. Իշի կիւ-
ճիւ օլմադ :
Իշիմաւ էթ՞. Հալի օլ-
մադ, սարլըպ էօր-
թիւնմէք,
Իշիբրա էթմէք. Սաթըն
ալմադ :
Իպղաւ էթմէք. Տայիմա
դուլանմադ :
Իպթաւ էթմէք. Պօշ, պա-
թըլ գըլմադ :
Իպթիհաճ. Սէվինճ :
Իպթիտար. Պաշլամադ,
միւպատերէթ էթմէք :
Իարճաւ. Թաղիմ, թէշիթի:
Իպրա էթմէք. Տէրտ ու
միւսիպէթտէն աղատ
էթմէք, ալըպ զէրէ-
ճէյի գալմամադ :
Իպրաղ էթմէք. Կէօս-
թէրմէք :
Իսաֆ էթ՞. Իշինի պի-
թիբմէք, մաթլուպու-
նու զէրմէք :
Իսգաթ էթ՞. Տիւշիբմէք :
Իսթար էթ՞. Եսղմադ,
սաթըրլամադ :

Իսթիգամէթ. Տօղու-
լուգ :
Իսթիգրաղ. Էօտիւնճ աղ-
ճէ :
Իսթիգան էթ՞. Իղնիս-
թէմէք :
Իսթիթատէթ. Կիւճ, գուտ-
րէթ :
Իսթիղամ էթ՞. Կուզու-
մունու թալէպ էթմէք,
իւղէրինէ ալմադ :
Իսթիսլաս. Գուրթուլ-
մասընը իսթէմէք :
Իսթիտար. Թաղէր ալ-
մադ :
Իսթիտամ էթ՞. Խըտ-
մէթտէ գուլանըլմա-
սընը իսթէմէք :
Իսթիհալէ. Միւմքին օլ-
մամադ :
Իսթիհաղ. Լիյագաթ,
զէ հաղգընը իսթէ-
մէք :
Իսթիհար էթ՞. Հուզու-
րա տալէթ էթմէք :
Իսթիհաւ էթ՞. Հուտու-
լա կէթիբմէք, թահ-
սիլ էթմէք :

Խոթիճար էթ". Քիրայա
ալմադ :

Խոթինաֆ. Պաչլանա :

Խոթիչմամ էթ". Գօդլա-
մադ :

Խոթիպղա էթմէք. Խաղա
էթմէք, տայխմ գլլ-
մադ :

Խոթիպըար էթմէք. Միւժ-
ատէ վէրմէք :

Խոթիտա էթմէք. Տամէթ
էթմէք, բէամէն խ-
թէմէք :

Խոթիտատ. Զէքեա, ֆի-
րասէթ :

Խոթիտանէ էթմէք. Պօրճ
էտինմէք :

Խոթիրահաթ էթմէք. Բա-
հաթլանմադ :

Խոթիրհամ էթ". Մէրհա-
մէթ էթմէսինի խոթէ-
մէք :

Խոթիքնահ էթ". Քիւնհի-
նէ վարմադ, վադըֆ
օլմադ :

Խոթիֆատէ էթմէք. Զայ-
տէլէնմէք, գաղանմադ,
անլանադ :

Խոթիֆար էթմէք. Սօր-
մադ :

Խոզա էթ". Տէյնէմէք :

Խամէթլու. Այրստան սա-
գընան :

Խանատ էթմէք. Պիր քէ-
լամը վէ խապէրի պի-
րինէ ազլ ու նիսպէթ
էթմէք :

Խապալ էթ". Աէօնտէրմէք :

Խարա էթ". Աէօնտէրմէք,
էէօրութմէք :

Խարեան էթ". Օթուրմադ,
սաքին օլմադ :

Խտամ էթ". Եօդ էթմէք,
վուճուտունու գալ-
արբմադ :

Խտխալ էթ". Իչէրի գօ-
մադ, կիրտիրմէք :

Խրատէ. Էմր :

Խրթիղա. Բաղի :

Խրթիհալ էթ". Աէօնտէթ-
մէք, էօլմէք :

Խրսալ էթ". Աէօնտէրմէք,
Խրսալաթ. Աէօնտէրիլն

Շէյլէր :

Խրսա, Խրսիլէթ. Մէրա-
տէ միւթէալլիք օլան :

իրֆան. Պիլիչ, պիլիլիճ :	Իքթիսասպ էթմէք . Քէսպ
Իւլէա. Զլյատէ Եււքսէք	էթմէք, գազանմադ :
օլան, ալա :	Իքթիֆա էթմէք. Էլվէրիւր
Իւլէմա. Սվմէր, պիլի-	տէմէք :
ճիլէր :	Իքմալ էթ". Պիթիրմէք,
Իւլոււմ. Իլմէր :	Իֆթար. Օրուճ պօզմադ :
Իւմէմ. Փէյզամպէր գամմ-	Իֆթիգար օլ". Ֆազըր-
լէրի :	լըղա տիւչմէք :
Իւնաս. Գարըլար, տիչի-	Իֆթիխար էթմէք. Ռւլու-
լէր :	լուգ էտինմէք :
Իւնայէթ էթմէք. Սլըչըպ	Իֆթիրադ էթ". Պիրպի-
վանչի օլմամադ, մու-	րինտէն այրըլմադ :
հասպէթ էթմէք :	Իֆրադ էթ". Սլըրթմադ :
Իւսլուպ. Թարգ :	Իֆրաթ. Չօդ, դիյատէ :

Լ.

Լաւ. Գըյմէթի գըրմըլը	Լէյթէ վէ լէսպէ. Պէլթի,
պիր նէվթաչ, վէ ^ք գըր-	պադալըմ, ինչալան :
մըլը օլան շէյլէրէ քի-	Լէյլէն . Կէճէլէյին :
նայէ տիր, մէսէլա գան	Լէպ . Տուտադ, քէնար :
պատէ, տըմադ . կիւ-	Լէվաղիմ . Լաղըմ օլան
նէչ, կիւլ կիպի :	շէյլէր :
Լատէն. Գօղուլու Եադ :	Լէվաիհ . Սչիքեար օլան
Լէմ Եէգէլ. Զէվալ պուլ-	նէսնէլէր :
մայըպ տայիմ օլան,	Լէֆիլէն. Զարֆ իչինտէ,
(Սլաւ) :	պէրասպէր սարարադ :

ԼիէճԼ . Իջիւն :	էնկին թարափը , վէ
Լիւղում . Լաղըմ , իղ-	փէք զալապալըդ օլան
թիղա :	ճէմիէթ :
Լիւճճա , Տէնիղին փէք	Լութֆ . Քէրէմ , էլլիք :

Խ .

Խաթա . Գուսուր , եան-	Խիթամ էթմէք . Թէքմիլ
ԼԵՂԼԷ :	թէմամ էթմէք :
Խաթթ . Չըղլը , եաղը ,	Խիթասլ էթմէք . Լագըր-
մէքթուսլ , Ֆէրման :	աըսընը պիրինէ , վէ
Խալի . Պօշ :	եա պաղը թիմէսնէյէ
Խալիղ . Եարատան :	թախսիս էթմէք :
Խահիշ . Խօթէկ :	Խիլաֆ . Գարըն , եալան :
Խամէ . Գալէմ :	Խիւտա . Սլլահ :
Խանէ . Էլ :	Խիւտալէնտ . Մալլիք , սա-
Խաք . Թօփրաղ :	հիսլ :
Խաքխիայ . Աեաղ թօփ-	Խուլուս . Խալիս տօսթ-
րաղը :	լուգ :
Խոտալ . Խուլար :	Խուլուսիլ . Խալիս տօսթ :
Խոտիվ . Էֆէնտի , վէղիր ,	Խուսրէվանէ . Փատիշահս
սահիսլ :	լայրղ :

Կ .

Կիրիթիթ էթմէք . Թութ-	օլան , էսիր օլան :
մաղ :	Կիւղէլթէ , Կէչմիշ , Փայիղ :
Կիրիթիթար . Թութուլուշ	Կիւղէր էթմէք , Կէչմէք :

Կիւրջէն սէրայ. Պաղչէ ի-	Կիււլահ. Շահիա :
շինտի օլան սէրայ :	Կիւրուհ. Ճէմիաթ, թա-
Կիւլպին. Կիւլ աղածը:	յիֆէ, պէօլիւկ :

Հ .

Հագըղաթէն. Հագըղէթ	Հայ. Սաղ : տիրի :
վէ վաղը օլան հալ	Հայը լաեէմութ. Էօլիւմ-
իւղըէ :	տէն ազատ օլան: (Սի-
Հատեաթ. Ճանյըլըդ, սաղ-	լահ):
լըդ հալի :	Հաչմէթլու. Գօմէու դայ-
Հալ. Շիմտիքի գէման :	րէթի չէքէր օլան :
Հալաթ. Հալէր (հանգա-	Հասպէ. Տանէ :
մանք):	Հասէպ. Իգթիզասը իւզ-
Հալալէթ. Թաթլըլըդ :	րէ :
Համէ. Պաչ:	Հասրէթքէչ. Հասրէթ չէ-
Համիլ. Թաչըլըպ, կէօ-	քէն :
թիւրիւճիւ :	Հասպ. Իգթիզա լիւզումի:
Համիտէթիւլ խրասալ. Կիւ-	Հավի. Թօօլլայըճը, վէ
ղէլ վէ ճէմիլխույ :	պիրիքտիրիճի, քէնտի-
Համտէն սիւմմէ համտէն	սի իչինէ ալմըլ օլան:
Չօդ շիւքիւրլէր օլուն:	Հատայիգ. Պաղչէլէր :
Համիյէթ. Ղայրէթ վէ	պաղլար :
նամուսունտան նաչի	Հատիգա. Պաղչէ:
պիր նէսնէտէն աբ էթ-	Հարիգ. Եանյըն:
մէք, ութանմադ վէ	Հէմիչէ. Տայիմա:
դըղմադ :	Հէմէրէ. Գըղ դարտաչ:

Հէր պար. Հէր քէրրէ:	Հուզար. Հազրտա օլան-
Հէտանա. Հէտլյէլէր.	լար :
Հընթա. Պուղտայ:	Հուզուր. Բահաթ:
Հիճապ էթ". Ութանմազ:	Հուլուլ էթ". Արմէք, կէ-
Հիսէմ. Հիսմէթլէր:	լիպ չաթմազ :
Հին. Ապղթ:	Հուպուր . կէօնիւլ ֆէ-
Հիւցն. Քէտէր, զամ :	բահլըզը:
Հիւմա. Պիր դուչ խմի:	Հուպպ . Մուհապպէթ ,
Հիւան. Աիւզէլլէք:	սէվմէ:
Հուզուգ. Հազլար, մէվ-	Հուտուտ. Սընօրլար:
ճուտ, սապլիթ օլան ,	Հուրր . Քէօլէ օլմայրպ
վէ վաճիպ լաղըմ օլան	քիչիլատէ վէ ազատ օ-
նէսնէ :	լան :

Ղ .

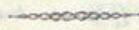
Ղանաթ. Սօնլար, նիհա-	Ղէմնաք. Քէտէրլի:
յէթլէր:	Ղըլման. Քէօլէլէր:
Ղալիզ. Գալըն, դապա:	Ղունուտէ. Ույգուտա օ-
Ղայէ. Սօն, նիհայէթ:	լան :
Ղանիսթ . Ղալզատա	Ղուրրէ. Ալըն պիրինճի
տիւչմէնտէն ալընան	կիւնիւ :
մալ :	Ղուֆրան. Ալահ թարա-
Ղասիպ. Զօր իլէ ալըճը:	ֆրնտան ինսանըն կիւ-
Ղատր. Զուլում :	նահընը աթիլ օլուն-
Ղարիզ. Սույա պօղուլան:	մասը :

Ճ .

ճալիպ . ճէլպ էտիճի, քէն-
 տիյէ չէքէն:
 ճահ . Մանարպ:
 ճամէշույ . Չամաշքր:
 ճայ . Եէր, մահալ, մէ-
 քեան:
 ճայիւ . Լայըդ:
 ճանիպ . Թարաֆ:
 ճալիտան . Պագը, տա-
 յիմ, էօլմէղ օլան:
 ճարի . ճէրէեան էտիճի,
 աղըճը, վէ մէրի օլուպ
 նաս պէյնիհատէ կէշէր
 օլան:
 ճէլիլ . Ուլու օլան:
 ճէլպ էթ'' . Քէնտիյէ չէք-
 մէք:
 ճէհլ . Տիւնեատան խա-
 պէրաիպիք, պիր շէյ

պիլմէմէ:
 ճէմալ . Կիւզէպիք, եա-
 դըըդլուդ:
 ճէմիլ . Կիւզէլ, տիլպէր,
 էյի:
 ճէնան . Եիւրէք, կէօնիւլ
 ճան:
 ճէնապը Հադ . Սլլահ:
 ճէնապը Պարի . Եարա-
 տան Սլլահ:
 ճէրէեան էթ'' . Ագմադ,
 չալուք կէշիպ կիթմէք:
 ճիհէթ . Եիւզ, եան, թա-
 րաֆ:
 ճիհան . ճէննէթէր,
 պաղշէլէր:
 ճիւրմ . Գապահաթ:
 ճիւրաթ . Էյիտլիք, ճէսա-
 րէթ:

Մ .

Մա . Իլէ:
 Մագամ . Եէր, մանարպ,
 րիւթպէ:
 Մագարր . Օթուրաճագ

մահալ:
 Մագթու . Քէսիլմիշ:
 Մագթուլ . Էօլտիւրիւլ-
 միւշ:

- Մազտէրէթ . Գուարէթ ,
գուզէթ :
- Մազիրէթ . Էօզր ու սլէ-
հանէյի դապուլ էթ-
մէք :
- Մաղհարիյէթ . նայիլ օլ-
մաղլըգ :
- Մաթլէս . Խթէնիլէն շէյ,
այաճաղ , մէրամ :
- Մաթլուս . Թալէս օլուն-
մուշ օլան :
- Մաթսաա . Պասմախանէ :
Մալանիհայէ . Սօնսուզ ,
նիհայէթսիզ :
- Մալաքէլամ . Իֆատէ գա-
պուլ էթմէզ :
- Մախթուս . Մէօնիլըլիւ :
- Մախսուս . Օղուլ :
- Մահ . Սյ :
- Մահգա . Եալընըզ , ան-
ճազ :
- Մահդուզ . Կէօնիլ սէվլին-
միշ օլան :
- Մահզուն . Քէտէրլի :
- Մահիյէ . Սյլըգ :
- Մահլուլ . Սահիսլի էօլմիւշ
օլուս սահիսլիզ դալ-
միշ օլան :
- Մահճուսլիյէթ . Ութան-
մաղլըգ :
- Մահմէտէթ . Համա սէ-
նա :
- Մահ սլէ մահ . Սյ սլէ այ-
Մահսուսլէն . Հխասոյ օ-
լունարաղ :
- Մահրուս . Հըֆղ օլունմուշ :
Մահքիւմուն սիհ . Իզգէ-
րինէ հիւքթ օլունմուշ
օլան :
- Մահֆիլ . Մէճլիս մահա-
լը վէ ճամիլէրտէ ֆու-
տիշահա մախսուս դա-
ֆիլսլի օտա :
- Մահֆուզ . Հըֆղ օլուն-
մուշ , սաղլանըլմիշ :
- Մաղտուր . Ղատրլանմիշ ,
գարարլանմիշ օլան :
- Մամուլունսլիհ . Քէնտի-
սիլէ ամէլ օլունմուշ ,
Եախըլմիշ :
- Մամուր . Խանէ վէ էհա-
լիս չօզ օլան :
- Մայիլ . սլիթարաֆա է-
յիլմիշ օլան , սլիթ շէյէ
մուհապսլէթ էթմիշ օ-
լան :

Մանէ վիի, Բուհանի օլան:
Մանգուր. Պաղբըմը:
Մանթուդ. Սէօլէնիլի:
Մանի. Էնկէլ օլան, մէն
էտիճի:
Մասատորդ. Թաստիզ
էտիճի:
Մասուն. հըֆիլ ու սիեաւ
նէթ օլունան:
Մատէլէթ. Զուլում ու
ճէգրանն ազատ օլան
իլ:
Մատէր. Սնա վալիտէ:
Մաբուս. Թէրս, աքսի:
Մաֆիդիզամիր. Աէօնիւլ
տէ մէվճուտ օլան:
Մէալ. Մանա, մէֆհում:
Մէարիֆչինաս. Իբ՛ սաւ
հիպի:
Մէաս. Պիր շէին տայիւ
մա սըղընտորը վէ դաւ
րար էթտիլի եէր:
Մէարիֆ. Մարիֆէթլէր,
պիլինսիլ օլան շէյլէր:
Մէեամին. Պէրէթէթլէր,
ուղուրլար, վէ սոնու
խայր օլան խուսուս
լար:

Մէլանա. Ֆաղիլէթլէր:
Մէդբուր. Զիբր օլուն
մուչ, անլըմը:
Մէէլուֆ. Ալըբըմը:
Մէէմուլ. Իւմիա օլուն
մուչ, ումուլուր:
Մէթալի. Ելլաթղարըն
տօղոտղու մահալ:
Մէթալիս. Թալէս օլու
նան խուսուսլար, աւ
լաճազ:
Մէլալ. Ճան սըղընթըսը,
ղամ:
Մէլէքէ. Մալիբ օլան նէս
նէ, վէ մէհարէթ, աւ
լըբըլըդ:
Մէլզում. Լաղըմ օլան:
Մէլհուդ. Խաթըրա կէլ
միլ օլան:
Մէհաղըր. Սաղընաճազ
քէյֆիլէթլէր:
Մէհապալէթ. Մուհաս
պէթ, տօթլուդ:
Մէհասին. Աիւդէակըլէր,
կիւդէլ իլէր:
Մէհէլ. Մէօհէթ:
Մէհճուր. Աբրի սլուդըլ
մըլ:

- Մէհտ. Չօճուդ պէշիյի: Մէնուս. Ալըշլայ խւլիթիթ
Մէճղուս. Վէճճի դաթի օլունմուշ:
խւրի մայիւմ օլան: Մէնուս. Նխալիթի օ-
Մէճճանէն. Պատիհէվա: լան, միւթէալլիք:
Մէճմա. Թօլիլանաճադ Մէնապ, Սուլուն եերտէն
եէր: դայնատըլը վունար:
Մէճմէրէ. Պուխուրտան: Մէշէլիթ. Շէյսլիք:
Մէմալիք. Մէմիէքէթէր: Մէշուն. Տօլու, տօլմուշ
Մէմուք. Քէօլէ: օլան:
Մէմուր. Մէօհիւրլու: Մէշուլ օլ''. Իշ կիւճ իլէ
Մէմուն. Իհսան ու էյ- վադիթ կէշիւմէք:
վիլէ նայիլ իլէ սէվինճլի Մէշմուլ. Իհաթա օլու-
օլան: նուս պիւրիւնմիւշ օ-
Մէյլ էթմէք. Պիր թա- լան:
րաֆա էյիլմէք, պիր Մէշուլթ. Շարթլանմուշ:
նէսնէյէ մուհապլիթ Մէշուհ. Շէրհ վերիլմիւշ:
էթմէք: Մէպալիշ. Մէպաղար,
ազէ մըդտարլարը:
Մէյուս. Իմիտսիդ: Մէպուլ. Սարֆ խարճ օ-
Մէն էթ''. Պրադմամադ: լունմուշ:
Մէնասիպ. Մանաղաղար: Մէպուլ. Ազէնին մըդ-
Մէնդէպլիթ. Ֆաղու հիւ- տարը:
նէրտէն պահս էտէն Մէսալիհ. Մասլահաթլար,
հիքեայէ: իլէր:
Մէնդիլ. Գօնադ եերի, էվ Մէսալիք. Եօլար, միւ-
խանէ: լէքէր:
Մէնան. Աթա ու իհսան Մէսայի. Ղայրէթէր:
էտիճի: (Ալահ) Մէսատէթ. Սաստէթէ

սէպէտ օրաճառք խաս-
լէթ :
Մէսարր . Մէվինճլէր :
Մէսաֆէ . Եւրազլը :
Մէսէրրէթ պարչ . Մէվինճ
վէրիճի :
Մէսթուր . Կիլլէնմիչ :
Մէսմու . Իշիտիլմիչ :
Մէսնէտ . Բիւթպէ . մէ-
մուրլյէթ :
Մէսուտ . Միւպարէք :
Մէսրուրլյէթ . Մէվինճ :
Մէվէլ . Եէր :
Մէվզուֆ . Վազրֆ օղուն-
մուչ , պիլլինմիչ :
Մէվէտաթ . Մուհասպ-
պէթ :
Մէվզու . Գօնուլմուչ :
Մէվճուտ . Վար օլան :
Մէվսոււմ . Պիր իշարէթ
վէ ալամէթ իլէ թանը-
լըր օլան :
Մէվրուտ . Կէլմիչ :
Մէվֆուր . Չօք :
Մէտար . Վէսիլէ , սէպէտ :
Մէտէտկեա . Եարալմ
պէքլէնէճէք Եէր :
Մէտրէսէնիլին . Մէտրէ-

սէտէ օթուրան :
Մէրա . Չայրըլար , օթ-
լաք Եէրլէր :
Մէրաթիս . Մէրթէպէլէր :
Մէրահիս . Մէրհամէթլէր :
Մէրասիս . Ատէթլէր , շիյ-
վէլէր :
Մէրզի . Պէյէնիլմիչ , մապ-
պուլ :
Մէրհամէթէն . Աճըյա-
րաք :
Մէրհում . Բահմէթլի :
Մէրղուպ . Կիւզէլ , խօշ
բաղպէթլի :
Մէրճու . Բէճա ու նի-
եազլէ մէմուլ օլան :
Մէրպութ . Պաղլը :
Մէրտուլմէքի շէշմ . Կէօք
պէպէյի :
Մէրքուդ . Մըխլանմը ,
Եէրլէնմիչ :
Մէքեաթիս . Մէքթէպ-
լէր :
Մէքեարիս . Քէրէմլէր ,
իլզէթ ու շէրէֆէ սէ-
պէտ օլաճառք խույ վէ
իլլէր :
Մէքին . Մաքին , օթուրան :

Մէքիւլաթ. Եէյէճէք շէյ-
լէր :

Մէֆարդ . Պաշ թէփէ-
սինին օրթաք :

Մէֆթուր . Թապիաթա
փար օլան, Էարատըլը :

Մէֆիսէրէթ . Ուլուլուք .
թապիս :

Մէֆրուդ . Ֆարդ վէ վա-
ճիպ գըլընմը :

Մըրա . Պիր սէյթին իքի
գըսմըն հէր սիրի :

Միհմաննիւվադ, Միւսա-
ֆիրէ իքրամ էտէր օ-
լան :

Միհնէթ . Տէրտ, սէլա :

Միհր, Վիւնէշ, տօթլուգ,
մուհասպէթ :

Միյր . Պէյ :

Միյրի փերան, Պէյլէր սէյի :

Մին էլգատիս, Էվիլէրտէն :

Մինդայրը հատտին, Հատ-
տը օլմագըրըն :

Միննէթտար, Իհսանէլա-
յուգ, մէսրուր :

Մինվալ, Թարդ, վէչհ,
թարիդ :

Միւզտատ, Զիյատէ :

Միւէյեիտ . Պուվիլթ ու
մէթանէթ վէրիճի :

Միւէսիր, Թէէսիր էտի-
ճի, էսէր վէ նըշանէ
պըրադըճը, պիր նէս-
նէ իշինէ իշիյիճի :

Միւէքքիտ, Թէէքիտ էտի-
ճի, գուվիլթ վէրիճի :

Միւթալէտ, Թէֆէքքիւր,
տիւշիւնմէ :

Միւթատ, Ատէթ էտին-
միշ :

Միւթէալ . Սլլսհըն շան
ու շէրէֆինէ տէլալէթ
էտէն սըֆէթ :

Միւթէտհիտ, Պիր սիրի-
լէ ահտ էտէն, Էիւզ-
րինէ ալան :

Միւթէատտիտ . Վէօնա-
կէօն, չօդ :

Միւթէդամսին . Շամիլ,
հավի օլան, իշինտէ օ-
լան :

Միւթէէսիր, Թէէսիր է-
տիճի, բէտէր վէրիճի :

Միւթէէսիֆ . Քէտէրլի :

Միւթէիալլադ . Էարա-
տըմը, խույ օլմու :

Միւթէհադդըդ . Թահդիդ
էտիճի , կէրէէք օլաու .
դուսու պէյան էտիճի :

Միւթէհաթթըմ . Վա .
ճիպ , լաղըմ :

Միւթէմէյեիդ . Սայրը
էրատէն սյրըմը :

Միւթէյեմիլն . Մէյմէ .
նէթիլի , պէրէթէթիլի :

Միւթէմէննա . Բէճա օ .
լուհմուշ :

Միւթէնէվիլի . Տիւրլի
տիւրլի :

Միւթէսարրըֆ . Սահիպ :

Միւթէվէդդըֆ . Պադըս
պէթէյեիճի , թապի օ .
լան , միւթէպիլի :

Միւթէվէսասթ . Օրթա
տէրէճէ :

Միւթէվէֆա . Էօրթիւշ :

Միւթէրէթթիպ . Թէր .
թիպ էտիճի , թէրթիպէ
կիրիպ հասըլ օլան :

Միւթէթէթիթիլ . Քէթիլ օ .
լան :

Միւթթախըդ . Իթթիլադ
էտիճի . աղըս գասըլ
էտիճի :

Միւթթասըլ . Պիթիլիք :
Միւթթասըֆ . Քէնտի .
սինտէ պէր սըթիթ մէվ .
ճուտ օլան :

Միւթթէհիմ . Թէօհմէթ .
լի , գասպահաթլը :

Միւթթէրա . Թէր ո .
թադէ :

Միւլաղլի . Նէսնէտէն ա .
լա սյրըմադ օլան :

Միւլթէդէմ . Իլթիզամ օ .
լուհմուշ :

Միւլթէդիմ . Իլթիզամ է .
տիճի , իւղէրինէ ալան :

Միւլհագաթ . Իլամէ օ .
լուհան մահալ :

Միւհթէրէմ . Հիւրմէթիլի .
Միւհթէրէդ . Եանմըշ :

Միւհիմ . Իղթիզալը :

Միւճաղաթ . Ճէղալար :

Միւճատէրէթ . Ճէսարէթ :
Միւճէրրէպ . Թէճրիպէ .
լի :

Միւճէրրէտ . Չրսպադ ,
սաֆի . Եսպընըդ :

Միւմանասթ էթ . Մէն
էթմէք , պրադմասադ :

Միւմըա . Իմըալը :

Միւմթէնի. Միւմքին օլմ
մահան :

Միւմթէնի իւթթաղեկըր.
Պօզուլմալը, տէյիլիլ
մէսի միւմքին օլմահան:

Միւնասաֆէթ. Միւսա
վաթ իւզրէ սէօլմէք:

Միւնասէսէթ. Եազըշ
մաղ. ալազա :

Միւնաֆի. Զըտտ. մու
զայիր :

Միւնդաղի. արտը քէսիլ
միշ, թէքմիլ օլմուշ օ
լան :

Միւնթաղըր. կէօղէտիճի:

Միւնթէգիլ. ինթիդալ
էթմիլ, կէօշմիլ :

Միւնթէխաւ. Մէշիլմիլ:

Միւնթէհա. Սօն, նիհա
յէթ, ուճ :

Միւնխմանէ. Վէլինիմէ
թէ լայըղ օլան :

Միւնտէրիճ. Տէրճ օլուն
մուշ, եաղըլմը :

Միւնքէսէր. Գըրըլմը:

Միւշար. իշարէթ օլուն
մուշ :

Միւշարիւն սիլլպէնան .

Փարմաղլա կէօսթէրի
լիր, մէշուր :

Միւշթէղիլ. օղրաշըպ իշ
իլէ վաղթընը կէշէրի
ճի :

Միւշիր. իշար էտիճի,
սիլլաիրէն:

Միւշյըր. Վէղիրէ լայըղ
րիւթսէ :

Միւշֆիդ. Մէրհամէթի:

Միւսպահի. իթթիխար է
տիճի :

Միւսպաշէրէթ էթ. Պաշ
լամաղ :

Միւսպատէլէ էթ. Տէյիլ
մէք, թրանիա էթմէք:

Միւսլէյեին. Պէյան էտի
ճի :

Միւսլէրհէն. իսպաթ օ
լունմուշ :

Միւսլթէլա օլմաք. կի
րիթթար օլմաղ, տիւշ
մէք :

Միւսաստէ. Բուխասթ:

Միւսաղդաֆաթ. Վաղֆ
կըրատը:

Միւսամէհա. Միւլայի
մէթ, միւսաստէ իլէ

մուսամէլէ կթմէք, տխր
դաթ կթմէմէք :

Միւսամմէմ. Թասմիմ օ
լունմուչ, սահիհէն նի
յէթ օլունմուչ :

Միւսթաղնի. Ասլա միւհ
թամ օլմահան :

Միւսատարդ . Թատիդ
էտիհի :

Միւսարէաթ էթ". Աճէլէ
էթմէք :

Միւսէլլէմ. Մալիւմ. թէս
լիմ օլունմուչ :

Միւսթէան . Քէնտիսին
տէն Էարաթիմ իսթէ
նիլիր օլան :

Միւսթէգիմ. Տօղրու :

Միւսթէլլիմ. Սէսլէսլ օլան :

Միւսթէճիր. Քիրաճը :

Միւսթէմէնտ . Ֆաղլը ,
ղամնաք :

Միւսթէմէրր. Մէթին օ
լան, տայիմ վէ միւթ
թասարլ օլան :

Միւսթէնթիդ . Սօրուճու,
իսթինթաղ էտիհի :

Միւսթէսլան . Աղբեար
օլան :

Միւսթէվճիսլ . Լայլը
սէսլէսլ, վէսիլէ :

Միւսթէրհամ . Մէրհու
մէթ իսթէնիլմիլ :

Միւսթէտա . Խսթիտա օ
լունմուչ, իսթէնիլմիլ :

Միւսթաթէթ էթ". Ասլը
մաղսէտի կիլլէմէք նի
յէթիլէ միւտահանա
էթմէք :

Միւսթաղլսլ . Իշէ տայիմ
միւլաղէմէթ էտէն :

Միւսթաթ . Տօսթլուդ :

Միւսթաճէհէ . Եիւղ էրլէ :

Միւսթասլէթ . Եթիլմէք :

Միւսթաթը . Այղուն :

Միւսթաթիթաղլէթ . Այ
մաղլըդ :

Միւտալթ . Իլմճ վէրիս
թիմար էթմէք :

Միւտալլէմէթ էթ". Իդ
տամ էթմէք :

Միւտալլիմ. Տէլամէտիհի
Միւտէրրիա . Տէրս վէ
րիհի, խօճա :

Միւտտէթ . Վաղլթ :
Միւտրիլէ . Զիհն դու
վէթի :

- Միւրասաթ . Քիայէթ վէ
հիւրմէթ էթմէք, կէօ-
դէթմէք :
- Միւրէդդէմ . Բագաման .
մըշ, Կաղըմբըշ :
- Միւրիւզիէթ . Ատէմիէք,
ինսանիցէթ :
- Միւրդ . Գուշ :
- Միւրչիտ . Տողրու Եօլ
կէօսթէրիճի :
- Միւրուր էթ'' . Կէչմէք :
- Միւրեաթէպէ . Մէք-
թուսլաչմա :
- Միւրէմմէլ . Թամ, թէք-
միլ :
- Միւրթէսէպ . Գաղանըլ-
մըշ :
- Միւֆատ . Մանա :
- Միւֆեիդ . Տէօթիւճիւ,
Կաղտըբըճը, շօդ վէ-
րիճի :
- Միւֆթէխիւր . Էօյիւնիւ-
ճիւ :
- Միւֆրէտաթ . Այրը պ-
րը օլան :
- Միքնէթ . Գուզիէթ,
Գուտրէթ :
- Միֆթաճ . Անախթար :
- Մուալլա . Ալի, Եիւճէօ-
լան :
- Մուալլիմ . Խօճա :
- Մուամէլէ էթմէք . Ինսան
ինսան իլէ իշ կէօրմէք :
- Մուայէչէթ . Խօճա կէ-
չինմէ :
- Մուավէնէթ . Եարալմի :
- Մուախսարէն . Սօնրա :
- Մուգայեէտ . Գայտ օ-
լունմուշ :
- Մուգավէլէ էթ'' . Շարթ-
լաչմապ :
- Մուգատտէմ . Էվիլէլ :
- Մուգատտէս . Աղիզ, փաք
օլան :
- Մուգատտէր . Ալլահտան
թայեին օլունմուշ :
- Մուդթէդա . Լաղըմ վէ
վանճիպ :
- Մուդթէտիր Գուտրէթիլի :
- Մուդիմ . Սաքին, օթու-
րան :
- Մուզահէրէթ . Եարալմի
հիմայէթ :
- Մուդթարըպ . Եիւրէքչալ-
դանթլալնա տիւչն :
- Մուղիր . Չարարլը :

Մուխալէսէթ . Խալիսիք	Մուխառէնէթ . Տօսթ .
Իլէ կէչինմէ :	Լուդ :
Մուխալէֆէթ . Զըսպըդ :	Մուհաթ . Գուշատըբը :
Մուխթար . Սէչիմիչ , դա-	Մուհալս . Տօսթ :
րար վէրիվիչ :	Մուհասէպաթ . Հխասպ-
Մուխասէմէթ . Տախա վէ	լար , մուհասէպէլէր :
տիւզմէնիլք :	Մուհասին . Էյլիք էտիճի :
Մուխլիս . Խալիս տօսթ :	Մուճաղաթ . Ճէզալար :
Մուխասպէրէ . Խասպէր-	Մուճասէրէթ . Ճէսարէթ :
լէչմէ :	Մուճէրրէտ . Զըպլադ ,
Մուխասասա . Թախալա վէ	սաֆի , եպընըդ :
թայեին օլունմուչ :	Մուճիս . Մէպէպ :

Ն .

Նազըլ . Կէօթիւրէն : Հիք-	Նամիւթէնահի . Սօնու
եայէ էտէն :	եօդ :
Նազա . Հալըր աղչէ :	Նաչի . Տօլայը :
Նազար . Պազըլ :	Նաչիդ . Պիք նէսնէ տէյ-
Նաթիւվան . Գուվիլէթլի :	մէդ :
Նամ . Խան չէօհրէթ :	Նասադ . Տիւզիլունսիւդ :
Նանահատը . Էօլչիսիւդ	Նասիհէթատէ . Նասիհա-
հատարդ :	թըլ ատէթ էթմիչ :
Նանատուա . Սայըմադ ,	Նասպ էթ" . Իչէ , ման-
հիսասպօրդ :	սըպա դօմադ :
Նամիդաճ . Քէյֆսիդ :	Նէզաքէթ . Նապլըլիք :
Նանտաչ . Պիք խիմտէ	Նէզա . Եան :
օլան :	Նէճապէթ . Սօյու փար :

Նէճիւզ . Նէսլի վաք :	Նիմէթ . Էյլիք . Իհասն :
Նէմիյզա . Մէքթուպ :	Նիսլան . Գարը թագաբնու :
Նէյիր . Փարլազ . զիեալը :	Նիւզէթ . Մէֆա . թէ :
Նէշաթ . Մէվինճ . քէյֆ :	Փէրրիւճ :
Նէշաթ էթ" . Փէյտա օլ :	Նիւնա . Կէօսթէրիճի :
մազ . Լիէրի կէլմէք :	Նիւմուն . Կէօսթէրիճի .
Նէսլ . Ջիւրրիյէթ :	պէնգէր :
Նէվ . Տիւրլու . ճինս :	Նիւմունէ . Էօրնէկ :
Նէվալ . Իհասն . նասիպ :	Նիւվազ . Օխշայըճը :
Նէվպալէ . Թուրֆանտա :	Նիւվազիշ . Օխշամազ :
Նիկեահ . Պաղըլ :	Նիւվիտ . Միւժտէ . խա :
Նիհան օլ . կէօրիւնմէմէք :	յըրլը խապէր :
կէօղտէն զայս օլնազ :	Նուտուս . Տէլիլէր . պիւր :
Նիհատէ . Գօնմունչ :	հանդէր :

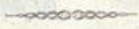

Շ .

Շագգ էթմէք . Նարմազ .	Շաքիր . Շիւքր էպիճի :
այրրմազ :	Շաֆի . Խասթայի էյի է :
Շահան . Լայըզ :	տիճի :
Շահանէ . Փատիշահա լա :	Շէթթա . Չօզ . վէ այրը
յըզ :	այրը :
Շամիլ . Իչինէ ալան . էօր :	Շէթում . Մէօյիււմիւլ :
թէն :	Շէհրիյէ . Սյըզ :
Շայէսթէ . Լայըզ :	Շէհիէր . Գուլ դանատը :
Շայէտ . Պէլթի :	նըն էն ուզուն թիւլիւ :
Շատի . Մէվինճ :	Շէյխու թէթ . Իսթիեար :
Շատման . Մէվինճի . մէմ :	լըզ :
նուն :	Շէվզ . Սըզու :

Շէվքէթ . Փատիչահէ մախ
 սուս օլան հէյպէթ :
 Թիքէն :
 Շէրի . Շէրաթա տայիր :
 Շէրիք . Օրթադ , ար-
 դատաշ :
 Շէրիֆ . Միթէպէր , Շ-
 րէֆլի :
 Շէրհէթմէք . Մանասընը
 աչմադ :
 Շէրս . Ռէթանմա :
 Շէրմար . Ռէթանղան :
 Շէֆղաթ . Մէրհամէթ ,
 աճընմադլլդ :
 Շիար . Թէն իւղէրինէ կէ-
 յինէն կէօմէկ : Նշան ,
 ալամէթ :

Շիթապ . Աճէլէ :
 Շիյմէ . Թապիաթ , խույ :
 Շիյվէ . Նադ , էտա , ա-
 տէթ , դախտէ :
 Շիտտէթ . Մէրթիք :
 Շիրադէ . Քիթապլըն պաղը :
 Շիրին նիքէթ . Կիւղէլ
 սէօլլու , կիւղէլ նիւք-
 թէլու :
 Շիքէսթ էթ" . Գըրմադ :
 Շիւղդա . Մէքթուպ :
 Շիւթում . Մէօլլուպ սայ-
 մալար :
 Շիւքիւֆիթէ . Չիլէք կիւպի
 աչըմըշ :
 Շուհուտ . Շահալէր :
 Շումուլ . Շամլիլ , հալի :

Ո .

Ուգտէ . Տիւլլում , պաղ ,
 միւշքիլ :
 Ումուր . Խլէր , էմրէր :

Ուսուտիյէթ . Գուլլուդի
 քէօլլիք :

Չ .

Չաքէր . Քէօլէ , խտտէթ .
 ճի :

Չէմ . Կէօղ :
 Չէնա , Պիր դաշ :

Պ .

Պա. իլէ :	Պարկեա՛հ. իլն ու բուխ-
Պասէնէտ. Մէնէտ իլէ :	սաթ մահալը՝ տիզան-
Պազը. Գալան :	խանէ :
Պախ. Մէսէս :	Պէղլ էթմէք. Սարփ զէ
Պալա. Եօղարը եիւքսէք :	խարճ էթմէք :
Պալաթէր. Տահա եիւք-	Պէլահէթ. Խայր ու ջէր-
սէք :	բի Փէրզ էթմէք տէ-
Պալիզ օրմադ. Եէթիլմէք :	րէճէսինտէ ահմազլը :
Պալիչ. Եասուլդ :	Պէհ/յ. Կիւզէլ :
Պախուսուս . խուսուս :	Պէհճէթ . Կիւզէլիք ճէճ
իլլա :	մալ :
Պահիր. Աշիքերա :	Պէղսյէթ. Չօդ իէք :
Պահս էթ" . Մէօղ աջմադ .	Պէճայիչ. Թրանկա :
սէօյլէմէք :	Պէյնէլ էմալ. Սղրան ու
Պասլ. Գախու :	էմալ արասընտա :
Պասըրէթ. Կէօղ :	Պէյնինատէ. Արամղաա :
Պատ. Սօնրա :	Պէնտէկեան . Պէնտէլէր՝
Պատէղին. Պունտան սօն-	զուլար :
րա :	Պէնտէիէրվէր. Լմիի ալ-
Պատէլղապուլ. Գապուլ	թընտա օլանըրա էյ-
էթտիքտէն սօնրա :	լիք էտիսլ սէսլէյիճի :
Պատէմա. Պունտան սօն-	Պէլէր. Ինսան՝ ատիմ :
րա :	Պէտ. Ֆէնա . քէօթիւ :
Պար . Եիւք տէօրիւճիւ .	Պէտ էթմէք . Պալլամադ :
Եալարըրճը . քէրրէ :	Պէտիհի . Անաղլն՝ զու-
Պարի. Յարատան :	հուր էտէն :

Պէտիտ . Զահիր . կէօղ
կէօրիւր օլան :
Պէրայի . իշխան :
Պէրէվաթ . պէրաթլար :
Պէրիւթամ . Թէքմիլ շիֆա
պուլնադ :
Պէրիկուղիտէ . Սէշիլմիշ :
Պէրրի . Քարայա միւ-
թասպլիդ :
Պի գուարէթ . Գուարէթ-
սիդ :
Պիդզաթ . Քէնտի քէն-
տիտի :
Պիդզարուր . Նաշար օ-
լարադ :
Պի զէվալ . Փանի օլմա-
եան , տայիմ օլան :
Պիթթահրիր . Եաղլա-
բադ :
Պիթթէնդիլ . Թէնդիլ օլու-
նարագ , էնտիրիլէրէք :
Պիլա . Սըդ :
Պիլապէլէտ . Էվլասարդ :
Պիլա մէօնլէթ . Վադլթ
վէրմէյէրէք :
Պիլ էթրաֆ . Էթրաֆիլէ :
Պիլ իշթիրա . Սաթըն ա-
լարադ :

Պիլխասաս . Իլլա :
Պիլ ճիւմիէ . Հէվաթի :
Պիլութֆիհիթիւթասալա . Սե-
լահըն լութֆու իլէ :
Պիլ վիճուհի . Հէր վէշիլէ :
Պի խուլուս իւլ պալ Խա-
լիս էիւրէքլէ :
Պի հուշ . Տէլի : սէրսէմ :
Պիմար . Խասթա . քէֆսիդ :
Պի մէճալ Ծաղըր . գուտ-
րէթսիդ :
Պիյհուտէ . Պօշ . Փայսէսիդ :
Պինամ . Նամսըդ , շէօն-
րէթսիդ :
Պինիհայէ . Սօնուդ :
Պիշարէթ . Միւթտէ :
Պիտաէ . Սէրնայէ , սարլ
մալ :
Պիտիրիդ . Էլտէն կէլէն
զայրէթի էթմէք :
Պիրիւս . Բիւասարդ , իքի
եիւղիւլիւք էթմէյէ-
րէք :
Պիրուն . Խարիճ , տըլ թա-
րաֆը , դիյատէ , միւ-
թէճասիւդ :
Պիքէս . Քիմիսիլիդ :
Պույ . Գօշու :

Ս .

Սաստեթլու . Պախթլը :
Սաղ . Եսափրճը , տիւզկիւն
վէրիճի :

Սալահ . Ֆատիտ օլմայլալ
էյի օլմադ , ույզուն ,
պարբըլդ վէ ույուշուդ
օլմադ :

Սալիս . Իւչիւնճիւ :

Սալիֆիզլըբը . Չիքրի կէչ-
միշ , եազըլմը :

Սահապէթ . Եարտըմճը-
լըդ . սահրպլըբ :

Սամէտանի . Սլլահահ միւ-
թասալլըբ :

Սամի . Եիւքսէք , եիւճէ
օլան :

Սամիմի . Խալիս , կէրչէք :

Սայ . Ղայրէթ :

Սայէ . կէօլկէ , հիմայէթ :

Սապալէթ . Չօճուզլուդ :

Սապըդ . կէչմիշ :

Սապիթ . Պիր գարար օ-
լան : Գըմըլտանմահան :

Սալպ . Թարաֆ :

Սատարէթ , Սատրազամ-
լըդ :

Սարաֆան . Սարաֆլար :

Սարիզ . Խըրսըզ :

Սարիհ . Խալիս , աչիքեար :

Սարֆ էթ' . Խարճ էթմէք :

Սարֆը նազարէթ'' . վազ
կէչմէք , կէօրմէմէք :

Սարին . Պիր եէրտէ օ-
թուրան :

Սէեահէթ . Եօլճուլուդ :

Սէզա . Սէզալար . Ղայըդ :

Սէմ էթ'' . Իչիթմէք :

Սէմէն . Պէհա , գըլմէթ :

Սէմերէ . Մէյլէ :

Սէնա էթ'' . Մէտոն էթմէք :

Սէնապէր . Մէտոն էտիճի :

Սէնէտաթ . Սէնէալէր :

Սէնիյ . Շէրիֆ , եուճէ :

Սէպիլ . Եօլ :

Սէր . Պաշ :

Սէրդէնիշ . Պաշա ուրմադ-
լըդ , սիթէմ :

Սէրդէտէ . Պաշվէրմիշօլան :

Սէրխան . Աճէլէ :

Սէրիբ . Թալսթ :

Սէրմէսթ . Սէրխօշ : Հայ-
րան :

Սէրմու . Գըլ պաշը :	Սիւսեան . Քիւշիւք էր-
Սէրնիհատէ . Պաշը գօ-	քէկ չօճուղար :
մուշ :	Սիւվարի . Աթլը :
Սէրվէթ . Զէնկինլիք :	Սիւրաթ . Աճէլէ :
Սէքէնէ . Էհայի :	Սիւրուր . Սէվիհնճ :
Սէֆալէթ . Սէֆիլիք :	Սիւքիւն էթմէք . Տուր-
Սէֆիհէ . Կէփի :	մադ , գըրիլտանմա-
Սըհհէթ . Սաղլուդ , խաս-	մադ :
թա օրմամադ :	Սիփէհսալար . Սէրասքէր :
Սըտդ . Եալան օրմամադ :	Սուդ , Սուզան . Եաղըճը :
Սիւխէն . Սէօդ , քէլիմէ ,	Սուհուլէթ . Գօլայլուդ :
լաղըրար :	Սույ . Թարաֆ : Ֆէնա :
Սիւմմէ , Պատէհու , ան-	Սունուֆ . Սընֆիէր , տէ-
տէն սօնրա :	րէճէլէր :
Սիեադ , Թարդ :	Սուտ . Ֆայտէ :
Սիթայիշիէր . Մէտհ էտէն :	Սուտուր էթ" . Զուհուր
Սիւք . Սըրա :	էթմէք , պիր եէրաէն
Սյրէթ . Մանէվիի եօլ ,	չըդմադ , հասըլ օրմադ :
աթվար :	Սուրէթնիւմա , Եիւզ կէօս-
Սիւթուտէ . Մէտհ օլուն-	թէրիճի :
մուշ :	Սուրի . Ճիամանի :

վ .

վաղըթ . Խապէրտար :	վալիտէ . Անա :
վաղ էթ" . Գօմադ :	վահիպ . [Պաղըշայըճը :
վալա . Եիւքսէք , ալի օ-	վէրիճի :
լան :	վահիտ . Պիր :
վալիտ . Պապա :	վայէ . Նասիպ , միւրատ :

- վայէտար . Նասիպլու , վէֆա . Սէօղիւնտէ սու-
 միւրատըննա էրէն : բուպ վատը իճրա էթ-
 վապէսթէ . Պապը : մէ . իւղէրինէ ալտըլը
 վասըլ օլ' . Նէթիշմէք : շէյի թէմամէն իճրա
 վասի . կէնիշ : էթմէք :
 վատի . Տէրէ : վէֆաթ էթ' . էօլմէք
 վարէսթէ . խէլաս օլ- վէֆա . Գուտում' , վի-
 մուշ , դուրթուլմուշ : բուտ , վիսուլ :
 վարիտ օլ' . կէլմէք : վիգայէ էթ' . Զարար ու
 վէզայիֆ . վաղիֆէլէր , գիւնանտան էօրիլէմէք :
 շարթլար , ահտլար : վէրազփարէ . Քեաղըտ
 վաֆիր . Զօգ : փարչասը :
 վէլէտ . Օղուլ , էվլատ : վիրուտ էթմէք . կէլմէք ,
 վէլիմէ . Տիւյիւն թասա- եէթիշմէք :
 մը , զիյաֆէթի : վիւզէրա . վէգիւրէր :
 վէլինիմէթ . Պիրինէ նի- վիւսիթ . Սէվիլիւսըննա
 մէթ ու իհասն էտիճի գալուչմազ :
 օլան էֆէնտիսի : վիւսուլ էթ' . վարմագէ
 վէսաեա . Սըփարըչար : վիւֆուր . Զօգ , քէսրէթ :
 վէսաթէթ . Արայա կիր- վուդուաթ . վազը օլան
 մէքլիք : շէյլէր :
 վէքեալէթփէնահ . Սատ- վուդուա կէլմէք . Զու-
 րազամ' : հուր էթմէք :

Տ .

- Տաի . Տուածի : Տամէն . էթէկ :
 Տաիւան . Տուածըլար : Տանիշ . Պիլիլիճ , իլի մա-
 Տախիլ օլ' . կիրմէք : իլմամթ :

- Տալաթ . Տուալէր : Տէրտէսթ էթմէք . Էլաէ
Տալէր . Ստալէթլի : օլմադ :
- Տատ . Վէրկի իթա ա- Տէրքեար . Աշիքեար :
թա , առալէթլի : ին- Տէֆաթլէ . Թէքրարէն :
սաֆ , հադդ : Տէրք էթ'' . Անլամադ :
- Տատէր . Գարտաչ : Տէքեաքին . Տիւքեանլէր :
Տատ ու սիթատ , Ալըճ Տէֆաթլըր . Տէֆթէրլէր :
վերիչ : Տիւ . Եիւրէք :
- Տար . Գօնադ , սէրայ : Տիւ խահ . Իսթէք :
- Տարիւլ խիլաֆէթլի ալի . Տիւ ճու . Կէօնիւլ արա-
իսթանսօլ : յըճը , կիւղէլ :
- Տարսլ էթմէք . Ուրմադ , Տիլտատէ . Կէօնիւլ վէր-
տէօյմէք : միչ :
- Տէլիլ . Գըլաղուղ , վա- Տիլտէ . Կէօղ : Կէօրմիւչ,
սէթա : թէճըրլուսէլի :
- Տէյն . Պօրճ : Տիրայէթ . Աղլ , գէքեա :
Տէսթ . Էլ : Տիրիղ էթ'' . Էլտէն կէլէնի
էթմէմէք :
- Տէսթալիսլ . Ճիւղի հէ- Տիրինէ . Էսկի :
տիլէ : Տու . Իքի :
- Տէսթուր . Վէղլի միւշիյր : Տուխան . Թիթուն :
- Տէսթկիյր . Եարաըմճը , Տուխուլ էթ'' . Կիրմէք :
- արգա : Տուն . Աշաղլ , սէֆիլ ,
տէնի :
- Տէվամ էթմէք . Արգասը Տուչ . Օմուղ :
- պրադմամադ : Տուր . Ուզադ :
- Տէր . Գաիու : Իչինտէ : Տուրէրզար . Ինճի կաղ-
Տէրեա . Տէնիղ : արըըճը :
- Տէրկեահ . Սէրայ հալլիսի :
Տէրունի , Իչ , տալիսի :

Բ .

Բագխմէ . Եազըր՝ չըզը :
 Բազպէթ էթ'' . Հիւրմէթ
 ու իթխար էթմէք :
 Բահ . Եօլ :
 Բահէ . Ազուճ :
 Բահխմ . Մէրհամէթ է-
 տիճի :
 Բահի . Միւթասալլէք կէ-
 բի տէօնիւճիւ :
 Բայիճ . Կէչէն, սիւրիւլէն :
 Բասլթ էթ'' . Պաղլամաղ :
 Բասլզէ . Սու եաթաղը ,
 պաղզէ՞ վէ ճէննէթ :
 Բէզին . Սղըր , վագար
 սահիպի խսֆիֆ , ա-
 դըսըզ օլմահան :
 Բէհա օլ'' . Խէլաս պուլ-
 մաղ , գուրթուլմաղ :
 Բէհպէր . Գըլաղուզ , եօլ
 կէօսթէրիճի :
 Բէնճիտէ . Ինճինսիլ :
 Բէչատէթ . Տօղրու եօլու
 պուլուպ անտէն կիթ-
 մէ :
 Բէս . Պաչ :
 Բէսայիլ . Բխասլէլէր , քիւ-

չիւք քիթասալար :
 Բէսանէնտէ . Իրիշտիրիճի ,
 ուլաշտըրըճը :
 Բէսիտէ . Եթիշմիլ :
 Բէվաճ . Խալզ արասըն-
 տա ալընըպ կէչմէք :
 Բէտա էթ' . Կէրի վէրմէք ,
 կէրի չէվիւրմէք :
 Բէքզ էթ'' . Տիքմէք :
 Բէֆաղէթ . Եօլտաշ , ար-
 դատաշ օլմաղ : |
 Բէֆահ էթ'' . Խօշ հալ վէ
 բահաթ [ուզրէ] կէչին-
 մէք :
 Բէֆթար . Կիտիլ :
 Բէֆի . Եիւճէ , եիւքսէք :
 Բըզզըլէթ . Քէօլէլիք :
 Բիպէթ . Հիւրմէթ , սայզը :
 Բիչթէ . Իիլիկ , թէլ :
 Բիւշտ . Տօղրու եօլտան
 կիթմէք , տօղրու ախ-
 լաղտա օլմաղ :
 Բիւքն . Պիր մատտէնին
 սալը վէ էսասը :
 Բիւֆէգա . Սըզատաչար ,
 եօլտաչար :

Բրիժաթ. Ալիչան :	Բույնթ էթմէթ . կէօր-
Բուզ . կիւն :	մէք :
Բուզէ . կիւնկիւք :	Բուշէն . Փարլադ :

Փ .

Փայ . Աեադ :	Փէտէր . Պապա :
Փայասար . Գալի, մէթին :	Փիյրա . Տօնատրճը , սը-
Փէզիր . Գատուլ էտիճի,	րասընա դօյուճու :
մալիք օլան :	Փիյրամէն . Քէնար , չէվ-
Փէնճ . Պէշ :	րէ :
Փէյամ . Խապէր, միւժտէ :	Փիյրասթէ . Աըրասընա
Փէյմա . Էօլչիւճիւ :	դօնմուշ , տիւզիւլմիւշ
Փէյտէրիէյ . Եաւաշ եա-	օլան :
վաշ, տէրէճէ տէրէճէ,	Փիչիեահ . Էօն, հուզուր :
արտ արտա :	Փիսթէր . Տէօշէք , եա-
Փէրվէրտէ . Պէնլէնմիշ ,	թադ :
թէրպիյէ օլմուշ օլան :	Փիւր . Տօլու , չօդ :

Ք .

Քեամիլէն . Թէրվիլէն :	Քեային . Մէվճուտ օլան,
Քեամպին . Միւրատընա	վար օլան :
նայիլ օլան , պախթը	Քեայինաթ . Վար օլան
օլան :	չէլէրին հէփսի :
Քեամրան . Միւրատ էթ-	Քեար . Իշ :
տիլինի հուսուլա կէ-	Քեարկիր . Թաշ պինա :
թիրիճի :	Քեարպան . Քէվրան :

Քեաֆի. Էլփէրէճէք	Քէսպ էթ". Գաղանմաղ:
Քէթէպէ. Քեաթիպէր:	Քէֆն. Վարլոդ:
Քէլիմաթ. Քէլամէր,	Քէտուրէթ. Քէտէր, Ղամ:
սէօպէր:	Քէրէմտիյտէ. Էյլիք կէօր-
Քէմահիւլէ. Օլտուղու	միւշ:
կիպի:	Քէրէմքեար. Քիսան, Ի-
Քէմաքեան. Էլփէլքի կէ	նայէթ էտիճի:
պի:	Քէրիմ. Քէրէմ, Ինսան
Քէմթէր. Հագիր, Իթի-	էտիճի:
պարսըչ:	Քէրիմէ. Գըլ էվլառ:
Քէմինէ. Աճիղ, հագիր:	Քիեահ. Օթ, սաման, Խ-
Քէսան. Քիմսէլէր:	լաֆ:
Քէսրէթ. Չօղ:	Քիլք. Գալմ, գամըչ:
Քէշիտէ էթ". Չէրէք:	Քիւթուպ. Քիթապլար:
Քէպիր. Պէօյլք:	Քիւլլիյէն. Պիտպիթուն:
Քէսիր. Չօղ:	Քիւշատ էթ". Աչմաղ:

Ֆ.

Ֆագըր. Միւհթած:	Ֆարթ. Զիյատէ:
Ֆախր էթմէք. Քէնտույէ	Ֆէգահէթլու. Իմն շէրի-
թաղիմ էթմէք:	աթտա ալիմ օլան:
Ֆայիգ. Իլէրի, Խսթուն,	Ֆէղահաթ. Բուսլայլը,
ալա օլան:	բէղալէթ, գապահաթ:
Ֆանի. Պագը օրմահան:	Ֆէլլէքէ. Մէֆհում, նէ-
Ֆասլ էթմէք. Պիրպիրին-	թիճէ:
տէն այլըմաղ, տախ-	Ֆէթանէթ. Զիհն աչըղ-
յի հիւքիմ էթմէք:	լըլը:

Ֆէխամէթ . Մէմուրիյէթի	րինտէն այրամազ :
Էիւքսէք , ազամէթ :	Ֆիլ հաղըզա . կէրչէք .
Ֆէյզ . Պէրէքէթ , Պօլ	տէն :
լուդ , իհասն , իլէրի-	Ֆի մնապատ . Պունասն
լէմէ :	սօնրա :
Ֆէսիս էթմէք . Պօզմազ ,	Ֆիրաշ . Տէօչէկ :
տաղըթմազ , պաթ-	Ֆիրազ էթ" . Պըրազմազ ,
թալ էթմէք :	թէրք էթմէք :
Ֆէվգէլատէ . Ստէթտէն	Ֆիրուխթ էթ" . Սաթմազ :
ղիյատէ :	Ֆիրտէվս . Ճէննէթ պաղ-
Ֆէրամուշ էթ" . ունութ-	չէսի :
մազ :	Ֆիւեուզաթ . Ինայէթլէր
Ֆէրավան . Չօզ , պօլ :	քէրէմլէր :
Ֆէրզէնտ . Օղուլ :	Ֆիւզուլի . Հազսրդ օլա-
Ֆէրիզէ . Տէճէ վէ եա	րազ , պօշ եէրէ :
մէմուրիյէթճէ իճրասը	Ֆիւզունի . Չօզլուդ :
վաճիպ օլան խուսուտ :	Ֆիւթուր . Ղայրէթտէն
Ֆէրսուտէ . Սչընմըչ , էս-	սօնրա հասըլ օլան կէվ-
կիմիչ :	չէքլիք :
Ֆլթրէթ . Թասլիաթ , եա-	Ֆինուն . Ֆէննլէր :
րատըլըչ :	Ֆուատ . Եիւրէք :
Ֆըրդէթ էթմէք . Պիրսլի-	

Խ Ի Թ Ս Մ

ԽԱԹԱ	ՍԵՎԱՊ	ՍՍ.ՀԻՖԷ	ՍՍ.ԹՐԸ
Մէֆատ	Միւֆատ	2	12
Շէյմէ	Շիյմէ	6	14
Միւզիւր	Մուզիւր	12	22
Թայէպէ	Թալէպէ	14	2
Էրպապ	Էրպապը	16	1
Մէալի	Մաալի	16	20
Նէզա	Նէզաի	16	20
Միւհասին	Մէհասին	24	16
Մամուլինպիհ	Մամուլունպիհ	30	2
Միւրէվվէթ	Միւրիւվվէթ	47	16
Զէյպ	Զիյպ	49	8
Ըֆֆէթ	Ըֆֆէթ	84	23
Ս.թ.րֆէթ	Ս.թ.ու.ֆէթ	87	8
Շաֆի'ի	Շաֆիի	90	2
Ֆիզուլի	Ֆիւզուլի	94	19
Սիեահէթ	Սէեահէթ	95	10
Մէշէյիսէթ	Մէշէյիսէթ	101	22
Նէվաղիշ	Նիւվաղիշ	113	2
Վէֆուր	Վիւֆուր	104	10
Թէգատտիս	Թէգատտէս	105	12
Աշեան	Աշիեան	105	12
Ղունուտէի	Ղունուտէի	110	23
Մէվալաթ	Միւվալաթ	124	3
Շատրման	Շատման	125	2
Ֆիրուվան	Ֆերավան	126	24
Իւրֆան	Իրֆան	126	6

5 բյծ.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0545155

1254